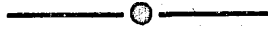

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

17 nci Birleşim
16 . 11 . 2000 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	155
II.- GELEN KÂĞITLAR	156
III.- YOKLAMALAR	160, 266
IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	160
A) GÜNDEMĐĐŐ KONUŞMALAR	160
1.- Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, esnafın içerisinde bulunduğu sorunlara ilişkin gündemdiŐi konuşması	160:162
2.- İzmir Milletvekili Kemal Vatan'ın, Balkan ölkelerine yapılan költür treni seyahati ve Balkanlardaki son gelişmelere ilişkin gündemdiŐi konuşması	162:163
3.- Van Milletvekili Kámran İnan'ın, sözde Ermeni soykırımı iddiası konusunda Avrupa Parlamentosunun aldığı karar ile Avrupa Birliği Katılım Ortaklığı Belgesine ilişkin gündemdiŐi konuşması	163:171
B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ	171
1.- İstanbul Milletvekili Cahit Savaş Yazıcı ve 20 arkadaşının, boğazlardaki deniz trafiğinin yarattığı tehlikelerin araştırılarak, alınması	

gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158)

171:172

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

172

1.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/238)

172:173

2.- Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz'un, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/237)

173

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

173:230, 232: 266, 267

1.- Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650, 1/679) (S.Sayısı: 517)

173

2.- Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S.Sayısı: 536)

173:230, 232:236

3.- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S.Sayısı : 433)

236

4.- Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/776) (S.Sayısı: 539)

236:266, 267:300

VI.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

231

1.- FP Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşmasında, partisinin genel başkanına sataşması nedeniyle konuşması

231:232

VII.- SORULAR VE CEVAPLAR

301

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

301

1.- Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Karaman-Merkez-Yukarıakın Köyü TV vericisine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Rüştü Kazım Yücelen'in cevabı (7/2421)

301

I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Rize İli ve Doğu Karadeniz Bölgesinde bugüne kadar değerlendirilmeyen potansiyeline ilişkin gündem dışı konuşmasına Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen;

Siirt Milletvekili Takiddin Yarayan'ın, Siirt Havaalanında 22 Mart 2000'de meydana gelen uçak kazası sonrasında yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşmasına da Devlet Bakanı Faruk Bal; Cevap verdi.

Konya Milletvekili Veysel Candan da, hükümetin mahallî idarelerdeki bazı uygulamalarına itirazlarına ilişkin gündem dışı bir konuşma yaptı.

Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporlarının (1/650, 1/679)(S.Sayısı:517);

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporunun (1/53)(S.Sayısı : 433);

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından, ertelendi.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısının (1/775) (S.Sayısı: 537) görüşmeleri tamamlanarak, yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi ve kanunlaştı.

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının (1/709) (S.Sayısı: 536) 6 ncı maddesine kadar kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 16 Kasım 2000 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime 00.05'te son verildi.

Mehmet Vecdi Gönül

Başkanvekili

Melda Bayer

Ankara

Kâtip Üye

Levent Mıstıkoğlu

Hatay

Kâtip Üye

II. – GELEN KAĞITLAR**16.11.2000 PERŞEMBE****Sözlü Soru Önergeleri**

1.- Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle'nin, ücretli usta öğreticilere ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/933) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.11.2000)

2.- Hakkâri Milletvekili Hakkı Töre'nin, Hakkâri Havaalanı Projesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/934) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.11.2000)

3.- Hakkâri Milletvekili Hakkı Töre'nin, Hakkâri-Yüksekova baraj inşaatına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/935) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.11.2000)

4.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, kapatılan bankaların rehabilite edilip edilemeyeceklerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/936) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

5.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, geçici işçilere kadro verilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/937) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.11.2000)

6.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, Bankalar Düzenleme ve Denetleme Üst Kurulunun geç oluşturulmasının nedenine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/938) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

7.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, kapatılan bankalara verilen kredilere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/939) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

8.- Kayseri Milletvekili Sevgi Esen'in, Bankalar Düzenleme ve Denetleme Üst Kurulunca denetlenen bankalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/940) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

9.- Kayseri Milletvekili Sevgi Esen'in, Bankalar Düzenleme ve Denetleme Üst Kurulunun oluşumuna ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/941) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

10.- Kayseri Milletvekili Sevgi Esen'in, kiralarda uygulanan artış oranlarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/942) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

11.- Kayseri Milletvekili Sevgi Esen'in, kapatılan bankalarla ilgili olarak hazırlanan raporların ilgili Devlet Bakanınca bekletildiği iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/943) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

12.- Kayseri Milletvekili Sevgi Esen'in, faaliyetleri durdurulan bankalar hakkında önceden bilgi sızdırıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/944) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

13.- Kayseri Milletvekili Sevgi Esen'in, altı yeni bankaya kuruluş izni verilmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/945) (Bakanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

14.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, terörist başı Abdullah Öcalan'ın idam kararının TBMM'ne sevk edilmemesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/946) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

15.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, ceza infaz kurumlarında meydana gelen olaylara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/947) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

16.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, Batum tren yoluna ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/948) (Bakanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

17.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, aftan yararlanacaklara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/949) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

18.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, Af Kanunu tasarısının öncelikle ele alınacak olmasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/950) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

19.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, Bakanlar Kurulu'nda değişiklik yapıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/951) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

20.- Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, öğretmen atamalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/952) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

21.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, memur, işçi, emekli, dul ve yetimlerin ücretlerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/953) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

22.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, Samsun-Hopa duble yoluna ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/954) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

23.- Trabzon Milletvekili Ali Naci Tuncer'in, Cumhurbaşkanınca iade edilen KHK'lere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/955) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, 619 sayılı KHK'nin 15 inci maddesinin uygulanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2948) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

2.- Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Ayaş Tüneli projesinden vazgeçildiği iddiasına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/2949) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

3.- Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Bakanlıklara tahsis edilen geçici işçi kadrolarının dağıtımına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2950) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

4.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, İstanbul İlindeki taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2951) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

5.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Adana İlindeki taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2952) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

6.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Diyarbakır İlindeki taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2953) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

7.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Bursa İlindeki taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2954) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

8.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, İzmir İlindeki taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2955) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

9.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Ankara İlindeki taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/2956) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

10.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Yolbaşı Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2957) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

11.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Derepazarı Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2958) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

12.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Madenli Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2959) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

- 13.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize- Büyükköy Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2960) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 14.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Tunca Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2961) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 15.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Muradiye Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2962) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 16.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Kendirli Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2963) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 17.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize- Gündoğdu Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2964) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 18.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Çayeli Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2965) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 19.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Ardeşen Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2966) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 20.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Merkez Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2967) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 21.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Derepazarı Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2968) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 22.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Fındıklı Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2969) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 23.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Çamlıhemşin Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2970) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 24.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-İkizdere Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2971) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 25.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Güneysu Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2972) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 26.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Pazar Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2973) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 27.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Kalkandere Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2974) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 28.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Çaykent Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2975) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 29.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize- İyidere Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2976) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 30.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Rize-Hemşin Belediyesine yapılan yardıma ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/2977) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 31.- Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak'ın, depremzedeler için toplanılan vergi ve dış kaynaklı kredilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/2978) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)
- 32.- Adana Milletvekili M. Halit Dağlı'nın, özelleştirilen kurumların personeline ilişkin Devlet Bakanından (Yüksel Yalova) yazılı soru önergesi (7/2979) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

33.- Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, AB üyeliğine adaylık sürecindeki faaliyetlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/2980) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

34.- Amasya Milletvekili Akif Güllü'nin, Amasya-Merzifon- Kayadüzü Kasabası sağlık ocağı inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/2981) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

35.- Amasya Milletvekili Akif Güllü'nin, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Amasya'daki hizmetlerine ilişkin Devlet Bakanından (Mustafa Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/2982) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

36.- Manisa Milletvekili Rıza Akçalı'nın, Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanına Yunanistan'a giriş izni verilmemesine ilişkin Dışişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/2983) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

37.- Konya Milletvekili Mehmet Gölhan'ın, batık bankalara ilişkin Devlet Bakanından (Recep Önal) yazılı soru önergesi (7/2984) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

38.- Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Aksaray İlindeki bazı yerleşim birimlerinin yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/2985) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2000)

Meclis Araştırması Önergesi

1. - İstanbul Milletvekili Cahit Savaş Yazıcı ve 20 arkadaşının, boğazlardaki deniz trafiğinin yarattığı tehlikelerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.11.2000)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.00

16 Kasım 2000 Perşembe

BAŞKAN: Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL.**KÂTİP ÜYELER:Levent MISTIKOĞLU (Hatay), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17 nci Birleşimini en iyi dileklerimle açıyor, saygılar sunuyorum.

III. – YOKLAMA

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için 5 dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayıtı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden evvel, 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, esnaf sorunları hakkında söz isteyen Eskişehir Milletvekili Sayın Mehmet Sadri Yıldırım'a aittir.

Buyurun Sayın Yıldırım.(DYP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakika efendim.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1.- Eskişehir Milletvekili Mehmet Sadri Yıldırım'ın, esnafın içerisinde bulunduğu sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizdeki ve Eskişehir'deki çeşitli esnaf gruplarının dert ve sıkıntılarını dile getirmek üzere gündem dışı söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinize, sıkıntı içinde olan esnafımıza ve aziz milletime saygılarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, kendi imkânıyla kendi adına bir iş kurup, sermayesi ve emeği kendisinin olan, istihdama katkı yapan, devletine vergisini ödeyen 4 milyon esnaf ve sanatkârimiz mevcuttur. Eğer, şoför esnafımızı, kamyoncu esnafımızı da hesap edersek, esnaf sayımız 6 milyona çıkar. Bir de inşaat esnafını sayarsak, bu, daha da çoğalır.

Ekonominin temel dayanağı esnaflar, sanatkârlar, KOBİ'ler ve sanayicilerdir. İki yıldan beri esnafın, KOBİ'lerin ve sanayicilerin sıkıntılarını bu kürstüden dile getiriyorum; ama, maalesef, hükümet, diğer kurumlar gibi, esnafımızın derdine de çare olmadığı gibi, esnafın altından kalkamayacak şekilde ekvergilerin süresini uzatmış ve yeni vergiler ihdas ederek, yükünü daha da ağırlaştırmıştır.

Değerli milletvekilleri, siftah etmeden dükkân kapatan, vergisini ödeyemeyen, sigorta primlerini yatıramayan; bırakınız para kazanmayı, hayatımı, işini ve mesleğini devam ettiremeyen; çoluk

çocuğuna bakamayan ve iflas eden, icraya düşen ve neticede hapisaneyeye giren esnafın durumu ne olacaktır? İşleri gittikçe kötüye giden esnaf, KOBİ'ler ve sanayiciler, eğer yanında işçi çalıştırmıyorsa bunları işten çıkarmıştır; böylece, bir taraftan da işsizler ordusu gün geçtikçe çoğalacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu yetmezmiş gibi, sayın hükümet, 4 Ekim 2000 tarihli kararnameyle, esnafın yapacağı her işte, ihale ve ruhsatta, Halk Bankasından ve Esnaf ve Kefalet Kooperatifinden kredi alabilmesi için, Bağ-Kura borcu olmaması gerekir diyerek karar çıkarmıştır. Yani, esnaf, Bağ-Kur primini ödemededen hiçbir işlem yapamayacak, kredi alamayacaktır.

Yine, sayın hükümet, motorlu taşıtlar kanun tasarısıyla, şoför esnafın işini bitirmiş; âdeta ayırım yaparak, kasıtlı olarak LPG gazı yapılan zamlarla onların da ekmeğini elinden almıştır. Kamyoncu esnafı, zaten mağdur durumdadır, lastik alamaz hale gelmiştir.

Öyleyse, sayın hükümetten soruyorum; ülkede ekonomiyi ayakta tutan, vergisini veren bu esnafın, bakkalın, sanayicinin hali ne olacak? Sayın hükümet, çiftçi gibi, işçi emeklisi gibi, memur gibi, esnafı da mı gözden çıkarmıştır? O zaman, sayın hükümet, vergiyi kimden alacaktır?

Sayın milletvekilleri, bu yapılan, ülkeye kötülüktür, vatandaşa kötülüktür. Vatandaş isyan ettirecek hale getirdiniz. Gelin, bu ülkeye yazık etmeyelim. Vatandaşa, esnafa vermeden hep aldınız. Sayın hükümet, biraz da, esnafımıza, çiftçimize, vatandaşımıza elini uzatmalıdır.

Değerli milletvekilleri, hükümetin esnafına, vatandaşına yaptığı eziyet, vergi yükü yetmezmiş gibi, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı da, hepinizin basında okuduğunuz ve televizyonlarda izlediğiniz gibi, cadde ve sokakların adını, kurullara, muhtarlara ve halka, odalara ve kuruluşlara sormadan ve fikrini almadan, kanunları ve yönetmeliği hiçe sayarak, cadde ve sokak adını değiştirecek hiçbir sebep yokken, 2 000 cadde ve sokağın adını değiştirilmesine, halk, esnaf, sanayici ve herkes büyük tepki göstermiştir. Halk, esnaf ve odalar ile sanayiciler ve taksiciler, huzursuzluklarını basına ve televizyonlara bildirdiği gibi, bize de bildirmiştir.

Esnaf birlikleri ve ticaret odası diyor ki, bu değişimin esnaf başına maliyeti 300-400 milyon civarındadır. Bu yükü çekecek, esnafın ve halkın gücü yoktur.

Yine, halk diyor ki, bizim doğduğumuz, büyüdüğümüz, yaşadığımız sokak ve cadde isminin değişmesinin sebebi nedir? Zaten, Eskişehir'de iki senedir inşaat ruhsatı verilmemektedir, inşaat sektörü zaten bitmiştir. Yeni sokak ve cadde yok; öyleyse, bu halkın duygularıyla, kültürüyle neden oynanmaktadır! Halkımızdan dava açanlar olduğu gibi, Türk Ocağı da, bu işlemin durdurulması ve iptali için dava açmıştır. Kırım Derneği de büyük tepki göstermiştir.

İsmi değişen cadde ve sokaklara bakınız: Mustafa Kemal Caddesi, Hasan Polatkan Caddesi, Fevzi Çakmak Caddesi ve bir sürü sokak ismi değiştirilmiştir. Değişen isimler, Türkün özüne, kültürüne aykırı isimler olup, bu işlem, kanuna ve Anayasaya da aykırıdır. Adı değişen sokak ve caddelere verilen isimlerden örnekler veriyorum: Despot, Nemrut, Firavun, Şaki, Havra, Afilli, Konçerto, Dolomit, Antilop, Senfoni, Albatros ve devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlayınız.

MEHMET SADRİ YILDIRIM (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Görüyorsunuz sayın milletvekilleri, bu isimler tarihe ihanettir, Türk kültürünün bağrına saplanmış hançerdir. Bu hususu, mahallî ve ulusal basın günlerce dile getirmiştir.

Bu işleme son verilmesini, Sayın İçişleri Bakanımızdan, bütün Eskişehir halkı ve esnafı beklemektedir diyor, Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yıldırım.

Gündem dışı ikinci söz, 6-12 Kasım 2000 tarihleri arasında,

Balkan ülkelerine yapılan Kültür Treni seyahati ve Balkanlardaki son gelişmeler hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Kemal Vatan'a aittir.

Buyurun, Sayın Vatan. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

2.- İzmir Milletvekili Kemal Vatan'ın, Balkan ülkelerine yapılan kültür treni seyahati ve Balkanlardaki son gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması

KEMAL VATAN (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 6-12 Kasım 2000 tarihleri arasında, Balkan ülkelerine (Bulgaristan, Makedonya ve Yunanistan'a) gerçekleştirdiğimiz Kültür Treni seyahatiyle ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum, Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Parlamentomuz-Balkan ülkeleri (Makedonya, Bulgaristan, Yunanistan, Arnavutluk, Romanya, Bosna-Hersek) Dostluk Grup Başkanları olarak ortak projelerimizden en önemlisi olan Balkanlara (Bulgaristan, Makedonya ve Yunanistan'a) Kültür Treni seyahati; Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığının destekleri ve TRT Çocuk ve Gençlik Vakfı ile Devlet Demiryollarının işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir.

Gezinin amacı, balkan ülkeleri arasındaki dostluğun ve kardeşliğin pekiştirilmesi ve ülkeler halklarının kaynaşmasının sağlanmasıdır.

Geziye, Parlamentomuzdan, Balkan Ülkeleri Dostluk Grupları Başkanı, yönetici ve üyelerinden oluşan Parlamento heyeti, üniversitelerden öğretim üyeleri, Rumeli-Balkan Derneklerinin başkan ve yöneticileri, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri, sanatçılar ve basın mensupları katılmıştır.

Gezinin ilk durağı olan Bulgaristan'da, Filibe'de coşkulu karşılama sonrası, milletvekili heyeti olarak belediye başkanı ve vali ziyaret edildi, ardından coşku ve heyecanın yoğun olarak yaşandığı bir konser gerçekleştirilmiştir. Sofya'da, parlamenter heyetimiz, Bulgaristan Parlamentosu Genel Kurul oturumuna nezaket ziyareti yapmış, Bulgaristan-Türkiye Dostluk Grubuyla görüşmeler, Halk ve Özgürlükler Hareketi Genel Başkanı ve milletvekilleriyle yararlı görüşmeler yapılmıştır.

Gezinin ikinci durağı olan Makedonya'da, Üsküp'te Makedon-Türk Bayraklarıyla ve "Türkiye, Türkiye" sloganlarıyla coşkulu karşılama sonrasında, Manastır'da Atatürk'ün okuduğu Askeri İdadisi, buradaki anı odası ve Kalkandelen'de Harabati Tekkesi ile Alaca Camii ziyaret edildi. Ardından Üsküp'te coşkulu ve duygulu anların yaşandığı konser verildi.

Gezinin son durağı olan Yunanistan'da ise, Atatürk'ün doğduğu evde, 10 Kasım günü saat 9'u 5 geçte Atatürk'ü anma töreni düzenlendi. Yunan-Türk Forumunun Parlamento heyetimize verdiği ve Trakya-Makedonya Devlet Bakanının da katıldığı yemekli toplantıda karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Yunan makamlarının, Batı Trakya'daki soydaşlarımızın dış dünyayla ilişkilerini en alt düzeyde tutma gayretleri bilinmektedir. Dostluk Grubumuzun karşılığı olan Yunanistan Parlamentosunda, Yunanistan-Türkiye dostluk grubu hâlâ kurulmamıştır.

Heyetimiz, Drama, İskeçe ve Gümülcine'de soydaşlarımız tarafından coşkuyla karşılanmış olup, zorunlu olarak Gümülcine'ye 30 kilometre mesafede yapılan konserde, her şeye rağmen, coşku, heyecan ve duygulu anların yaşanmasına engel olunamamıştır.

Ayrıca, Kültür Treninin her uğradığı istasyonda Atatürk'ün özel vagonu ziyarete açılmıştır.

Yapılan tüm konserler öncesi, Türk kültür mirasının Anadolu'daki izlerini belgeleyen, TRT tarafından hazırlanan "Anadolu Işığ" Belgeseli" gösterimi yapılmıştır.

6 günlük Kültür Treni gezisi sırasında uğradığımız her istasyonda büyük coşku ve sevgi seliyle karşılanmak, bölgede yaşayan soydaşlarımızın böyle organizasyonlara ne kadar ihtiyacı olduğunu bir kere daha ortaya çıkarmıştır.

Sonuç olarak, Kültür Treni seyahati, amacına uygun ve ülkemiz ve Balkanlar'da yaşayan soydaşlarımız için çok yararlı bir görevi yerine getirerek, hem ülkelerarası hem de ülkeler halkları arasındaki, her konuda işbirliğinin ve yakınlaşmanın, dostluğun pekişmesi için önemli bir görev üstlenmiştir.

Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Balkan ülkeleri dostluk gruplarımızın çalışmaları içerisinde bulunan, Makedonya'nın Debre Kazası Kocacık Köyündeki Atatürk'ün Babası Ali Rıza Beyin evinin restore edilmesi projesi için çalışmalar Kültür Bakanlığımızın öncülüğünde başlamış olup, birkaç ay içerisinde, iki ülkeden en yüksek makamların katılımını arzuladığımız bir törenle müze evin açılışı yapılacaktır.

Bu proje, turizm dahil, yörede genel bir canlanmaya katkı sağlayacaktır. Atatürk'ün Babası ve Dedesinin yaşadığı Kocacık Köyü ve komşu köyler, yörük Türk köyleridir ve bugün de örf ve gelenekleriyle bu özelliklerini muhafaza etmekte. Restorasyonu yapılacak Atatürk'le ilgili müze ev, Türkiye'nin olduğu gibi, Makedonya'nın ve tüm Balkanların da gururu olacaktır. Parlamentomuzdaki dostluk gruplarımızın bu tür gezi ve organizasyonları devam ettirmesinin ilgili ülke ve ilişkiler için önem taşıdığı, gezimiz sırasında bizzat yaşanmıştır.

Ayrıca, Makedonya Cumhuriyeti Parlamentosu-Türkiye Büyük Millet Meclisi İşbirliği Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisimizi ziyaret etme arzusu bulunmakta olup, bu ziyaretin, Meclisimizin yaz tatiline girmeden gerçekleştirilmesi, iki ülke ilişkileri için önem arz etmektedir.

Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Vatan.

Gündem dışı üçüncü söz, kalkınmada öncelikli illerimizin bütçeden aldıkları payların artırılması hakkında söz isteyen, Siirt Milletvekili Sayın Ahmet Nurettin Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın.

AHMET NURETTİN AYDIN (Siirt) - Sayın Başkan, Sayın Kâmrân İnan, Ermenistan konusuyla ilgili konuşacaklar; söz hakkımı kendilerine veriyorum.

BAŞKAN - Peki efendim.

Sayın milletvekilleri, Avrupa Parlamentosunda dün akşam alınan kararla ilgili olarak, gündem dışı sözde bir değişiklik yapıldı. Daha önce, Siirt Milletvekili Sayın Ahmet Nurettin Aydın'a verdiğimiz sözü, kendisi fedakârlıkta bulunarak, Van Milletvekili Sayın Kâmrân İnan'a devrettiler.

Buyurun Sayın İnan. (Alkışlar)

3.- Van Milletvekili Kâmrân İnan'ın, sözde Ermeni soykırımı iddiası konusunda Avrupa Parlamentosunun aldığı karar ile Avrupa Birliği Katılım Ortaklığı Belgesine ilişkin gündem dışı konuşması

KÂMRÂN İNAN (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her şeyden önce, sırasını bana vermek lütfunda bulunan değerli milletvekillerine teşekkürlerimi arz ediyorum.

Son zamanlarda -takip buyuruyorsunuz- memleketimize yönelik, âdeta düğmeye basılmış şekilde, senkronize bir hareket ve bir cephenin genişletilmesi hadisesi var.

Amerikan Temsilciler Meclisindeki hareketle beraber ve eşzamanlı olarak İtalyan Meclisinde bir hareket başladı. Üç ayrı önerge, Ermeni iddiaları istikametinde, ki, yarın oylanması bekleniyor.

Ayın 7'sinde Fransız Senatosu, kendi Anayasaları ve usullerini çiğneyerek, bir teklifi kabul etti; çünkü, Fransa'da, Beşinci Cumhuriyetten beri, Senatonun sınırlı yetkileri dolayısıyla, teklifler, Millet Meclisinden Senatoya intikal eder. 1998'de, Millet Meclisinden 29 üyenin kabulüyle geçmiş bir teklif Senato masasında varken, bu defa, senatörlerin teşebbüsüyle, oradan ayrı bir teklif çıktı ve bunun Millet Meclisine gönderilmesi gibi, ilk defa bir uygulamaya giriliyor ve üstelik de Türkiye'ye meyilli insanların ağırlıklı olduğu bilinen, farz edilen Fransız Senatosundan.

Onunla, eşzamanlı olarak, dün, Avrupa Parlamentosunun çıkardığı ve her bakımdan, son derece rahatsız edici ve düşündürücü hadise.

Bunlar, memleketimize karşı, bir nevi, âdeta, ahenkli bir hareketin çok düşündürücü işaretleri olmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve sayın hükümetin bu gelişmeleri çok yönlü olarak değerlendirmesi ve bununla ne mesaj verilmek isteniyor, olaylar nereye götürülmeye çalışılıyor, buna bakmak lazım. Avrupa, daha, kendi yakın tarihine bakmadan, hatta, beş sene öncesinde, Avrupa'nın göbeğindeki Bosna-Hersek'te sadece etnik mensubiyetleri ve dinlerinden dolayı, 200 000'i aşkın insanın katledilmesi ve bugün, onların katillerinin dolaşmasına -Miloseviç'iyle, Karadzıç'iyle, Miladiç'iyle- seyirci kalan Avrupa kamuoyu ve parlamenterlerinin, yüz sene önceden tarihi tahrif ederek, sırf Türkiye'ye karşı bir hareket başlatmak maksadıyla bu teşebbüste bulunmaları... Fransa Senatosu bunu yaparken -ki, Fransa'nın radyosu aradığında söyledim- Paris'te, Fransız Devletinin koruması altında bulunan üç Türk diplomatının ruhu önünde utanmadılar mı? Büyükelçimiz katledildi, ekonomik işler müşavirimiz katledildi ve basın müşavirimiz katledildi. ASALA'nın katlettiği diplomatlarımızın, temsilcilerimizin sayısı 52. Bundan söz eden yok ve bunlar, 1970'lerin sonlarından 1980'lerin başlarına kadar cereyan eden hadiseler. Hatta, daha beş sene önce, 1,5 milyon Azeri, toprağından kovuldu, öldürüldü, beşte 1 toprağı işgal edildi; söz eden yok; ama, 1915'ler gündemde.

Yirmialtı yıl önce çözüme bağlanan ve kan akmayan Kıbrıs, her gün gündemde. Neden; çünkü, onun bir tarafı kendi kültürlerinden ve kendi dinlerinden. Bundan dolayı, devamlı olarak bunu gündemde tutmak gibi çok rahatsız edici gelişmeler var.

Bu çerçevede, değerli milletvekillerinin, biz, Avrupa Birliğinin, Türkiye'yi, Lüksemburg'da, 1997 13 Aralıkta reddettikten sonra, dünyadaki gelişmeler malum, bunların detaylarına girmeyeyim; sonucunda, nihayet, geçen sene, 10-11 Aralıkta Helsinki'deki gelişme ve Türkiye'nin 13 üncü aday olarak listeye alınması hadisesi. O gün bugün, Avrupa Birliği memleketlerinin, Türkiye'nin tam üyeliği yolunda gerçek ve hakikaten inanılabilir bir siyasî iradeyi ortaya koydukları, maalesef söylenemez; çünkü, bizim dışımızdaki 12 aday memlekette 6'sının tam üyelik müzakereleri cereyan ediyor, devam ediyor, diğer 6'sının takvimi malum; bir malum olmayan Türkiye.

Sayın hükümet, Brüksel'e, 2001 yılı içerisinde, Türkiye müzakereleri başlatabilecek noktaya gelebilir diye beyan etti; Brüksel'in "biz, bu işte hazır değiliz, 2005 yılından evvel de hiçbir şeyi aklınıza getirmeyin" gibi beyanları oldu.

Daha bir hafta önce, Alman Dışişleri Bakanı Sayın Fischer'in makalesi var. "Türkiye tam üyeliğe hazır değildir, gündeme getirilemez" ve Helmut Schmidt (eski Başbakanlarının) ve Giscard D'Estaing'in, (eski Fransız Devlet Başkanının) "Türkiye, Avrupa coğrafyası içerisinde değildir. Binaenaleyh Avrupa Birliğine giremez" sözü...

Bunları biraz daha geriye götürüp de, geçmiş yıllarda ortaya atılan bazı düşünceler ışığında incelediğinizde, birbirini tutan bir çizgi meydana çıkıyor. 9 Kasım 1989'da Berlin Duvarının yıkılmasından sonra, 2 Ekim 1990'da Almanya'nın birleşmesi, Soğuk Savaşın bitmesiyle, Nisan 1990'da Financial Times'in Başyazarı Edward Mortimer -ki, şimdi Sayın Kofi Annan'ın nutuk yazarıdır- bir makale yazdı ve çok ilginçtir. Makalesinde diyor ki: "Türklerin Avrupa kuruluşlarındaki mevcudiyeti, Stalin'in ve komünizm tehdidinin bir neticesidir. Stalin öldü, komünizm çöktü; Türkler, ait oldukları yere dönebilirler."

Bundan üç sene sonrasına gelin, 1993'te, Samuel Huntigton'un -başlangıçta, 25 sayfalık, Foreign Affairs Dergisinin özel sayısında çıkan- makalesi Medeniyetlerin Çatışması ve sonra kitap halinde... Orada, iki cüm-le var, dikkatten kaçtı: Birisinde diyor ki: "Türkiye, Avrupa Birliğine alınmadıktan başka..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin Sayın İnan.

KÂMRAN İNAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

... ileride NATO'nun dışına itilmesi de gündeme gelecektir." Avrupa Birliğine alınıp alınmamasına birazdan geleceğim; Başkanımızın yüksek müsaadeleriyle; şimdi, NATO dışına itilmek operasyonu başladı. Nasıl başladı; Avrupa Savunma ve Güvenlik Kimliği ismi altında bunu NATO'ya zerk etmek suretiyle, Avrupa'nın 15 memleketi, NATO kaynaklarını; yani, benim kaynak ve imkânlarımı, benim bulunmadığım kararlarda alacak!.. Ben, kırk küsur sene emek vermişim, en büyük fedakârlıkta bulunmuşum, Varşova Paktyla ortak sınırların yüzde 37'sini kendi başıma savunmuşum, Amerika Birleşik Devletlerinden sonra en büyük kuvveti tahsis etmişim. Vaktaki, Soğuk Savaş bitmiştir, aile fikri, düşüncesi ön plana gelmiştir, eski Varşova Paktı üyesi memleketler, Bulgaristan'ı, Romanya'sı dahil, Avrupa Birliği gözünde ve diğerlerinin gözünde benim önüme geçmiştir; şimdi, bunun tezgâhları... Tarafsız devletler, mesela İrlanda gibi, İsveç gibi, Avusturya gibi, Finlandiya gibi, Soğuk Savaş döneminin en ufak külfetine katlanmamış, tehlide maruz kalmamış memleketler, bu yeni formül altında, Türkiye'den daha fazla, NATO içerisinde söz sahibi olabilecek gibi bir istikamet!.. Buna, sayın hükümet direniyor, Genelkurmayımız direniyor, Millî Savunma diyor; ama, niyet ortada, bu çizgiyi getirdiğiniz takdirde. Binaenaleyh, bize yönelik çok garip gelişmeler var.

Şimdi, buradan, 8 Kasımda açıklanan, Avrupa Komisyonunun Türkiye Katılım Ortaklığı Belgesine gelelim. Bu belge çok rahatsız edici. Bir defa, belge, Sayın Hükümetimizle yapılan görüşmelere sadık kalınmadan geliştirildi ve belgeyi okuduğunuz zaman, haklı olarak kendinize şunu soruyorsunuz: Bu, acaba Brüksel'de mi kaleme alındı, yoksa Atina'da mı?.. Çünkü, tümüyle, belgede, Türkiye'ye yönelik Yunan iddialarının arkasında yer alıyor Avrupa Birliği; Avrupa Birliği, Ege'yi ve Kıbrıs'ı kendi davası haline getiriyor. Kıbrıs'ın, Helsinki şekliyle ifade edilmesi bahis konusuydu. Hayır; kısa vadeli, öncelikli meseleler içerisine aldı; o yetmiyormuş gibi, orta vadeli dedi; iki defa, Kıbrıs'ı tekrar eder bir duruma geldi. Onunla da yetinmiyor; Türkiye'ye, bir nevi, seri halinde direktifler yağdırıyor. Aslında, bu belgeyi incelediğinizde, devletlerarası zarafete ve diplomasiye pek uygun bir dili yok. Her yerde bir talimat var, Meclise talimat var. Diyor ki: "Birleşmiş Milletlerin şu konvansiyonlarını, Türk Parlamentosu bunu icra etmelidir ve onaylamalıdır." Bunu Türkiye millî iradesi söyleyebilir, siz değil. Beyler, Brüksel'de oturup da veya Strasbourg'ta oturup da... Benim işlerimle ilgili bütün maddeler var. Hepiniz okumuşsunuzdur, detaylarına girmek istemiyorum.

Şimdi, geliyorsunuz, sanki Kıbrıs önsartı yetmiyormuş gibi, malî hükümlerde, orada da bir cümle eklemiş,. "Türkiye için tam üyelik strateji çerçevesi içerisinde öngörülen malî desteğin açılabilmesi, yukarıda sayılan şartların Türkiye tarafından yerine getirilmesine bağlıdır" diyor. Yani, bir şey almak istiyorsanız maddeten, bütün bunlara uyacaksınız. Uyduğunuz zaman da yine bir bahane çıkaracaktır. Onu da üzülerek arz edeyim.

Şimdi, bu malî kısımda da çok rahatsız edici bir tablo var. Bu, aday memleketler için öngörülen, tam üyeliğe hazırlık stratejisi çerçevesinde yardımlar. Bu yardımlar çerçevesinde, Polonya için 950 milyon ECU öngörülmüştür; Macaristan için, Çek Cumhuriyeti için ve diğerleri için 400-450, 300-350 minimum...Türkiye için nedir -bu 13 aday içerisinde en büyük Türkiye'dir; ekonomik desteğe de en çok ihtiyaç duyan, bilinen sebeplerle, Türkiye'dir- sadece 170 milyon ECU ve o da kendi fonlarından değil, üçüncü memleketler için öngörülen MEDA Akdeniz İşbirliği Fonundan veriliyor. Burada da bir mesaj var Türkiye'ye; yani, sizi tam aday olarak kabul etmiyoruz; muhtemel aday, hâlâ o statüde. Bunlar, tabii, son derece düşündürücü ve rahatsız edicidir.

Daha bunun mürekkebi kurumadan, bu sefer, raportör Morillon'un -Fransız; Bosna-Hersek birlikleri eski komutanı ve şimdi Avrupa Parlamentosu üyesi- sunduğu bir rapor üzerine bir karar tasarısı hazırlandı ve bu karar tasarısı Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonundan da geçti. Orada Türkiye'ye, maalesef, yanıtan raporlar geldi. Efendim, Avrupa, Amerikan Kongresinden farklı düşündü, Türkiye'yi de katiben bahis konusu etmedi. Ermeni karar tasarısı veya iddiaları vardı efendim. Morillon'un raporu üzerine hazırlanıp Dış İlişkiler Komisyonunda kabul edilen ilk şekilde, karar tasarısında vardı. Hem de, çok gariptir, karar tasarısının bütün paragrafları Fransızca; ama, bu Ermeni iddialarıyla ilgili paragraf, İngilizce monte edilmiş. Orada -bu, dün çıkan kararda da var- diyor ki: "Türk Parlamentosu ve hükümeti, Osmanlı döneminde elim ve trajik muamelelere maruz kalan Ermenistan'ın durumunu, Ermenilerin durumunu göz önünde bulundurarak bugünkü Ermeni cemaatine karşı daha anlayışlı ve müşfik davranmalıdır." Burada çifte suçlama var; birisi, soykırımı iddialarını örtülü olarak benimsiyor; birisi de, bugün vatandaşımız olan ve sayıları 50 000'e yaklaştığı bilinen Ermenilere karşı, âdeta, ayrı bir standartta devlet muamelesi yapıyoruz da, bunu düzeltmeye Türk Parlamentosu ve hükümeti davet ediyor. Bununla da yetinmediler; genel kurulda dün görüşülmesi sırasında bir paragraf ilave edildi. O da "Türkiye, dünya kamuoyu önünde Ermeni soykırımını resmen kabul etmelidir" maddesi... Bu, gayet kötü bir niyetin beyanı ve ilanı değil mi?! 213'e karşı 234 oyla kabul edildi. Bununla da yetiyor mu; hayır. Diğer paragrafların hepsi, Türkiye'yi rahatsız eden... Kıbrıs'taki mevcudiyetimiz, varlığımız için iki yerde "Kıbrıs'taki Türk işgal kuvvetleri çekilmelidir" diyor. Gayet net bir şekilde ve bunu, Birleşmiş Milletler söylemiyor; ama, Avrupa Birliği söylüyor. Daha önce, Avrupa Parlamentosu, çok daha rahatsız edici bir karar aldı. Geçen Eylül ayında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın inan, 2 dakika daha veriyorum; lütfen, toparlar mısınız.

KÂMRAN İNAN (Devamla) - ...o da bir tek temsilcisi bulunduğunu, Lefkoşa'daki Kıbrıs idaresi olduğunu ve bütün Kıbrıs'ı temsil ettiği... Bundan şu mana çıkıyor: Kıbrıs'ın tam üyeliği sadece Güneyle sınırlı kalmayacak; Kıbrıs'ın tümü Avrupa Birliğine alınmış olacak; dolayısıyla, Türkiye'nin bulunmadığı Avrupa Birliği içerisinde Kıbrıs'ın gizli enosisle Yunanistan tarafından yutulması yolu açılmış olacak. Nitekim, Yunan Sayın Başbakanı, dünkü açıklamasında "Türkiye'yle ilişkilerimizin gelişmesi Kıbrıs meselesinin halline bağlıdır" diyor.

Şimdi, onun ifadesi ve arz ettiğim Avrupa Birliğinin bu dokümanının bir başka yönü, bize açıkça şunu söylüyor: "Kıbrıs'ı bir bedel olarak vereceksiniz." Bu gayet net. Şunu bilmelidirler ki, Kıbrıs'ı verecek, bu millî davayı terk edecek Türk Milletinden bir hükümet çıkamaz. Türkiye Büyük Millet Meclisinden böyle bir hükümet çıkamaz. (Alkışlar)

Sayın Başbakan bunu gayet açık şekilde ifade buyurdular. Bu şartların, önşartların kabul edilemez olduğunu, 15 memleket başbakanlarına mektupla yazdılar. Gayet isabetlidir ve yerindedir. Ayın 20'sinde yapılacak olan Avrupa Birliği Bakanlar Konseyinden önce bu sıvriliklerin hükümetlerce düzeltilmesi yolunda azamî çabayı göstermemiz lazım. Parlamento ve hükümet olarak ki, 8 ve 9 Aralıkta Nice'de yapılacak Avrupa Birliği zirvesinden önce bunun mümkünse düzeltilmesi... Aksi takdirde, çıkmaza gireriz.

Benim temennim ve bunu hükümete yönelerek arz ve rica ediyorum. Bu, Avrupa Parlamentosunun hiçbir yönüyle kabul edilemez kararı karşısında ve Avrupa Birliğinin -ki, bir tarafı Parlamenter kanadı, Avrupa Komisyonunun dokümanı da icra kanadı- kabul edilemez pek çok hükmü taşıyan bu dokümanı karşısında, Sayın Hükümetin, Avrupa Birliğine "siz, Türkiye'nin tam üyeliği ve takvimi konusunda açık bir irade sergilemediğiniz müddetçe...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, tekrar açıyorum.

KÂMRAN İNAN (Devamla) - ...Türkiye kendi tutumunu saklı tutar; Türkiye bekleyişe girer" diye bir uyarıda bulunması lazım. Lüksemburg'da devre dışı bırakılmamızın, 13 Aralık 1997'de, hükümetin aldığı kararlı tutum neticesi, bizi Helsinki'ye getirdi. Burada da kararlı olmak lazım.

Değerli milletvekilleri, milletlerarası ilişkilerin en büyük vazgeçiriciliği, kararlı bir davranış içinde olmaktır. Bizim, maalesef, bazı zaaflarımızla Avrupa'da uyandırdığımız yanlış intiba var: Türklere ne vererseniz kabul eder. Hayır efendim; Türkiye bunu kabul etmez. Bugünkü muameleyi hiçbir şekilde kabul etmez. (Alkışlar)

Son olarak şunu arz edeyim. Bu kürsüden ve eğer izniniz oluyorsa, sizlerin de iradeleri istikametinde, gerek Amerikan kamuoyu gerek Avrupa kamuoyu şunu kesin olarak bilmelidir: Bugünkü 70 milyona yaklaşan Türkiye Cumhuriyeti, tarihi gelişme trendi içerisinde her bakımdan güçlenen Türkiye Cumhuriyeti, onların 19 uncu Yüzyılda kaleme aldıkları şark meselesini dikte etmeleri ve Osmanlı topraklarını tevzi etmeleri politikasına devam etmelerine hiçbir şekilde müsamaha ve müsaade etmeyecektir. (Alkışlar)

NECMİ HOŞVER (Bolu) - Bravo!

KÂMRAN İNAN (Devamla) - Biz, Avrupa ile eşit şartlar içerisinde menfaat dengeleri çerçevesinde yürürüz. Kendilerine vesileler doğdukça hep söylüyorum: Batı'yla birlikte yürümek, Türk Devletinin, cumhuriyetin ve milletin tercihidir; ama, siz, bizimle beraber yürümek istemezseniz, biz yalnız yürümekte tarih boyunca, binlerce yıl, hiçbir zaman korkmadık, yarın da korkmayız. (Alkışlar)

Ve sizi temin ederim değerli milletvekilleri, biraz olayları ileri götürüp onbeş yirmi sene sonrasına da sirayet edercesine tabloya bakmak lazım. Avrupa Birliğine benimolan ihtiyacımdan on misli onun bana ihtiyacı olacaktır. Avrupa Birliği toplumları yaşlanıyor. Şurada bir dua edeceğim; ama, zabitlara geçsin; Allah beter etsin. Yaşlanıyor ve önümüzdeki on onbeş yıl sonra yalnız yüzde 30'u çalışabilir çağda olacak. Sadece Almanya'nın, 1960'larda nasıl elemeğimize kırmızı halı serdiyse, o zaman çifte kırmızı halı, hatta sırmalı halı serecek; 14 milyon yabancıya, elemeğine ihtiyacı olacak. Kendi öz evlatları ekonomilerini, hatta savunmalarını yüklenemeyeceği için, Türkiye'ye dönecektir, benden isteyecektir.

Yarınlr benimdir, istikbal benimdir; mazide kalanlar dūşünsün.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Bu veciz ve aydınlatıcı konuşmasından dolayı Sayın İnan'a teşekkür ediyorum.

Yalnız, bir hususu açıklamak zorundayım. Bu gelişme dün akşam oldu Avrupa Parlamentosunda ve Sayın İnan'ın söz değişimi bu sabah cereyan etti. Bu sebeple, Sayın İnan'ın görüşmelerini, biz, Dışışleri Bakanlığına duyuramadık. Bu sebeple, bu konuşma, önemine binaen istisnaî bir konuşma oldu. Belki duyurabilseydik -tabii, bu mümkün değildi; bir gün önceden hükümete duyurmamız gerekiyordu- muhtemelen hükümet buna cevap verecekti; ama, ümit ediyorum, ilerde cevap verebilir.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - İletişim teknolojisini kullanabilirdiniz efendim.

BAŞKAN - Hayır efendim, son dakika değişimi oldu.

Şimdi, siz, belki yoktunuz...

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Son dakikada dahi ulaşmak mümkündür efendim teknolojik olarak.

BAŞKAN - Efendim, farkındaysanız, ben buraya milletvekili Ahmet Nurettin Aydın Beyi davet ettim; o, yerini bıraktı. Yani, birkaç saniyelik bir meseleydi bu.

EMİN KARAA (Kütahya) - Gelişini bekledik zaten...

BAŞKAN - Evet, gelişini de bekledik.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Sayın Başkan, izin verir misiniz...

BAŞKAN - Sayın Köse, buyurun efendim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Önce, Sayın Kâmran İnan Beyefendiye bu imkânı sağlayan Değerli Milletvekilimize, bu fedakârlıkta bulunduğu için teşekkür ediyorum. Sonra, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak, böyle bir millî meselenin gündeme getirilmesi hususundaki hassasiyetinizden dolayı, siz Değerli Başkanımıza çok teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Sayın İnan'ın tüm konuşmalarına, hissiyatına, devletimizin ve milletimizin haysiyetiyle ilgili bu meseledeki ortaya koymuş olduğu düşüncelerine aynen iştirak ediyoruz. Bu hassasiyetin Meclisimizin tüm milletvekillerinde, tüm gruplarında olduğuna da inandığım içindir ki, 5 grubumuza şu teklifi getiriyorum: İzin vererseniz, Sayın Kâmran Beyefendinin konuşmasının muhteviyatını içerisine alacak ve gruplarımızın da ilave edeceği cümlelerden müteşekkil, Türkiye Büyük Millet Meclisimizi muhatap alan bu çok önemli belgeye, gerekli, tarihî bir cevabın verilmesini, bugün arz ediyorum, zatiâlinize sunuyorum efendim. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Bildiğiniz gibi, usulümüz şu: Eğer 5 grup başkanvekilimiz de, birazdan tutanaktan getirteceğimiz hususu imzalarsa, bu, Meclisimizin deklarasyonu olarak önünüze getirilebilir. Bu, nihayet yarım saatlik bir meseledir.

Buyurun Sayın Aslan.

BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Van Milletvekilimiz Kâmran İnan Beyin konuşması Meclisimizin hissiyatıdır. Kendisine teşekkür ediyor, tebrik ediyoruz.

Biz, Sayın Köse'nin de belirttiği gibi, 5 grup başkanvekili olarak, Türkiye Cumhuriyetinin aleyhine olan her olayda olduğu gibi bir araya gelmeye ve bu konuda, Mecliste, gerekirse -geçenlerde olduğu gibi- yeniden bir genel görüşme yapmaya da hazırız.

Sayın Kâmran İnan'a tekrar teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Sayın İnan, aynı zamanda Dışişleri Komisyonu Başkanı olduğu için...

BAŞKAN - Evet efendim, Dışişleri Komisyonu Başkanı.

EDİP ÖZGENÇ (İçel) - Sayın Başkan, arkadaşlarımız kürsüden hitap etseler daha iyi olmaz mı?

BAŞKAN - Şimdi onu formüle etmek zor olur; yerinden...

Buyurun Sayın Arınç.

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Gündem dışı konuşan Sayın Kâmran İnan Beyfendiye, hepimizin hislerine tercüman olduğu için, bütün milletimizin düşüncelerine tercüman olduğu için özellikle teşekkür ediyorum. Böyle bir imkânı sağladığından dolayı Siirt Milletvekilimiz Ahmet Nurettin Aydın Beyfendiye ve konuşmanın bütününi bozmayan zattâlinize ayrıca teşekkür ediyorum.

Efendim, millet olarak duygusal bir milletiz; bugün, hissetiklerimizi büyük bir coşku içinde söylüyoruz. Ancak, biz bir devletiz. Bu devletin de, dışpolitikada çok uzun yılları içerisinde alan, devletin bekası için, milletinin inancına, kültürüne, ahlakına, tarihine uygun bir milli politikasını tespit etmesi ve bu politikayı tavizsiz uygulaması gerekli.

Ermenilerin, dünya yüzünde Türkiye aleyhinde başlattıkları, isterse sözde soykırım iddiaları, isterse ASALA yoluyla yaptığı pek çok cinayetler, yıllardan beri kamuoyunun gündeminde. Amerika'da uzun uğraşlar sonucunda Temsilciler Meclisinden çekilen tasarı, bir başka şekilde Fransa'da, belki İtalya'da, belki başka ülkelerde de uygulanabilecek. Hepsine günöbirlik çözümler aramak yerine, bu konunun nerede başladığını, nereye kadar gidebileceğini, dışpolitikamız ve iç dünyamız açısından neler getirip götürdüğünü gerçekten iyice düşünmek ve buna uygun planlar üretmek gerektiğine inanıyorum.

Belki, bu, Meclisimizde bir genel görüşmeyle de ortaya konulabilir. Fazilet Partisi olarak böyle bir genel görüşmeyi... Hatta, konuyu bütünüyle inceleyen ve dışpolitikamızın tespitinde gösterilecek tedbirleri içerisinde alan bir Meclis araştırması da olabilir. Yöntemini birlikte de tercih edebiliriz. Buna mutlak ihtiyacımız var; yoksa, bugün Sayın İnan'ın, geçmişte bazı arkadaşlarımızın hepimizin hislerine tercüman olan konuşmalarıyla yetinmek, bizim için, sanıyorum ki, aldatıcı olur.

Bunlar gözümüzü açmalıdır ve dışpolitika, sadece dışişleri bakanlarının veya belki bazı başka şahısların kişisel gayretleriyle yürüttükleri bir çalışma olmaktan çıkmalı, Türk Devletinin ve Türk Milletinin birlikte yürüttüğü bir milli politika haline gelmelidir; yoksa, arkadaşlıklarla, dostluklarla, şahsî ilişkilerle bir meseleyi hallettim diye böbürlenlenlerin, karşılaştığımız olaylar karşısında gerçekten utanabildiklerini düşünürüz.

Biz, Parlamentomuzun, bu meselede, bütün ağırlığıyla, bütün ehemmiyetiyle elkoymasını ve bunu partiler arasında bir milli mesele olarak düşünmesini isteriz. Dışpolitikada temel hedeflerimiz, Türk Milletinin milli menfaatlarıdır. Buna yönelecek tecavüzleri hep beraber defetmeli; ama, milli menfaatlarımızın gerektirdiğini de milli politikalarla ortaya koymalıyız.

Ben de arkadaşlarımızın duygularına tercüman oluyorum, ortak oluyorum. Beraberce yapabileceğimiz öncelikli meseleleri bir an evvel kararlaştırmak gereğini işaret etmek istiyor, bütün Meclise saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Halıcı, buyurun efendim.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Sayın Başkan, ben de, Siirt Milletvekili Sayın Nurettin Aydın'a, hem de zataâlinize, Sayın Kâmran İnan Beyefendiye bu fırsatı vermiş olmanızdan dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Hakikaten, Sayın Kâmran İnan Bey, hem Meclisimizin hem de eminim ki milletimizin hislerine tercüman olmuşlardır. Bu konuşma talebi, hepimizin önünde ve Meclis çalışmaya başladıktan sonra oluşmuştur. Daha önce böyle bir konu biliniyor olsaydı, tahmin ediyorum ki, hükümetimiz, gerekli konuşmayı, gerekli cevabı sayın konuşmacıya verecekti; ama, Sayın Köse'nin dileğine ve talebine ben de katılıyorum. Grup başkanvekilleri bir araya gelerek, ortak bir metin üzerinde bir çalışma, bir hazırlık yapabilirler. Böyle önemli bir konuda, tekraren, Sayın Kâmran İnan'ın konuşmalarına katıldığımızı ifade etmek istiyorum.

Size de teşekkür ediyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gönül, buyurun efendim.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; bu kürsüden biraz evvel Sayın İnan'ın dile getirdiği hissiyat ve görüşler, aslında, Türk Milletinin sesi, hissiyatı ve kararlılığıdır. Kendilerini kutluyorum ve teşekkür ediyorum.

Diğer grup başkanvekili arkadaşlarımızın ortak bir metin hazırlanması yolundaki görüşlerine katılıyorum ve destek veriyorum; ancak, bir konunun da altını çizerek, arkadaşlarımı, önümüzdeki günlerde, bir teklifimiz olmuştu, ona destek vermeye çağırıyorum. Doğru Yol Partisi olarak, biz, Türk dışpolitikası hakkında bir genel görüşme talebinde bulunmuştuk. Eğer uygun görülürse, bir Danışma Kurulu toplantısı yapmak suretiyle, bu önerenin ve diğer katılacak grupların önergeleriyle birleştirilerek, Yüce Meclisimizde konunun genel hatlarıyla ve tümtüyle tartışılmasının faydalı olacağına inanıyorum.

Teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Efendim, tekrar, Sayın İnan'a ve gösterilen hassasiyetten dolayı, bütün grup başkanvekillerine ve söz hakkını veren Sayın Aydın'a teşekkür ediyorum.

Şimdi, Başkanlık olarak, bizim yapacağımız iş, Sayın İnan'ın konuşmasını, Tutanak Müdürlüğünden, hazır olur olmaz, 5 grup başkanvekilimize takdim etmek ve ondan sonra, Danışma Kurulu olarak toplanmaları halinde, tekliflerini huzuruza getirmektir.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Efendim, müsaade ederseniz, gündeme geçmek istiyorum.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Çok kısa efendim...

BAŞKAN - Aynı konudaysa, mümkün değil efendim. Arkadaşlarımızın hepsi görüşmek ister sonra.

Başkanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Bir Meclis araştırması önergesi vardır; okutuyorum.

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- İstanbul Milletvekili Cahit Savaş Yazıcı ve 20 arkadaşının, boğazlardaki deniz trafiğinin yarattığı tehlikelerin araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son yıllarda, Türk boğazlar bölgesinde çok büyük boyutlara ulaşan deniz trafiği, kaza riskini de beraberinde getirmekte ve meydana gelen kazalar, can ve mal kaybıyla birlikte büyük çevre felaketlerine yol açmaktadır.

Türk boğazlar bölgesinde yaşanan deniz trafiğinin yarattığı tehlikeler ve bunun çözümleriyle ilgili gerekli önlemlerin alınması için Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını saygıyla arz ederiz

1- Cahit Savaş Yazıcı	(İstanbul)
2- Hüseyin Mert	(İstanbul)
3- Ahmet Güzel	(İstanbul)
4- Osman Kılıç	(İstanbul)
5- Fadlı Ağaoğlu	(İstanbul)
6- Halit Dikmen	(Aydın)
7- M. Cihan Yazar	(Manisa)
8- Süleyman Yağız	(İstanbul)
9- Bahri Sipahi	(İstanbul)
10- Necdet Saruhan	(İstanbul)
11- Gönül Saray Alphan	(Amasya)
12- Mustafa Vural	(Antalya)
13- Perihan Yılmaz	(İstanbul)
14- M. Güven Karahan	(Balıkesir)
15- Erol Al	(İstanbul)
16- M. Turhan İmamoğlu	(Kocaeli)
17- Yekta Açıkgöz	(Samsun)
18- Nural Karagöz	(Kırklareli)
19- Akif Serin	(İçel)
20- Mustafa Düz	(İstanbul)
21- Ahmet Sancar Sayın	(Antalya)

Gerekçe:

İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile Marmara Denizinden oluşan Türk boğazları bölgesinde son yıllarda artan deniz trafiği, güvenli seyre ilişkin ciddi tedbirlerin alınmasını kaçınılmaz hale

getirmiştir. Montreux Sözleşmesinin imzalandığı 1936 yılında yıllık ortalama 4 500 olan gemi geçişi 1998 yılında İstanbul Boğazı için 24 500'ü transit olmak üzere yaklaşık 50 000 geçişe ulaşmıştır. Bunun yanı sıra, Avrupa ve Asya arasında düzensiz seferler yapılarak gerçekleştirilen yolcu taşımacılığı da artan nüfusun ihtiyaçlarına paralel olarak gelişmiştir.

Artan bu trafiğin yanı sıra geçiş yapan gemilerin özellikleri ve yüklerinde değişiklikler olması deniz trafiğini daha da riskli kılmaktadır. Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler gemilerin boyutlarını etkilemiş, gemilerin taşıma hacimleri genişleyerek boyutları büyümüş ve özel maksatlı gemilerin sayısında artışlar meydana gelmiştir. Bununla birlikte, son yıllarda boğazlar yoluyla taşınan kargonun niteliği de değişmiş, petrol, yanıcı gazlar çeşitli kimyasal ürünler ve nükleer artıklar-dan oluşan yükler taşıyan gemilerin geçişlerinde büyük artışlar ortaya çıkmıştır.

Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan önemli bir su yolu olan İstanbul Boğazı, özelliklerinden dolayı son derecede riskli bir yapıya sahiptir. 31 kilometre uzunluktaki boğaz keskin dönüşlerden oluşmakta, bu ise geçişte en az 12 kez 80 derecelik rota değişikliklerine varan manevralar yapılmasını gerektirmektedir. Bununla birlikte, Boğazın değişik yerlerinde oluşan akıntılar ile güçlü güney rüzgârlarının neden olduğu "orkoz" olarak adlandırılan ters akıntılar, gemilerin manevra kabiliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca, bunlara fırtına, kar, yağmur ve sis gibi kötü hava şartları da eklendiğinde deniz trafiğinin riski daha da artmaktadır. Aynı coğrafi ve oşinoğrafik özellikler Çanakkale Boğazı için de söz konusudur. Geçiş yapan gemilerin römorkör ve kılavuzluk hizmetlerinden yeterince yararlanmaması, geçişleri daha da riskli kılmaktadır.

Her iki boğazın yoğun yerleşim alanları içerisinde bulunması, meydana gelebilecek kazaların büyük can ve mal kayıplarıyla sonuçlanması olasılığını artırmaktadır.

Uluslararası alanda ortaya çıkan yeni kavramlar ve hukukî düzenlemeler ile boğazların belirlenen özel durumu, güvenli geçişin düzenlenmesinde ülkemize yeni olanaklar sunmaktadır.

Üçüncü kuşak insan hakları kavramı içerisinde ele alınan "dayanışma hakları" çevre hakkı ile insanlığın ortak mal varlığına saygı hakkını da içermektedir. Dünyanın sayılı güzellikleri içerisinde yer alan Boğaziçi ve onun bünyesinde yer alan tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerin korunmasının sağlanması da, bu anlamda temel bir insan hakkı talebi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu konuda ülkemizde oluşturulacak bilinç, uluslararası platformlarda Boğazlardan güvenli geçiş konusunun savunulmasında önemli katkılar sağlayacaktır. Bununla birlikte, boğazlarda meydana gelen kazalar bugüne kadar korkunç çevre sorunlarına yol açmış ve kazaların ortaya çıkardığı bu sorunların giderilmesinde hazırlıksız olduğumuz da ortaya çıkmıştır. Bu konunun da yeterince savunulması durumunda önemli kazanımlar elde edilebilecektir.

Sayılan nedenlerle, Türk boğazları bölgesinde can, mal, seyr ve çevre güvenliğinin en üst seviyede sağlanabilmesi için alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırma komisyonunun kurulmasını Yüce Meclisimizin takdirlerine sunarız.

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemdeki yerine alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüleme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

2 adet, komisyondan istifa önergesi vardır; okutup bilgilerinize sunacağım.

Birincisini okutuyorum:

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1.- İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman'ın, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/238)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Seçilmiş bulunduğum Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu üyeliğinden çekildiğimi, gereğinin yapılmasını arz ederim.

15.11.2000

İsmail Kahraman

İstanbul

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

İkincisini okutuyorum:

2.- *Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz'un, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/237)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Üyesi bulunduğum Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyeliğinden istifa ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

16.11.2000

Salih Kapusuz

Kayseri

BAŞKAN - Sayın Milletvekilleri, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Önce, yarım kalan işlerden başlayacağız.

Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe komisyonları raporlarının müzakeresine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

1.- *Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650, 1/679) (S.Sayı: 517)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Mevcut değil.

Hükümet?.. Yerini almamış durumda.

Bu durumda, bu maddeden sarfınazar ediyoruz.

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporlarının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

2.- *Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S.Sayı: 536) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

---

(1) 536 Sıra Sayılı Basmayazı 15.11.2000 tarihli 16 ncı Birleşim tutanağına eklidir.

Sayın milletvekilleri, tasarının 5 inci maddesi kabul edilmişti.

Şimdi, çerçeve 6 ncı madde ve bu maddeye bağlı ek madde l'i okutuyorum:

MADDE 6. - 6219 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"EK MADDE 1. - Hisse senetlerinin satışında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN - Ek madde 1 üzerinde gruplar adına ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına...

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, sözcümüzü değiştiriyoruz, Ali Naci Tuncer Bey konuşacaklar.

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ali Naci Tuncer Bey; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA ALİ NACİ TUNCER (Trabzon) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 6 ncı maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi şahsım ve Grubum adına selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu kanun tasarısı görüşülürken uzun bir süre huzurlarınızı işgal ettim; ama, samimî söylüyorum, bu tasarıyı hiç içime sindiremiyorum. Biz anlatacağız, inşallah, sizler de vicdanınızın sesini dinleyerek en doğru yolu bulacaksınız.

Sayın Dışişleri eski Bakanımız çok veciz bir konuşma yaptı. Türkiye bir ateş çemberi içerisine alınıyor. Hiç ilgisi yokken Amerika'da Ermeni tasarısı görüşülüyor, Fransız Senatosunda kabul ediliyor, Avrupa Konseyinde kabul ediliyor; AB'ye girme pahasına birçok şeyden fedakârlık ediyoruz ve bir belge yayımlanıyor. Bu belgede, dışpolitikamızın ana mihraklarından biri olan Kıbrıs üzerinden söz ediliyor. Televizyonda Sayın Dışişleri Bakanımızın kendi ağzından duydum "bunda ne var; her uyuşmazlıkta bir sulh noktası bulunacak. İşte, bizi de buna yönlendiriyor 'Birleşmiş Milletlerin kararlarına bakın, bir ay içerisinde ona uygun olmaya çalışın' diyor, diyor" Sayın Başbakan çıkıyor "biz bu belgedeki Kıbrıs şerhini kesinlikle kabul etmeyiz" diyor. Şimdi, Dışişleri Bakanım böyle diyor, Sayın Başbakanım böyle diyor. Biz, bu dönemde bunlarla uğraşmamız gerekirken, çok aciliyeti olmayan kanun tasarılarıyla gece 24.00'lere kadar, bugün de bitmezse sabaha kadar çalışacağız. 43 yıllık bir mazisi olan Vakıflar Bankasına, bankacılık sektöründe en üst düzeye gelmiş, politik birkaç müdahalenin dışında hiçbir sıkıntısı olmayan bir bankaya yeni düzenlemeler getiriyoruz. Bu yeni düzenlemeler de hem hukukî hem de ekonomik olarak çok daha büyük sıkıntılar getirecek.

Dün yüksek oylarımızla 3 kamu bankasının özerk hale getirilmesi ka-bul edildi. İçerisinde çok güzel hükümler var, onları alkışlarız, destekleriz. En azından, çalışan personeli az da olsa tatmin edecek hükümler koyduk. Bir özel bankada 30 000 dolara çalışan bir genel müdür, bir kamu bankasın-da 1 milyara çalışıyor. Bu dengesizlik en azından biraz hafifletilmiş oldu. Dün yüksek oylarımızla kabul edildi, özerkleştirdik.

Sayın arkadaşlarım, ifade ettik; ama, dinletemedik. 5 inci maddede bir hüküm getiriyoruz, kamu hisseleri -ki, bankalardaki kamu hisselerimiz yüzde 99- ilgili bakan tarafından temsil edilir. Bunun neresi özerktir arkadaşlar? Kanunlaştı; ümit ediyorum Sayın Cumhurbaşkanımız veto eder de yeniden irdeleme fırsatı buluruz; değilse, Anayasa Mahkemesine götürübilme şansımız olursa, inşallah oradan döner. Bir bakana, bir bankanın temsili, hem de ilgili bakan, bağlı bakan da değil...

Bir bakan, koltuğunda oturacak, yüzde 99 hisseyi temsil ettiği için "ben gene kurul topladım, genel kurulda bu kararları aldım" diyecek. Bugünkü ilgili bakanlar belki bu yola gitmeyecek, iyi çalışacak, ben onlardan şu anda bir endişe duymuyorum; Sayın Özkan'dan, Sayın Bal'dan, ekonomiden sorumlu bakanımızdan belki böyle bir endişe taşıyorum; ama, bu, genel bir hükümdür. Özelleşinceye kadar bu böyle devam edecek. Biz özerkleştireceğiz derken, siyasileştiriyoruz.

Vakıflar Bankasında yapılmak istenileni çok uzun uzun anlattım ben size. Kaç dönem "bu Anayasaya aykırıdır" diye iade ettik; şimdi, öyle anlaşılıyor ki, yüksek oylarınızla yine kabul edilecek. Bunun denenmiş örneği var arkadaşlar; Ticaret Bankasını, devlet bankasıyken çalışanların sandığına bıraktık, özerk hale gelsin dedik, Ticaret Bankasının ne hale geldiğini hepimiz biliyoruz.

6 ncı madde, tabii, düzenlemenin bir devamıdır. Ek maddeler getiriyorlar. Vakıflar Bankası Meclis denetimine tabii değildi bir KİT kuruluşu olmadığı için; ama, Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi idi, onu da kaldırıyoruz. Efendim, uluslararası şirketler denetleyebilir... Buna mani olan hiçbir hüküm yok ki! Bugün, kamu bankaları da uluslararası şirketlerin denetimindedir, Vakıflar Bankası da.

Dün ifade ettim; Kanun, kendi içerisinde çelişki halinde. Genel müdürün durumunu düzenleyen maddede, efendim, (A) hisseleri yüzde 50'nin altına düştüğünde ortadan kalkacak deniliyor; ancak, genel müdür dört yıl müddetle atanır hükmü kalıyor. Özelleştiriyorsak, bunu bir şahıs, bir holding alacaksa, yabancı sermaye alacaksa, onun genel müdürü kaç yıl tahdit ettiğinden bize ne!..

Sayıdeğer milletvekili arkadaşlarım, ömrümün yarısından çoğunu bürokraside geçirdim. Bu Yüce Meclisin komisyonlarında bürokrat olarak yıllarca -ara rejimlerde de, demokratik rejimlerde de- hizmet verdim. Şunu samimiyetle itiraf edeyim, ara rejimlerde dahi, komisyonlarımızda kanunlarımız çok daha iyi irdeleniyordu. Çok acele ediyoruz, yaparken de hata yapıyoruz. Saat 24.00'lere kadar çalışalım, sabahlara kadar çalışalım, gücümüzün yettiği kadar çalışalım; ama, kamuoyunun beklediği yasaları çıkaralım.

Efendim, Vakıflar Bankası 99 yıllığınaymış da, biz, bu hükmü kaldıralım, sonsuza kadar olsun... Daha yarım asırdan fazla bir zaman var. Yarım asır sonra, finans kuruluşlarının ne hale geleceğini, bankaların ne hale geleceğini nereden biliyoruz; nedir bu acelecilik, çok mu önemli bir hüküm?! Nerede mahalli idareler kanunu?! Her gün, her milletvekilimizin yanına, onlarca belediye başkanı koşup geliyor; finansı yok, iş yapamıyor, vatandaş oy vermiş, belediyeden hizmet istiyor... Bu kanun ortada yok. Hastane kapılarında, vatandaşlarımız, sefil, perişan ölüp gidiyor; nerede sağlık sigortası kanunumuz?! Bunlar acil değil mi saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım?! Gündemimizi çok acil olmayan kanun tasarılarıyla işgal ediyoruz.

Ayrıca, dün de ifade ettim, yıllarını yargıda geçirmiş bir arkadaşınız olarak ifade ediyorum: Bunu, yüzde yüz Anayasaya aykırı buluyorum. "Efendim, bizim alacağımız kararlar yargı denetimine tabidir..." Her idari tasarruf, yargı denetimine tabidir. Yargıyı ne hale getiriyoruz arkadaşlar.

Daha dün, Plan ve Bütçe Komisyonunda, memurlarla ilgili bir tasarı kabul edildi; hâkim ve savcılar da içine soktuk, Anayasanın amir hükmüne rağmen; "hâkim ve savcılar, hiçbir sebeple görevlerinden alınamazlar, kadrolarından yoksun bırakılamazlar" deniliyor. Biz ne yapıyoruz; onları da bir denetleme komisyonunun emrine veriyoruz; ondan sonra da, bu yargı bağımsız diyeceğiz ve bu yargı bağımsızlığına gidip, hakkımızı arayacağız!..

Yıllarca görev yaptığım Adalet Bakanlığındaki bir müfettişin raporundan bir pasaj okuyacağım -tamamını okumuyorum- bir hâkime soruluyor: "Eşinizin yakın zamana kadar benimsediği

çağdaş olmayan giyim tarzı itibarıyla..." Eşinin çağdaş olmayan giyim tarzı yakın zamana kadar-
mı; ama, ondan sonra da düzeltmiş onu!.. "Bana savunma ver" diyor. Nerede yargı bağımsızlığı,
biz nereye gideceğiz arkadaşlar?! (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlayınız.

ALİ NACİ TUNCER (Devamla) - Biz bunları düşünmek zorundayız arkadaşlar.

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Devamını okuyun efendim, devamını...

ALİ NACİ TUNCER (Devamla) - Efendim, devamı önemli değil.

"Yakın zamana kadar" diyor; yani, yakın zamana kadar çağdaş giyinmemiş!.. Eşi başını
örtüyorsa, korkudan da açmış bunu demektir evinde oturan hanım. Bu hâkim nasıl bağımsız karar
verecek?! Biz, o yargıya gideceğiz. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

Lütfen arkadaşlar, istikrar kelimesinin arkasına sığınmayalım, vicdanımızın sesini dinleyelim.
Bunu getirenlerin hepsi hüsnüniyetle getiriyor; ama, fazla inceleme fırsatı bulmuyor.
Hükümetimizden de istirahat ediyorum, bizi bir muhalefet olarak düşünmeyin, bu Meclisin bir
üyeyi olarak düşünün, doğru söylediğimizi lütfen kabul edin.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP, MHP, FP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tuncer.

Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Budak.

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerime
başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

536 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Bu maddede, bu özelleştirme işleminin hangi esaslar dahilinde yapılacağı ifade edilmektedir ve
maalesef, şimdiye kadar Meclisimizin huzuruna hiç gelmemiş, Türkiye'de de uygulama bakımından
hiç uygulanmamış bir maddeyle karşı karşıyayız. Hisse senetlerinin satışında 2886 sayılı Devlet
İhale Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun hükümleri uygulanmaz deniliyor;
zaten uygulanmaz. Niye uygulanmayacak; çünkü, bu, özel bir bankadır, özel banka olduğu için de
bunlar uygulanmayacak. Peki, uygulanmayacaksa, buraya niye yazıyoruz; çünkü, özel bankalarda
bunlar uygulanmaz, 2886 da uygulanmaz, 1050 de uygulanmayacak; ama, işte, iş olsun diye de
bazen yazıyoruz, incelenmediği için yazıyoruz; yazmasak bile, zaten, bunları uygulamamız
mümkün değil.

Şimdi, tabii, hisse senetlerinin devriyle ilgili, Vakıflar Bankasının (A), (B), (C) grupları hisse
senetleri var. (B) grubu hisse senetleri öncelikli ola-rak satılacak deniliyor. (B) grubu hisse senet-
lerinin binde 6'lık kısmının dı-şında olanlar Vakıflar Genel Müdürlüğünün uhdesinde bulunuyor;
yani, Va-kıflar Genel Müdürlüğü (B) grubu hisse senetlerinin sahibi değildir, sadece emanetinde
bulundurur; çünkü, mevcut yasaya göre (B) grubu hisse senetle-rinin alınması, satılması söz konusu
değildir; ancak, mülhak vakıflar kendi aralarında alıp satabilirler, Vakıflar Genel Müdürlüğü de
uhdesinde bulunduru-r, emanetinde bulundurur, bir başka mülhak vakıf onu almaya kadar.

Şimdi, mevcut yasal düzenlemede bu olduğu halde ve bizim bütün vakıflarla ilgili yasalarımız
da böyle olduğu halde, bu maddeye niye konulmuştur mülhak vakıfların hisse senetlerinin satıla-

mayacağı; çünkü, bizim 2762 sayılı Vakıflar Yasamıza göre, mazbut vakıfların ve mülhak vakıfların malları alınamaz ve satılamaz. "Efendim, bu alınacak, satılacak şey hisse senedir..." Ne olursa olsun, bizim hukukumuz çerçevesinde, bunların alınması ve satılması söz konusu değildir. Paris, Lozan, Berlin Konferanslarında, Osmanlı Devletinin belirli bölgelerini Avrupalılar işgal ettiği zamanlarda, gördüler ki, işgal ettikleri topraklar vakıflara ait arazilerdir, kullanılmaları söz konusu değildir; Osmanlı delegasyonuna o konferanslarda baskı yaptılar bu vakıfları lağvedin diye. Bunlar lağvedilmedi, işgal kuvvetleri bile bu vakıfların mallarına el koyma, mallarını değerlendirme imkânına sahip olamadılar. Şimdi, biz, bu mantıkla, yasalarımıza, Anayasamıza göre alınamaz, satılamaz denilen şeyleri, hem de öncelikli olarak Vakıflar Genel Müdürlüğünün emanetinde bulunan hisseleri satma yolunu tercih ediyoruz, özelleştireceğiz diye.

Arkadaşlar, özelleştirmeye karşı değiliz; ama, özelleştirme denilince, muhakkak ki, esasların da dikkate alınması lazım gelir. Üretim vardır, buzdolabı üretimi ayrı şeydir, buğday üretimi ayrı şeydir. Buzdolabı üreten insanlar şaltire bastıkları zaman üretimi durdurabilirler; ama, buğday üreten insanlar şaltire bastıkları zaman istedikleri zaman üretimi durdurabilirler mi; hayır. Niye durduramazlar; çünkü, buğday üretiminin kendine ait bir doğası, yasası, bir çerçevesi vardır. Vakıflar da aynıdır; biz istediğimiz muameleyi yaparız, istediğimiz gibi alırız, satarız mantığıyla hareket edemeyiz. Belki, burada, parmakların çoğunluğuyla birtakım maddeler geçirilebilir, birtakım uygulamalar yapılabilir; ama, maddelerin çoğunlukla geçirilmesi demek, hak, hukuk ve adalet demek değildir; bunun altını da özellikle çizmek istiyorum.

Eselden yüzde 55 hisseye tekabül eden (A) grubu hisse senetlerinin yönetim kurulundaki temsili 4 üyeyle idi, yüzde 20'yi elinde bulunduran mülhak vakıflara ait hisse senetlerinin yönetim kurulundaki temsili 2 üyeyle ve yüzde 25 olan (C) grubu yine 2 üyeyle temsil ediliyordu. Şimdi burada bir değişiklik yapılıyor, (B) grubu hisse senetlerinin yeni oluşturulacak yönetim kurulundaki temsili 1 üyeye indiriliyor. Neden indiriliyor; (C) grubunda bulunan üyelerin lehine olarak mı indiriliyor; burada, insan, ister istemez bir şüpheyi kapılıyor. Zaten, burada yapılmak istenilen, bankanın özelleştirilmek istenilmesi değildir. Zaten, ileriki maddelerde de "genel müdür dört yılına atanmıştır" deniliyor. Dört yıl sonra, şayet, yüzde 50 oranında hisseler kamunun malı olmaktan çıkacak olurlarsa başkalarının eline geçecektir. Burada, özelleştirmekten daha ziyade, iş siyasallaştırılıyor, devletleştiriliyor, Başbakanın emrine ve ilgili bakanın emrine bu iş havale ediliyor. Dolayısıyla, bu, özelleştirme değildir, sadece, vakıflara ait birtakım kıymetlerin, değerlerin birilerine hazırlanması gibi bir kanaatin de oluşması için hiçbir neden ortada yoktur.

Bunun için, bu hisse senetlerinin değerlendirilmesinde yanlış bir yol takip edilmiştir. Aldığımız duyumlara göre, (C) grubu hisseler 3 üye verilmekte; dolayısıyla, satış suretiyle de 1 üyelik, yine, mülhak vakıfların haklarına 1 üye verilmek suretiyle ne olacaktır; (C) grubu hisse senetlerinin üye sayısı 4'e tamamlanacak, genel müdür de nereden oy kullandıysa ağırlık orada teşekkül edeceği için, ileride yapılacak birtakım manevralara, maalesef, yol açılmaktadır.

Sayın Bakanım "buradan elde edilecek gelirlerle, biz, vakıfların tamiyatını ve onarımını yapacağız; sekiz, dokuz, on yıldır, onlarca yıldır süren tamiyatlar var" diyorlar. Ben şunu ifade etmek istiyorum: Burayı sattık, neticede elde edeceğimiz rakamların tamamını da bu onarım için harcadığımızı düşünelim, ne kadar para geleceği belli değil. Bu gelecek paraların Vakıflar Umum Müdürlüğü eliyle bu onarımlara ve tamiyata harcanacağı da belli değildir. Sayın Bakan "Vakıflar Genel Müdürlüğünün zaten vazifesidir bu işten elde edecek paraları tamiyata ve onarıma harcamak; dolayısıyla, böyle bir şey yazmaya gerek duymadık" diyorlar. Bu zamana kadarki uygulamalarda ne gördük: Buralardan elde edilen gelirlerin, özelleştirmeden elde edilen gelirlerin tamamına yakını,

özellikle bütçe açıklarının kapatılmasına, memur maaşlarının verilmesine harcanmıştır ve özellikle Özelleştirme İdaresinin el-de ettiği gelirlerin zaten yüzde 99'u, özelleştirme masraflarını bile karşılamamıştır. Bu tablo karşısında biz, bu paraların, vakıfların tamiratına ve onarımına harcanacağı kanaatinde değiliz. Elbette ki, büyük bir tamirata ve onarıma ihtiyaç var, onların durumları göz önünde bulundurulmak suretiyle birtakım hukuksuz işlerin yapılması, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kanun hükmündeki kararnamelerin muhtevasının aynısını taşıyan bir kanunun Meclisin huzuruna getirilmesi, ayrıca bir garabetin de ifadesi olmaktadır.

Onun için, vakıflarımıza ait olan binaların, imarethanelerin, camilerin, medreselerin buradan elde edilecek gelirlerle tamiratının yapılacağı kanaatinde değiliz.

Efendim, bu zamana kadar yapılmış... Eğer bu zamana kadar bu tamiratlar yapılamamışsa, bizim kendi ayıbımızdır, ülke olarak ayıbımızdır; tarihine, kültürüne, tarihî eserlerine bir millet sahip çıkmamışsa, bir ülke sahip çıkmamışsa, o ülkenin yöneticileri olan iktidarlar sahip çıkmamışlarsa, o, vakıflar idaresinin değil, bu kanaati ortaya koymayan, bu inisiyatifini ortaya koymayan yönetimleridir. Maalesef, bu eserler belki çok kısa sürelerde yapıldı; ama, biz, tamiratını bile onlarca yılda bitiremiyoruz. Neden; çünkü, geçtiğimiz dönemlerde, maalesef, tarihimize sövme noktasında, geçmişimizi inkâr etme noktasında tarihî eserlerimizi ve kültürel varlıklarımızı yok etme noktasında hoyratça davranan bir anlayışın, bir zihniyetin temsilcileri, maalesef yönetimde iktidar oldular, dolayısıyla eserlerimize sahip çıkmadılar. Şimdiye kadar yapılmış olan hataları, yapılmış olan eksiklikleri ve kusurları, yeni yapacağımız, çıkaracağımız birtakım kanunlara gerekçe yapamayız, yeni hata ve kusurlara yol açacak bir şekilde de kullanamayız. O, geçmişin, dünün hatasıydı. Dünün hataları, bugünün hatalarına gerekçe olarak da kullanılmaz. Aynı anlayışın, aynı kavrayışın da devam ettiğini görüyoruz.

Muhterem arkadaşlar, maalesef, o eserleri meydana getiren dünya görüşünün önünde saygıyla eğilemeyen insanlar, onlarca yıl geçmesine rağmen bu eserleri tamir bile edememektedirler. Mesela, bir Şehzadebaşı Camiini görüyoruz, Valide Atik Camiini görüyoruz; yıllardır, on yıldır gideriz gelimiz, o iskeleler orada durmaktadır. Niye; ödenek yoktur. Niye ödenek yoktur; efendim, Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2000 yılı için ayırdığı ödenek 288 trilyonmuş. Peki, niye başka gelirleri buraya dahil değil; çünkü, Vakıflar Genel Müdürlüğünün, Vakıflar Bankasının öyle giderleri var ki, vakıfların tamir ve onarımına gelinceye kadar daha birçok işin yapılması gerekiyor, oraya gelinceye kadar da vakıflara para kalmıyor. Şimdi batık bankalara para bulmaya gelince, offshorezedelere para bulmaya gelince, birtakım çıkar gruplarının hedeflerini karşılamaya gelince, maalesef, para bulunuyor; tarihimize, kültürümüze, bizi biz yapan değerlere sıra gelince para bulunmuyor.

Bu özelleştirmeler, sonunda devletleştirmeyi de beraberinde getiriyor. Dün arkadaşlarımız ifade ettiler; 10 banka battı. O bankaları ne yaptık; devletleştirdik. Onlar da daha önce devlet bankasıydı, satıldı, içi boşaltıldı, tekrar devletleştirildi. Sadece bu bankalar da değil; Bursa'da kurulu, Türkiye'nin büyük, önde gelen holdinglerine ait bir demir-çelik fabrikası vardı, batıyordu, devlet aldı, iyileştirildi, yeni teknolojileri kurdu, geçtiğimiz dönemlerde de tekrar eski sahibine iade etti. Ne güzel anlayış!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Budak, lütfen toparlayınız.

YAKUP BUDAK (Devamla) - Batmakta olan fabrikayı kurtarıyoruz, yeni teknolojiler ilave ediyoruz, ondan sonra da; eski sahiplerine, özelleştirmek suretiyle tekrar satıyoruz. Aynı mantık

devam ettiği sürece bunların yapılması mümkün değildir; onun için, Vakıfların özelleştirilmesiyle ilgili konularda düşünmemiz, tarihimizin, kültürümüzün ve her şeyden önce de hukukun gereği neyse onun yapılması gerekiyor. Maalesef, bu hükümet, hukuksuzluğu hukuk haline getirmiştir, istisnaları esas haline dönüştürmüştür. Bizim parmak çoğunluğumuz var, Meclisten geçirelim, Anayasa Mahkemesinden dönerse döner, biz yaptık oldu mantığıyla hareket edilmektedir. Bu mantığın, Türkiye'nin ufkunu açması, önünü açması, beklenen iyileştirmeleri ortaya çıkarması, halkın taleplerine çözüm bulması ve halkın isteklerini yerine getirmesi mümkün değildir. Onun için de, bu hükümet, üç yıldır yapmış olduğu uygulamalarla, adeta, patinaj yapmaktadır; ekonominin iyiye gitmesini, özelleştirmelerin yapıldığını ifade etmesine rağmen de, maalesef, bir türlü ülkenin önünü açmamaktadır; her gün, ekonomik sefaletin yanında hukukî sefalet de diz boyu olarak gerçekleşmektedir.

Ben, bu duygularla, tekrar, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Hükümet adına, Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova söz istediler.

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Sayın Başkanım, muhterem milletvekilleri; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ek madde 1'le ilgili, değerli arkadaşımız söz aldı. Dün akşamdan bu yana, daha doğrusu, bu kanun tasarısını görüşmeye başladığımızdan bu ya-na, bizim takdirlerinize sunduğumuz kanun tasarısıyla ilgili olan bölümler var; ama, onunla ilgili olmayan ne kadar husus varsa burada dile getirildi. Doğrusu, Sayın Budak'ı izlerken, esasen, söz alma niyetim yoktu; ama, bir gerçeği bu kadar çarpıtılabile konusunda özel bir gayret içinde olmasını, yadırgamanın ötesinde, anlayamadığımı da ifade etmek durumundayım.

Değerli milletvekilleri, biz kanun tasarısını size sunmadan önce, Plan ve Bütçe Komisyonunda takdim etmeden önce, hem de aylar öncesinde, kanun tasarısını ilk hazırladığımız için, daha sonra kanun hükmünde kararname haline getirdiğimiz için, bilgi olsun düşüncesiyle her bir sayın milletvekilimize, ben, kanun tasarısı metnini ve neyi amaçladığımızı arza çalıştım. (B) grubu hisseler deniliyor. (B) grubu hisselerle ilgili yüzde 20 dedik; bunun tabii tam doğrusu, yüzde 19,78'dir. Neden öyledir; mütevelliler, yasanın kendisine tanıdığı sermaye artırımında, rüçhan hakkını, maddî imkânsızlık nedeniyle kullanamadığı için, her seferinde, sermaye artışı gündeme geldiğinde, hisse değerleri kaybedilmiş; dolayısıyla, o yüzde 20'de, kala kala, yüzde 19,78'den geriye kalan bölüm kalmış; binde 22.

O mütevellilerle de ben bire bir görüştüm, banka yetkililerim görüştü. Bir kere, bu yüzde 19,78'in, mülhak vakıflara ait olup da emaneten Vakıflar Genel Müdürlüğüne verildiği doğru değil; bu, artık, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün malı olmuş, kasasında sakladığı, ama, hiçbir ekonomik değeri olmayan ve gün geçtikçe değer yitiren bir kâğıt; başka hiçbir şey değil. Eğer siz şimdi bunu, mülhak vakıflara ait, orada emaneten verilmiş bir değer olarak söylerseniz, bizim söylediğimizin tam aksini iddia etmiş olursunuz. Şimdi biz diyoruz ki, bu yüzde 19,78'e ilişkin, yani o hisseye ilişkin satış yasağını kaldırmak istiyoruz. Biz, burada, Vakıfbankın özelleştirilmesi demedik; ama, her konuşmacı arkadaşım, getirdiğimiz kanun tasarısını, Vakıfbankın özelleştirilmesi olarak algıla-

ma eğiliminde; hayır, bu sonuçta, (A) ve (B) grubu hisse senetlerinin satışına ilişkin, mevcut yasadaki "satılmaz" hükmünün değiştirilmesinden başka hiçbir şey değil. Peki, neden öyle; gün geçtikçe değerini yitirecek. Bu bankanın vaktiyle kurulması, Merkez Bankasının yönlendirmesiyle neden gerekli olmuşsa, bugün de, Vakıflar Genel Müdürlüğü bugünkü ekonomik yapıya ayak uydurmadığı için gerekli. Bu birinci husus.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Aynı kapıya çıkmaz mı Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) - Çıkmaz; ikisi çok farklı şey. Banka zaten özel hukuk tüzelkişiliğini haiz bir kuruluş; yüzde 25'i alınıp satılabilen bir kategoride.

Değerli milletvekilleri, burada aslında, bizim getirdiğimiz kanun tasarısının kutlanmayı hak ettiği bir nokta var. Zaten bilerek, sunuş konuşmamda iki cümle ederek huzurlarınızdan ayrıldım. Ben isterdim ki, neden önce halka arz, daha sonrasında Bakanlar Kurulunda satışa ilişkin yetki veriliyor hususu burada bir tebrik konusu olsun.

Açıklayayım: Eğer ben, önce yüzde 55'lik (A) grubu hisse senedini blok yoluyla satmayı kararlaştırmak üzere sizden yetki almak amacıyla huzurunuzda gelseydim ne olurdu?.. Matematik değere bakalım: Bugün yüzde 25, hukuken alınır satılır konumda; ama, gerçek değer ortada olmadığı için hiç kimse bununla ilgili işlem yapmak istemiyor, istemez de. Ben, yüzde 55'lik (A) grubunu blok satış yoluyla satsaydım, geriye kalan o yüzde 20'lik ekonomik değeri çöpe atmış olacaktım. Türkiye'de böylesi bir bankanın -çünkü, bu, sonuçta Vakıflar Bankası- sizin tabirinizle özelleştirilmesine, benim tabirimle (B) grubu hisse senedinin satış yasağının kaldırılmasına inanılmaz bir rağbet olacak. Uluslararası piyasalarda da var bu, yatırımcılarda da var bu rağbet. Dedim ki, yüzde 25'in değeri, oran olarak var, matematiksel ifade olarak yok. Ben, yüzde 20'yi halka arz yoluyla -blok değil- satarsam aynen TÜPRAS'ta olduğu gibi -378 000 müracaat vardı- yüzbinlerce insan bu yüzde 20'nin sahibi olur. Bu yüzde 20, bize bir matematik değer verecek, (x) rakamı verecek. Böyle noktalarda, bağlayıcı olabilir endişesiyle rakam vermek istemiyorum. Yüzde 20 (x) rakamını bize matematik olarak verdiği vakit, biz diyeceğiz ki, yüzde 25, 20'den büyük olduğuna göre, şimdi alınıp satılabilen o yüzde 25'in rakamı $x+5$ puan, 100 üzerinden fazla olacak. 20 ile 25'in toplamı 45 ettiğine göre, $x=20$, 25 de $x+5$ ettiğine göre, bunları da toplayacağız, yüzde 45'lik bir matematik ifadeye kavuşacağız. Daha sonra, ben bakan olayım olmayayım, bu hükümet kalsın kalmasin, kim gelirse gelsin Vakıfbanktan sorumlu Devlet Bakanlığı koltuğuna ya da Başbakanlığa, artık, yüzde 45'in matematik ifadesi belli olduğu için, Bakanlar Kurulu, yüzde 55'e ilişkin blok satış yöntemine karar verse bile, 45'ten daha büyük olduğu için yüzde 55, yüzde 55'in ulaşacağı rakam 45'in toplam rakamının üstünde bir yerde gerçekleşecektir. Böylece, banka, hini hacette, hiçbir şekilde, birilerinin kamuoyu oluşturması yöntemiyle ya da birilerinin siyasal tercihlerinin ağır basması usulüyle, hiçbir şekilde peşkeş çekilemez hale gelecek. İşte, onu, kendimizden sonraki dönemi de bağlayacak şekilde, matematik ifadeyle bu şekilde sabitlemek istedik. Aksi olsaydı ne olacaktı; yüzde 51'i alan insan, elbette, çoğunluk hissesi kendisinde olduğu için, geri kalan o yüzde 19,78'le ilgili hiç boşuna para verme zahmetine katlanmayacaktı.

Öyle bir noktada halka arz yoluna giderse ne olacaktı; yüzde 51 için verdiği paranın da bir kısmını halkın sırtına yüklemiş olacaktı, ona transfer etmiş olacaktı.

İşte, Vakıfbank olduğu için, hem duası hem bedduası olduğunu en az sizler kadar bildiğimiz için ve de bunca yılın bir tarihi mirası olduğunun sorumluluğunu taşıdığımız için, birilerine, şu ya da bu ekonomik konjonktürde ucuz fiyata verilmesin diyeyim en kibarcasıyla, biz, bu matematik rakamlara bağlama işini getirdik; o nedenle, (B) grubuyla ilgili düzenleme budur. Şu anda, Genel Müdürlüğün kasasında bir peçete kadar bile işe yaramamaktadır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü bunu alıp da başka yere harcayabilir mi? İnsaf edelim değerli milletvekilleri, geçen sene Meclis olarak uygun gördü-ğünüz 228 milyar lirayı Vakıflar Genel Müdürlüğü nasıl harcadıysa, bunu da öyle harcayacak. Zaten, siz bir yasa yapıp "Vakıflar Genel Müdürlüğü bu yüzde 20'ye yakın oranın satışından elde edilecek geliri şurada burada kullanır" demezseniz, biz, istesek de kullanamayız. Hele hele özelleştirme geliriymişçesine başka yerlerde harcamak gibi bir iddiaya da cevap vermeyi gereksiz addederim.

Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şahsı adına ilk konuşma, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'a ait.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yoklar.

Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Sünnetçioğlu?..

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Daha sonra görüşeceğim.

BAŞKAN - Daha sonra görüşeceksiniz.

Ek madde 1 üzerinde önerge yoktur.

Ek madde 1'i ...

YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, soru sormak istiyorum.

BAŞKAN - Oylamaya geçtik artık.

YAKUP BUDAK (Adana) - Elektronik cihazla söz istemiştım.

BAŞKAN - Efendim, ek madde 2'de açıklayın lütfen... Olur mu?..Şimdi oylamaya geçtik...

YAKUP BUDAK (Adana) - Yalnız Sayın Bakanın sataşması var efendim.

BAŞKAN - Aynı şeyi ek madde 2'de söylersiniz. Söz veriyorum, söz vereceğim.

Ek madde 1'i komisyondan geldiği şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ek madde 1 kabul edilmiştir.

Ek madde 2'yi okutuyorum:

EK MADDE 2. - Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait (B) grubu hisseler halka arz suretiyle satılabilir. Bu hisselerin satışı yapılmadan (A) grubu hisselerin satışına karar alınamaz. (A) grubu hisselerin satışına Bankalar Kurulu yetkilidir."

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ufuk Söylemez?.. Yok.

Fazilet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Sünnetçioğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının ek 2 nci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi selamlıyorum.

Vakıflar, sivil organizasyonların meydana getirdiği, kamu imkânının yetersiz kaldığı alanlarda dil, din, ırk ayırımı yapmadan toplumun bütün kesimlerine hizmet götürmek ve kamuya destek sağlamak üzere özel kişi veya kişiler tarafından mahkeme kararıyla kurulurlar. Burada da, değerli

konuşmacıların hepsinin iki gündür yaptıkları konuşmalarda özellikle vurguladıkları gibi, bu vakıfların ve vakfiyelerin en güzel örneklerini hep beraber göğsümüz kabara kabara izledik. Bu vakfiyeler, öylesine vakfedilmişlerdir ki, hem bu vakfiyelerin bakım ve onarımları hem burada çalışanların personel giderleri hem de vakfın amacına harcanacak giderler en ince ayrıntılarına kadar düşünülmüştür.

Bugün, vakıf eserlerinin içinde bulunduğu durum da değerli konuşmacılar tarafından özellikle vurgulandı ve bugün vakıf eserlerinin geldiğimiz noktadaki durumu da Sayın Bakanımız kendi ifadesiyle "bu kanun değişikliğinin ticarî ve ekonomik boyutu yanında, bence en başta gelen ve çok önem verdiğim bir yanı da, (B) grubu hisselerinin satışıyla elde edilecek kaynaklar, ecdat yadigarı vakıf eserlerinin bakım ve onarımının yapılması imkânı olacaktır" diyor milletvekillerine göndermiş olduğu bir bilgi notunda.

Vakıf eserlerinin bakımı ve tamiri bu kanun tasarısında bütün konuşmacılar tarafından ön plana çıkarıldı ve Sayın Bakanımız da bunu ısrarla vurguladı ve bütün konuşmacıların dileği, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de dileği bu manadadır. Yani, bu kanun tasarısının esas amaçlarının başında gelen en önemli madde, vakıf eserlerinin bakım ve onarımlarının sağlanmasıdır.

Sayın Bakan, 26 Nisan 2000 tarihinde milletvekillerine gönderdiği bir bilgi notunda "bankanın yüzde 20'sini teşkil eden (B) grubu hisselerinin satışıyla 400 milyon dolarlık bir gelir tahmin edilmektedir" diyor. Biraz evvel sayın bakan burada yapmış olduğu konuşmada "bu miktarı vermek istemiyorum" diye belirtiler; ama, o tarihte, belirttiğim tarihte, milletvekillerine göndermiş olduğu bilgi notunda bunun "400 milyon dolar olduğu tahmin edilmektedir" diye bir bilgi notu var ve devam ediyor Sayın Bakan "bu gelirle, ülkenin en önemli zenginliği olan kültür ve tarih mirasımızın dünden bugüne getirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacaktır" demektedir.

Ben, bu ifadeleri, sadece sözde kalmayıp bu tasarıya monte etmemiz gerektiğine inanıyorum; bu, bir.

İkinci olarak "yüzde 20'yi teşkil eden (B) grubu hisseleri, 400 bin dolar ise, yüzde 100'ü, yani, tamamı, 2 milyar dolar eder" diye bir hesap yapmamız mümkündür.

Yine, Sayın Bakanımızın 13 Haziran 2000'de, yine, milletvekillerine gönderdiği bilgilendirme notunda, bugün bankanın aktif büyüklüğünün 6 milyar dolar olduğu belirtiliyor. Görüştüğümüz bu tasarının ek 2 nci maddesinde "(B) grubu hisseleri satılacak, (B) grubu satıldıktan sonra (A) grubu hisse senetlerinin satışı konusundaki yetki Bakanlar Kuruluna verilmiştir" deniliyor; ancak, ilke ve esaslar belirtilmemiş burada.

Yine, bakanın, 13 Haziran 2000 tarihli bilgi notunda "Bakanlar Kurulu (A) grubu yüzde 55 hissenin, blok veya arz yoluyla satışına karar verecektir" deniliyor.

Şimdi, bu bilgiler toparlandığı zaman, şayet, bu karar, ileride Bakanlar Kurulu kararı olarak, blok satış kararı olarak çıkarsa, sermayenin tabana yayılması gibi özelleştirmenin esas amacı olan konu nasıl gerçekleştirilecektir? Blok satışlara büyük sermaye sahiplerinin ve holdinglerin talip olması, tekelleşmeyi ve şaibeyi beraberinde getirmeyecek midir?

Büyük sermaye bankayı aldığı anda, kâr amaçlı olarak işleteceğinden, ecdat yadigarı eserlere bakım ve onarımı düşünmesi mümkün müdür?

Yine, banka, yüzde 20'si 400 milyar dolar, yüzde 55'i de 1 milyar dolar hesabıyla alıcı bulursa, 6 milyar dolar olan aktif büyüklük göz önüne alınırsa, 5 milyar dolarlık bir zarar söz konusu olmayacak mıdır?

Sayın Bakanım, Viyana'da yaptığımız bir konuşmada -28 Ocak 2000- acilen yapılması gereken ekonomik reformları: "Bir; yapısal reformlar ve bütçe disipliniyle mali dengesizlikleri gidermek; iki, bütçe açıklarını kapatmak ve verimliği sağlamak için özelleştirme faaliyetlerini hızlandırmak" gibi maddeler sayıyorsunuz. Acaba, bu özelleştirme gelirleri de bütçe açıklarına mı gidecek diye bir soru sormama, zannediyorum, hiç gerek yok; çünkü, zaten, bütçede de böyle bir kalem var. O zaman, gelin, bu ecdat yadigârı vakfiyelerin tamir ve bakımını bir daha düşünelim, tasarıya muhakkak monte etmenin imkânını araştıralım diyorum.

Sayın Bakanımız "Vakıflar Genel Müdürlüğünün, bu, zaten görevidir, tasarıda özel olarak belirtmedim" diyor akşam sorulan bir soruya. Ama, yukarıdaki saydığım çekinceleri bir kere daha yineliyorum ve kayda geçmeyip sözde kalırsa, bunların yeterli olmadığı kanaatindeyim.

Zira, dün, Ziraat Bankası ve Halk Bankasıyla ilgili özzerleştirme konularında, Sayın Bakanımıza bir sorumuz vardı. Sayın Bakanımız, 8 Ocak 2000 günü -şimdiki Sayın Bakanımızdan bahsetmiyorum, dün akşam Hazine'den sorumlu Bakanımıza sormuştuk- Hazine'den sorumlu Devlet Bakanı tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının, Halk Bankasının özzerleştirileceği, özzerleştirileceği, Ziraat Bankasının çiftçilere, Halk Bankasının esnaf ve sanatkârlara verileceği müjdelenmiştir. Böyle bir müjde verdiğiniz doğru mudur Sayın Bakanım? Eğer, verdiyseniz ki, o yazıda -devamla- mart sonuna kadar, esnaf ve sanatkârlar almış oldukları kararlarda, Türkiye'de kurulu kooperatiflerinin genel kurullarında, Halk Bankasının esnaf ve sanatkârlara devri için, yetki işlemlerini tamamlamışlar ve bu yetkiyi yönetim kurullarına vermişler. Buna esnaf ve sanatkârlarımız hazırlar. Bu sözünüzü tutacak mısınız, yoksa kanunda geçtiği gibi 4,5 yıl bunu ertelediniz mi" diye bir soru sormuştum. Sayın Bakanımız vermiş olduğu cevapta da "evet, benim 8 Ocaktaki bir sözümden bahsettiler. Zannedirim, Halk Bankasının Krediler Kuruluna ben vekâleten gitmiştim. Orada esnaf kuruluşlarıyla konuştuk ve kendilerine böyle bir şey söyledim; 'hazırlık yapınız, eğer bu kamu bankalarımız özzerleştirilme safhasına girerse, özellikle küçük esnaf ve sanatkârlarımızın ve bu çerçevedeki sivil toplum örgütlerimizin bunlara talip olması lazım' diye söyledim" diyor; ama bir "yalnız" dan sonra şunu tekrar söylüyorum: İşin özzerleştirme tarafıyla, şu anda hiç oraya gelmemeye niyetimiz var; yani, verilen sözün, daha sonra işin o tarafına hiç gelmemeye niyetimiz var gibi bir cümle sarf edildi.

Bu bakımdan, bu konuşmamda, bilhassa vakıfların ve vakıf eserlerinin tamir ve bakımlarıyla ilgili bölümün, verilen sözde kalmayıp, zabıtlara muhakkak geçirilerek veyahut da kanun tasarısının uygun bir yerine monte edilerek, garanti altına alınmasını talep ediyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Sünnetçioğlu.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük konuşacaklar; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu adına, madde 6'yla getirilen ek madde 2 üzerinde görüşlerimizi sunmak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi şahsım ve Grubum adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2 günden beri bankaların özzerleştirilmesi ve özzerleştirilmesi anlayışı çerçevesinde, bugüne kadar, özellikle, ülkemizde fevkalade etkin olmuş olan bankalarla ilgili tasarıları görüşüyoruz. İçerisinde bulunduğumuz şartlar itibarıyla banka sektörü, günümüzün en büyük bunalımını, maalesef yaşamaktadır.

Oysa, büyük bir önemle üzerinde durulması gereken nokta şudur: Bankalar, son derece önemli, itibar ve güven müesseseleridir; ne yazık ki, itibar ve güven müessesesi olan bu bankalar, artık, kamuoyunda itibarını kaybetmiş, belli bazı gruplara, çıkar gruplarına âdetâ hortumlama mekanizması haline dönüşmüştür. Bundan, büyük üzüntü duyduğumuzu, bilhassa belirtmek istiyorum.

Bugün esnafın, bugün köylünün, çiftçinin ve memurun en büyük sıkıntısı, kendisine para bulamayan hükümetin, 10 bankaya 12,5 milyar dolarlık bir hortulamaya nasıl izin verdiği noktasıdır ve bundan, herkes büyük bir üzüntü duymaktadır. Artık, hiç kimse enflasyonu meflasyonu düşünmüyor; düşündüğü şey, bu bankaların Türkiye'ye getirdiği sıkıntı ve özellikle, devletin imkânlarının buraya doğru yönlendirilmesi hadisesidir.

İşte, bu anlayış içerisinde, bugün de vakıflarla ilgili olarak görüşüyoruz. Vakıflar, Türk kültürünün çok önemli kaynaklarından, organizasyonlarından bir tanesidir. Hem vakıf mallarının ve hem de bu vakıf mallarının korunması ve geleceğe taşınmasıyla ilgili olarak fevkalade önemli görevler üslenmiş olan Vakıflar Bankası, bugün, yine aynı espri içerisinde "özerkleştirme" ve "özelleştirme" adı altında gündeme getirilmektedir. Ama, gördüğümüz şekliyle, bundan hiçbir şey anlaşılmıyor. Şöyle anlaşılmıyor: Acaba, gerçekten, Vakıflar Bankası özerkleştirilecek veya özelleştirilecek mi; hayır, çünkü devlet halen içerisinde; genel müdürü kendisi atamaya devam ediyor, dört yıl süreyle orada, o genel müdür kalacak. Dolayısıyla, genel müdürün veya yönetimin, bugüne kadarki yapmış olduğu işlemler yine aynen sürdürülmüş ve korunmuş olacak. Bir taraftan da özelleştireceğiz diyorsunuz, hisse senetlerini satacaksınız, özel sektör oraya girmiş olacak; ama, genel müdür kim; genel müdürü ilgili bakan, başbakan atamış olacak.

Şimdi, böyle bir anlayış içerisinde bir bankanın özelleştirilmesinden bahsetmek mümkün değil. Deve midir, kuş mudur; nedir belli değil. Dolayısıyla, bu konuyu, gerçekten getirilen şekliyle kabullenmek doğru değil ve bunu hiç kimseye anlatamazsınız, Vakıflar Bankasıyla ilgili şöyle bir düzenleme getirdik diyemezsiniz; birincisi bu.

İkinci üzerinde durduğum nokta şudur: Değerli milletvekilleri, bakın, Vakıflar Bankası kanununun 6 ncı maddesinde "hisse senetleri (A), (B), (C) gruplarına ayrılmıştır. Bunlardan (A) grubu sermayenin yüzde 55'ini, (B) grubu yüzde 20'sini, (C) grubu da yüzde 25'ini teşkil eder" deniliyor ve arkasından Vakıflar Umum Müdürlüğü hisselerinin (A) grubuna, mühlak vakıflara ait hisselerin (B) grubuna dahil olduğu; (C) grubu hisselerinin ise, sair hakikî ve hükmi şahıslara ait olduğu ifade ediliyor. Bakın, dikkat edin, çok önemli bir noktayı ifade ediyorum. Peki, şimdi getirilen şekle bakıyorsunuz; getirilen şekilde "hisse senetleri (A), (B) ve (C) gruplarına ayrılmış olup, nama yazılıdır" deniliyor. Bakın, dikkat edin "nama yazılıdır" deniliyor; ama, bu arada da, Bankanın İdare Meclisindeki temsil noktasına baktığınızda, dördü (A) grubu, biri (B) grubu, üçü de (C) grubu hisse senedi sahiplerini temsil etmektedir deniliyor. Bunun anlamı ne: Nama yazılı olan bu senetler veya bu hisseler, özellikle hamiline kısmına, yani (C) grubuna taşınıyor. Niye taşınıyor: Bakın, onu da özellikle belirtmek istiyorum; bu şekliyle yüzde 50'si Vakıflar Umum Müdürlüğüne ait oluyor, (B) grubu yüzde 20'den yüzde 12,5'a düşüyor, (C) grubu ise yüzde 37,5'a çıkıyor.

Değerli arkadaşlar, Anayasamıza göre, bir mülkiyet hakkı var, tabii hukuk prensibi var. Siz, kalkıp da nama yazılı olan bir senedi, yüzde 20'lerden yüzde 12,5'a nasıl indiriyorsunuz; bunu, hangi hakla, hangi hukuk prensibiyle, hangi hukukun üstünlüğü anlayışıyla getiriyorsunuz? Bunu anlatamazsınız, bunu hiçbir yere anlatamazsınız; bu, Anayasaya aykırı. Bu, kesinlikle mülkiyet hakkının, özellikle de vakıflarla ilgili ve ticaret bakımından da keza aynı şekilde, devlete karşı olan güvensizlik noktasını özellikle yakalamış olacak, bizi o noktaya götürecektir; bunda tereddüdümüz

var. Peki, hamiline geçiriyorsunuz, yüzde 37,5 nispetinde bir hamiline senet grubuna geçecek. Gerçi, ona, daha evvel diyorsunuz ki, nama yazılıdır; ama, bugün, yüzde 37,5'a kadar çıkacak olan (C) grubu hisseleri, acaba, hangi hakiki ve hükmi şahıslara aittir? Bunlar kimlerdir? Nasıl oluyor da, bunlar, kalkacaklar, şimdi, bu nama yazılı kısma geçecek, etkili olacak, Vakıflar Bankasının sahibi olacak; dolayısıyla da, bizi bir başka yerlere götürecek diye endişemiz vardır.

Değerli milletvekilleri, onun için, benim üzerinde durduğum nokta, hisse senetleriyle ilgili getirilen bu sistem, gerçekten, hem anayasal bakımdan hem ticaret hukuku bakımından hem tabii hukuk prensipleri bakımından hem hukukun üstünlüğü bakımından fevkalade yanlış ve nama yazılı senetlerin değerinin indirilmesi hadisesinde de, hiç kimsenin, kendisini yetkili görmemesi lazım. Kanunla, kalkıp da, nama yazılı olan hisse senetlerinin, özellikle, değerini indirmeye hakkınız yoktur. Nama yazılı olan kısmı indirmeye hakkınız yoktur. (B) grubunu kalkıyorsunuz, indiriyorsunuz; mühlak vakıfların haklarını zayi ediyorsunuz diye düşünüyorum.

Ümit ediyorum ki, hukukçu olduğumu bildiğimiz Sayın Bakanımız, bu konuyu, gerçekten, üzerinde hassasiyetle değerlendirme yapmak suretiyle dikkate alacak ve bu konuyu yeniden gözden geçirecek. Onun için de, çıkacak bu kanun, işin başlangıcında, gerçekten, mutlak butlanla maluldür diye söyleyebiliyorum. Onun için, gelin, bunu çıkartmayın, gelin buna yanlışlık yapmayın diyor ve Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bedük.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına ilk söz Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'a ait.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki efendim.

Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yoklar.

Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Sünnetçioğlu zaten görüşlerini belirttiler.

Şimdi, sorulara geçiyoruz ve bir de Sayın Budak'ın bir itirazı vardı.

Önce, sorular için sırasıyla söz vereceğim; yalnız, tekrar hatırlatıyorum, Genel Kurulumuzun aldığı karar gereğince, soru ve cevap süresi 10 dakikadır. Onun için, mümkün mertebe sorularımızı özet ve mümkün mertebe kısa sormaya çalışalım.

Sayın Mahfuz Güler, buyurun efendim.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, aracılığımızla Sayın Bakana şu sorumu sormak istiyorum; ama, lütfen, bu sorunun açık ve net olarak cevaplandırılmasını talep ediyorum.

Sayın Bakan, Vakıflar Bankasının söz konusu bu yasa tasarısının -yani biz özelleştirme diyoruz, siz değişiklik diyorsunuz- Meclis gündemine getirilmesinden kısa bir süre önce, Vakıflar Bankasından, bir kartel grubuna, bir medya kuruluşuna 117 milyon dolar kredi verildiği doğru mudur? Eğer bu kredi verildiyse -ki verildiği kesin gibi, basın yayın öyle diyor, siz de verildiğini söylemediniz hiçbir şekilde- hangi şartlarda verildi, bu medya grubuna verilen 117 milyon doların karşılığında ne gibi bir teminat alındı ve hangi şartlarda bu para bu medya grubuna verilmiştir, kimlere ne gibi menfaat sağlanmıştırlütfen açıklar mısınız?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Şükrü Ünal, buyurun efendim.

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Sayın Başkanım, aracılığımızla Değerli Bakanımıza şu soruyu yöneltmek istiyorum. Vakıflar Bankası, kesin hesabı çıkarılan son üç dönem kâr mı etmiştir, zarar mı etmiştir; kâr etmişse ne kadar, zarar etmişse ne kadar zarar etmiştir açıklanmasını bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yakup Budak, buyurun efendim.

YAKUP BUDAK (Adana) - Geçici 2 nci madde de aynı konuda olduğu için, orada konuşacağım.

BAŞKAN - Tabii.

Sayın Yılmazyıldız, buyurun efendim.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, Bandırma'da uzun süredir onarımı devam eden Haydar Çavuş Camiinin onarımı ne zaman tamamlanacaktır?

Bir de, bu arada, özellikle derme çatma yapılan köy camilerini, muhtarlarımız bugünlerde iyileştirmek istemektedirler. Çok sayıda müracaat vardır, çoğu cevapsız kalmaktadır. Bu konudaki yardımlar artırılacak mıdır? 100 milyon lira civarında olan bu yardımları 1 milyar lira gibi bir düzeye çıkarmayı Sayın Bakan düşünmekte midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Muhterem Başkanım, Mahfuz Güler arkadaşım açık ve net cevap vermeme istedi. Ben zaten hep öyle yapıyorum da, soru açık ve net değil.

Bir kartele şu kadar verdiniz mi dediğiniz zaman, kimdir kastettiğiniz bilmem. Şimdi, bir kartel, kartel tanımını kim?.. Bir holding mi, bir isim mi?..

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Doğan...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Ben, 22 nci maddenin 8 inci fıkrasını size dün birkaç kez tekrarladım; ama, genel bilgi olarak, bankanın 4 katrilyonu bulan bir kredi kullandırdığımı söyledim. Sonuçta bankadır, mevduat toplayacak, birilerine kredi verecek, aradaki kârdan da geçinecek.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Doğan Grubuna 117 milyon dolar verdiniz mi, vermediniz mi onu soruyorum, hem de 15-20 gün önce, açık ve net söylüyorum.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Açık ve net sorma hakkınızın olduğu yerde ben size açık ve net cevap veririm. Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin 8 inci bendi "müşteri isterse ancak kendisi açıklayabilir" hükmünü koymuşsa, ben söyleyemem; ama, ben size başka bir bilgi sundum; diyorum ki, 4 katrilyonu bulan bir kredi kullandırma rakamımız var. Bu 4 katrilyon kredinin -neye göre söylüyorum; Yüksek Denetleme Kurulu raporuna göre söylüyorum- yüzde 97'si maddî teminatlı, yüzde 3'ü de kefalete bağlı. Bu, oran itibarıyla de yüzde 1,5'tir dedim, Avrupa'daki oranı da yüzde 5'tir dedim dün akşam; yani, Avrupa'daki risk oranınının 3'te birinden daha azdır kefaletli.

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Hiçbir şey anlaşılmadı Sayın Bakan, verdiniz mi, vermediniz mi?..

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Ben, banka literatürünü biliyor varsaymak zorundayım Sayın Güler sizi...

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Zabıtlara geçsin diye söylüyorum...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım efendim...

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Yarın ödeme zorunluluğuna gidince...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Anladım, dün akşam siz burada yokmuşsunuz, burada başka arkadaşlarımız da benzer soruları sordular. Örneğin, Sayın Saffet Arıkan Bedük Beyefendi de sordular, offshora kadar sordular, her birinde net yanıt verdim; ama, siz, bana, ister hakikî şahıs olsun ister tüzelkişilik olsun, ona ilişkin soru sorduğunuzda, diyelim, ben, size ilişkin, başkalarına nasıl bilgi verme hakkına sahip değilsem, başkalarına ilişkin de yasanın kendilerine tanıdığı hakka riayet etmek zorundayım.

Şükrü Ünal arkadaşımız "son üç dönem kâr mı etmiştir zarar mı etmiştir" diye sordular. Arkadaşlarımız hazırlıyorlar; 1997'de 40 trilyon, 1998'de 74 trilyon, 1999'da 85 trilyon kârımız var. Rakamları şu anda alamadıysanız ayrıntısıyla size takdim edeyim.

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Ek 2 nci madde üzerindeki konuşmamızda sorular vardı, ben konuşurken meşguldünüz, o soruları alamadınız herhalde.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - İki değerli milletvekilimiz ve Meclis Başkanvekilimiz konuyla ilgili bir şey söyledi, bilgi arzına çalıştım...

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Sorum şöyleydi: Mesela, blok satış olursa, bunu alan holding sonradan bakım ve onarımlara para ayırabilir mi? Eğer o blok satış olursa, Bakanlar Kurulu...

BAŞKAN - Efendim, vaktimiz var resmen sorabilirsiniz, daha 5 dakikamız var.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Değerli milletvekili, siz yüzde 20'yi, yüzde 30'u, yüzde 40'ı, hangi hisse oranı olursa olsun, belirli bir fiyatla sattığınız vakit, o yüzde 20'nin karşılığını Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak alıyorsunuz. Bir şey aldınız bir şey verdiniz, aranızdaki hukukî ilişki netleşti. Diyelim, yüzde 55'i blok sattınız -Bakanlar Kurulu yetkisini öyle kullandı- yüzde 55'in karşılığında X rakam para alıyorsanız, bu parayı tahsil ettikten sonra "burası eskiden benimdi, ben zaman zaman ondan yardım alırdım" deyip de, isteme hakkımız varsa, ticaret ilişkisinde böyle bir kural varsa...

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - O zaman işte...

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Ama, karşılığını alıyorsunuz.

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Onu söyletmeye çalışıyorum.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - İlyas Yılmazyıldız arkadaşım, Bandırma'daki Haydar Çavuş Camii onarımının ne zaman biteceğini sordu. Bu konuyu ilk olarak Sayın Ağâh Oktay Güner getirmişti, defalarca da söylemişti, diğer Balıkesir milletvekillerimizin de yakından ilgilendiğini bildiğim bir husus. Bir miktar para ödedik, tam rakamını bilemiyorum, bir 60 olması lazım gibi...

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Ne zaman bitecek?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Ne zaman bitecek konusuna gelince... "dokuz seneden bu yana sürüyor diyor bakan" diyen arkadaşımıza da, ben, dokuz yıldan bu yana neden sürdüğünü anlatıyorum. Sonuçta, elinizdeki bütçeyle ayırdığınız bu ve diyorum ki, bu zihniyet devam ettiği müddetçe, bu kaynak akışı devam ettiği müddetçe, bitmeyecek bunlar.

MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Kaynaklar kurudu mu?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Geçen yıl, Yüce Parlamento olarak, Vakıflar Genel Müdürlüğüne tensip buyurduğunuz 228 milyar; ama, kabul buyurunuz ki, her bir sayın milletvekilinin talebi, kendi ilindeki tarihî eserler için, bu rakamdan az değil Değerli Başkanım. O zaman, şimdi, ben de diyorum ki: Yüzde 20'nin hisse senedi satışı yasağı kalkacak, oradan alacağımız parayla, her ilde...

Demin bir milletvekilimiz geldi "bunların dağılımında nasıl olacak" dedi. Ben Yüce Parliamentonun önünde söyledim, tarihî eserler, hiçbir sayın milletvekilinin ilgi alanında, yetki alanında değil; hepsi, ecdadımızın bize bıraktığı, haysiyet meselesi olan, namus meselesi olan birikim. Ne kadar almışsak, hiçbirinde ayırım yapmaksızın, dün de söylediğim gibi, yine, her ilin sayın milletvekilleriyle kafa kafaya vererek, çözmeye çalışacağız ve bu tarihî ayıptan da ancak böyle kurtulabileceğiz.

MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederiz.

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum.

Görüşmekte olduğumuz madde üzerinde bir önerge vardır; önergeyi okutup hemen işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 536 sıra sayılı tasarının 6 ncı maddesinin ek 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Emrehan Halıcı

Oktay Vural

Zeki Çakan

Konya

İzmir

Bartın

Beyhan Aslan

İsmail Köse

Denizli

Erzurum

Ek madde 2.- Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait (B) grubu hisseler halka arz suretiyle satılabilir. Bu hisselerin satışı yapılmadan (A) grubu hisselerin satışına karar alınmaz. (A) grubu hisselerin satışına ve bu satışla ilgili usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) - Efendim, çoğunluğumuz olmadığından, takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Katlıyoruz efendim.

BAŞKAN - Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Ek madde 2'yi, kabul edilen önerge doğrultusundaki değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler..

MAHFUZ GÜLER (Bingöl) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - "Kabul edenler" dedik efendim.

Kabul etmeyenler... Ek madde 2 kabul edilmiştir.

Şimdi, madde 6, çerçeve maddeyi oylatacağım...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Peki efendim.

Yani, ek madde 1 ve ek madde 2'yi ihtiva eden çerçeve madde 6 oylanacaktır; karar yetersayısının aranılması istenmiştir; aranacaktır.

Çerçeve madde 6'yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı bulunamamıştır.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.05

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:16.19

BAŞKAN: Başkanvekili Mehmet Vecdî GÖNÜL**KÂTİP ÜYELER:Levent MİSTİKÖĞLU (Hatay), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN - 16 ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

536 sıra sayılı Kanun Tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2.- *Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S. Sayısı: 536) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet hazır.

Sayın milletvekilleri, tasarının çerçeve 6 ncı maddesinin oylamasında karar yetersayısı elde edilememişti. Şimdi oylamayı tekrarlayacağız.

Oylamayı elektronik cihazla yapacağız.

Oylama için 3 dakika süre veriyorum.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 6 ncı maddenin oylaması sonucunda karar yetersayısına ulaşılmıştır ve madde kabul edilmiştir.

Şimdi, geçici madde 1'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte görevde olan Genel Müdür, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 4 yıl süreyle yeniden atanmış sayılır.

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın İlyas Yılmazyıldız konuşacaklar.

Buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının geçici 1 inci maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu maddede "Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte görevde olan Genel Müdür, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 4 yıl süreyle yeniden atanmış sayılır" ibaresi yer almaktadır.

Bundan önce çıkan, Ziraat Bankası, Türkiye Emlak Bankası ve Türkiye Halk Bankasının özelleştirilmesiyle ilgili kanun tasarısında böyle bir hüküm yoktu. Anlaşıyor ki, kanun tasarısını incelediğimiz zaman, sayın bürokrat arkadaşımız -veya bürokratlar- öncelikle kendisini garantiye almaya çalışmış. Bence, 4 yıl yerine "65 yaşına kadar atanmıştır" diye bir ibare koydursaydı daha iyi etmiş olurdu.

Yani, şimdi, eğer, geçici madde 2'de, (A) grubu hisselerdeki payı yüzde 50 oranının altına düştüğünde, bu genel müdürün değişikliğinin söz konusu olabilmesi lazım. O zaman, biz, bu maddeyi şöyle mi yorumlayacağız; 4 yıl süreyle bu kanun uygulanmayacak veya 4 yıl... Yine, 5 inci maddenin en son paragrafında "Genel Müdürün görev süresi 4 yıldır. Süresi biten Genel Müdür yeniden atanabilir" diyor. O zaman, 4 yıl hiçbir şey yapmadan bu sayın genel müdür, nasıl olsa özelleştiği zaman veya blok satış yoluyla bu banka, bir şekilde, bir holdingin, bir kartelin eline geçtiği zaman, görevine son verilme ihtimali de olduğunu düşünerek, özelleştirilmediği takdirde, 4 yılın sonunda, tekrar bir 4 yıl daha atanacaktır; 8 yılı garantiye alacaktır. O zaman... Yani, sırf bu madde bile, çıkarılan bu kanunun uygulamasının önünde engeldir; bana göre, böyle bir hüküm doğru değildir.

Sonuçta, kanunla, ben, bunu garanti altına alırım; çok anlamsız; çünkü, genel müdürün atanması Başbakan tarafından ve Cumhurbaşkanının onayıyla olduğuna göre, eğer yarın hükümet değişirse, genel müdürün de değiştirilme ihtiyacı ortaya çıkarsa, hiç merak etmeyin, bu 1 maddelik kanundur, yine yapılır. Dolayısıyla "ben, böyle bir kanuna madde koyarsam, geçici madde koyarak kendimi garanti altına alırım" sadece kendini avutmadır. Kanımca, sayın genel müdür, böyle bir kanunu hazırlarken, Sayın Bakanın önüne koyarken, acaba kendi geleceğimi nasıl garanti altına alırımın yerine "bu vakıflardaki şahıslara ait vakıf, yani mülhak vakıfların hisselerinin geliri - Anayasaya göre satmak mümkün değil, o zaman, bunu nasıl daha uygun hale getirebiliriz; yine, buradan elde edilecek geliri, bu kanunun içine derc ederek- vakıflara kullanılacaktır" maddesi yazılarak garanti altına alacak hükümleri koymaya çalışsaydı, daha hayırlı bir iş yapmış olurdu. Denilebilir ki, efendim, işte buradan alınacak gelirler Vakıflar Genel Müdürlüğüne otomatik olarak gidecek, Vakıflar Genel Müdürlüğü de bizim tarihî eserlerimizi onaracak. Ben de Sayın Bakana bir soru sordum: Bandırma Haydarçavuş Camiinin onarımı ne zaman bitecek dedim. Sayın Bakan "dokuz on yıldır süren onarımlar var; işte, buradan alacağımız parayla da bunları hızlandıracamız" diyor. Ben, pek o kadar emin değilim.

Bakın, bu hükümet, ekvergi çıkardı. Deprem vergisi demedi; ekvergi. Ekvergiyle 2,5 katrilyon liraya yakın para toplandığını biliyoruz; ancak, gelin görün ki, geçen gün, burada Sayın Bakanın, Bayındırlık Bakanının açıklamalarında 18 trilyon şuraya, 20 trilyon lira buraya gibi, bu vergiyle toplananın çok cüzi bir kısmı deprem bölgesine gitmiştir. Dolayısıyla, orada hâlâ konutlar yapılamamaktadır, gecikmektedir. Depremzede vatandaşlarımız hâlâ çamurun içinde, yağmur altında, suyun içinde yaşamak zorunda kalmaktadırlar. İşte, burada da "bu gelir, Vakıflar Genel Müdürlüğüne tarihî eserlerin onarılması amacıyla" veya işte, yine "Vakıflar Genel Müdürlüğüne desteklediği köy camilerinin yapılmasına tahsis edilecektir" diye açık bir hüküm konmadığı takdirde, endişe ediyorum ki, yeni bir kararla, buradan elde edilen gelir, Hazineye irat kaydedilecek ve bütçenin açıkları yamanacaktır, başka hiçbir şey olmayacaktır. Bu arada, yine, bizim, tarihî eserlerimiz on yıllarca, yirmi yıllarca bekleyecektir. Kaldı ki, bu tarihî eserler öyle işlevsiz eserler değil. Bugün Bandırma'daki Haydarçavuş Camii en merkezi yerde, halkın kullandığı bir camidir. Bu onarımdan dolayı kullanılamamaktadır, ciddî rahatsızlık yaratmaktadır. O alanda da yeni bir cami yapayım deseniz, yer yok. Onun için, acilen onarımın olması lazım.

Ben, Sayın Bakanımızın son derece iyiniyetle konuya yaklaştığını biliyorum, konuya ciddiyetle eğildiğini biliyorum. Bu eleştirileri de, sadece faydalı olmuştur deyip, teşekkürle geçiştirmeyip, uygulamalarda dikkate alması en büyük dileğimiz.

Bigadiç Emirler'den, Dursunbey Tepeköy'den, Gönen Osmanpazarı gibi, Balıkesir'in çeşitli köylerinden "cami yapıyoruz, yarım kaldı; ne yapalım, biraz daha ödenek" gibi talepler her gün

geliyor. Verilen ödenek 100 milyon lira. Bununla ne olur?! Hiç olmazsa 1 milyar gibi bir para verilmesi lazım. Zamanında, fakirken köylerimiz derme çatma bir şey yapmış. Şimdi, Türkiye'nin gelişen şartlarına uygun, güzel, anıtsal bir eser yapayım, gelecek nesillere kalacak diyor; ancak, buna da gücü yetmiyor.

İşte, benim, burada, özellikle vurgulamak istediğim husus şu: Bizden önce pek çok arkadaşımız, özellikle Sayın Ali Naci Tuncer ve diğer muhalefet partili arkadaşlarımız, bu konuda kanunun eksik kısımlarıyla ilgili, Anayasaya aykırı hükümleriyle ilgili konuları uzun uzun dile getirdiler. Temennimiz, bu konuların mutlaka dikkate alınması.

Vakıflar, ecdat yadigarı ve gelecek kuşaklara Türk kültürünün aktarılmasında, Türk medeniyetinin aktarılmasında önemli belgeler, mühürler, tapu senetleri. Öyle olunca, gerçekten, milletimizin hafızasında en küçük bir kuşkuyla yer kalmayacak şekilde bu kanunun düzenlenmesi, eksikliklerinin giderilmesi lazım.

Ayrıca, bundan iki hafta önce, vakıflarla ilgili, 2762 sayılı Vakıflar Kanununun 27 nci maddesiyle ilgili kanun teklifimin doğrudan gündeme alınmasıyla ilgili önergem vardı. Üç kuşak, dört kuşak, vatandaş kullanmış, vakıf arazisi olduğuna dair hiçbir şerh yok. Birkaç defa el değiştirmiş. En sonunda bir bakıyor, tapuda, "Bu, İnebey Vakfının malıdır" diye bir şerh. Bunu alıp satayım derken veya miras kaldığında, yüzde 50'sini devlet alırım diyor. Bu, çok büyük bir haksızlık; bu, vatandaşa ıstırap veren bir uygulama. Balıkesir İlinin Susurluk İlçesinin neredeyse yüzde 100'ü Tatlısu Beldemizin hemen hemen hepsi, Kepsut... Tek tek sayabilirim, bütün ilçelerimizde bu ıstırap var. Bu taviz bedelini yüzde 50'den yüzde 10, hiç olmazsa yüzde 20'lere indiren bir düzenlemeyi Sayın Bakanımızdan öncelikle rica ediyorum. O zaman, maalesef, bunun doğrudan gündeme alınmasına, ilke kararı var diye, iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımız destek vermedi. Ben bu kanun teklifimi yineleyeceğim, ancak, bunun bir an önce, daha fazla vakit geçirmeden çıkması lazım. Babasından miras kalan mala, gidip de oğlu veya kızı, ben bu malın sahibiyim diyemiyor, veraset işlemlerini yaptırıyor, yaptırırsa yüzde 50 taviz ödemesi lazım. Buna da maalesef, maddî imkânı yok.

Son olarak arzım: Sayın Kâmran İnan'ın konuşmasından sonra söz istemiştim; maalesef, alamadım, burada onu açıklamak istiyorum. Gerçekten, Sayın İnan'ın konuşmalarına katılmamak mümkün değil, bütün gruplar da katıldı, çok teşekkür ediyorum. İktidara mensup grup başkanvekili arkadaşlarımız dedi ki "hükümet yok, haberi olsa gelirdi; o da bir cevap verirdi." Bana göre vereceği bir cevap da aslında yok; çünkü, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Şükrü Sina Gürel'e arkadaşımızın biri, "Bu katılım ortaklığı belgesi hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye bir soru sordu. "Kıbrıs konusu hariç çok mükemmeldir, harikadır, biz hepsini yapabiliriz" diye bir cevap verdi Sayın Bakan. Özet olarak söylüyorum; yani, mealen söylüyorum, motomot kelime olarak değil de... Bir taraftan, Sayın İnan diyor ki, bu belgede bizi acıtan, inciten, Meclisi taciz eden, emir veren maddeler var. Aynı anda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Geçici madde 1 üzerinde konuşuyorsunuz. Lütfen toparlayınız.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Devamla) - Aynı anda, ne ironik bir durumdur ki, ne acı bir durumdur ki, yukarıda Plan ve Bütçe Komisyonunda, Başbakanlık bütçesi görüşülürken, orada Sayın Kemal Kabataş veya Sayın Oğuz Tezmen'in sorduğu soruya "bu katılım ortaklığı belgesi çok iyidir, çok güzeldir; yapamayacağımız bir şeyi düşünmüyoruz" diyor; ama, bir taraftan da, burası uygun

değil, şurası uygun değil... Dolayısıyla, bizim, bütün Parlamento olarak bu konuyu millî mesele yapmamız lazım. Eğer Parlamentoda grubu bulan an iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız da, Sayın İnan'ın dediklerine yürekten katılıyorlarsa, hükümeti, bu konuda ciddi bir tepki koymaya ikna etmeleri lazım. Tam aksine, görüyorum, her zaman, iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız tepki koydukları zaman -mesela memur yasasına tepki koyuyorlar- hükümetin bir emriyle hop oturtuluyorlar, tepkisiz hale getiriliyorlar. Yalnız, hiç olmazsa, bu konuda hükümeti harekete geçirebilmemiz lazım, yoksa, ne güzel konuşmayı destekliyoruzlarla, bildirilerle bir yere varılmıyor; daha sonra bu imzalanan kararlar önümüze getiriliyor ve bizi çok sıkıntıya sokuyor.

Ben, geçici 1 inci maddenin yasa tasarısından çıkarılmasını istiyorum. Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum efendim.

Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşmekte olduğumuz 536 sıra sayılı yasa tasarısının geçici 1 inci maddesiyle ilgili olarak Grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, geçici 1 inci maddede -aslında tarifi çok basit- şu andaki genel müdür, bu kanun yürürlüğe girdiği andan itibaren 4 yıl daha görevinde kalacak; herhangi bir şekilde, herhangi bir tarzda bu genel müdür değiştirilmeyecek; yani, bir atamayla bir başka yere görevlendirilmeyecek; ancak, yüz kısaltıcı bir iş olursa, bir istismar olursa, o takdirde değerlendirilecek bu hareketleri. Bu, şu demek oluyor: Bugünkü durum, bugünkü mevcut durum devam edecek.

Şimdi, burada, tabii, bunu okuduktan sonra, ilgi çekici madde, aslında, geçici 2 nci madde. Burada, benim özellikle dikkatimi çeken bir konu var; bankanın yönetim kurulu 8 kişiden oluşuyor. Bu 8 kişinin 4 kişisi (A) grubu hisselerini temsil ediyor, eski usulde de böyleydi, yeni tasarıda da böyle; yüzde 55'i temsil ediyorlar ve bu yüzde 55 de Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün elinde. (B) grubu hisseler, daha önceki yasada 2 kişiyle temsil ediliyordu; bu, burada, 1 kişiye düşürülüyor. (C) grubu hisselerinde ise, eski yasada yine 2 kişiyle temsil ediliyordu; bu defa, bu yeni yasada 3 kişiye çıkarılıyor. Bu, şu demek oluyor: (B) ve (C) grubu hisselerinin temsilcilerinin sayısı 4, (A) grubu hisselerinin temsilcilerinin sayısı da 4. Burada, Vakıflar Bankası Genel Müdürü, öyle zannediyorum ki, yönetim kurulunda yer alacak veya yönetim kurulunda etkili olacak; çünkü, (C) grubu hisseler, şu anda 3 kişiyle temsil edilen hisseler, Vakıflar Bankasının, Emekli Sandığı ve birtakım ufak da olsa özel ve tüzelkişilerin elinde. Bunların bankaya hâkimiyeti var. Banka, yüzde 20'lik (B) grubu hisse senetlerini de bu vakıf vasıtasıyla satın alma girişiminde bulunduğu noktada, bankanın yönetimi, bütün (A) grubu hisselerine de hâkim konuma gelmiş olacak. Burada, gündeme getirilmiş olan bir husus var.

Değerli arkadaşlar, şimdi, ülkemizde, bugünlerde, gördüğümüz bir manzara var; birtakım siyasi özgürlükler kısıtlanıyor, tek elde toplanıyor, belli mercilerde toplanıyor; ama, dikkat ediyoruz, ekonomik özgürlüklerde de, yavaş yavaş, belli yerlerde, belli ellerde toplanma gayreti içerisine giriliyor. Tabii, bu durum, bugünkü yönetimle ilgili olarak, bugünkü Sayın Bakanımızla ilgili olarak, Sayın Bakanımızın kişiliğinden dolayı, bir güven duygusu içerisine gireriz; ama, dünkü konuşmamızda belirttiğimiz şekilde, Sayın Bakanımızdan başka birisi göreve geldiğinde, kimin

geleceği, ne yapacağı, hangi politikayı uygulayacağı belli olmadığı için, bu yönetim kurulu kompozisyonu ve hisse senetlerini elinde bulunduran kimselerle ilgili olarak her zaman kuşku duymamız mümkündür. Bu bakımdan, biraz önce Sayın Yılmazyıldız arkadaşımızın ifade ettiği bu geçici 1 inci maddenin, aslında bu metinden çıkarılmasında yarar var; çünkü, bu geçici 1 inci madde, bir başka maddeyi destekler mahiyette veya bir başka maddeye geçit verir mahiyette.

Değerli arkadaşlar, aslında, bu tasarı görüşülürken -bilmiyorum, dün, belli bir noktadan sonra burada bulunmadım ama- bu tasarıya istinaden konuşmamız gereken en önemli konulardan bir tanesi de, devlet kurum ve kuruluşlarının kanunla kurdurdukları vakıflardır. Bu vakıfların, aslında, bizim anladığımız manada vakıf bünyesi içerisinde ayrılmaları lazım veyahut da böyle bir vakıf kuruluşuna izin verilmemesi lazım. Neden verilmemesi lazım; mesela, çeşitli belediyelerin, çeşitli üniversitelerin, çeşitli bakanlıkların, çeşitli kurumların adlarına vakıflar kuruluyor. Aslında, bakın, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün tebliği şu, diyor ki, Vakıflar Genel Müdürlüğü: "Bundan böyle kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, sendikalar, mahallî idareler ile üniversiteler bünyesinde kurulan vakıflar ve bunların işletme, şirket ve iştirakleri söz konusu kurum, kuruluş ile üniversitenin ismini alma, daha önce kurulmuş vakıflar, kurulduğu kurum ve kuruluşlar, mahallî idare, meslek odası, sendikalarla üniversitelerden veya söz konusu kurum veya kuruluşlara verdiği hizmetlerle ilgili olarak gerçek ve tüzel kişilerden, her ne ad altında olursa olsun, herhangi bir bağış ve yardım alamaz, menfaat sağlayamaz, mevzuatla kendisine görev olarak verilen hizmetleri, bünyelerinde kurulu vakıflara yaptırılmazlar ve hizmetlerinden dolayı vakıflara mal ve para aktaramaz, söz konusu vakıflardan hizmet temin edemezler." Peki, niye kurdular; ne yapıyor bu vakıflar? Hepimiz şahit oluyoruz, polise gidiyoruz, Polis Vakfına şu kadar para verilecek, hastaneye gidiyoruz, Hastane Vakfına şu kadar para verilecek.

Değerli arkadaşlar, bu, aslında devletin bütünlüğü açısından devletin onurunu kırıcı bir hareket. Kesinlikle, bu vakıfların, derhal bu vakıf sınısı içerisinde ayrılarak, dernek kuracaklarsa kursunlar, bir dernek kursunlar, "yardımlaşma derneği" adı altında yardımlaşınlar. Niye, vakıf bünyesi içerisinde bunlar vakıf halinde bir faaliyet gösteriyorlar? Hem ismini aldıkları, ismine kurdukları kuruluşların hizmetlerinden yararlanıyorlar hem de o kuruluşlara hizmet veriyorlar. Mesela, işte, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı, yemeğini yemiyor muyuz? Birtakım hizmetlerinden yararlanmıyor muyuz veya onlar, Meclisimizin imkânlarından yararlanmıyor mu?

Değerli arkadaşlar, asıl görüşülmesi gereken konulardan bir tanesi buydu; ama, bu arada, tabii, iş detaya boğuldu, detayın içerisinde, aslında çok önemli bir değişiklik getirmeyen bu tasarı, belki de günün birinde, geçici 2 nci maddesinden dolayı; yani, hisse senetlerinin oranı yüzde 50'nin altına düşünceye kadar devam edecek süreden dolayı işlevini aynen devam ettirecek, herhangi bir değişiklik olmayacak; ama, bu süre içerisinde, belli ellerde toplanan yetkilerden dolayı, öyle zannediyorum ki, bu bankanın, hiç hoşlanmadığımız tarzda, günün birinde, bazı grupların, bazı kişilerin, bazı kuruluşların eline geçme ihtimali var. O takdirde de, karşımıza bir başka konu gelecek, ne gelecek; işte o zaman, vakıfların paralarıyla kurulan, aslında onların amacına hizmet etmesi gereken bu kuruluş, tamamen bir ticarî kuruluş dönüştürülecek, vakıflarla ilişkisi kalmayacak ve belki de, vakıfların değerini düşürücü istikamette işlev de görmüş olacak.

Değerli arkadaşlar, bu konuda, ben, huzurlarınızda, Sayın Bakanımın, özellikle devlet kuruluşlarının, kamu kuruluşlarının kendi isimleri adı altında kurmuş oldukları vakıflarına karşı olduğumuzdan, bu konuyla ilgili bir düzenleme yapması gerektiği kanaatini taşıyorum ve böyle bir girişimi de kendilerinden bekliyorum. Bu tasarı, öyle zannediyorum ki, sayısal çoğunlukla geçecektir;

ama, yine de, inşallah, bu yasanın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Sayın Bakanımızın ifadelerine güveniyoruz, vakıflara en büyük hizmeti yapması gerektiğine inanıyoruz ve yapmasını bekliyoruz, yapacağına da inanıyoruz; ama, Sayın Bakanımızın, bu kurum devredilirse günün birinde, devredilmeden önce, biraz daha disiplin altına alıcı hükümleri getirmesi gerektiği kanaatini taşıyor, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşaoğlu.

Anavatan Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın Ağâh Oktay Güner; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

ANAP GRUBU ADINA AĞÂH OKTAY GÜNER (Balıkesir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Anavatan Partisi Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bu yasa tasarısını hazırlarken, nezaket gösterdiler, lütfettiler, benimle uzun süre konuştular. Kendilerinin, vakıfların kurtarılması için sarf ettikleri gayreti yakinen biliyorum ve bunu burada ifade etmeyi bir şükran borcu sayıyorum.

Balıkesir'in merkezinde Zağanos Paşa Camiimiz var. Zağanos, biliyorsunuz, bir kuş adıdır ve Sultan Fatih'in damadıdır. Bu camii, bir virane idi. Sayın Bakanın ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün başına getirdiği ehliyetli kadronun gayretiyle buranın onarımını bitirdik.

Bandırma'daki Çavuş Camii için 65 milyar tahsisat ayrıldı; ama, ne yazık ki, deprem sebebiyle, bütün bu paralar, deprem bölgesine gittiği için orada yarım kaldık.

Ayvalık'ta iki camimiz var, kiliseden muhavveldir ve şu anda yine para beklenilmektedir.

Anadolu'daki Selçuklu medeniyetini, Osmanlı medeniyetini, bizim bu topraklardaki mühürlerimizi kendileriyle uzun uzun konuştuk. Hatırlarsanız, Lozan'da Lord Curzon, İsmet Paşaya "Sizin Anadolu'da neyiniz var?" diye sorar. İsmet Paşa da "işte bu camiler, bu şadırvanlar, bu vakıflar, bu minareler, bu köprüler, bunların hepsi bizim mühürümüzdür" der.

Şimdi, bu mühürlere nasıl sahip olacaksınız? Devletimizin maddî kaynakları meydanda, bütçeyi burada görüşüyoruz... Allah beterinden saklasın, birbirini takip eden tabii afetler, ne yazık ki, bütçenin büyük bir bölümünü yutuyor ve 500 000 insanı konut sahibi yapmak zorunda kalıyorsunuz, bunun altyapısı da var. O zaman bu formül üzerinde duruldu ve bu formülü Sayın Bakan olgunlaştırdı. Kendilerine teşekkür ediyorum ve bu medenî cesaretleri sebebiyle kendilerini tebrik ediyorum.

Vakıf konusu çok veballi bir konudur. Türkiye'de ne yazık ki, şu anda özel şahısların istismarı altında bulunan çok büyük araziler vardır. İstanbul'un toprağının dörtte üçü de vakıftır. Her vakıf, Allah'a hamd, peygambere methiye, şükür, vakfin gayesi ve sonunda da bedduayla biter. Ben, zaman zaman, toplum olarak bizim niye yüzümüz gülmüyor diye düşünüyorum ve bunda, vakıfları gayelerinden saptran, vakıflara ihanet eden iradenin, milletin başına getirdiği belayı görür gibi oluyorum.

Şimdi, bu ecdat yadigarı eserlerden -içim yanarak söylüyorum- 114 türbe İstanbul'da kapalıdır, tamirat yapılamadığı için. Kültür Bakanırken bu konunun üzerine gittim, bazı ehli hayır insanlardan yardım istedim; ama, bu türbeleri biz açmazsak, vatan çocukları, büyük komutanları, büyük ilim adamlarını, büyük devlet adamlarını o kitabelerde okuyup, onların hayat hikâyelerini bilmezse neyi öğreneceklerdir ve ne yapacaklardır?

Değerli arkadaşlarım, geçici maddeyle ilgili birtakım endişeler ifade buyurdular. Bunlar, hiç şüphesiz ki, Sayın Bakan ve ekibi tarafından geniş ölçüde düşünülmüştür; ama, mutlaka bu değerli tavsiye ve telkinlerin ışığında bir kere daha düşünülecektir; ama, zannediyorum ki, Yüce Meclis çok hayırlı bir iş yapıyor.

Değerli arkadaşlarım, İpek Yolundaki bütün kervansaraylarımız silindi, birkaç taş kaldı, bir yıkık duvar kaldı. Kültür Bakanı olarak Erzurum'a gittiğim zaman kalenin halini gördüm. Elimizdeki bütün kaynakla kalenin göçen duvarını onardık; ama, hâlâ Çifte Minare duruyor ve Erzurum'dan Edirne'ye kadar binlerce eser himmet bekliyor, yardım bekliyor, bir diriliş mesajı bekliyor.

Bir Fransız, çocuğunun elinden tutar Paris'i dolaşırsa, o çocuk, Fransız tarihini öğrenir. Fransa'ya maydanoz eken adamın Paris'te heykeli vardır, unutmamışlardır; ama, biz, ne yazık ki, öylesine büyük bir ihmalle bu tarihî eserleri nisyana terk ettik ki, vatan çocuklarına bir elli sene sonra göstereceğimiz çok az sayıda tarihî eserimiz kalacak.

Eyüp Sultan'ın ışıklandırılmasını bilmem fark ettiniz mi; Sayın Bakana huzurunuzda teşekkür ediyorum, binbir zahmetle o ışıklandırmayı yaptı. İstanbul'un üzerinden uçakla geçtiğiniz zaman o muhteşem makamın ve mekânın pırıl pırıl aydınlandığını görüyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bunu, bütün eserlerimizde yapmamız lazım. Hacı Bayram'da yapmamız lazım, Hacı Bektaşî Veli'de yapmamız lazım, Yunus'un türbelerinde yapmamız lazım, Mevlana'da yapmamız lazım. Bunlar, bizim gönül pınarlarımız, irfanımızın, insanlığımızın büyük ışıkları. O sebeple ben, tekrar tebriklerimi, şükran duygularımı arz ediyor; bu kanunun ülke-mize hayırlı hizmetlere vesile olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Güner.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Hükümet adına, Devlet Bakanı Sayın Yüksel Yalova; buyurun efendim.

Sayın Bakan, süreniz 10 dakika.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Sayın Başkanım, muhterem milletvekilleri; Balıkesir Milletvekilimiz Sayın Ağâh Oktay Güner'in, bu güzel konuşmasından sonra kürsüyü işgal etmek istemezdim; ama, teknik olarak, geçici 1 inci maddede, değerli milletvekillerinin tekrar takdirine sunmam gereken, niçinini anlatmam gereken bir husus var, o nedenle huzurlarınıza geldim; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Eğer, kabul buyurulan 5 inci maddenin son fıkrasına bir bakabilirsek "genel müdürün görev süresi dört yıldır, süresi biten genel müdür yeniden atanabilir" hükmünü Yüce Meclisin kabul ettiğini anımsarız.

Muhterem milletvekilleri, geçici 1 inci maddedeki "genel müdür, kanunun yürürlük tarihinden itibaren dört yıl süreyle yeniden atanmış sayılır" hükmünü birbiriyle bağdaştırmamız lazım. Biz, hukukta "ratio legis" deriz (yasanın konulmasıyla güdülen amaç) deriz, onu düşünürüz; eğer, ben, 5 inci maddede kabul buyurduğunuz o dört yıllık süreyi, mutlaka mevcut genel müdürle tamamlamak isteseydim, ya da -zaman zaman haksızlık konusu olduğu için burada savunmak durumundayım- Genel Müdürümüz, o dört yıllık süreyi mutlaka kendisi tamamlamak arzusunda olsaydı, bir formül bulurduk. Bugün itibarıyla Yüce Meclis kabul buyurur diye tahminde bulunursak, onaylanma süresi filan diye de bir iki gün eklersek, Sayın Cumhurbaşkanımıza sunmadan önce, ben, Genel

Müdürümüzün istifası mekanizmasını devreye sokarak, dört yıl kabul buyurduğunuz bu 5 inci madde gereğince, aynı Genel Müdürün görevde olmasını sağlayabilirdim; ama, bu, Yüce Meclisin iradesinden aykırı bir iş yapma anlamına gelirdi ve hukukî tabiriyle de yasanın dolanılması anlamını taşırdı. Biz, Genel Müdürümüzün, ısrarla, bunu yazmayalım, yanlış yorumlanabilir düşüncesine rağmen buraya yazdık.

İlyas Yılmazyıldız arkadaşım, kendisine teşekkür ediyorum, "banka Genel Müdürü bu yasayı önüne koydu" dedi; açık söyleyeyim, ben, banka Genel Müdürünü, yasayı burada avukat gibi savunacak bir insan değilim, en azından doktoram anayasa dalında. Sistematiğine de bakmadan, Anayasa Mahkemesindeki muhtemel ve müstakbel akıbetini de düşünmeden vaktinizi işgal edecek insan da değilim, bizzat kendim hazırladım. Bankalar Kanununa bakmanın ötesinde, hukuk sistematiği itibarıyla de üzerinde kafa yordüğümüz, geçmiş Anayasa Mahkemesi kararlarıyla da mukayesesini yaptığımız bir husustur. Burada, uluslararası yatırımcıların bize hangi gözle baktığı da kale alınmıştır, alınmak zorundadır. Eğer, blok satış yoluyla ya da halka arz yoluyla bir hissenin satışını düşünüyorsanız, sadece iç piyasayla kendinizi sınırlama hakkınız olamaz. Uluslararası yatırımcılar da, hep diyoruz ya, özerklik, işte Bankalar Üst Kurulunda öyle, Sermaye Piyasasında öyle, Rekabet Kurulunda öyle, üstelik, orada 6 yıl. Biz, burada, 4 yıl demişiz.

Hatırlarsanız, bir iptal davası talebi oldu, Fazilet Partimiz tarafından, Anayasaya aykırılık iddiası oldu; Anayasal haklarıdır, sonuna kadar saygı duymuşumdur. Hiçbir gün de, niçin Anayasa Mahkemesine müracaat ettiler diye yakınma hakkı -zaten öyle bir hak olmaz- bile gelmemiştir. Anayasa Mahkememiz, yürürlüğün durdurulması talebiyle ilgili karar verdi.

Yeri gelmişken, açıkça itiraf edeyim ki, Türk anayasa hukuku mevzuatında, ne Anayasada ne Anayasa Mahkemesinin Kuruluş Kanununda, yürürlüğün durdurulması talebi ve bu talebin yanıtlanması diye bir mekanizma mevcuttur. Bu, belki de Anayasa Mahkememizin ayrı bir toplumsal sorumluluk ilkesini hayata geçirme mecburiyeti olarak, âdeta, teamülmüşçesine anayasa mevzuatımıza girmiş bir husustur. Anayasa Mahkememiz, haklı olarak -onu da hep öyle söyledim- Yetki Kanunu iptal edildiği için, dayanağı olan kanun iptal edilince, doğal sonucu itibarıyla, bu konudaki kanun hükmünde kararnemeyi iptal etti; doğruydu kararı; ama, dikkat buyurulursa, yürürlüğün durdurulması talebine ilişkin bu kararını verirken, ana bölüme ilişkin de, âdeta, yapılan işleri zımni olarak doğrulamış oldu. O nedenle, Anayasa Mahkemesinden kesinlikle geri dönmeyeceği inancındayım.

Bu inancımı pekiştiren bir başka haklı, hukukî delilim de, kanun hükmünde kararnemenin, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından tensip buyurulmasıdır ve hiç de öyle uzun bir tereddüde yol açmadan, Sayın Cumhurbaşkanımız tensip buyurmuşlardır. O da, Anayasa Mahkemesi Başkanı sıfatıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın tensibi de bizim açımızdan ayrı bir güvenceyi oluşturmuştur.

Konu dışına çıkmak gibi pek bir usulü benimsemem ama, açıkta kalmaması için arz edeceğim: Yine, İlyas Yılmazyıldız arkadaşımın gündeme getirdiği, haklı olduğu, başka başka arkadaşlarımızın da haklı olduğu bir husustu taviz bedeli meselesi. Yüzde 5 olan taviz bedeli oranı, 1978 yılında Sayın Ecevit'in Başbakanlığı döneminde yüzde 20'ye çıkarılmıştı. 1995 yılında da, Sayın Tansu Çiller'in Başbakanlığı döneminde yüzde 50'ye çıkarılmıştı. Bu rakamın ekonomik şartlara paralel olması gerektiği düşünülmüştü; doğru bir düşünceydi; ama, Vakıflar Genel Müdürlüğünün, vakıf bilgi sistemini vaktiyle devreye sokamamış olmasından ötürü, beklenen gelir elde edilemedi. Ona uygun düzenleme, o alanda, örgüt modelinde yapılmalıydı, müessese modelinde yapılmalıydı; yapılamadığı için, daha fazla gelir artışı elde edilemedi ve sonuç, milyonlarca vatandaşımızın tapu sorununu yaşamasını doğurdu.

Şimdi, biz, Bakanlar Kurulunda bu konuyu gündeme getirdik. Milyonlarca vatandaşın devletle tapu ihtilafına düşmesinin, ayrıca, yakınıncısı olduğumuz adalet sistemine de, belki, milyonlarca dava ithali anlamını taşıdığını da gerekçelendirdiğimiz için... Evet, bugün sabah, Plan ve Bütçe Komisyonunda, Sayın Mustafa Karahan Bakanımız da dile getirdiler, kendisine de teşekkür ediyorum buradan. Bakanlar Kurulunda kabul görmüştü kanun hükmünde kararname; dediğim gibi, yetki kanunuyla iptal edilince, gündemden düştü. Şimdi, bunun kanun tasarısı hazır, ilk fırsatta, yüksek taktirlerinize sunacağız. Böylece, taviz bedellerini, tekrar, yüzde 20'ye... Ama, açıkça söyleyeyim ve gururla söyleyeyim, yüzde 20 oranını belirlerken, ben, Doğru Yol Partisinden ve Fazilet Partisinden, bu alanda uzmanlığına inandığım milletvekillerimize de danışarak, konuşarak bu oranı tespit ettik.

Bu vakıflarla ilgili... Sayın Altan Karapaşoğlu yüzde yüz haklıdır. Kamu gücünü kullanma yetkisini haiz organların, âdeta, kamu gücünü ayrı bir vakıf geliriyle bağdaştırması, belki de, devlet idaresinin yeniden yapılan-dırılmaması nedeniyle pratik bir şekilde çıkmıştır; ama, mutlaka, çözümlenmesi gereken bir husustur.

Vakıflarla ilgili son bir hususu arz edeceğiz. Bezmiâlem Valide Sultan Vakfı dediğim zaman, herkes bir tek vakıf anlıyordu, ben de öyle biliyordum. Tümünü araştırdım, 13 tane vakıf çıktı karşıma. "Beşiktaş'taki erik bahçesini şu şu şu hayır işlerinde kullanmak üzere, şunlara, şunlara da şu kadar tahsisat yapılmak şartıyla bıraktım" diyor...

Muhterem milletvekilleri, ben, gittim, baktım, o erik bahçesinin yerinde plazalar var. Fiili imkânsızlık halinden bahsetmek istiyorum. Ayrıca, mutlaka, çağa uydurma yükümlülüğümüz var.

Vakıf Gureba Hastanesi; Gurebayı Müslimin; gariban Müslümanlar... Bugünün hipokrat yeminini hatırlarsak; kazara oradan geçen bir yabancı, ecnebi, Müslüman olmayan birisi hasta olsa, vakıf senedine bakarak, o hastayı kabul edemezsiniz hastaneye; yazılmış şartları! Ölümcül bir hastayı o hastaneye kabul edemiyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Efendim, lütfen, toparlar mısınız Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Devamla) - "Üç, beş gün yatarak -vakıf senedine de yazmışlar- mutlaka, çorba içecek" deniliyor. O çorbayı da içerek -belki, teknolojik olarak içmemesi gerekir- beş, on gün sonra oradan çıkması gerekir. "Ölümcülse olmaz" diyorlar. O nedenle, bu vakıflarla ilgili yasaları da, bizim, bir an önce çağdaştırmamız lazım, milyonlarca vatandaşımızı da, devletiyle kavgalı, ihtilaflı konumdan çıkarmamız lazım diye düşünüyorum. Onu da, en kısa sürede, yüksek taktirlerinize sunma arzusundayız.

Bu açıklamaları yaptım; hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Şahıslar adına söz taleplerini sırasıyla okuyorum: Sayın Polat, Sayın Ayhan, Sayın İyimaya, Sayın Tunç..

İlk söz, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'a ait.

Buyurun Sayın Polat. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkanı ve sayın milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

536 sıra sayılı tasarının geçici 1 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Bu maddede deniliyor ki: "Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte görevde olan Genel Müdür, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 4 yıl süreyle yeniden atanmış sayılır."

Şimdi, burada bir iki şeyi Sayın Bakan çok söylüyor; ama, bizim de aynı itirazlarımız... Bir türlü tatmin olamıyoruz.

Birincisi şu: Bu banka hisse senetlerini tamamen satacaksa, blok halinde (B)'den başlayıp (A) grubuna kadar satacaksa, şimdi, nasıl olacak ki, bankalar gibi, dünyanın en büyük yarısının yapıldığı, fonda çok titiz rekabetin olduğu bir müessesede -hem de beynelmilel piyasaya da açtık bankalarımızı- genel müdürü Başbakan atayacak; ama, banka özel şahısların olacak! Şimdi, o özel şahıslar, biz bunu aldığımız zaman, biz bu genel müdürün faaliyetini beğenmiyoruz dedikleri zaman ne olacak?

Ha, başka şey denilebilir; denilebilir ki... Zaten, burada madde var; bir sonraki maddede "(A) grubu hisse senetleri yüzde 50'nin altına düştüğü zaman bu kanun yürürlükten kalkacak" deniliyor.

O zaman da başka bir konu akla geliyor. Yani, o zaman, buraya gelen genel müdür, bu bankanın (A) grubu hisse senetleri dört yıl satılmasın diye çalışamaz mı? Çalışır demiyorum; ama, çalışamaz mı? Çünkü, böyle bir fırsat var. Adam orada dört yıl kalmak istiyorsa -sayın genel müdür- burada hisse senetlerinin anında satılmasına mâni olamaz mı diye düşünüyorum.

Ben, burada, Sayın Dr. Yüksel Yalova Bakanım, hukukçu, anayasacı Bakanım bir şey soracağım ve cevabını bekleyeceğim; o da şu: Sayın Bakanım, siz, burada, bu bir evvelki maddede; yani, 5 inci maddede demişsiniz ki "Genel Müdürün süresi dolmadan herhangi bir şekilde görevine son verilemez. Ancak bu Kanun ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri gereğince, atanması için gerekli şartları kaybettiği tespit edilen veya görevleriyle ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı - burasını çok net söylemek istiyorum- hakkında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşen Genel Müdürün görevi sona erer."

Şimdi, bu tasarının altında da "Dr. Yüksel Yalova" diye imzanız var, değil mi Bakanım?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Evet.

ASLAN POLAT (Devamla) - Peki, iki gün önce Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen bir kanun tasarısında da sizin imzanız vardı. Orada da diyordunuz ki "Herhangi bir devlet memuru..." Sonradan, buna, ekleriyle, hâkimleri de, İçişleri mensuplarını da dahil ettiniz, onlar için hiçbir mahkeme kararına lüzum kalmadan, iki müfettişin kararı ve amirin onayı ile o memuru, ömür boyu görevden alıyorsunuz; mahkeme kararı yok...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Mahkeme kararı var.

ASLAN POLAT (Devamla) - Hayır efendim, orada mahkeme kararı yok; orada "atıldıktan sonra kendisi mahkemeye gidebilir" diyorsunuz. Bakın, şimdi bu ikisi farklı. Gelin, burada bunu izah edin. Birincisinde çok güzel bir şey yapmışınız; şu doğru yani "bir insanı görevden almak için kesinleşmiş mahkeme kararı olması lazım" demişsiniz. Atmak için kesinleşmiş mahkeme kararını burada arıyorsun, altına da imzanız var, Anayasa Hukukçusu Doktor Yüksel Yalova diye.

Peki, o getirdiğiniz memur karnamesinde ne var; iki tane müfettişin raporuyla, amirin onayıyla, ben, ömür boyu işten attım; yüzde 50 hissesi devletin olan hiçbir yerde çalışamazsın; işçi diye de çalışamazsın, memur diye de çalışamazsın; sanki, bir vebalı gibi, sanki, Ortaçağdaki yakılacak bir cadı gibi "burada çalışamazsın" diyorsun. O, ancak, giderse, kendisi gider mahkemeye; onun da mahkemede nasıl aklanacağı da belli değil; gelip, göreve geri alınabilecek.

Peki, Sayın Bakanım bu iki kanun tasarısına, ayrı ayrı şartlarda niye imza attınız? İkisini de devlet memuru gibi atıyorsunuz; yani, siz atıyorsunuz, devlet memuru veya değil... İkisinde de, atadığımız bu iki insan hakkında niye farklı muamele yapıyorsunuz? Bunu, biz hazırladık Bakanlar Kurulunda, öbürü MGK'dan bize geldi mi diyorsunuz?... Siz, Millî Güvenlik Kurulundan mı geldi diyorsunuz bize?...

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Geldi.

ASLAN POLAT (Devamla) - Hayır Sayın Bakan, bu tezadı bize izah edin; ben, burada ikna olmak istiyorum...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) - Eğer, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bize iki tane kanun tasarısı getiriyorsa, aynı olması, eşit olması lazım. Birisinde mahkeme kararını arayacağım, birisinde mahkeme kararını aramayacağım dersiniz, bunu kimseye izah edemezsiniz; bana da edemezsiniz, başkasına da edemezsiniz ve bunun hesabını da burada size, herkes de sorar. Onun için, altına imza attığınız her konuyu, her makam da tasvip etmeyebilir. Onda mahkeme kararı, bunda aramıyorum diyemezsiniz; birincisi bu.

İkinci söyleyeceğim de şu: Şimdi, siz, Plan ve Bütçe Komisyonunda da söylediniz, bu hisse senetlerini sattığımız zaman elimize önemli bir para gelecek; hatta, o kadar önemli para gelecek ki, yetmiş yıllık cumhuriyet hükümetlerinin bize verdiği paradan daha fazla para elimize gelecek diye. O paralarla, bu vakıfların çok iyi onarılmasını ve gerçekten, ecdada layık olacak duruma getirilmesini istiyoruz.

Şimdi, bir konu daha meydana geliyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ASLAN POLAT (Devamla) - Sayın Başkanım, 1 dakika mühlet...

BAŞKAN - Sayın Polat, lütfen toparlayın.

ASLAN POLAT (Devamla) - Tamam bitiriyorum Sayın Başkanım.

Şimdi Avrupa Birliğine de girme durumundayız. Benim üzüldüğüm bir şey var; Anadolu'nun, bilhassa Ege ve Akdeniz kıyılarını geziyorsunuz, ne kadar İslam öncesi eser varsa, her birisi çok iyi tamir ediliyor, ayakta duruyor; ama, bize, bu Anadolu'ya mühür atan babalarımızın, dedelerimizin, komutanlarımızın mezarları virane halinde duruyor. Hakikaten insanın zoruna gidiyor. Biz arzu ediyoruz ki, buradan gelecek paralarla bu ecdadın layık olduğu bir şekilde bu eserleri tamir edin diye düşünüyoruz, bu paraları tamamen buralarda harcayın diye düşünüyoruz ve ben, yine, bir endişemi dün de söyledim, bugün de söyleyeceğim: Adını "deprem vergisi" koyup 1,9 katrilyon vergi topladınız; 1,5 katrilyonu deprem bölgesine harcadınız, 400 trilyon lirasını başka yerlerde, işte içborçta veya memur maaşlarında falan harcadınız. Bu da inşallah öyle olmasın. Bunda, ecdadın vebalı de vardır. Bunda sadece hukukî durum değil, bunda bir de vebal durumu da vardır.

Alacağınız o parayla, gerçeğine layık olacak şekilde, inşallah, ecdat yadigarlarını tekrar onarırsınız der, hepimize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Şahıslar adına ikinci söz, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'ın... Yoklar.

Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya; buyurun efendim.

Süreniz 5 dakikadır.

AHMET İYİMAYA (Amasya) - Değerli Başkan, muhterem milletvekilleri; Yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önümüzdeki madde, gerçekten, yasama organının yasama yetkisinin yürütme gücü tarafından nasıl kötüye kullanıldığının ve Anayasa ihlalinin tipik örneği. Hüküm aynen şöyle: "Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Genel Müdür, 4 yıllığına yeniden atanmış olur." Genel Müdürü tanımam, objektifliği konusunda en ufak bir kuşku olmaz. Sayın Bakan Anayasa tahlillerini yapınca, Yüksek Meclisin doğru iradesinin teşekkülü için, şu konuşma zarureti hissettirmiş değerli arkadaşlar.

Ne yapıyoruz, 5 inci maddede, genel müdürü atama yetkisini Başba-kana verdik. Burada ne yapıyoruz, Başbakanın yapacağı işlemi Meclise yap-tırıyoruz; yani, yürütme organının başını, bu hükümle by-pass ediyoruz. 5 inci maddedeki dört yıl, genel bir dört yıldır; somutlandırma kuralıyla, orayla ilişkilendirilemez; anayasal bir açıklama değil.

İkincisi ne yapıyoruz, bile bile, Anayasanın bize vermediği yürütme yetkisini, atama yetkisini, biz gasp ediyoruz; bu, mümkün değil. Anayasanın sınırları içerisinde egemenlik doğru kullanıldığı zaman, ancak, anayasal fonksiyon görülebilir.

Başka ne yapıyoruz değerli arkadaşlar bu kuralla; bir kişi için imtiyaz oluşturuyoruz. (A) bankasının genel müdürü kurumsal kanunla atanmış olmuyor, (B) bankasının ki atanmış olmuyor, Vakıflar Genel Müdürü Meclis tasarrufuyla atanmış oluyor. Başka bir tehlike, genel müdürün istifa etmemesi. Genel müdürün ihraç sebebi bir suç işlememesi halinde, bakanın bunu görevden alması mümkün değil; ancak, kanun değişikliğiyle bu genel müdürü alabileceğiz. Yani, bir genel müdür için, yasama organı, kanunî teminat o-luşturuyor.

Başka ne yapıyoruz değerli arkadaşlar, belli bir siyasal partinin koa-lisyon protokolü bölümünü içerisinde, doğal olarak iktidarında bulunan bir yürütme alanını veya bir tasarruf alanını, yasa tasarrufuyla, yine, aynı iktidarın elinde bırakma imkânını getiriyoruz; hiç önemli değil; ama, siyasal yozlaşmadır. Yarın bir gün, bu genel müdürün görevi dolduğu zaman, Bakanlar Kurulu veya Başbakan, 5 inci maddeye göre, hizmetin gereklerine göre ve bu arada geçen süredeki performansına göre atama yapabilecektir.

Değerli arkadaşlar, bu, bir anayasal skandaldır. Meclisin kabul etmesi halinde, 1960 ihtilalinden sonra, Anayasayla tabii senatörlere tanınan imkânlardan belli bir kısmını, bir genel müdür için, yasa teminatı yoluyla tanımadır. Kabul edilmesi halinde, ilmî tahlilde Parlamento itibarının kaldırmayacağı, taşıyamayacağı bir kir ve leke olur; bu, yolsuzluk anlamında değil; Parlatmentonun bu yürütme tasarrufunu, atama tasarrufunu kullanması bakımından. Ne olur; Anayasa Mahkemesine gitti, denilebilir ki, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı geriye yürümez; değil; Parlamento şart tasarruflarda bulunamaz ve Anayasa Mahkemesi eşitliğe aykırı olacak veya "kanunların genelliği" ilkesine aykırı olacak bu kuralı iptal ettiği zaman, şart tasarruflar -aynen bizim emekli iptal-lerimizde olduğu gibi- etkinliğini ortaya koyar.

Benim üzerinde durduğum, yasama organının kendi egemenliğine, yetkisine sahip olması, ne yürütme organının yetkisini gasp etmesi ne de yürütme organına kendisini kullanırmaması has-sasiyetidir; bu sorunla karşı karşıyayız.

Değerli Bakanımın, bu tahlilden sonra, bu maddeyi -madem genel müdür de istemiyor- geri alacağı yönündeki inancımı halen koruyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İyimaya, lütfen toparlayınız.

AHMET İYİMAYA (Devamla) - Tamamlıyorum.

Parlamentomuzun, burada "nasıl olsa iktidardan geldi" şeklindeki genel anlayış içerisinde değil; Anayasayla kendisine tanınmış yasama iktidarı yetkisini doğru kullanarak akıllı oylar kullanmasını temenni ediyorum.

Bu düşüncelerle, Yüce Heyeti tekrar selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın İyimaya.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, sorulara geçiyoruz.

4 sayın milletvekilimizin sorusu vardır.

Birinci olarak Sayın Arınç.

Buyurun efendim.

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakandan sorum var.

Hemen hemen son maddelere geldik; vakit geçmiş olabilir diye iki konuyu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Bakanın da ifadeleriyle vakıf eserlerinin tamir ve restorasyonu için bütçeden ayrılan miktarın 228 milyar lira olduğu söylenildi. Binlerce vakıf eser, ihtiyaç gösterdiği için, bu paranın çok düşük kaldığını hepimiz takdir ediyoruz. Biraz evvel bir arkadaşımızın verdiği soruya karşılık, Sayın Bakan, Vakıfbankın son üç yıllık kâr nispetlerini söylediler. 1997'de 40 trilyon, 1998'de 74 trilyon, 1999'da 85 trilyon lira. Görülüyor ki, Vakıfbank, her sene, artan bir biçimde kâr ediyor. Dün akşamki oturumda da gördüğümüz kanunun ana gerekçesinde ve maddelerinde, Vakıfbankın niçin kurulduğu anlatılmaktadır. Bunun maddelerinden bir tanesi de bu eserlerin, tamir, tadilat ve restorasyonlarıyla ilgilidir. Bütçeden ayrılan paranın dışında, Vakıfbankın sağladığı bu kârlardan bu eserlerin tadilat ve restorasyonları için ne miktar pay ayrılmıştır?

İkincisi; bu kanun çıktığı takdirde (B) grubu hisse senetlerinin satışından 400 milyon dolar kadar bir gelir elde edileceği ve Sayın Bakanın ifadelerinden de bu paranın mümkün olduğu kadar hatta tamamının vakıf eserleri için harcanacağı ifade edilmiştir; ancak, geliştikçe, maddeler görüşüldükçe bunun bir taahhütten veya vaatten ibaret kaldığı görülüyor. Madde üzerinde görüşürken, bunun kanun içerisine monte edilecek bir maddeyle daha sağlıklı hale gelebileceğini düşünmüştüm. Geçici maddeleri konuşuyoruz; bu (B) grubu hisse senetlerinin satışından elde edilecek miktarın, sadece bu eserlerin restorasyonu için harcanacağını bu kanun içerisine bir madde olarak koymak gerektiğine inanıyorum. Sayın Bakan da buna katılıyorlar mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, delaletinizle Sayın Bakandan suallerimin cevabını arz ediyorum.

Az önce kendileri de ifade ettiler, Vakıflar Genel Müdürlüğü veya kendi bakanlığına bağlı tek hastane olan Vakıf Gureba Hastanesi, geçtiğimiz günlerde, iki bakan arasında yapılan bir protokolle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına devredildi.

Dünya vakıf üniversiteleri -ki, Türkiye de bu kulvarda yürümeye başladı- vakıf hastaneleri açarken, yaparken, ecdadın, bize, fevkalade müstesna bir eser olarak bıraktığı bu binayı, neden ellerinden çıkararak SSK'ya devretme ihtiyacını duydular?

Bugüne kadar, Gurebayı Müslimin adı altında olduğu iddia edilen bu anlayışta kaç tane gayri Müslim vakıf hastanesine gitti, kapıdan geri çevrildi? Elinde bir envanter var mı? Böyle bir envanter varsa -hastane uygulamasında böyle bir uygulamanın olduğu zannında da değilim- bunu sunarlarsa çok memnun olurum.

Öbür taraftan, eğer, bu, bir senet şartıdır, biz, bunu aşamadığımız için elimizden çıkarıyoruz diyorlarsa, kendi bakanlığına bağlı vakıf senetlerinin talebine muhalif en müstesna eserler dahi amaçları dışında kullanılmaktadır. Bu konuda vakıf senetlerine bağlılık ve sadakat hususunda Sayın Bakanımızın özel bir gayreti olacak mı?

Az önce soruldu, bu özelleşmede veya özerkleşmede -ki, ben, bunu, özelleşme ve özerkleşme değil, bu bankanın biraz daha siyasallaşması şeklinde görüyorum- Başbakan atayacak, kurullar bu şekilde oluşacak; birileri alacak; ama, buna rağmen hükümet bu atamayı yapacak. Hatta, mevcut genel müdür devam edecek uygulamalarından anlıyoruz ki, bu banka biraz daha siyasallaşma kapsamına doğru gitmektedir. Acaba, Sayın Bakanımız bize bir teminat verebilir mi; özerkleşmesinde, bugün hükümette bulunan herhangi bir üyenin yakınına bu bankaya alma konusunda herhangi bir angajmanı var mı? Bu konuda duyuları var mı? Böyle bir durum endişesi olursa, Sayın Bakan, etik açıdan bununla mücadele etmeyi düşünüyorlar mı?

Bir diğer sorum, açık bir şekilde, bu özerkleşmeden gelecek paralardan bugüne kadar üç yılın kâr envanterini verdiler, bir kuruluş onarıma aktaramadılar; ama, bu özerkleşmeden, bize, şu anda, bu milletin huzurunda açık bir taahhütte bulunurlar mı ki, özerkleşmesi halinde, gelecek 400 milyon veya 1 milyar doların 200 milyon dolarını camilerin, tarihi eserlerin onarımına tahsis edeceklerini açıklayabilirler mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Büyüköztürk, buyurun.

BiROL BÜYÜKÖZTÜRK (Osmaniye) - Sayın Başkanım, müsaadenizle Sayın Bakanım şu soruyu sormak istiyorum: Sayın Bakanım, anlaşılıyor ki, bu geçici maddeyle, bürokraside istikrar sağlayarak, yapılacak işlerin verimli olmasını arzuluyorsunuz.

Biliyoruz ki iç ve dış yatırımcılar, bürokratik istikrardan daha çok siyasî istikrara bakmaktadır. Siyasî istikrar olursa, bürokratik istikrar ve arkasından güven gelir. Siyasî istikrarın olmadığı bir yerde, bürokratik istikrar, iç ve dış yatırımcıya ne derece güvence verir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Bedük, buyur efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkanım, delaletinizle Sayın Bakanım iki sual tercih etmek istiyorum; birincisi, ecdat yadigarı olan vakıf mallarımızın restorasyonu ve gelecek nesillere aktarılması konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmediği anlaşılıyor; çünkü, parasızlık, ödeneksizlik... Bu, her zaman tenkit edildi ve bizim de geçmişteki hizmetlerimiz de ifade edildi. Görülüyor ki Vakıflar Bankası senelik itibarıyla 40 trilyon lira kâr etmiş. Yüzde 55 hisse sahibi olan

Vakıflar Genel Müdürlüğünün bu paydan niye yeteri kadar istifade etmediği, gelecekle ilgili olarak Vakıflar Genel Müdürlüğüne düşecek olan payı ecdat yadigarı olan Vakıf mallarının restorasyonunda kullanılması için ne gibi tedbirler düşünüyor?

İkinci sorum; genel müdürün atanmasını kanunla yapıyoruz. Personel hukukunda bir temel kaide vardır, atanma usulüne dayalı olarak görevden alınması da aynı usulle yapılır; yani, bir kişi nasıl atanmışsa aynı usulle de görevden alınır. Getirilen bu hükme dayalı olarak bir bankanın genel müdürü dört yıllığına tayin ediliyor. Ticarî müessese olan bu kurum, zarar edebilir, daha sonra bir sıkıntı çekebilir. Herhangi bir suç işlememiştir, ama zarar etmiştir. Öyle bir noktaya gelinmiştir ki, bunu mutlaka görevden almak gerekir. O zaman, siz, hangi yasaya dayalı olarak görevden alacaksınız? Yoksa, bir kanun sevk etmek suretiyle mi Vakıflar Bankası Genel Müdürünü görevden alma gibi bir durumu tekrar gündeme getireceksiniz? Özellikle, bunu öğrenmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Sayın Başkanım, önce Sayın Arınç'ın sorusuna yanıt vereyim: "Türkiye Büyük Millet Meclisi 228 milyar uygun gördü" dedim, "bütün para bundan ibaret" demedim, hiçbir zaman öyle bir ifade kullanmadım. Buna 1 trilyona yakın da, 1 trilyon küsur -Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesi olduğu için getirmedim rakamları- Maliyeden eködenek almışız. Ben, eködenek ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin, yani, bütçenin getirdiği rakam bu kadarla sınırlı da demedim. Dikkat buyurursanız, bunca parasızlığa rağmen, yapabildiğimiz bunca eseri andık değişik vesilelerle. Banka 1999 yılı kârından 12,5 trilyon para vermiş. Zaten, bankanın yaptığı katkı olmasa, bütçeyle ancak personel giderlerini, cari giderleri karşılayabilirsiniz. Yatırıma birkaç trilyon para ayırabiliyorsunuz. Elbette, bankanın katkısıyla bunu yapmışız. 400 milyon rakamı, bütün milletvekillerine konuyu arz etmek üzere yazdığım yazıda kullandığım tahminî rakamdır. Elbette konjonktürle birebir ilişkilidir; elbette, daha fazlasını da hepimiz arzu ederiz. Zaten, Vakıflar Genel Müdürlüğünün yetkisinde; kim hisse sahibi ise o hissesinin karşılığını tasarruf yetkisi hakkı da zaten hisse sahibinindir.

Burada Musa Uzunkaya arkadaşımın sorusuyla bağdaştırarak, söyleyeyim. "Bunun -söz gelişi- 200 milyon dolarını camilere vereceğiz der misiniz?" Hayır, demem. Neden demem; ne kadar para aldıysa, zaten o Vakıflar Genel Müdürlüğünün yetkisine girecek, ne kadar harcayabilecekse, personel giderinden artakalan miktar ne kadarsa, onu zaten yatırıma koymak zorunda. O noktada da Vakıflar Genel Müdürlüğünün denetim usulleri yasada belirlenmiş. Dua edelim, rakam büyük çıkarsın halka arzda, daha sonraki satışlarda o, 200'de filan da sınırlı kalamaz; kalırsa, tarihî eserleri biz arzuladığımız noktaya getiremeyiz. Bu noktada, tabii olduğu denetim yasaları var; Başbakanlık Yüksek Denetleme; başka başka kurumlar... Zaten, onlar, denetim altında tutacaklar. Vakıflar Genel Müdürlüğü itibarıyla de bu rakamları başka yerde kullanma yetkimiz olamaz; bir tek şartla, Yüce Parlamento konuya ilişkin yeni bir düzenleme getirirse...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) -Sayın Bakan, yasaya koyamaz mıyız "yüzde" 20 diye?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Koyamayız; koyamayız, ne gelirse alacağı için koyamayız; kendi malıyla ilgili olduğu için, kendi tasarruf yetkisindeki...

Ben "Vakıf Gurebada gayrimüslimler geri dönmüştür" demedim. En üzüldüğüm şey, söylemediğim sözlerin bana gelmesidir; çünkü, ben, sizin herhangi bir sorunuz olduğunda, o soru-

dan herhangi biri ne anlamak duru-munda ise onu anlıyorum, başka türlü de, hakkım olmadığını düşünüyorum; ama "vakıf senedine sadık kaldığınız vakit, bugünkü hayat içerisinde birçok noktanın çeliştiğini görüyoruz""diyorum.

Fatih Sultan Mehmet Vakfiesinden örnek vereyim Maçka'dan Okmeydanına kadar -Sayın Ağah Oktay Güner söyledi "dörtte 3'ü" dedi- Fatih'in vakfiesine baktığınız vakit, eğer, o vakıf senedine sadık kalmak doğ-rudur diyorsak -belki, teorik olarak doğru- Maçka'dan Okmeydanına kadar olan bütün gayrimenkullerle ilgili mevcut hukukî düzenin güvencesi altındaki mülkiyet hukukunun, tamamen zıt bir görüntü ortaya çıkarttığını görürsünüz "fiili imkânsızlık" dediğim, o.

Bir başka husus; Murat Paşa Vakfiesi, Antalya'da "Falez'e kadar" diyor. Bugün için "Murat Paşa Vakfiesinin senedine uygun bir Antalya olsun" dersiniz, Antalya'yı yeni baştan yapmanız lazım. Ne olmuş; kaygınıza katılıyorum; belediyeler gelmiş "yeşil alan " demiş, inşaat yapmışlar; ne bileyim, zaman zaman devletin başka kurumları yapmış, sadece suçu.belediyelere atmayalım

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara)- Şahıslar yapmış.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Şahıslar yapmış. Yani, kim ne imkân bulabiliyorsa, ses çıkartılmayan bir ortamda ya da ses çıkmayana kadar, almış götürmüş. Böyle bir noktada, bu vakıf senetlerini, aslına uygun bir şey yapalım dediğiniz zaman, allak bullak etmeniz lazım.

Bu noktada da, yani, Musa Bey, Maçka'dan Okmeydanı'na kadar gözünüzün önüne bir getirin İstanbul'u; Murat Paşa'da da, Falez'e kadar bir getirin. Bursa'dan vereyim örnek -Altan Bey çok daha somut bilebilir- ne bileyim, Manisa'dan vereyim, Balıkesir'den vereyim... Hangi ilden dersiniz deyin, bu örnekleri bulabilmek mümkün.

Şimdi, Vakıf Gurebada ne oldu? Vakıf Gureba'da, bana verdikleri rakamla, gariban sayısına bakıyorum ben; 12 000 civarında bedava teşhis- tedavi diyelim, 13 000'e yakın bir rakam. Hastanenin yatak kapasitesine bakıyorum- biz, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak, ayda 250 milyar katkı sağlıyoruz oraya, yılda 3 trilyon demek; biz, bu katkıyı sağlıyoruz- 600 yatak kapasiteli diyoruz. Hastane bahçesine bakıyoruz- burada, bir bilgi daha sunayım- o Vakıf Gureba Vakfiesiyle oluşturulan mekân, bir başka vakfın da 80 dönüm arazini gasp etmiştir; aynı, demin söylediğim usul çerçevesinde. Şimdi, o mekânda, mevcut 600 yatak kapasitesinin ne kadar artabileceğine bakıyorum. 250 milyarı bütçede koymuşuz; ama, ben o kapasite artırımına gittiğim vakit, gitmek istediğim vakit, 10-15 trilyon daha harcamak durumundayım; ona imkânım yok. İstanbul'a bakıyorum, İstanbul'daki gariban sayısına bakıyorum; doğru dürüst bir sistem kurulduğunda, kapasite kullanım oranı artırıldığında, benim yaptığım hesaba göre, 1 milyon hasta orada tedavi görürse -ben, yaptığım sözleşmede yüzde 10 demişim- asgarî 100 000 garibanı, kimliğine bakmaksızın, sadece gariban olması hasebiyle orada tedavi ettirmek mümkün. Şimdi, matematik bir gerçek var; 10 000 tane garibanı tedavi ettirebilir konumdan, 90 000 kapasite artışıyla 100 000'e getirdiğimiz vakit, herhalde, vakıf kurucusunun iradesini de yerine getirmiş oluruz diye düşünüyorum.

"Vakıflar Bankasının satışıyla ilgili, bir kere, Bakanlar Kurulunda şöyle şöyle dediniz..." Böyle sorular sorulur, muhalefette biz de çok sorduk, zaman zaman birtakım şeyler duyumuş gibi sunulur. Hiç endişeniz olmasın, biz bu titizliği... Bakın, demin, genel müdürün 4 yıllık süresiyle ilgili, üstüne basa basa açıkladım, yasayı nasıl dolanabileceğimizi de, Yasama Organının huzurunda söyledim, "fiilen bu imkân var" dedim; ama, eğer, biz yüzde 20'yi halka arz etmezsek... Hisse senetleriyle ilgili de söyleyeyim; diyelim ki 300 000 kişi hissedar oldu yüzde 20'de. 300 000 kişiden, ben 1 kişilik veriyorum, vermek durumunda değilim. Halka açık bir şirket olduğum için, halka arz yoluyla hisse sahibi olan hissedarlara 1 kişi veriyorum. Yönetim hakkı başka bir şeydir,

mülkiyet hakkı başka bir şeydir. Benim, mülkiyet hakkıyla ilgili yasa tasarısı getirebilmem mümkün değildir; ama, varsayalım ki getirdim, sizin kabul etmeniz mümkün değil. Mülkiyet hakkı Anayasayla güvence altına alınmış; ama, orada yapılan, hisse kompozisyonunda yapılan yönetim sayısı, sadece yönetim hakkıyla ilgili bir husus.

Eğer, onun matematik açılımına bir parça dikkat buyurulursa görülür ki, 4 tanesi yüzde 55'e diyoruz; yani, (A) grubuna. Tabii ki yönetim kurulu 9 kişilik olacak. Eğer, yüzde 50'den fazlasını bir hakikî şahıs ya da hükmi şahıs almışsa, o paranın karşılığında da yönetim hakkına sahip olması işin doğası gereği; ama, (B) grubunda 300 000 kişi olmuşsa, ben, onlarda, temsilen 1 kişi diyorum. (C) grubunun da daha müşahhas bir şeyi var. Dolayısıyla, mülkiyet hakkını yönetim hakkıyla karıştırmamız lazım.

BAŞKAN - Sayın Bakan, süreyi 6 dakika aştık. Diğer sorulara geçmeniz mümkün mü efendim?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Hay hay, ben, bitirmemi emrettiniz zannettim...

Grup Başkanvekilimiz Sayın İsmail Köse'nin sorusu, bu 4 yıllık süreyle...

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Ben soru sormamıştım.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Pardon, özür dilerim, önce sizin adınızı yazmıştım.

BAŞKAN - Sayın Arınç'ın sorusu muydu acaba?

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Evet.

Siz, demin sorduğunuz için; kusura bakmayın.

Tabii ki, istikrarla ilgisi var; ama, sonuçta, biz, sadece iç piyasaya seslenmeyeceğiz bu yasa tasarısı kabul buyurulursa. Sonuçta, aktif toplamı 6 milyar dolar yapan... Musa Uzunkaya arkadaşıma özel bilgi sundum, sizlerle de paylaşmak zorundayım; uluslararası kabul gören kurallara göre üçte 1'e yakın bir oran, gerçek değerde aktif toplamın üçte 1'e yakın bir oranı gerçek değerde hesaba alınır dedim.

Dolayısıyla, ben, uluslararası yatırımcılara da hitap edeceğim için, burada yapılan görüşmeleri, dünyanın dört bir yanındaki tüm uluslararası yatırımcılar virgülüne kadar takip ettikleri için, o insanlara bir şey söylemem lazım. Eğer, genel müdürün yarım görevde gelip gelmeyeceği hususu başbakanın iki dudağının arasındadır dersem, öyle derse Yüce Parlamento, ben, bu bankanın özerk olduğunu; ki, hepinizin arzusu diye anlıyorum, siyaset kamudan elini çeksin, kamu bankalarından elini çeksin düşüncesini âdeta Parlatmentonun bir emri gibi algılıyorum; elbette, niçin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yapmadı eleştirisini, muhalefet şerhini de, sorumlusu olmaktan gene gurur duyduğum Özelleştirme İdaresine verilmiş bir güvenoyu olarak algılıyorum; ama, kabul buyurunuz ki, Vakıfbankla ilgili kanun tasarısı tam bir yıl önce verilmişti. Arkasından yetki kanunu çıktığı için işlemleri hızlandırabiliriz dedik. Kanun hükmündeki kararnamemiz haziran ayında imzalanmıştı. Eğer, kanun hükmünde kararname iptal davasına konu olmasaydı, şu anda bizim kasamıza yüzde 20'ye yakın oranın parası çoktan girmişti ve biz, çoktan, sizlerle birlikte, hangi yörede, hangi tarihte eserin onarımına başlayacağımıza karar vermiştik.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, benim sorularına cevap verilmedi efendim.

BAŞKAN - Efendim, 2 dakika daha süre veriyorum; lütfen...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Acaba, bizim sorularımız dikkate alınmıyor mu Sayın Başkan?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Özür diliyorum.

Bankadan Vakıflar Genel Müdürlüğüne ayrılacak pay idi. Demin arz ettim, ben, banka olarak, 1999 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğüne 12,5 trilyon para vermişim. Banka, kendi kulvarında yarıştığı diğer bankalarla özel banka zihniyetiyle yarıştığı ve yarışmaya devam edeceği için ve yarışmak zorunda olduğu için, sizin de çok iyi bildiğiniz gibi, sürekli bir sermaye artışına gitmekle yükümlü. Gitmediği zaman, biz, Vakıflar Genel Müdürlüğüne diyelim, üç kuruş fazla para aktarabilme uğruna, bankanın istikbalini riske etmek durumunda oluruz; ama, sermaye artışlarını yaparken, bunun yanı sıra da, demin arz ettiğim gibi, 1999 yılında 12,5 trilyona yakın para vermişiz. Örneğin, dün, Veysel Karani Hazretlerinin türbesi demıştim. Buna benzer yerleri, biz, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün bütçe imkânlarıyla değil, Vakıfbankın desteğiyle yapabilmışiz. Aynı zihniyetle, yanı metodolojiyi izleyeceğiz.

Genel Müdürün görev süresiyle ilgili de, sanıyorum demin ki açıklamalarım yeterlidir.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum efendim; süreyi bir hayli aştık.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, kanunla görevden alma mecburiyetinde kalacaktır; bunun cevaplandırılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Birkaç defa söylendi efendim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Ama, halen, daha, Sayın Bakan ısrar ediyor, yanlış yapıyor.

BAŞKAN - İsrar ediliyor, değiştirilmiyor, önerge verilmiyor.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Yarın sıkıntıyı kendisi çekecek.

BAŞKAN - Binaenaleyh, ben, maddeyi bu şekliyle oylamak durumundayım.

Geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2'yi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 2. - 6219 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, 15 inci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları ile bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün (A) grubu hisselerdeki payı % 50 oranının altına düşünceye kadar geçerli olmaya devam eder.

BAŞKAN - Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Manisa Milletvekili Sayın Necati Çetinkaya'dadır.

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA M. NECATİ ÇETİNKAYA (Manisa) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; konuşmama başlamadan önce, şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Esas konuya girmeden önce, dün, 17 nci kuruluş yıldönümünü kutladığımız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin, gönül isterdi ki, burada, Sayın Dışişleri Bakanı tarafından, özel bir gündemle, Mecliste dile getirilmesi ve dolayısıyla, gruplara da söz hakkı tanınması açısından fevkalade isabet kaydederd; çünkü, son günlerde, Türkiye üzerinde, fevkalade ciddi, hassas ve dessor oyunlar oynanmaktadır.

Avrupa Birliğinin son ortaklık senedinde ve Avrupa Parlamentosunda alınan kararlar, âdeta, asırlar boyu dünyaya adaletle hükmeden ve dünyaya devlet olma dersini veren benim büyük milletimin ve devletimin, emir alma şeklinde telakki ederek karar almaları, fevkalade çirkin, fevkalade edep dışı bir usul tarzı. (Alkışlar) Bunu, Yüce Meclisimin huzurunda kınıyorum ve Büyük Meclisin, Türk Milletinin harsına ve Türk Milletinin haysiyetine aykırı olabilecek hiçbir tarzın, hiçbir davranışın, bu Meclis tarafından ve bu milletin temsilcileri tarafından kabul görmeyeceğini, huzurlarınızda, ifade etmek istiyorum. (Alkışlar)

Bunu bu şekilde belirttikten sonra, inşallah, önümüzdeki günlerde, dış politikayla ilgili verdiğimiz Meclis genel görüşmesinde bu konuları detaylı olarak dile getireceğiz; çünkü, hakikaten, hassas bir konu, hakikaten, Türk Milletinin temsilcileri olan Meclisin üstüne ölü toprağının serpilmediğini ve dolayısıyla, millî meselelerde yekvücut olarak o meselelerin üzerine nasıl gittiğini ve nasıl bir tavır takındığını bu Meclis o gün gösterecektir. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, vakıf, Türk dehasının ve benim atalarımın engin dehalarından tezahür eden fevkalade önemli bir müessesese. Vakıflar, öyle, söylenip de geçilecek veyahut da geçirilecek bir konu değil. Tarih boyunca, Anadolu'da, Balkanlarda ta Viyana'ya kadar, Kuzey Afrika'da, Ceziret-ül Arap'ta ve Kırım'da, Kafkasya'da, gittiğiniz her yerde, benim atalarımın o engin dehasının tezahürü neticesinde, insanlığa hizmet etmek için hanlar, hamamlar, kervansaraylar, camiler, medreseler, darüşşifalar, darüelhanlar şeklinde daha nicelerinin yapılmış olduğu bu müesseseler ve bu müesseselerin işte orada mevcudiyeti eğer olmamış olsaydı, bugün Balkanlarda Türk izlerine rastlamak mümkün değildi. Evladı fatihan bugün orada, ben burada atalarımın yadigârıyım ve onların bekçiliğini yapıyorum diyebiliyor ise, işte o eserlerin neticesindedir. (Alkışlar)

Benim tapu senedimdir, benim atalarımın bana emanet ettiği kutsal emanet, kutsal imzamdır. İşte, onun için, Balkanlar, bugün, Bosna-Hersekli siyasal mezunu bir bayanın söylediği gibi, o sırada, o 200 bin insan, insan haklarının havarisi geçiren Avrupa'nın gözü önünde hunharca katledilirken şöyle diyordu biz Türklere: "Bugün buradaki mücadele, İstanbul savunması ve savaşı mücadelesidir." Eğer bunu kaybedersek, mesele taa oraya kadar dayanır.

Onun için, vakıfların mevcudiyeti, orada, benim dünyadaki adaletimi gösterir. Yapılan bir darüelhanda, darüşşifada, sosyal amaçlı olarak, o eserin idamesi ve devamı için, atalarım, hiç, din, ırk, mezhep farkı gözetmeksizin, oradan herkes istifade eder diyor ve şu şu şu gayrimenkullerim, yalnız bu eserlerin insanlığa hizmet edebilmesi için ebediyen kullanılacak ve buna aykırı hareket edenlerin, Allah'ın laneti üzerine olsun diye de altına beddua etmektedir.

Onun için, vakfın gayesi dışında kullanılması kesinlikle mümkün değildir. Niye bunları söylüyorum; Sayın Bakanım, günlerce beyanatlarınız var; ama, ben arzu ederdim ki, diğer bankaları özelleştirdik (Ziraat Bankası, Emlak Bankası, Halk Bankası) ama, Vakıflar öyle değil. Yahya Kemal öyle diyor; "Bak hele şu dağları örten kara, kar değil atamın ak saçları." (Alkışlar) Atamın ak saçları oradakiler. Karpatlar'ı, Bosna-Hersek'i, Makedonya'yı gezen ve oradan gelen Yahya Kemal'in, "atamın ak saçları" dediği, atalarımın şehit kanlarından fişkıarak yücelen bir Selimiye'nin oradaki uzantısıdır. (Alkışlar)

O sebeple, Vakıflar, sırf bu ata yadigârı olan eserlerin tamiri ve restorasyonu için bu hizmetin devamı ve bu benim millî imzam olan, millî senedim olan, millî tapum olan, benim hikmeti vücudum olan bu eserlerin, orada hayatietini, orada devamlı olarak kalışını sağlamak için, gelirlerinden oraya tahsisi içindi. Fakat, bugün, geçici 2 nci maddeyi ve tamamını incelediğimiz ve tetkik ettiğimiz zaman, bu eserlere, bu hizmetlerin tamiri ve restorasyonu için keşke özel bir madde, bir kaide koymuş olsaydınız ve oraya, "evet, bu eserlerin dışında, biz, yüzde 50'nin altına şu anda... (A) ve (B) grubu hisse senetlerinin toplamı yüzde 75 eder ve bunlar, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait; ama, bu hisseleri serbest bırakıyoruz, satışa çıkarıyoruz. Bunu yaptığımız zaman, yine buradan elde edilecek gelirler, Vakıflar Genel Müdürlüğündeki özel fonda muhafaza edilecek ve dolayısıyla bu gelirler bu hizmetin dışında hiçbir yere sarf edilmeyecek" deseydiniz, tahmin ederim ki bu endişelerimizi bertaraf etmiş olurduk.

Ben isterdim ki, şeffaflığı hükümetin programına koyan bir 57 nci hükümet, keşke, bunu ispat etmek için, bu bankaların özelleştirilmesi sırasında buraya gelseydi ve şeffaflığını... Bütün millet sabırsızlıkla bekliyor, gözü kulağı şu anda Meclisin üzerinde. Boşaltılan bankalara 10,5 milyar Amerikan Doları vererek... Bunu niye verdiğinin sebebini izah etseydi ve bunun teminatı var mı yok mu, onu vatandaşa açıklayabilseydi... Ama, bu şeffaflığı gösterememiş ve dolayısıyla vatandaşın endişesini giderememiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çetinkaya, lütfen toparlar mısınız.

M. NECATİ ÇETİNKAYA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, deminden beri söylediğim bir hususu, vakfın önemini, izin verirseniz -bu, benim, atalarım karşı olan bir vefa borcumdur- sırf bir vakıf senedinin küçük bir özetini, Fatih Sultan Mehmet Han Hazretlerinin bir vakfiyesiyle ilgili olarak, sizin huzurlarınıza getirmek istedim. Onun için, vakıf önemli diyorum.

Bakınız ne diyordu Fatih Sultan Mehmet Han Hazretleri:

"Ben ki İstanbul Fatihî abd-i aciz Fatih Sultan Mehmet, bizatihi alun terimle kazanmış olduğum akçelerimle satun aldığım İstanbul'un Taşlık mevkiinde kain ve malûmu'l-hudut olan 136 bap dükkânımı aşağıdaki şartlar muvacehesinde vakfı sahîh eylerim. Şöyle ki:

Bu gayri menkûlatımdan elde olunacak nemalarla İstanbul'un her sokağına ikişer kişi tayin eyledim. Bunlar ki, ellerindeki bir kap içerisinde kireç tozu ve kömür külü olduğu halde günün belirli saatlerinde bu sokakları gezerler. Bu sokaklara tükürenlerin, tükürükleri üzerine bu tozu dökeler ki yevmiye 20'şer akçe alsınlar; ayrıca 10 cerrah, 10 tabip ve 3 de yara sarıcı tayin ve nasp eyledim.

Bunlar ki, ayın belli günlerinde İstanbul'a çıkalar, bilâistisna her kapuyu vuralar ve o evde hasta olup olmadığını soralar; var ise şifası ya da mümkün ise şifayab olalar. Değilse kendilerinden hiçbir karşılık beklemeksizin Darülacezeye kaldırılarak orada salâh bulduralar.

Maazallah herhangi bir gıda maddesi buhranı da vâki olabilir. Böyle bir hal karşısında bırakmış olduğum 100 silah, ehli erbaba verile. Bunlar ki hayvanat-ı vahşiyenin yumurtada veya yavru-da olmadığı sıralarda balkanlara çıkıp avlanalar ki zinhar hastalarımızı gıdasız bırakmayalar."

En önemlisi, son paragraf..."Ayrıca külliyyemde bina ve inşa eylediğim imarethanede, şehit ve şühedânın harimleri ve Medine-i İstanbul fukarası -yani, İstanbul Şehrinin fukaraları- yemek yiyeler." Bakınız, yardımın önemine en güzel, örnek bir tablo. "...Ancak, yemek yemeye veya almaya bizatihi kendüleri gelmeyüp, yemekleri güneşin loş bir karanlığında ve kimse görmeden kapalı kapılar içerisinde evlerine götürüle."

İşte yardım bu, işte vakfın önemi bu. Onun için, biz, bunun üzerinde hassasiyetle duruyor ve titriyor ve diyoruz ki, ata yadigarı olan bu eserler, ancak bununla restore ve idame edilecektir. Bu konuda hassasiyetin gösterilmesi, en tabii hakkımızdır.

Bu duygu ve düşüncelerle, beni dinlemek lütfunda bulunduğunuz için hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çetinkaya.

Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerime başlarken hepinize saygılar sunuyorum.

Üç gündür, burada, kamu bankalarının özzerleştirilmesiyle ilgili yasa tasarıları üzerinde konuşuyoruz; bugün de, Vakıfbank'ın özzerleştirilmesiyle ilgili yasa tasarısı üzerinde konuşuyoruz.

Benim söz aldığım maddede de, yine, bankanın (A) grubu hisse senetlerinin yüzde 50 oranının altına düşünceye kadar bunun devam edeceği, yüzde 50 oranının altına düşünce de ilgili maddelerinin sona ereceği beyan edilmektedir.

Esas burada, üzerinde durulması lazım gelen, (B) grubu hisse senetleridir. Sayın Bakan "bu (B) grubu hisse senetleri Vakıflar Bankasının kasasındadır; ama, bir peçete kâğıdı kadar da değeri yoktur" diyor. Elbette katılacağız; Sayın Bakan böyle bir ifadede bulunuyorsa, buna da katılmamız gerekiyor; fakat, benim üzerinde durmak istediğim esas konu, Sayın Bakanın da nezaket ve nezahetiyle bağdaştıramadığım "konu, Yakup Budak tarafından çarpıtılıyor" dediği için de bir atıfta bulunmak istiyorum.

Şimdi, kendi göndermiş oldukları yazıda, açıklayıcı bilgi notunda, 13 Haziran 2000 tarihinde bize diyorlar ki: "(B) grubu hisseleri, ancak, Vakıflar Genel Müdürlüğünün izniyle, aynı gruba dahil hissedarlar arasında alınıp satılabilmekte veya bu grupta istekli çıktığında satılmak üzere Vakıflar Genel Müdürlüğünce satın alınabilmektedir."

Burada, dikkat edilecek olursa, (B) grubu hisseleri, ancak kendi gru-bunda olan hissedarlar tarafından alınabilmektedir; yani, mülhak vakıflar ta-rafından alınabilmektedir. Vakıflar Genel Müdürlüğünün bu hisseleri alması, Vakıflar Genel Müdürlüğüne, onun mülkiyet hakkını doğuruyor, başka mülhak vakıflara satma hakkı veriyor; yoksa, onları kullanma hakkı vermi-yor.

İşte, burada, bizim üzerinde durmak istediğimiz konu... Ben, bu konu-yu, bu şekliyle, mülhak vakıfların haklarının hiçbir surette satılamayacağını ifade ettim. Sayın Bakan, konunun çarpıtılması olarak ifade buyurdular; a-ma, ben, Sayın Bakanın zyhulen söylediği kanaatini taşımak istiyorum bu konuda. Burada, bizim, ne çarpıtmamız söz konusudur... Sadece, ilgili Vakıflar Yasamızda diyor ki "alınmaz ve satılmaz; ancak, kendi grubunda olan hissedarlar tarafından alınıp satılır; eğer onlar alamıyorlarsa, zamanı geldiğinde, aynı grupta olan hissedarlara satılabilmek için, Vakıflar Genel Müdürlüğünün uhdesine alınır." Sayın Bakan da, zannediyorum, kendi açıklamaları olduğu için, burada, ayrı bir çarpıtmanın olduğunu da herhalde söyleyecek değiller.

Tabii ki, Sayın Bakanım, burada, güzel ifadelerde bulunuyorlar; kendi-lerine müteşekkirim; ama "işte, efendim, burayı özzerleştiriyoruz, siyasî etki-lerden de kurtarıyoruz" diyorlar; fakat, getirdikleri tasarıda, yönetim kurulu-nu, genel müdürü Başbakan atıyor ve aynı zamanda dört yıllık atamayı da birlikte yapıyor, yönetim kurulları tespit ediliyor... Bu, nasıl bir özzerleştirme oluyor; anlamak mümkün değil!

Bütün bu işlerin temel sebebi de nedir? "Bu tasarıyla, aynı zamanda, bankanın yönetiminde idarî özerklik de sağlanarak, üzerinde toplumsal uzlaşma sağlanan kamu bankalarını siyasetin etkisinden arındırma politikası tam olarak gerçekleştirilecektir" diyorlar. Yani, Başbakan atayacak, yönetim kurulunun atamasını siyasiler yapacaklar; ama, tam olarak da siyasetin gölgesi bunun üzerinden kalkmış olacak... Sayın Bakan bunları ifade ettiği için ifade etmek gerektiğini duyuyorum; yoksa, siyasi etki, aynı şekilde devam edecektir.

Sayın Bakan diyor ki -biraz önce bir arkadaşımız da- tahtında müstetirdir, buraya yazılmamış da olabilir; dolayısıyla, buradan elde edilecek bütün gelirler, işte, vakıfların tamiri için harcanacaktır diyor; ama, Sayın Bakanın ifadelerinden anlıyoruz, elde edilecek gelirin yüzde 10'unun bile, vakıf eserlerinin tamiri için harcanacağına, Sayın Bakan "bu konuda söz veremem veya gerçekleştirileceği konusunda bir teminatta bulunamam" diyor. Ondandır, sürekli, vakıf eserlerimizin içimizi dağılayan durumlarını da göz önünde bulundurmamak suretiyle, bir an önce bunun özerkleştirilmesi gerektiğini ifade buyuyorlar.

Burada ben şunu açıklıkla ifade etmek istiyorum: İşte, Vakıflar Bankasının yüzde 75 hissesi Vakıflar Genel Müdürlüğüne aittir, mülhak vakıflar da dahil olmak üzere. 1999 yılındaki kârı 85 trilyondur. Bu kârdan ancak 12 trilyonu Vakıflar Genel Müdürlüğüne aktarılabilmişti ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün de tamir ve onarım için harcayacağı para, bütçe kaynaklarından 228 milyar ve Maliye Bakanlığı kaynaklarından aktarılan rakamlarla 1,5 trilyonu buluyor.

Peki, şimdi, banka çalışırken, kâr ederken bu rakamlar harcanamazken, acaba bu elde edilen rakamlar nasıl harcanacak? Şimdiye kadar olduğu gibi, Sayın Bakan kabul etse de etmese de, uygulama elindedir, söyledikleri sözler, ifadeler huzurumuzdadır, dolayısıyla, bu bankadan elde edilecek kârlar, bu tarihten itibaren tamiri, onarımı için değil, bu hükümetin yamaları için harcanacaktır.

Şimdi, Sayın Bakan Bezmi Âlemle ilgili olarak "erik bahçeleri var, pırasa tarlaları var" diyor. İstanbul'un yüzde 75'i vakıftı. Eğer biz bu vakıf eserlerine sahip çıkamamışsak, vakıf eserlerimiz bu hale dönmüşse, bunun sorumlusu da, elbette iktidarlardır. Niye?.. İstanbul'un yüzde 75'i vakıf. Bu camilerimizin, köprülerimizin, hanlarımızın, hamamlarımızın tamiri ve onarımı, buralarda yaşayacak ve hayatını sürdürecektir olan insanların geçimleri için de elbette tahsis edilmiş gelirler vardı; ama, her ne hikmetse, bu zamana kadar gelen bütün hükümetler -şu şekilde veya bu şekilde ayırmak istemiyor; ama, onlar bellidir- âdeta, vakıf mallarını, gelir getirecek olan, vakıfları ayakta tutacak olan, tamiratını, bütün giderlerini karşılayacak, hastaların ihtiyaçlarını karşılayacak bütün gelir kaynakları ne yapılmıştır; haraç mezat satılmıştır. Ondandır, sonra da, şimdi, belki bu vakıflardan elde edilen kârlarla oluşturulan Vakıflar Bankası da satılmak suretiyle, bir defada olacak, satılacak; bundan sonra bu eserlere kim sahip çıkacak demeden de edemiyoruz.

Bizim medeniyetimiz, bir vakıf medeniyetiydi. Gerçekten, bizim ecdadımız vâkıf insanlardı, vakfetmişlerdi; ama, maalesef, biz, o ecdadın torunları olarak övünüyoruz; ama, biz de, herhalde, vâkıf değil de gasp durumuna düşmüş oluyoruz. Dolayısıyla, eserler meydandadır. Onun için, muhakkak surette, bizim bir türlü benimsetemediğimiz, çocuklarımıza öğretme noktasında da sıkıntı çektiğimiz o Osmanlı döneminde, sosyal işlerin, adli işlerin, eğitimin, hastanelerin bütün gelirleri ve giderleri, âdeta, toplumun bütün sosyal ihtiyaçları, hastaların, hastanelerin bütün ihtiyaçları; yükseköğretimin, ortaöğretimin, bütün medreselerin ihtiyaçları bu kaynaklardan karşılanıyordu, hatta, bilmem yaralı leyleklerin ihtiyacını karşılayacak, bakımını yaptıracak ölçüde de bir vakıf

medeniyeti kurulmuştu. Biz, yıka yıka geldik; bu medeniyeti, bugün, onların kurdukları ve yüzyıllardır yaşattıkları eserlerimizi koruyamayacak, o eserlerden toplanan paralarla oluşturulmuş bir bankayı da satmak suretiyle bu hükümetin yamalarına eklemek istiyoruz. Olan budur. Yarın sattık; 2 milyar dolara, 3 milyar dolara, 5 milyar dolara... Ben inanıyorum -Sayın Bakan ne söylerse söylesinler, ifadelerden de onu anlıyorum- yüzde 10'unu bile harcayamayacaktır. Kaç tane eserin tamiratına bu satıştan elde edilen gelirler ulaşacaktır, kaç tanesini sağlayacaktır? Bu mümkün değil; bu kafayla mümkün değil.

Bu iktidarın düşündüğü tek şey vardır, nereden para bulurum, kimden nasıl para çıkarabilirim -biraz sonra gelecek vergiler, yine, katlanarak, 10 katına, 5 katına çıkarılmak suretiyle- nereden, âdeta, sinekten nasıl yağ çıkarabilirim, ispanaktan nasıl yağ çıkarabilirim; vatandaşın neresinden ne bulabilirim, hangi kanunî boşluktan, hangi konudan istifade etmek suretiyle bu yamalarımı, bu soygunlara, vurgunlara para bulurum gayreti ve zihniyeti içerisindedirler. Meclisin önüne getirdikleri kanun tasarılarının tamamı da bu gayeye matuftur. Onun için, ecdadımızın eserleri dediğimiz, yadigârı dediğimiz eserleri kendi emellerimize de alet etmeyelim."Hükümetin paraya ihtiyacı var diyelim, memur maaşını ödeyecek diyelim; "IMF böyle istiyor, Dünya Bankasından krediyi alabilmemiz için bu bankanın özzerleştirilmesini istiyor, onun için de bunu yapmak mecburiyetindeyiz deyin; hiç değilse, mesele, bütün gerçekliğiyle ve çıplaklığıyla, hem kamuoyunun hem de Meclisimizin huzuruna gelmiş olur, oy veren arkadaşlarımız da ne yaptıklarını gönül rahatlığıyla ifade etmiş olurlar, yoksa, birtakım süslü ifadelerin arkasına sığınarak, Sayın Bakanın birtakım süslü ifadelerle, şöyle yapacağız, böyle yapacağız demesiyle gerçek değişmeyecektir.

Onun için, muhterem arkadaşlar, ben, vakıflarımızın bir eserini daha yok ettiğimiz kanaatindeyim. Özzerleşsin, siyasetin dışına çıksın; elbette bunu kabul ediyoruz; ama, bu yüzde 20'lik dilimi satarken, bu vakfeden insanların eserlerine sahip çıkmıyoruz, yine bir satış yolunu buluyoruz. Bundan dolayı da, kalplerimizin müsterih olması mümkün değildir ve bu vakıf medeniyetine sahip çıkmamız da mümkün değildir.

Sayın Bakanım çok iyiniyetli olabilir. İyiniyetli olmak, yapılan işin de iyi olduğunu göstermez. Zaten, yeryüzünde iyi yaptığını zanneden birçok insanın yaptığı şeylerin neticesi, kendisine bile, netice itibarıyla, kötülüğü beraberinde getirmiştir. Sayın Bakanım, duanın ve bedduanın ne olduğunu, vebalin ne olduğunu bilen insanlar diyoruz, bundan da mutluluk duyuyoruz; ama, yaptığımız işlerden de milletin duasını mı alıyoruz, yoksa bedduasını mı alıyoruz? Bilmek istiyorsak, caddeye, sokağa çıkarız, esnafı ziyaret ederiz, çiftçiyi, köylüyü, emekliyi ziyaret ederiz; yaptığımız işlerden dolayı, Meclis olarak, iktidar olarak, muhalefet olarak dua mı alıyoruz, beddua mı alıyoruz, o zaman gerçek yüzüyle ortaya çıkar.

Onun için, sadece iyiniyetlerle, birtakım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Budak, lütfen toparlayınız.

YAKUP BUDAK (Devamla) - ...ecdat yadigârı eserleri ortaya koymak suretiyle de kendi açıklarımızı kapatmanın yolunu da bulmamalıyız diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimize saygılar sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Budak.

Madde üzerinde şahıslar adına söz talebinde bulunanlar; Sayın Polat, Sayın Ayhan, Sayın Tunç.

İlk olarak, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Elazığ Milletvekili Sayın Ahmet Cemil Tunç?..

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

AHMET CEMİL TUNÇ (Elazığ) - Sayın Başkan, değerli milletvekili ar-kadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Görüşülmekte olan kanun tasarısının da milletimize faydalı olmasını diliyorum.

Bilindiği gibi, Vakıflar Genel Müdürlüğünün Türkiye'nin çeşitli yerlerinde gayrimenkulleri var. Kurum, âdeta gayrimenkul zengini; onbinlerce gayrimenkul... Ayrıca, bir de, Genel Müdürlüğün uhdesinde bulunan eski eserler, tarihî eserlerimiz var. Genel Müdürlüğe verilen görev, hem bu vakıf gayrimenkullerini değerlendirmek hem de tarihî eserleri onarmak, gelecek nesillere bu tarihî eserleri aktarmak. Zaten bankanın kuruluş amacı da, kuruluş maksadı da budur. Denilmiş ki, bankayı kuralım, kaynak bulalım, elde edilecek kaynakla hem vakıfların gayrimenkullerini değerlendirmek suretiyle vakıf hizmetlerinin devamını sağlayalım hem de ecdadımızdan bize miras kalan tarihî eserleri gelecek nesillere taşıyalım. Bu maksatla banka kurulmuş.

Ancak, bırakın bankanın bu hizmetleri yapmasını, gördüğümüz o ki, banka, âdeta, Genel Müdürlüğü bir sünger gibi emmiş. Banka, her yıl sermaye artışına gitmiş ve Genel Müdürlüğe demiş ki, şu kadar sermaye getir, koy; ama, genel müdürlüğün elinde, koyacak parası yok; o zaman "benim param yok; İstanbul'da, Levent'te, falan yerde şu kadar metre arsam var, bunu sana sata-yım" demiş ve bu şekilde, sermaye artışı diye diye Vakıflar Genel Müdürlüğü, çok kârlı, çok faydalı arsalarının çok büyük bir kısmını bankaya vermek durumunda kalmış. Şimdi, İstanbul'un en güzel yerlerinde ve Türkiye'nin değişik yerlerindeki en güzel yerler, bu şekilde, Genel Müdürlüğün elinden çıkıp bankanın eline geçmiş. Banka, âdeta, Genel Müdürlüğü tüketmiş, bitirmiş. Gördüğümüz o.

Tarihî eserlerimiz için de, bugüne kadar, bu son bir iki yılı hariç tuttuğumuz takdirde, bankadan tarihî eserlerin oranını veya Genel Müdürlüğün ihtiyacı için tek kuruş ayrılmış falan değildir; yani, Genel Müdürlük, bankadan da istifade edememiş, bankanın vakıflara bir katkısı falan da olmamış.

Dolayısıyla, şunu söylemek istiyorum: Bankanın bu şekilde muhafazasının Genel Müdürlüğe bir katkısı söz konusu değil; olmamıştır, bu anlayışla, bu düşünceyle olmayacak da. Tarihî eserleri onarmak, vakıf gayrimenkullerini değerlendirmek bugüne kadar mümkün olmadığı gibi, bugünkü haliyle, banka imkânlarıyla, bunlara bir şey yapmak da mümkün değil. Ancak, ifade edildiği gibi, bu banka satışından elde edilen gelire de vakıf eserlerinin onarılabilmesi için, bir defa, öncelikle, bunun teknik altyapısının hazır olması lazım; ama, şu anda, Vakıflar Genel Müdürlüğünün, satıştan elde edilebilecek bu parayı kullanma kabiliyetinin olmadığını da biliyoruz. Kaldı ki, görünen, Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçeden kendine ayrılan yatırım imkânlarını dahi yıl içinde kullanamamaktadır. Maalesef, gördüğümüz bu. Öyleyse, Genel Müdürlüğün bu parayı kullanabilmesi için önce kendini rehabilite etmesi ve yatırım yapabilecek kabiliyete kavuşması lazım diye düşünüyorum. Bu parayı kullanabilmek için, Anıtlar Yüksek Kurulunun da bir şekilde halledilmesi gerekir diye düşünüyorum; çünkü, paranız olsa dahi, Anıtlar Yüksek Kurulu onarımın önünde çok büyük bir engel olarak görünüyor şu anda. Tamamen dışlayalım demiyorum; ama, bir şekilde vakıfların işlerinin kolaylaştırılması lazım ve kesinlikle ama kesinlikle, Vakıflar Bankasının satışından elde edilecek olan paranın, Vakıflar Genel Müdürlüğü hizmetinin dışında bir yerde kullanılmaması lazım. Bunun vebalinden, bunun sorumluluğundan kimse kurtulamaz.

Sayın Bakan, özellikle ifade etmek istiyorum. Bu husustaki hassasiyetinizi de her vesileyle söylediniz, dile getirdiniz; ama, ben de, bu vebali, bu sorumluluğu bir daha ifade etmek, bundan kurtulmak için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlar mısınız Sayın Tunç.

AHMET CEMİL TUNÇ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

...bu satıştan elde edilen paranın, mutlaka, Genel Müdürlüğün hizmetinde, vakıfların hizmetinde kullanılması lazım. Aksi takdirde, gayenin dışına çıkmış olacak ve yapılan hizmetten bir sonuç da alınmayacaktır.

Bu düşüncelerle, hepimize saygılar sunuyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tunç.

Geçici 2 nci madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmış bulunuyor.

Soru?.. Yok.

İLYAS ARSLAN (Yozgat) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Önergeler var, önergeler sırasında isterseniz dikkate alırım.

İki ayrı önerge vardır; önce geliş sırasına göre okutup, sonra aykırılık derecesine göre işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

536 sıra sayısıyla görüşülmekte olan tasarının geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ali Rıza Gönül	Ahmet İyimaya	Saffet Arıkan Beğük
Aydın	Amasya	Ankara
Sadri Yıldırım	Hüseyin Çelik	Mustafa Eren
Eskişehir	Van	Karabük

"GEÇİCİ MADDE 2.- 6219 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, 15 nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları ile bu Kanunda değişik 16 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları Vakıflar Genel Müdürlüğünün (A) grubu hisselerdeki payı yüzde 50 oranının altına düşünceye kadar geçerli olmaya devam eder. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten geriye doğru üç yıl içinde Vakıflar Bankası ile bu bankanın dış ülkelerde kurucusu bulunduğu veya iştiraki olan kuruluşlarının 1 milyon dolar değerindeki kredilerde, kredi verdiği gerçek ve tüzel kişilerin adlarını, kredilerin tutarlarını, kredilerin veriliş tarihlerini ve teminatlar ile geri ödeme durumlarını, ilgili bakan yayımlanacak kitapla açıklar."

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/709) esas nolu "Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının" geçici 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Değişik Hali:

"Geçici madde 2- 6219 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi, 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, 15 inci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkrası hükümleri ile bu kanun ile değişik 16 ncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, Vakıflar Genel Müdürlüğünün hisseleri yüzde 50 oranının altına düşünceye kadar geçerli olmaya devam eder."

İ.Yaşar Dedelek

Oktay Vural

Emrehan Halıcı

Eskişehir

İzmir

Konya

Aydın Ayaydın

Sühan Özkan

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) - Efendim, Komisyonumuzun çoğunluğu olmadığından takdire bırakıyorum.

BAŞKAN - Sayın Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum.

İLYAS ARSLAN (Yozgat) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Karar yetersayısını arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısına ulaşılammıştır.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma saati : 18:14

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.25

BAŞKAN: Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL**KÂTİP ÜYELER: Levent Mıstıkoğlu (Hatay), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN - 17 nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

536 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2.- *Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S. Sayısı: 536) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Tasarının geçici 2 nci maddesinde verilen ve işleme alınan önerenin oylanmasında karar yetersayısına ulaşamamıştı.

Şimdi, oylamayı tekrarlayacağız.

Oylamayı elektronik cihazla yapıyoruz ve 3 dakikalık süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı vardır; işleme koyduğumuz, Sayın Emrehan Halıcı ve arkadaşlarının verdiği önerge kabul edilmiştir.

Şimdi, diğer önergeyi tekrar okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

536 sıra sayısıyla görüşülmekte olan tasarının geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ali Rıza Gönül (Aydın) ve arkadaşları

"GEÇİCİ MADDE 2 - 6219 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası, 15 inci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları ile bu Kanunla değişik 16 ncı maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün (A) grubu hisselerdeki payı yüzde 50 oranının altına düşünceye kadar geçerli olmaya devam eder. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten geriye doğru üç yıl içinde Vakıflar Bankası ile bu bankanın dış ülkelerde kurucusu bulunduğu veya iştiraki olan kuruluşların 1 milyon dolar değerindeki kredilerde kredi verdiği gerçek ve tüzelkişilerin adlarını, kredilerin tutarlarını, kredilerin verilmiş tarihlerini ve teminatlar ile geri ödeme durumlarını ilgili bakan yayımlanacak kitapla açıklar."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİHAT GÖKBULUT (Kırıkkale) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Sayın Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANİ YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge sahibi...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Konuşacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Bedük önerge sahibi sıfatıyla konuşacaklar. (DYP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakikadır.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Önergemizi fevkalade iyi niyetle verdiğimiz bilhassa belirtmek istiyorum; çünkü, reel ekonominin en önemli unsuru olan bankalar, gerçekten son zamanlarda kamuoyu tarafından ve basınımızda acımasız bir şekilde değişik iddia ve ithamlarla karşı karşıya bulunmaktadır. İşte bunlardan bir tanesi de, maalesef, Vakıflar Bankasıdır. Gerçi, getirilen bu düzenlemeyle, liberal ekonominin hiçbir suretle kabul etmediği, serbest piyasa ekonomisinin devletin müdahalesini artık düşünmediği bir ortamda, maalesef, birkısım müdahaleleri de içeren bir değişiklik, bir düzenleme geliyor; ama, kamu hukuku adı altında özel hukuka müdahale anlamını taşıyacak birkısım maddelere rağmen, maalesef, şeffaflığı ortaya koyacak, vatandaşın özellikle siyasetçiye ve sermaye gruplarına karşı güvensizliğini ortadan kaldıracabilecek birkısım açıklamalar maalesef yapılmadı.

Şimdi, Vakıflar Bankasıyla ilgili olarak, özellikle Bankalar Kanunundaki sınırları aşması nedeniyle, iştiraki olan Kıbrıs'taki Vakıf off-shorebanktan kredi kullandırıldığı hususunda iddialar var. Yine, bazı kredileri, batac kredileri, bankalar yeminli murakıplarının denetiminden kaçırmak ve Bankalar Kanununun cezaî hükümlerinden kaçmak için Kıbrıs off-shorebankasına aktardıkları şeklinde iddialar var.

Diğer taraftan, birkısım usulsüz krediler ise Vakıf Finansal Kiralama Şirketinden verilmiş ve buralarda da batırılmıştır deniliyor. Vakıf Finansal Kiralama Şirketinin finansal ihtiyacını Vakıflar Bankası doğrudan doğruya karşıladığı gibi, Bankalar Kanunu uyarınca, kredi sınırını aşan kısmını ise, ilkönce, Kıbrıs'taki Vakıf off-shorebanka ve oradan da Vakıf Finansal Kiralama Şirketine aktarmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bunlar son derece önemli iddialardır. Biz açıklama istemiştik. Sayın Bakanımız, bu açıklamayı, meri mevzuat çerçevesinde yapamayacağını ifade etti, haklıydı. Bakan, tasarının görüşülmesi sırasında sorulan ve somut yolsuzluk iddiaları içeren ithamları, Bankalar Kanunundaki "sır" hükmü nedeniyle haklı olarak cevaplandıramamaktadır; bakanı bu ağır engelden kurtarmak gerekir. Bakanın bildiğinin, milletten ve vekilinden saklanması, yolsuzluğun kurumsallaşmasıyla özdeşleşmektedir. Hukuku ve sistemi, gizliliğin barındırması muhtemel kirlerinden temizlemek gerekir. Geçici madde, Bankalar Yasasındaki kurumsal hükmü, göreceli ve süreli olarak etkisizleştirmektedir. Uygun olan, bu kuralı, sır hükmünü doğal sınırlarına çekecek saydamlık ilkesinin de benimsenmesidir.

Önergedeki "tüzellişi" terimi, şirket ve özel bankalar dahil, diğer hukukî yapılanmaları da kapsar. Önerge, sorunu geçici olarak dahi olsa çözücü niteliktedir.

Değerli milletvekilleri, gelin getirdiğimiz, fevkalade iyi niyetle ortaya koyduğumuz bu maddeyi, özellikle kendi oylarınızla, iktidar partilerinin de oylarıyla olumlu karşılamak suretiyle gündeme getirelim. Gerçekten, kamuoyunda, esnafı, sanatkârı, köylüsü, çiftçisi, memuru ve kamu çalışanı, özellikle bu maddeyle ilgili olarak her şeyin açıklanmasını istiyor.

Demokrasi diyoruz; demokrasinin en önemli unsuru, şeffaflık ve açıklıktır. Dolayısıyla, eğer, şeffaflık ve açıklık çerçevesinde yapılmakta olan birkısım operasyonları da desteklemek istiyorsanız, daha evvelden bu bankadan birkısım kurum ve kuruluşlara, batan bankalara veya yan kuruluşlarına, off-shore'dan, özellikle destek yapıldığı hususunda yaygın bir kanaat ve ortada dolaşan söylentiler, gazetelerde çıkan yayınlar vardır, bu yayınları da dikkate almak suretiyle, artık, üzerimizdeki bu gölgeyi kaldıralım ve böylece, bunu -bir sefere mahsus olmak üzere dahi olsa- açıklama imkânını gündeme getirelim; vatandaş ne yapıldığını bilsin. Mademki bakanlar biliyor, mademki hükümet biliyor, o halde buyurun, milletvekilleri de bilsin, ne var bunda!.. Gizlenecek ne var, millet de bilsin.

Dolayısıyla, ben, bu anlayış içerisinde verdiğimiz önerenin, siz değerli milletvekillerimizin âlicenap oyları ve vicdanlarıyla birlikte olumlu karşılanacağı inancını taşıyor ve Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bedük.

Komisyonun ve hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Geçici 2 nci maddeyi, biraz önce kabul ettiğiniz önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici 2 nci madde kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Bu madde üzerinde Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini, Amasya Milletvekili Sayın Ahmet İyimaya ifade edecekler.

Buyurun Sayın İyimaya. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA AHMET İYİMAYA (Amasya)- Değerli Başkanım, muhterem milletvekilleri; Doğru Yol Partisi ve şahsım adına Yüce Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Müzakereleri başlangıcından şu noktaya kadar fasılasız şekilde takip ediyorum. Bu kanun yürürlüğe girdiği zaman yaşanacak bir hukuk kaosunun, ne sözcüler tarafından ne de hazırlık aşamasında fark edilmediğini dehşetle müşahede ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şu anda, bağımsız bir kanunu değil, var olduğunu farz ettiğimiz Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesini müzakere ediyoruz. Çok önemli bir problem değerli arkadaşlar. Yürürlüğe giremeyecek bir metnin hazırlığı içerisindeyiz.

Hatırlatıyorum, sözünü ettiğimiz kanun, kanun hükmünde kararnameyle değiştirildi mi; bunda kuşku yok, değiştirildi. Kanun hükmünde kararnameyi Anayasa Mahkemesi iptal etti mi; bunda kuşku yok, iptal etti. Birinci, yani Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kanun hükmünde kararname Cumhurbaşkanlığınca onaylandığı zaman, şu anda değiştirmekte olduğumuz kanun zaten yürürlükten kalkmıştı. Hukukun çok ilkel bir gerçeği bu; anayasa hukukunun çözülmüş problemi.

Anayasanın 87 nci maddesini dikkatlerinize arz ediyorum:

1.- Yasama organı yeni bir kanun koyar.

2.- Kanun değiştirir.

3.-Kanunu yürürlükten kaldırır.

Şu anda bakınız metinlere "şu kanunun şu maddesi değiştirilmiştir" diyoruz; halbuki o kanun kaldırılmış, yok.

Bakınız, latince karşılığını okuyorum: Roma uygarlığından bu yana "Abrogate, abrogenta non nevinenci lex abrogate" ilga eden kanunu ilga etmek, yürürlükten kaldıran kanunu yürürlükten kaldırmak, ilga edilmiş kanunu diriltmez.

Şimdi, Vakıflar Kanununun değiştirmek istediğimiz maddeleri yürürlük-te değilki, nasıl değiştireceğiz?! Yürürlükten kalktı. Bu konu, 1971 yılında Danıştaydan, Dava Daireleri Kurulundan; zannediyorum, 1982 yılında Yargı-tay tevhide içtihat kararıyla çözüldü ve şu anda, bu gibi durumlarda, değişti-ren kanunların değiştirdiği kanunlar herhangi bir şekilde yürürlükten kalkmış ise, o hükümler, değiştiren kanunlarla yürürlüğe konulamaz; yeniden tanzim modelinin getirilmesi lazım; tevhide içtihat var; yarın, bu kanun yürürlüğe girdiği zaman, yargı -özel yargı, idarî yargı- rahat rahat, bu kanunu yok sa-yabilecektir. Çok önemle dikkatlerinize arz ediyorum ve bu uyarıdan sonra, gerçekten vakıf medeniyetinin ruhu üzerinde düşüncelerimi, bakiyeden, geri kalan süre içerisinde sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, vakıf ve vakıf medeniyeti, cumhuriyet neslinin henüz gerektiği kadar tanımadığı bir büyük uygarlığın, bir büyük zenginliğin adıdır. Aslında, menşeyini dinimizden, ilahî metinlerden alan bu vakıf medeniyeti, Selçuklunun, Osmanlının ve Türkün dünya uygarlığına bir büyük katkısıdır.

Bir hususu dikkatlerinize sunmak istiyorum: Vakfeden insan, iyiliği, hayrı, kamu adına faydalar sağlamayı, öldükten sonra da murat etmiştir, istemiştir ve varlığından bu amaçla vazgeçmiştir. Vakıf iradesi, bir devlete emanet edilen en büyük iradedir. Devletin bu iradeyi aynen koruması, kendisinin şeref borcudur, varlık borcudur ve vakıf iradesine saygının da en tabii bir gereğidir.

Aziz arkadaşlar, bizler, bu büyük zihniyetin ve büyük fedakârlığın eserlerini, devlet olarak, sorumlular olarak korusaydık, inanıyorum ki, şu anda, vakıf varlığı, bütçemizi kat kat aşar ve Türkiye'nin içerisinde bulunduğu malî buhranı, ekonomik buhranı önemli ölçüde çözebilirdi. Bu emanet, ne Osmanlı döneminde ne cumhuriyet döneminde, tam korunamamış ve maalesef, vakıf sahası, bir batık mezar sahasıdır.

Bugün, bir büyük devlet adamı Sokullu Mehmet Paşa'nın Bosna-Hersek'teki vakfiyeleri olmasaydı, şu anda Türk varlığı, Türk izleri Batıda yaşamayacaktı. Bula Hatun Vakfiyesi -incelenmesini isterim- ve vakıf kültürü, Değerli Bakanımın hassas çalışmalarıyla, yine de yeterli seviyesine ulaşmayan terkin, terk edilmişliğin maalesef kaderini yaşamaktadır. Vakıflar adına, vakıf zihniyetine ve vakıf ruhuna vurgu düşerken, bu konuda hizmeti geçen büyük birkaç düşünürü işaret etmeyi, manevî sorumluluğumun ve millî idrakin tabii gereği olarak kabul ediyorum.

Bugün, dünya tarihine beş ciltlik eseriyle katkı sağlayan Amasyalı Hüseyin Hüsamettin Efendinin vakıflar tarihine verdiği hizmeti saygıyla anıyorum.

Yine, cumhuriyet dönemine vakıf kültürümüzü aktarmak için, hukukunu ve kültürünü açığa çıkaran merhum Ali Himmət Berki'yi hürmetle anıyorum.

Yine, Türkün yetiştirdiği, Meşrutiyet döneminin en büyük hukukçusu olan -Mecelle, asıl mimarı olarak Ahmet Cevdet Paşaya atfedilir; değil- Mecellenin asıl mimarı Ömer Hilmi Efendi, Ahkâm-ül Evkaf adındaki o kalıcı eseri verdiği için, uygarlığımıza kazandırdığı için saygıyla anıyorum ve o eseri şerh ile günümüz Türkçesine kazandıran büyük hukukçu ve giyabî hocam Prof. Dr. İsmet Sungur Beyi hürmetle anıyorum.

Bu anlayış içerisinde, Yüce Meclisi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın İyimaya.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına yapılan talepleri sırasıyla okuyorum: Sayın Polat, Sayın Ayhan, Sayın Çelik.

Önce, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Yok.

Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Van Milletvekili Sayın Hüseyin Çelik, buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görülmekte olan kanun tasarısının 7 nci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun, verilecek aradan kısa bir süre sonra Meclisimizden çıkacaktır; ben, hayırlı olmasını diliyorum.

Halkımız, özellikle son günlerde de yoğun bir şekilde tartışıldığı gibi, bu banka soygunlarından son derece rahatsızdır ve bizar vaziyettedir. Özelleştirdiğimiz bankaların tekrar devletleştirilmek zorunda bırakılması da ayrıca bizi üzen bir olaydır.

Değerli milletvekilleri, bu tartışmalar devam ederken, bizim, siyasetçiler olarak ve özellikle, medyayı da buradan uyarıyorum, çok dikkatli olmamız gereken bir husus vardır. Birileri bu konuda fikir beyan ederken, sanki, bütün bankacılık sektörü, gerçekten, böyle bir yoldaymış gibi, bu olumsuz imaj içerisindeymiş gibi bir görüntü vermekten özellikle kaçınmak zorundayız. Eğer, bankacılık sektörünün üzerine bu şekilde gidersek, şu veya bu şekilde ismi karıştırılan bazı işadamlarını da, sanki, gerçekten bunlar vurguncu, soyguncuymuş gibi teşhir edersek, hem işadamlarımıza hem bankacılık sektörümüze büyük zararlar vermiş oluruz. Bu konuda son derece dikkatli olmak durumundayız ve son derece dikkatli bir dil kullanmak zorundayız. Bir taraftan suçluları teşhir ederken, bir taraftan suçluların üzerine giderken, diğer yandan, namuslu işadamlarımızı ve bankacılık sektörümüzü de, mutlaka, korumak, kollamak durumundayız.

Ben, burada, Sayın Bakanımın bir şey sormak istiyorum. Hiç kimseyi itham etmiyorum, bu konuda bir iddiam yok. Ancak, değerli milletvekilleri, ben, burada, sizlere, Vakıflar Bankası Genel Kurulu tutanağından, Vakıflar Bankasının 1999 yılına ait bilançosundan, sadece küçük bir bölüm takdim edeceğim ve Sayın Bakanımın, burada, benim için muğlak olan, benim için anlaşılması güç olan bir meseleye açıklık getirmesini istirham edeceğim.

Bilançonun ilgili bölümünü okuyorum değerli milletvekilleri. Toplam pasifler, 3 katrilyon 390 trilyon 877 milyar; bilanço dışı yükümlülükler, 13 katrilyon 842 trilyon 152 milyar. Bunun bir açılımı yapılmış, bu 13 katrilyon küsur liranın bir açılımı yapılmış:

1-Garanti ve kefaletler, 1 katrilyon 157 trilyon 357 milyar;

2-Taahhütler, 492 trilyon 803 milyar;

3-Döviz ve faiz haddiyle ilgili işlemler, 48 trilyon 67 milyar.

Şimdi, benim için can altıcı nokta burasıdır değerli milletvekilleri. 4 üncü maddede "diğer" denilmektedir. "Diğer" maddesinde ise, 12 katrilyon 143 trilyon 925 milyar bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, demokrasi şeffaflık rejimidir. Eğer, bir bankanın "diğer" faslında, pasiflerinin 3 katı olan bir miktar varsa ve bu da "diğer" gibi bir maddeyle, bir başlıkla geçirilmişse, bu ülkenin vatandaşları haklı olarak şu soruyu sormak durumunda kalır: Bu "diğer" dediğiniz şey nedir?

Ben, özellikle, Sayın Bakanımızın, burada "diğer" olarak ifade edilen, benim için gerçekten anlaşılması güç olan -başta söylediğimi tekrar söylüyorum, hiç kimseyi itham ediyor değilim, hiç kimseye şu veya bu şekilde çamur atma niyetinde falan da değilim- bu 12 katrilyonu Yüce Meclise anlatmasını ve bunların ne olduğunu ifade etmesini kendisinden bekliyorum.

Tekrar, bu tasarının hayırlı, uğurlu olmasını diliyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.
(Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın milletvekilleri, 7 nci madde üzerinde başka söz talebi yok...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan...

MURAT AKIN (Aksaray) - Var, var...

BAŞKAN - Siz mi konuşacaksınız? Efendim, yazılı talebiniz yok.

Hanginiz elini önce kaldırdı?

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Ben kaldırdım.

MURAT AKIN (Aksaray) - Efendim, şahsım adına...

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Buyursunlar.

BAŞKAN - Sayın Akın, buyurun...

İki arkadaş aynı anda el kaldırdı; daha doğrusu ben öyle gördüm; ama, siz ikram ettiniz.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Şahsımız adına, başkası yoksa, doğrudan müracaat etmemiz kâfi değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN - Tabii, mümkün efendim.

Buyurun Sayın Akın.

MURAT AKIN (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Vakıflar Bankasının bilançosunu iki gündür arıyoruz tarıyoruz, bir türlü elimize geçmiyordu. Bakın, arkadaşımız, biraz önce, genel kurul tutanaklarından almak suretiyle ifade etti.

Bu Vakıflar Bankasının bilançosuna baktığımız zaman, şimdi elde olan bilançoda -yani, personelin elinde olan, Sayın Bakan Beyin arkasında oturan Genel Müdür veya yardımcılarının- bu rakamlar sıfır olarak gözükmektedir. Nasıl sıfır olarak gözükmektedir; verilmiş krediler için - içkrediler veya dışkrediler- bu kredilerin tamamı tahsil edilmiş gözüküyor ve bu kredilerle ilgili, tahsil edilmeyenle ilgili karşılık, ayrılmış bir rakam yok.

Biz, dün, bilanço üzerinde değerlendirme yaptık; yani, şekli bilançoda böyle hakiki rakamlar yer almamakta; ama, hakiki rakamlar ise genel kurul tutanaklarında; biraz önce arkadaşımız ifade etti. Nedir bunlar; işte, değerli arkadaşlar, seçilemeyen milletvekillerinin -Maya diye bir dergi var, isim isim vermiş- buradan almış olduğu krediler ile -içkredi veya dışkredi- tahsil edilemeyen ve bankada zarar olan, zarara sokulan bu rakamlardır. Düşünebiliyor musunuz, katrilyonlarla ifade edilen bir rakam, bir para... Bu ecdat yadi-gârı olan Vakıflar Genel Müdürlüğünün yüzde 50'den fazla hissesi olan Va-kıflar Bankasının, böyle, bu kadar hortumlanması doğru mudur?!

Şimdi, ben KİT Komisyonu üyesiyim; burada oturan, KİT Komisyonu üyesi bir arkadaşımız da var, Nidai Seven. Bunları, biz, geçen dönem, KİT Komisyonu üyesi olduğumuz halde, ele

geçiremedik. Arkadaşlarımızın bir kısmı KİT Komisyonundan çekildi, bir kısmı şu oldu... KİT Komisyonunda bu görüşülmeden, bu kanun çıkarılmaya çalışılıyor ve bilhassa KİT Komisyonu üyelerinden bu değerlendirmeler de yine kaçırılmak isteniliyor.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Burada bir yanlışlık var yani; kusura bakma...

MURAT AKIN (Devamla) - Arkadaşımız "kusura bakma" diyor. Kusura bakma değil de, kendisi sırf bu konuları KİT Komisyonunda değerlendirme konusu yaptığı için, bu dönem başka bir komisyonda görevli.

Şimdi, arkadaşlar, bu Vakıflar Bankası, Vakıflar Genel Müdürlüğünün değil, Vakıflar Bankası Anonim Şirketinin değil; geçmiş dönemde seçilemeyen milletvekillerinin kullandığı bir kasa. Nasıl bir kasa; tahsili mümkün olmayan, batırılmış bir kasadır. Bunun burada vatandaşlar tarafından çok iyi bilinmesi lazım ve bu gerçek bilanço bilhassa bu Genel Kurulda değerlendirme konusu yapıldıktan sonra, açıklığa kavuşturulduktan sonra bunun özelleştirilmesi gerekir. Yoksa, özelleştirme adı altında, bu çarçur edilen kredilerin belirli kişilere peşkeş çekilmesi söz konusu olabilir. Bunun mutlaka 65 milyon insan tarafından bilinmesi lazım.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akın.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Evet, sizin adınız zikredildi, sataşma var diye düşünebiliriz.

Buyurun efendim; yalnız, çok kısa...

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında konuşmak için buraya gelmedim. Ben, arkadaşşıma iltifatlarından dolayı teşekkür ederim. Yalnız, burada, tutanaklara yanlış geçmemesi açısından bir hususu belirtmek istiyorum. Vakıflar Bankasıyla ilgili hesaplar KİT Komisyonunun görüşlerine gelmiyor; yani, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi olmadığı için, o, KİT Komisyonuna gelmiyor, tutanaklara düzeltme olarak geçsin diye burada söylemek zorunda kaldım.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Nidai Bey.

Görüşmekte olduğumuz 7 nci madde üzerindeki müzakereler tamamlanmıştır.

Değişiklik önergesi yoktur.

7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, çalışma süremiz tamamlanmıştır.

Birleşime saat 20.00'ye kadar ara veriyorum.

Kapanma saati : 19.00

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.00

BAŞKAN : Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL**KÂTİP ÜYELER: Levent MISTIKOĞLU (Hatay), Melda BAYER (Ankara),**

BAŞKAN - 17 nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

536 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

2.- *Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S. Sayısı:536) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Tasarının 8 inci maddesini okutuyorum:

MADDE 8. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Hüseyin Çelik'e aittir.

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA HÜSEYİN ÇELİK (Van)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan yasa tasarısının 8 inci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Benden önce bu kanun tasarısı üzerinde konuşan değerli arkadaşlarımız, özellikle, bizim büyük bir vakıf medeniyetine sahip olduğumuzu burada dile getirdiler. Gerçekten de, sahip olduğumuz vakıflar açısından dünyanın en zengin ülkesiyiz.

Biliyorsunuz, bugün dünyada üç sektörden söz edilir: Özellikle kalkınmış ülkelerde devlet sektörü ve özel sektörün yanında bir de bu üçüncü sektör dediğimiz bir vakıf sektöründen söz edilir. Dünyanın kalkınmış ülkelerinin birçoğunda, üniversitelerin büyük bir kısmı vakıflara aittir. Bizim eğitim sistemimizin de özellikle tarihine, geçmişine baktığımız zaman, eğitimin yükü tamamen devletin sırtında değildi; hatta, devlet, eğitime en asgarî düzeyde kaynak ve para ayırıyordu. Kurulan vakıflar vasıtasıyla, mahalle mekteplerinden, o günkü üniversiteler mahiyetinde olan medreselere kadar, her şey, bir vakıf sistemine bağlıydı; bunların gelirleri vardı, akarları vardı. Ancak, vakıflar, sadece eğitim sektörüyle sınırlı değildi; birçok amaçlı vakıflar vardı. Özellikle, sağlık amaçlı vakıflar, Osmanlı yönetiminde çok rağbet edilen vakıflardı. Bunlardan birisi de Sultan Abdülmecit'in annesi Bezmiâlem Valide Sultan'ın kurmuş olduğu vakıftır. Biraz önce, Sayın Bakanımız ifade ettiler. Bezmiâlem Valide Sultan'ın kurmuş olduğu tek vakıf, tabii ki, Gureba'nın bağlı bulunduğu, gurebai Müslüminin bağlı bulunduğu hastane değildir; birçok vakfı vardır; burada, onlar üzerinde durmayacağım.

Ancak, değerli milletvekilleri, sosyal devlet olmanın gereği, düşküne, fakire, zayıfa, kimsesize, kol kanat germektir, onlara yardımcı olmaktır. Gerçekten, onların, bu toplumun fertleri olduğu bilinciyle, onlara sahip çıkmaktır. Sosyal devlet ilkesi, Anayasamızda, cumhuriyetimizin temel bir vasfı olarak sıralanmıştır, ifade edilmiştir. Ancak, ne yazık ki, bizim ülkemizde uygulanan vahşi kapitalizmden dolayı, sosyal devlet ilkesi gözardı edilmiştir. Bakınız, Sayın Bakanımız, biraz önce "Gureba Hastanesinin Vakfiyesinde, bu Müslümin vakfidir, Müslümanlara bakılır" dedi. Kendisi de tabii "gayrimüslime bakılmaz, bakılmıyor" demedi. Ancak, şunu ifade edeyim; bakın, öte tarafta, Darülaceze var İstanbul'da; yani, acizler yeri, düşkünler yeri; orada, bütün, dinlerin mensuplarının ihtiyaçları düşünülmüş, camiyle birlikte, orada, havra ve kilise de bulunmaktadır. Öte yanda, Darüşşafaka vardır, şefkat yuvasıdır. Dolayısıyla, ecedadımız, düşküne, fakire, gerçekten kimsesize kol kanat germiş olan vakıf müesseseleri kurmuştur. "Gureba" garibin çoğuludur; Arapça bir kelimedir; garipler hastanesidir; ancak, bu garipler hastanesi, ne hikmetse, Bakanlar Kurulu tarafından -maalesef diyorum- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, SSK'ya devredildi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında yapılan bir protokolle, bu devir teslim, henüz tam manasıyla gerçekleşmedi; ancak, prosedür tamamlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, bizde çokça söylenen güzel bir söz vardır; denilir ki: "Kendisi muhtacı himmet dede, gayriye nasıl himmet ede." SSK, mevcut olan hastanelerini bu atıl durumdan kurtarmış da, SSK hastanelerinde özellikle sağlık hizmetleri bir işkencedir. Gerçekten, derli toplu, gerçekten kendisi son derece güzel bir işleyişe sahip olan bir kuruma devredilmiş olsa belki yanmayacaksınız; ancak, SSK, olsa olsa, bu Gureba Hastanesini kendi hastanelerine benzetecek. Türkiye'deki SSK hastanelerinin yüzde 90'ının vaziyeti malumlarımızdır. Dolayısıyla, bu devir işleminin, ben, son derece yanlış bir işlem olduğunu düşünüyorum.

Öte yandan, bakınız, elimde bir belge var; Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğüne gönderilmiş. Daha önce, Gureba Hastanesine İstanbul Çapa Tıp Fakültesi talip olmuş; 3.2.2000 tarihli bir yazıyla, Gureba Hastanesinin, çalışan, hizmet üreten bir hastane olduğu ifade edilerek, böyle bir devrin, böyle bir tahsisin, ücretli de olsa yapılamayacağı ifade edilmiş. Ancak, aradan altı ay geçtikten sonra -Türkiye'de ve şartlarda ne değişti onu bilmiyorum- Bakanlar Kurulunun aldığı bir kararla, Gureba Hastanesi SSK'ya devrediliyor.

Değerli milletvekilleri, hatırlayacaksınız, bundan birkaç yıl önce, Gureba Hastanesinin kamupüstünü kullanmak üzere Bezmiâlem Valide Sultan Üniversitesi kurulmaya çalışıldı. Vakıf senedi buna engeldir diye, bakınız, orada bir üniversite kurulmasına bile müsaade edilmedi; çünkü, gerçekten, vakıf senedi buna müsait değildi.

Öte taraftan, 1979 yılında, İstanbul İktisadî Ticarî İlimler Akademisi bu Gureba Hastanesine talip olmuş, burada ona bağlı olan tıp merkezini oraya taşımış, bir süre kullanmış ve daha sonra, Gureba Hastanesinin kendisine devredilmesi iddiasında bulunmuş; ancak, mahkeme bunu kesin bir dille reddetmiştir. Daha önce mahkemelerin "başka kuruma devredilmez" diye karar verdiği bir hastaneyi, her ne hikmetse sayın Bakanlar Kurulu SSK'ya devretmiştir.

Değerli milletvekilleri, 2762 sayılı Vakıflar Kanununun 10 uncu maddesinde şöyle denilmektedir: "Tahsis edildikleri maksada göre kullanımları kanuna veya amme intizamına uygun olmayan veyahut işe yaramaz bir hale gelen hayrat vakıflar idare meclisinin teklifi ve Bakanlar Heyetinin kararıyla, mümkün mertebe, gayece aynı olan diğer bir hayrata tahsis edilebilir."

Şimdi haklı olarak kamuoyu soruyor, diyor ki: "Gerçekten bu vakıf, bu Gureba Hastanesi amaç dışı mı kullanılıyordu; yoksa, işe yaramaz bir hale mi gelmişti?" Kesinlikle ben bunlara katılmıyorum, bunları doğru bulmuyorum.

Bakınız, Ekim 2000 tarihi itibarıyla elimde bir doküman var. Bu Vakıf Gureba Hastanesinde 227 353 poliklinik yapılmış, 1 317'si ücretsiz olmak üzere 7 461 hasta ameliyat edilmiş. Burada ücretli hastalara da bakılıyor. Kaldı ki, SSK ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokole göre, buraya bundan sonra gelebilecek hastaların sadece yüzde 10'una ücretsiz bakım verilecektir. Yani, fakirliği, garipliği tescil edilen sadece yüzde 10 hastaya ücretsiz tedavi hizmeti verilecektir.

Peki, değerli milletvekilleri, ecdadımız bu vakıfları devletleştirelim diye mi kurdu? Vakıfları devletleştiremezsiniz. 1867'den beri bu ülkede sürekli, milletin malı olan, halkın malı olan vakıflar devlet eliyle bir şekilde özelleştiriliyor.

Bu Gureba Hastanesinin büyük bir kısmı 1934 yılında İstanbul Çapa Tıp Fakültesine geçici olarak tahsis edilmiş, ancak bir süre sonra bu geçici tahsisten yararlanarak Çapa Tıp Fakültesi buralara el koydu. Bu saatten sonra onları geri almanız mümkün değildir.

Yine, yapılan protokole göre deniliyor ki: "Genel müdürlüğün müsaadesi alınmadan şu anda yapılan bu tahsis, SSK'ya on yıllığına bedelli yapılan bir tahsistir." Demek ki, Vakıflar Genel Müdürlüğü, şu anda vakıf senedindeki hükümler çiğnendiği gibi, on yıl sonra da rahatlıkla bu hükümler çiğnenerek belki kalıcı bir şekilde SSK'ya devredilecektir. Buranın başhekiminden doktoruna, hizmetlisinden hemşiresine kadar ve Gureba Hastanesinin hizmet vermiş olduğu bütün vatandaşlara, kime sorarsanız sorun, bu devrin kesinlikle yasal olmadığı, Vakıflar Kanununa aykırı olduğu, akla ve maslahata göre de olmadığı ifade edilmektedir.

Bütün bunlar ortadayken, dediğim gibi, ne hikmetse, altı ay önce, bizzat Vakıflar Genel Müdürlüğü, bu hastanenin verimli çalıştığını, gerçekten işe yaradığını, hizmet ürettiğini ifade ediyor; aradan geçen altı aydan sonra şartlarda herhangi bir değişme olmamasına rağmen, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında yapılan bir protokolle bu hastane SSK'ya devrediliyor.

Değerli milletvekilleri, SSK ve diğer sosyal güvenlik kurumlarımızın durumu ortadadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çelik, lütfen toparlayınız.

HÜSEYİN ÇELİK (Devamla) - Efendim, saat gibi mükemmel çalışan bir müesseseye, çalışmayan, aksamaları olan bir müesseseyi katarak, onun da sıhhatli işlemesini temin edebilirsiniz. Ancak, vakıf meselesi, aynı zamanda vebal getirir. Vakıf kelimesinin manası bir şeyi sabitleştirmektir, bir şeyi durdurmaktır. Neyi durduruyorsunuz; vakfeden insanların, o fani olan, geçici olan mallarını, amme menfaatına, insanların hizmetine sunmak üzere bakileştireyorsunuz.

Bezmiâlem Valide Sultan veya Pertevniyal Valide Sultan, kurmuş oldukları vakıfların bu şekilde kullanılacağını, bu şekilde devletleştirileceğini, vakfiyelerinde belirtilen prensiplerin dışında çalıştırılacağını bilmiş olsalardı, belki de bu servetleri bize bırakmayacaklardı.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu kararın, hiç olmazsa, zaman içinde tashih edilmesi gerektiğini huzurunuzda beyan ediyor, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çelik.

Fazilet Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Musa Uzunkaya; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 536 sıra sayılı Vakıfbankın Özerkleştirilmesiyle İlgili Ya-sa Tasarısının son maddesi olan yürürlük maddesine gelmiş bulunuyoruz; bu vesileyle, Fazilet Partisi Grubu adına huzurlarınıza çıktım, şahsım ve Grubum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının, bütün yönleriyle, gerek daha önce bü-rokraside bu konuda ciddi deneyimleri, tecrübeleri olan arkadaşlarımız gerekse Anayasa hukuku açısından yetenekli Parlamentodaki değerli arkadaşlarımız tarafından enine boyuna değerlendirilmesi yapıldı. Daha önce de, kanun hükmünde kararnameyle gerçekleştirilen bu uygulama Anayasa Mahkeme-sinden geri döndü; önümüzde de bir tecrübe var.

Ben hukukçu olmadığım için konunun hukukî yönüne de girmek istemiyorum. Kaldı ki bunun hukukî yönleri de az önce arz ettiğim gibi, çok geniş şekilde tartışıldı.

Kanaatim odur ki, eğer bu yasa Anayasa Mahkemesine giderse geri dönecektir, dönme ihtimali çok büyüktür. Ama, bizim daha çok endişemiz, eski bir deyimle "mesalihi amme", yani toplumun maslahatını, çıkan her yasada çok iyi gözetiyor olmamız lazım. Esasen, vakıf ruhu, mesalihi ammeyi -toplum maslahatını, menfaatını- en çok gözeten kurum olmasına rağmen, bu yasa düzenlemesiyle çok önemli bir unsur bütün mamelekiyle, bütün varlığıyla beraber kıymet ifade eden senetleriyle özelleştirme yoluna girmiş olacağız.

Tabii dikkat buyurulursa, Sayın Bakanım demin çok güzel ifade ettiler; yani, sayısız vakıf eseri... İstanbul'u bir baştan bir başa vakfeden ecdadımız... Anadolu'nun her vilayetinde bu vakıf eserleri var. Vakfedenler, vâkıflar var. Eğer, aynı şartlarda devam etseydi, o şehirler belki bugünkü yapısıyla oluşamayacaktı; ama, o vakfiyeler bugün yıkılmaya yüz tutmuş eserleri mutlaka ayakta tutacaktı. Biz ne yaptık, o eserleri de, yine burada zabıtlara geçtiği, kayıtlara geçtiği üzere çeşitli yollarla, ama, hepsi hukukdışı yollarla fertlere, insanlara, holdinglere, menfaat çevrelerine... Ben bir dönemi kastederek söyleyemiyorum, ama, bütün dönemlerde, fakat üzülererek söyleyeyim, son yüzyıl-da vakıf ruhu, Şeriye ve Evkaf Vekâletinden sonra gelişen şartlar muvacehesinde Türkiye'de ne ciddi anlamda bir vâkıf, yani, gayrimenkulünü toplumun menfaati için vakfeden, tahsis eden insan, kurum, kuruluş gelişmiş ne de bunların himayesi istikametinde ciddi adımlar atılmıştır. Neticede, âdeta, 20 nci Yüzyıl, yani Cumhuriyet Türkiye'si, üzülererek söyleyeyim, 600 yıllık Anadolu'daki medeniyet mirası içerisinde, ama, bin yıllık engin mazisiyle meseleyi çok iyi tahlil edersek, göreceğiz ki, bu eserlerden fevkalade uzak kalmış, hatta bu eserleri yok olmaya mahkûm etmiştir.

Dolayısıyla böyle bir geçmişe ait ciddi bir analiz, eleştiri yapılacak olursa, son yüzyılımızın pek parlak olduğunu söyleyemeyiz; ama, yeni bir binyıla girerken yani 2001 yılına girerken, bana öyle geliyor ki, çok daha ağır, çok daha ürperti verici, çok daha korkutucu, vakıftan uzak bir merhalenin ilk adımını bu yasa tasarısıyla atıyoruz.

Sayın Bakanım, aynı zamanda özelleştirmeden de sorumlu devlet bakanlarıdır, çok iyi niyetli olabilirler, ama, güzel bir söz vardır, derler ki, cehennemden yolları da iyi niyet taşlarıyla döşenmiştir. Bazen iyi niyetli olursunuz, kötü sonuçlar alırsınız, iyi niyetli olmak yanlış yolda giderken, yanlış hedeflerden insanları uzak tutmaz.

Tabiatıyla, az önce sayın bakanıma sordum, kıymet itibariyle ciddi bir kıymet muvazaasına da, atanacak genel müdürün oluşacak yönetimi açısından taleplerin azalmasına vesile olacak bir tavır sergilenmektedir bu yasa tasarısında.

Sayın İyimaya, Anayasa açısından meseleyi tahlil etti, dediler ki: "Ciddi bir anayasal yanlış var burada. Yürütme ve yasama açısından biz bir genel müdürün atamasını doğrudan doğruya, bilâkayd ü

şart alınmayacak şekilde Başbakan'a veriyoruz özerk bir kurum mesabesinde." Yani, tıpkı -ben, sayın genel müdürü benzetmiş olmayayım ama- sanki, YÖK Başkanı Kemal Gürüz gibi, birini Cumhurbaşkanı, birini Başbakan atayacak, dört yıl, bilâsual ve lâhisap, orada sorgusuz sualsiz bütün icraatlarını ifa edecek. Demin, değerli bir arkadaşımın söylediği gibi, ya ciddi ekonomik kayıplara sebep olursa?! Çalmayıp çırpmadığına göre, hiçbir şey de diyemeyeceksiniz.

Dahası var; ilgili Devlet Bakanımız Sayın Yüksel Yalova Beyin geçenlerde medyada yer alan bir de tartışmasına şahit olmuştuk. Mesela, bunlardan birisi, Ulaştırma Bakanı Sayın Enis Öksüz Bey'le, Türk Telekomun özelleşmesi konusunda, yüzde 25'yle alakalıydı. Yönetiminin ve başkanının ataması konusundaki Bakanlar Kurulu yetkisi hakkında -yanılmıyorsam, yanlış hatırlamıyorsam- Sayın Bakan "bakanlar tarafından, hükümet tarafından böyle bir atamanın yapılması Telekom'a talebi azaltır, rağbeti azaltır" dediler.

Niye; çünkü, hükümetin yönlendirdiği, bakanların yönlendirdiği, bakanın yönlendirdiği bir yönetim kadrosu var; özele talip olacak birileri var, kâr edecek, kendi yönetimini belki kendi dizayn etmeye çalışacak. Peki, Türk Telekom'da söz konusu olan bu ekonomik çıkara etki edici tavır acaba Vakıfbank'ın özelleşmesinde niye göz ardı edildi de sadece bir Başbakanın imzasına bağlandı? Bunda da ciddi endişelerimiz, kuşularımız, daha açığı, tezat değilse, Bakanımızın bu konuda da samimi açıklamalarını ben de samimi olarak beklemekteyim.

Değerli arkadaşlar, benim esasen bir-iki dakikayla arz etmek istediğim farklı bir husus var. Bakınız, son dönemde, neticede bunlar özelleşmedir, özerkleşmedir; ama, bizim o kadar ciddi endişelerimiz var ki bu özelleşme ve özerkleşmelerde, her özelleşen şey, döndü, netice itibariyle, devlete teslim edildi, bütün kayıplarıyla, bütün bilançolarıyla.

Şimdi, geçen günlerde çok değerli bir gazetecimizin, çok büyük bir gazetede yazı yazan bir arkadaşımızın, bu bankalar operasyonlarıyla alakalı ciddi endişeleri vardı; hatta, yazısının başında da "bankalarla ilgili sorunlara TBMM'nin el koyması gerektiğini, sorulması gerektiğine inandığım bazı sorularla birlikte, 6.11.2000 tarihinde bu köşemde konuyu vurguladım" diyor bu önemli yazarımız "bu soruları, ben gazetemde soruyorum; ama, keşke, Parlamentoda bu sorular sorulmuş olsa" diyor.

Ben de hem özelleşmede hem de özelleşme neticesinde fona teslim edilen, devredilen bankalar açısından, toplumun genel anlamda taşıdığı bu kaygıyı yüksek müsaadelerinizle, huzurunuzda arz etmek, bu endişeleri giderici, hakikaten açıklamaları olursa hükümetimizin, bunları da dinlemeyi, hem şahsım hem de ilgili gazeteci arkadaşlarım adına, ben, şahsen talep etmekteyim.

Şimdi konu şu; deniyor ki: "Fonda bulunan ve daha önce özelleştirme kapsamında devletin sattığı Etibank ve Sümerbank'la ilgili Özelleştirme İdaresinin alacakları tamamen ve gecikmesiz tahsil edilmiş midir? Taksitlerde gecikme olduysa, bununla ilgili ne gibi işlem yapılmıştır? Yani, gerçi, doğrudan bununla alakası yok gibi düşünülebilir; ama, ben şunu söyleyeyim: Yarın endişemiz, en büyük endişemiz, bu bankanın da bir Etibank, bir Sümerbank, bir diğer bankanın devlet tarafından alınan bankaların konumuna gelip gelmeyeceğidir. Bu bankaların fona intikal ettiği tarihteki sahiplerinin, söz konusu bankanın hisselerini edindiği tarihten altı ay önce ve oniki ay sonrasına rastlayan dönemde, şahsen veya birinci derece bir yakınının herhangi bir kamu bankası veya özel bankadan aldığı her türlü cinsten krediler var mıdır? Hangi bankalardan, hangi miktarlarda alınmıştır? Fonda bulunan bankaların, yürürlükteki Bankalar Yasasında belirlenen esaslara göre, bankanın sahipleriyle veya bu kişilerin doğrudan ve dolaylı olarak sermayesine iştirak ettikleri ortaklıklarla ilişkileri belirlenmiş midir? Bu kişilerin veya iştiraklerinin sayısı kaçtır, isimleri nelerdir? Bankalarca iştirak edilen toplam sermaye ne kadardır? Varsa, bankalarca verilen kredi miktarları nedir?"

Ben, demin, Sayın Bakana bu konuyla ilgili olarak da sordum; yarın öbür gün, bu banka hisseleri, hangi miktarda satılabilir? Temenni ederiz ki -eğer satılacaksa- iyi miktarlarda, kârlı miktarlarda satılır; ama, özellikle açıklamasını istediğimiz, gelecek miktarın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlar mısınız... Mümkün mertebede konuya sadık kalalım efendim.

MUSA UZUNKAYA (Devamla) - ...şu kadarı da tarihî eserlerimizi, ecdat yadigarını onaracaktır diye ifade edilmiş olsaydı.

Tabii, az önce Sayın Hüseyin Çelik Bey kardeşimiz ifade ettiler. Ben, Vakıf Gurebanın -belki ayrı bir gündemde tartışılması lazım- vakıfların elinden çıkarılmasını, vakıf ruhuna karşı, istemeyerek de olsa yapılmış çok ciddi bir yanlış; büyük, tarihî ve affedilmez bir hata olarak telakki ediyorum.

Bir vakıf hastanesi düşünün ki, yıllardır devam ediyor; senedi müsaade etmediği için, bir araştırma, fakülte, üniversite hastanesi olmasına imkân tanımıyor; ama, öbür taraftan kalkılıyor, bir protokolle bir başka bakanlığa veriliyor. O bakanlık ki, hastanelerinin içine girmekte insan ürperiyor; hiçbir teknik imkânları yok, doktoru yok, sağlığı yok, hemşiresi yok, teknik araç gereci yok; sayın bakanın kendi ifadesiyle, içi bitmiş, dışı bitmiş bir SSK'nın, dökülen hastaneleri arasına katılıyor. Bugün, yenilenen, pırıl pırıl hale getirilen Vakıf Gurebada çalışanları -gayretli başhekiminden müstahdemine kadar- candan tebrik ediyorum. Bir hastam vesilesiyle yakın geçmişte, yakinen izlediğim bir hastanedir. Bunun, bu kadar güzelliğe kavuşturulduktan sonra, SSK'ya devredilmesini ciddi ve garip bir hadise olarak, yanlış bir adım olarak telakki ettiğimi de ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu icraatlar ve bu sorular... Ki ben, ilgili gazeteci arkadaşın sorularını burada tatad etmeyeceğim, geride epeyce soruları var; ama, bizim, burada ciddi sorun olarak gördüğümüz şey, bugüne kadar yaşadıklarımızdan, bu hususta yaşama geçeceğinden endişe ettiğimiz ciddi yanlışların olabileceğidir; yani, bu bankanın çalışanlarıyla, bu bankanın bugünkü imkânlarıyla, bu bankanın (A), (B) ve (C) grubundaki senetlerinin değerlendirilmesinde tarihî ecdat yadigarı eserlerin yeteri kadar yararlanamayacağı endişemizdir.

Bu endişemi ifadeyle hepinize saygılar sunuyor, çıkacak yasanın topluma hayırlı olmasını diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Uzunkaya.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahsı adına Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?..

ASLAN POLAT (Erzurum) - Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN - Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yoklar.

Van Milletvekili Sayın Hüseyin Çelik?..

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Konuşmayacağım efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Peki, şahsımız adına, buyurun.

Konuşma süreniz 5 dakika efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, son zamanlarda, hep özelleştirme olaylarıyla çok yakından ilgilenen bir Meclis var ülkemizde. Sayın Recai Kutan Beyefendi de burada, bu vesileyle, şahsım adına söz aldığım için benim ilimdeki özelleştirmeyle ilgili bir konudan bahsetmek istiyorum.

Bizim TEDAŞ'ı Malatyalı bir tüccar 60 milyon dolar karşılığı almış; yani, Malatya, Bingöl, Elazığ ve Tunceli bölgesini 60 milyon dolara -bize söylenen bu, Sayın Genel Başkan burada, kendisi zamanında sözleşme imzalanmış; kusura bakmasın, kendisine de büyük saygım var- almış ve bu özelleştirmeyi alan kişi için "Sayın Kutan'ın yakını" dediler, değilse, özür dilerim kendisinden.

Şimdi, burada, bir özelleştirme yapıyoruz, işçileri dışarıya atıyoruz. Petrol Ofisini özelleştirdik, 1 200 Petrol Ofisi çalışanını dışarıya attık. Petrol Ofisinin özelleştirme bedelini daha önce sordum, Sayın Bakanın kontrolü altında olan bankadan 150 milyon dolar alınmış, İş Bankasından da -yani bize intikal eden şeyler, tabii kapalı şeyler olunca, intikal eden şeyler tekzip edilmeyince- yine o Başbakan Yardımcısının zorlamasıyla 75 milyon dolar alınmış. İstanbul'da da, Petrol Ofisinin bir kıymetli arsası 1 milyara satılıyor. Yani, işte böylece, hem 1 200 işçiyi dışarı atıyoruz ve devletin imkânlarını kullanarak, birilerine, kıymetli stratejik değeri olan malları da veriyoruz.

Şimdi, ben, sayın hükümetten özellikle rica ediyorum; Tunceli'de TEDAŞ'ı özelleştirdiğiniz zaman, bir defa burada 172 personel çalışıyor; ayrıca, mesela bunun 2000 yılındaki hâsılatı 2,4 trilyon lira. Tunceli'de bir şey yok, yani bir sanayi yok; Malatya bunun üç beş misli, Elazığ üç beş misli veya daha fazla, Bingöl de öyle. Ayrıca, buralar dağlık bölge; acaba, buraya, bunları siz özel bir firmaya verdiğiniz zaman, Tunceli'nin dağındaki köye hangi firma gelecek de elektrik getirecek? Ayrıca da buranın çok stratejik değeri var; olağanüstü hal, orada silahlı kuvvetler devamlı eylem yapıyor. Yani, siz, buraları getirip de, böyle yandaş firmalara, hem de bedava... (DSP, MHP ve ANAP sıralarından gürültüler)

AYDIN TÜMEN (Ankara) - Silahlı kuvvetler eylem mi yapıyor?!

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Eylem yapmıyorlar, görev yapıyorlar!

KAMER GENÇ (Devamla) - Görevini yapıyor dedim canım; özür dilerim. Yani, yanlış mı söyledim; özür dilerim. Yani, orada, terörle mücadele ederken, ışığa da ihtiyaçları var diyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından gürültüler) Yani, görev yapıyorlar efendim, ben, bir şey demedim.

BAŞKAN - Sayın Genç, konuya gelir misin lütfen.

KAMER GENÇ (Devamla) - Geleceğim; ama, bu da özelleştirmeyle ilgili efendim.

BAŞKAN - Bu banka özelleştirilmiyor.

KAMER GENÇ (Devamla) - Bu kanun tasarısı da onunla ilgili.

Özelleştirmeyle ilgili, bugün memleketin geleceğini tehlikeye atacak her şeyi yapıyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakanımız, geçmişte bir kira kanunu getirdi değil mi; kira artışını yüzde 25'e indirdiler. Ben, kendisine sormak istiyorum: Acaba, vakıflara ait, bu kira artışının yüzde 25'e indirilmesinden dolayı, vakıfların zararı kaç liradır ve bu kiralama kimler tarafından yapılmıştır, kiralayan kişiler kendilerine yakın mıdır; yani, kendi partisine, tabii şahsına ait değil.

Ayrıca, diyoruz ki, sizin kontrolünüzde olan banka, şu anda, özel bankalara ne kadar kredi vermiştir?

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunlar, banka sırrıdır, söylenmez denilmez. Gerekiyorsa, bu Meclis gizli bir oturum yapar, şunlara, şunlara, şunlara şu kadar kredi verilmiştir... Biz, bilelim; yani, bir milletin vekilleri, bir milletin temsilcileri, eğer, bu parasal konularda bilgi sahibi olmazsa kim sahip olur?! Bunlar, çok önemli şeyler. Bugün, Türkiye'nin en büyük sıkıntısı, ekonominin içine düşürüldüğü sıkıntıdır. İnsanlarımız sokakta aç...

Ben, işte , dün değil evvelki gün Tunceli'den geldim. TEDAŞ'taki arkadaşlar toplandılar, geldiler. Biz, burada taş mı yiyelim diyorlar; yani, biz, burada yıllarca çalıştık, şimdi bizi dışarıya atıyorlar, nereye gidelim diyorlar. Bu insanlar, 172 aile.

Ayrıca da bedava veriliyor; yani, TEDAŞ bedava veriliyor, bedava veriliyor arkadaşlar. Yani, bunlar niye veriliyor, kime hizmet ediyoruz? Bu insanlarınımı sokağa atmakla, burada, barışı nasıl sağlayacağız? Yarın, Elazığ'da da olacak, Türkiye'nin birçok illerinde de; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı 46 tane sözleşme imzaladı. Burada, o kadar çabaladılar, takip kararını getirdiler. Onların milyonlarca dolar yatırım yapmaları lazımdı, onları kurtardılar; ama, öte tarafta, onlar, bilmiyorum ne yaptılar; ama, önce, bizim Tunceli'den başladılar bu işe. Hem de yetkili olmayan memurlar, işte diyor ki kişiler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) - 1 dakika daha Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Genç, mikrofonu tekrar açıyorum; lütfen toparlayınız.

KAMER GENÇ (Devamla) - Toparlıyorum efendim.

Yetkili olmayan bir daire başkanı, işte, gidiyor, tüccarlarla, müccarlarla, orayı satın alanlarla da, onlarla da özel ilişkiler kurarak, hemen istifa edin diyor. Yahu, bu insanlara istifa edin demek kolay da, nereye gidecek bu adamlar kardeşim?

Değerli milletvekilleri, bakın, Parlamento olarak, her şeye el koymak zorundayız. Herkes sorumluyu Parlamento görüyor; aslında, bu, böyle değil. Bürokrat, dürüst çalışacak, görevini yapacak, hâkim görevini yapacak, savcı görevini yapacak ki, Parlamento işlesin. Bürokratlar bize doğru dürüst bilgileri vermezse, orada yapılan suiistimaller bize intikal etmezse, biz nereden öğreneceğiz bunları?

Onun için, rica ediyorum, bu Tunceli TEDAŞ'ına da el koymasınlar, bunu sona bıraksınlar; yani, o insanlar da çok zor durumda. Sayın hemşerim, Elazığ Milletvekili gülüyor da, onun ilinin TEDAŞ'ına da el koyuyorlar. O insanlar nereye gidecek? İşte, Sayın Genel Başkan, çıksın, desin ki... Yani, hem de ucuz yapmışsınız, yani, dört tane, Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli 60 milyon dolara, onu da kaç senede alacak belli değil. Bir senede bunların kazançları aşağı yukarı 70-80 milyon dolar. Maalesef, Türkiye böyle yönetiliyor ve böyle sokağa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) - Neyse kusura bakmayın... (Gülüşmeler ve alkışlar) Böyle pazarlanıyor onu demek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu kürsüde konuşurken...

BAŞKAN - Sayın Genç derdiniz bitmedi, ama, süremiz bitti. Teşekkür ediyoruz efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) - ... çok çekinerek konuşuyorum, ağızımdan çıkan lafı alıp hemen mahkemeye koşuyorlar, tazminat davaları açıyorlar. Onun için boğazımda laf düğümlemiyor, tazminat ödemek için kendimi çok tutuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Partimizin Genel Başkanına sataşmada bulunduğu için söz istiyorum.

BAŞKAN - Zaten söz hakkınız var, şahsınız adına da söz alabilirsiniz; çünkü şahıslar adına yalnız Sayın Genç konuştu.

Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

VI.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- FP Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, konuşmasında, partisinin genel başkanına sataşması nedeniyle konuşması

AVNİ DOĞAN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında Sayın Başkanımızın söylediği gibi benim şahsım adına söz alma hakkım vardı; ancak, ben onu kullanmıyorum. Bir milletvekili arkadaşımızın, durduk yerde, mesnetsiz, delilsiz, Fazilet Partisi Genel Başkanına sataşmasına cevap vermek için söz almış bulunuyorum.

Bilindiği gibi, 20 nci Yüzyılın son çeyreğinin ekonomik alanda yükselen değeri özelleştirme. Özelleştirmenin önemini dünyada, çok marjinal Marksist anlayışlar hariç, hiçbir ekonomik anlayış tartışmıyor.

Türkiye'de de bir on yıl öncesi, yirmi yıl öncesi özelleştirmenin doğruluğu yanlışlığı sık sık tartışılıyordu; ama bugün, günümüzde; yani 2001 yılında, 21 inci Asrın ilk yılında artık özelleştirme tartışılmıyor. Yüce Mecliste de Kamer Beyden başka kimse bu konuyu zaten tartışmıyor.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Ben, karşısında olduğumu söylüyorum.

AVNİ DOĞAN (Devamla) - Kendi partisi de tartışmıyor; ama, Kamer Bey karşısında olduğunu söylüyor, doğru.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Bedava verilmesine...

AVNİ DOĞAN (Devamla) - Söylemesi hakkıdır. Bu milletin bir vekili olarak, Yüce Milletimizin bir vekili olarak görüşlerini bu kürsüde açıklaması doğrudur, açıklama yapması gerekir; ama, durduk yerde, hiç yok yerde, mesnetsiz yere, içimizden birilerine sık sık isnatta bulunması, sık sık suçlaması yanlıştır.

Fazilet Partisi Genel Başkanının, yirmibeş yıldır, otuz yıldır devletin belli kademelerinde görev aldığını bütün Türkiye biliyor, çeşitli hükümetlerde bakanlık yaptığını bütün Türkiye biliyor; bu uygulamalarında çok titiz olduğunu, çok dürüst olduğunu da dost düşman herkes biliyor, herkes kabul ediyor; nezaketini dost düşman herkes biliyor, inceliğini dost düşman herkes biliyor. Zaten, nezaketinden dolayı, kendisi cevap vermeye değer bulmadı bu isnatlara, Partinin Grup Başkanvekili olarak ben cevap veriyorum.

Malatya TEDAŞ'ın özelleştirilmesine 54 üncü hükümet zamanında karar verilmiş; ancak, özelleştirme 55 inci hükümet zamanında yapılmıştır, Malatyalı Ahmet Çalık isimli bir vatandaşa verilmiştir. Sözleşmenin altında, Genel Başkanımızın ve 54 üncü hükümetin hiçbir bakanının imzası yoktur. Adı geçen şahsın Genel Başkanımızla uzaktan yakından bir akrabalığı da yoktur.

Milletin seçtiği bir vekile düşen görev, milletin hukukunu korumaktır; ama, önüne gelene de belgesiz isnatlarda bulunmak, "çamur at izi kalır" anlayışına sahip olmak değildir.

Bu duygularla hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Başkan teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Doğan.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, yerimden bir şey söyleyebilir miyim; çünkü, bana sataştı. Ben, Sayın Recai Kutan'a büyük saygı duyuyorum; ama, önemli olan bu meselenin burada dile getirilmesi.

BAŞKAN - Sayın Genç, bu konuyu görüşmüyoruz...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Tunceli'de herkes diyor ki, Sayın Recai Kutun'un yakınlarıdır, arkadaş da şimdi çıktı, yakınlığı yok dedi, mesele anlaşıldı. Bana teşekkür etmesi lazımkken, çamur attı dedi. Benim çamur atmam bir şey ifade etmiyor, halk çamur atmasın...

BAŞKAN - Peki efendim, çamur atmadığınızı söylediniz; teşekkür ederim.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

2.- *Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S. Sayısı: 536) (Devam)*

BAŞKAN - Efendim, 8 inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Şimdi, 5 arkadaşımızın sorusu var; sorular ve cevaplar için 10 dakikalık süremiz vardır. Bunun için, lütfen, sorular kısa ve net olsun; zaman itibariyle de fazla zaman harcamış olmayalım.

İlk soru sahibi Sayın Bozkurt Yaşar Öztürk; buyurun efendim.

BOZKURT YAŞAR ÖZTÜRK (İstanbul) - Sayın Başkan, sorularım kısa; ancak, müsaade ederseniz, iki üç tane olacak.

Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakanımdan şunları sormak istiyorum:

Birinci sorum: Vakıf Gureba Hastanesi niçin Sağlık Bakanlığımıza değil de SSK'ya devredildi?

İkinci sorum: Acaba, son yıllarda çokça kurulan vakıf üniversiteleri gibi, burada da bir vakıf üniversitesi kurulamaz mıydı?

Üçüncü sorum: SSK, bu hastane yakınındaki arsayı hangi amaçla ve nasıl değerlendirecektir? Vakıf Gureba Hastanesi, şu anda çok güzel ve rantabl çalışırken, SSK'ya devrine neden gerek duyuldu? Vakıflarla ilgili kanunu istediğiniz şekilde çıkarıyorsunuz. Birçok soru maalesef cevapsız kaldı. Soruyorum: Vicdanınız rahat mı? Ecdat yadigarı vakıfları bu kanunla daha iyi koruyabilecek miyiz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben de teşekkür ederim.

Sayın Çelik, buyurun efendim.

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Sayın Başkanım, aracılığınızla ben de Sayın Bakanıma iki soru sormak istiyorum.

Biraz önce kürsüde Grubum adına yaptığım konuşmada, sözünü ettiğim bir belgeden bir bölüm okuyacağım. Bu yazı, Vakıflar Genel Müdürlüğünden İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinin kiralamaya talebinin reddedilmesiyle ilgilidir, Gureba Hastanesiyle ilgili olarak; şöyle denilmektedir:

"Bezmi Âlem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi 1843 tarihinde Bezmi Âlem Valide Sultan tarafından tesis ve inşa edilerek fakir, kimsesiz ve hasta vatandaşların ücretsiz teşhis ve tedavileri için vakfedilmiştir.

Bezmi Âlem Valide Sultan Vakfı hayratından olan Vakıf Gureba Hastanesi, Vakıflar Genel Müdürlüğünün mülkü olmayıp, ayrı bir tüzelkişiliğe sahip olup, diğer mazbut vakıflar gibi temsil ve idare görevi, kanunla idaremize verilmiştir.

Vakıf Gureba Hastanesi, 600 yatak kapasiteli yeni, 200 yatak kapasiteli eski, 50 yatak kapasiteli onkoloji bölümünden meydana gelmiş, 850 yatak kapasiteli bir sağlık ve eğitim hastanesidir.

İlgide kayıtlı talebinize istinaden yapılan incelemede, talep edilen ve boş olarak görülen binaların hizmet harici bırakılmış olmayıp, iç tesisatı ile birlikte bakım ve onarım restorasyon çalış-

malari devam ettiğinden, bu bölümlerdeki faaliyetleri de yeni Gureba bölümünde sürdürüldüğünden, restorasyonun tamamlanmasını müteakip anılan yerler tekrar eski fonksiyonel duruma getirilmek suretiyle vakfiye şartları doğrultusunda kullanılacaktır.

Gureba hastanesine ait boş olduğu belirtilen ve halen onarımları süren taşınmazların yukarıda da bahsedilen hususlardan dolayı kiralama talebiniz karşılanmamıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Ruşen Balta
Genel Müdür adına
Genel Müdür Yardımcısı"

Sorum şu: Mademki, bu, altı ay önce mümkün değildi ve bu, fonksiyon icra eden bir hastaneydi, restorasyonu yapılıyordu ve daha iyi bir şekilde hizmete girecekti, niçin SSK'ya devredildi?

İkinci sorum...

BAŞKAN - Çabuk, lütfen, efendim.

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Bu hastane, demirbaşları ve medikal malzemesiyle birlikte SSK'ya devredilecektir. Bu hastane, kendisi bir vakıf hastanesidir. Bu medikal malzeme ve demirbaş malzemenin büyük bir kısmı, Kliniklere Yardım Vakfı tarafından hibe edilmiştir. Bir başka vakfın hibe ettiği bir malı, demirbaşı, medikal malzemeyi SSK'ya devretme hakkınız var mı; bu yanlış olmaz mı? Başhekimin de feryadı bu yöndedir. Resmî yazı vardır.

Bunlara ne diyorsunuz Sayın Bakanım?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Uzunkaya, buyurun.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakandan iki sualimin cevaplanmasını arz ediyorum. Bunlardan birincisi, tabii, Vakıf Gureba Hastanesi gibi elimizde tek vakıf hastanesi devredildi; ama, sayıları 60'a yakın -yanılmıyorsam- 15 000 öğrenciyi barındıran vakıf öğrenci yurtları, yıllardır var olan öğrenci yurtları da, bir protokolle, bildiğim kadarıyla, Millî Eğitim Bakanlığına devredildi.

Oysaki, öğrenciler bu yurtlarda bilâücret barınıyor, vakıf kurumunca, o ruh gereği, iâşe ve ibatesi sağlanıyor idi. Yanılmıyorsam, vakıflar tarafından sadece yüzde 10 civarında bir kontenjan kullanılıyor. Bu öğrencilerin, vakıf ruhuna uygun bir beslenme imkânına mâni uygulamaya, hangi gerekçeyle, maddî kaynak sıkıntısından mı, yoksa bir başka gerekçeyle mi başvurulmuştur? Öğrenci açısından, ben, bu hadiseyi ciddi anlamda önemseydiğimi ifade ediyorum; çünkü, vakıf ruhunun bir özelliği de öğrenciyi korumaktı. Zaten vakıflarla ilgili bir bakanlık olarak göreviniz de bu olmalı değil mi?

BAŞKAN - Vaktimiz kalmıyor Sayın Uzunkaya, lütfen.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Toparlıyorum.

Zaten özel vakıf yurtlarının da bu dönemde yaşadığı ciddi sıkıntılar, acaba bu sorunun bir uzantısı mı?

Bir diğer konu da, vakıflara ait imaretler, aşevleri de, acaba, böyle devralacak bir müşteri bekliyor mu, onları da satmayı düşünüyor mu Sayın Bakanımız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Yılmazyıldız, buyurun.

İLYAS YILMAZYILDIZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, delaletinizle Sayın Bakana şu soruları yöneltmek istiyorum.

Vakıf Gureba Hastanesinin adı Yüksel Yalova Hastanesi olursa, Sayın Bakan kabul eder mi? Böyle değişik vakıflar tarafından yapılıp da, adı değiştirilen; ama hastane, ama okul, ama imarethane gibi, ad değişiklikleri durumunda Sayın Bakanın bir takibi var mı, bu konuda ne yapmayı düşünüyor?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 4 dakikanız var; buyurun efendim.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Sayın Başkanım, Sayın Bozkurt Yaşar Öztürk, Vakıf Gureba neden Sağlık Bakanlığına değil, SSK'ya devredildi dedi. Sağlık Bakanımız, burasını bir kalp hastanesi yapmak istediğini söyledi. Aynı şekilde, İstanbul Üniversitesi Rektörü - iki soruyu birlikte yanıtlamış oluyorum sanırım- Çapa Tıp Fakültesi için aynı teklifte bulundu.

Sayın Hüseyin Çelik'in bahsettiği yazı doğrudur; ancak, okuduğunuz vakit, orada, kira talebinin reddine ilişkin gerekçeler, tam Yüce Kurula aksettirilmemiştir; ben, her ikisinin de tekliflerini bizzat inceledim. Vakıflar Genel Müdürlüğündeki hukukçuların yanı sıra, Vakıfbank hukukçularını da göreve davet ettim. Ayrıca, kendim de, hukukçu olduğum için inceledim.

İstanbul Üniversitesiyle ilgili, bilhassa rektör beye ilişkin, belirli çevrelerde belirli yargıların olduğunu hepimiz paylaşıyoruz. Bu yargılara hiç önyargıyla yaklaşmaksızın, salt sözleşme hukuku gözüyle baktım; çünkü, biraz önce söylemiştim, biz, buraya, ayda 250 milyar lira, yılda, toplam 3 trilyon lira Vakıflar olarak para ödüyörüz. Hasta sayısı itibariyle de baktığımız vakit -ben, bütün, hasta sayısıdır, bizim ödediğimiz paradır gibi değerleri aldığımızda- burada, bedava, ücretsiz teşhis ve tedavi ettirildiği söylenen hastalar -İstanbul'un hangi en lüks hastanesi dersiniz deyiniz- orada tedavi ettirildiğinde, Vakıflar Genel Müdürlüğünün, bu işten daha kârlı çıktığını tespit ettim. Dolayısıyla, sözleşme açısından en cazip olanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızinkiydi; çünkü, hem ben 3 trilyon lira ödemekten kurtuldum -bu 3 trilyon lira neye tekbül eder dersiniz, söyleyeyim; Vakıflar Genel Müdürlüğünün, 1999 yılında, Türkiye'deki bütün vakıf eserleriyle ilgili yaptığı yatırımlara tekbül eder hemen hemen- hem de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından, on yıllık sürede -tahsis değildir, işletme hakkı devridir- her yıl, ilk birkaç yılı değişik rakamlarda olmak üzere -çünkü orada ilave yatırım yapacaklar- üçüncü yıldan itibaren de, sanıyorum yılda 1 milyon dolar Vakıflar Genel Müdürlüğü para kazanacak, işletme hakkı devrine mukabil alacak. Bugünkü parayla hesaplırsak, yılda 4 trilyon liraya yakın bir kaynak, böylece, vakıf eserlerinin onarımı için kullanılırken, Vakıflar Genel Müdürlüğüne kâr olarak gelirken, şu anda bakılan hasta sayısının en az 6 katı, 7 katı daha hasta, gariban, orada tedavi edilme imkânına kavuşacak.

"SSK arsası nasıl değerlendirecek?" Dilerseniz, ben, her soru soran arkadaşşıma ya da merak eden her milletvekiline kira sözleşmesinin met-nini vereyim; sır değil. Orada onlarca sözleşme maddesi var. Bu sözleşme maddeleri tümüyle incelenmedikten sonra...

HÜSEYİN ÇELİK (Van) - Sözleşme de var.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Hayır, sizdeki sadece yazı. Sizde varsa, diğer arkadaşlarımla da kastediyorum; sizde olup olmadığını bilemem.

Sayın Yaşar Öztürk "vicdanınız rahat mı?.." Vicdanım rahat olmasaydı, böyle bir anlaşmaya hiç imza koymazdım, böyle bir anlaşmayı da Bakanlar Kurulunun huzuruna çıkarmazdım.

Temsil ve idaresi vakıflarda demişsiniz. "Altı ay önce niye, şimdi niye?.." Altı ay öncesi ni de açıklıyorum. Yani, kategorik olarak İstanbul Üniversitesine vermeyelim; daha sonra, işte, şuna vermeyelim, buna verelim gibi bir anlaşma yoktu. Daha rahatlamamız için söyleyeyim, İstanbul Üniversitesi, sözleşme taslağında benim istediğim şartları, hukukçu olarak benim "olması gerekir" dediğim şartları karşılayabileceğini söylemiş olsaydı ve ben ikna olsaydım, İstanbul Üniversitesiyle imzalar geçerdim, demin söylediğim rezervler altında.

Vakıf yurtları dediniz. Ben, vakıf yurtlarıyla ilgili en doğrusunu yaptığımızı düşünüyorum. Vakıf yurtlarında kalan öğrencilerin insan gibi yaşama hakkı olduğunu düşünüyorum. Mesele bana ilk sorulduğu zaman da, işte, irtica mı falan, klasik bu tür bir şeyle yaklaşıldı. Öyle eğitim verilmek istenen yerler vardı, doğrudur; ama, ben, kategorik olarak böyle bir vehimle hareket edecek insan olmadığım için, vakıf yurtlarında da sonuçta bir eğitim olsun, akşamları da mütaalaası olsun, bu işin uzmanı da Millî Eğitim Bakanlığıdır dedim.

Hem devlet küçülsün diyorsunuz hem herkes kendi uzmanlık dalında iş yapsın diyorsunuz hem vakıflar geçmişte tarihte oynadığı rolü oynasın diyorsunuz. Tüm bu işlerin yapılabilmesi için, işbölümü diye, uzmanlık diye bir alan var; dolayısıyla, o şekilde davrandım ve Millî Eğitim Bakanlığına vermekle de en doğrusunu yaptığımı düşünüyorum.

"Niye vakıf üniversitesi kurulamadı?.." O benim sorunum değil, Vakıf Gurebada.

İlyas Yılmazyıldız arkadaşımın sorusunun birinci bölümünü, doğrusu, anlayamadım. İsimlerin değiştirilmesi de isim verenlerle ilgili bir hak olsa gerek diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Madde üzerinde önerge yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - 8 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Karar yetersayısı arayacağız. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8 inci madde kabul edilmiştir; karar yetersayısı vardır.

Şimdi, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarının tümü kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Sayın Bakan teşekkür sadedinde birkaç cümle söyleyecekler.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI YÜKSEL YALOVA (Aydın) - Muhterem Başkanım, muhterem milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birkaç sorusu askıda kalan arkadaşım var diye düşünen olabilir. Halbuki, Sayın Saffet Arıkan Bedük Beye, Hüseyin Çelik Beye, Murat Akın Beye ve Ahmet İyimaya'ya, ben, daha önceki konuşmalarımda yanıt vermiştim; ayrıca, kendilerine ayrıntılı bilgiyi şimdi tekrar sunacağım.

Ben, dün akşam, kanun tasarısının sunuşunda, siyaset kurumunu haksız ve insafsız itham ve töhmetlerden kurtararak daha bir yüceltmek ve tarihi, kültürel, kutsal mekânlarımıza, eserlerimize hizmet etmenin şerefini paylaşmak teklifinde bulunmuştum. Bu şerefi hep birlikte yaşayabilmek dileğiyle, katılan, emek veren her bir sayın milletvekiline, sayın başkanlara huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum; hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum; vatanımıza ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporunun müzakeresine başlayacağız.

3.- *Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S. Sayısı: 433)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Ertelenmiştir.

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun müzakeresine başlıyoruz.

4.- *Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanun, Gelir Vergisi Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/776) (S. Sayısı: 539) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Raporun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım.

Raporun okunmasını kabul edenler.. Okunmasını kabul etmeyenler.. Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümünün müzakerelerine başlıyoruz.

Gruplar adına söz isteyen?..

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Partimiz adına, Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün konuşacak efendim.

BAŞKAN - Fazilet Partisi Grubu adına, Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Özgün; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

FP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 539 sıra sayılı, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının tümü üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, getirilmiş olan kanun tasarısının genel gerekçesinde şöyle bir ifade var: "2000 yılında başlayan üç yıllık ekonomik istikrar programının en önemli ayaklarından biri vergi politikasıdır. Programın birinci yılı vergi gelirleri açısından olumlu geçmiş olup, bu yıl için öngörülen vergi tahsilatının tahminlerin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir."

Değerli milletvekilleri, gerekçeden okuduğum bu bölüm şunu söylüyor, şunu ifade ediyor: İstikrar adına yeni ve daha büyük fedakârlıklar vatandaşlarımızdan isteniliyor; yani, diyorsunuz ki, ey memur, ey işçi, ey emekli, ey çiftçi, önümüzdeki yıl senin durumun bu yıldan daha kötü olacak; vatan senden daha çok fedakârlık bekliyor. Yine, ey esnaf, ey sanatkâr, ey tüccar, devletin harca-

---

(1) 539 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

malarını kısmak için lojmanları, kampları, resmî taşıtları, mercedesleri, korumaları azaltamıyoruz; ama, kümese girmiş kazları biraz daha yolmak, hatta, derisini bile yüzmek zorundayız diyorsunuz getirdiğiniz bu kanun tasarısıyla. Özel vergiler getireceğiz... Daha önce, bir sefere mahsus, geçici olarak alacağız dediğiniz ekvergileri, şimdi uzatmak istiyorsunuz. Vergilere yüzde 50 zam yapacağız; hatta, yüzde 50 zam yetmez, onu 20 katına kadar da artırmak için Bakanlar Kuruluna yetki istiyoruz diyorsunuz. Hatta, bu da yetmezse, Katma Değer Vergilerinin oranlarını da, önmützdeki günlerde, biraz daha yükselteceğiz diyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, dünyanın hiçbir yerinde, böyle bir vergi saltanatı, bugüne kadar görülmemiştir. Siz, batık bankaların sayısı arttıkça, kamu bankalarının kredileri battıkça, israf ve yolsuzluk çoğaldıkça vergiye yükleniyorsunuz; ama, bu milletin, bu vergileri kaldıracak takatı kalmamıştır. Artık, bu milleti yanıltmaktan vazgeçiniz. Şu ekvergileri, deprem bahanesiyle bir defaya mahsus diyerek buradan geçirmemiş miydiniz. Geçen sene, bu kürsülerde, bu ekvergiler konuşulurken, hükümet taahhüt etmemiş miydi; bunu, bir sefere mahsus, geçici olarak alıyoruz, deprem için alıyoruz denilmemiş miydi; peki, şimdi, ne oldu; neden bu ekvergileri iki yıl daha uzatmak istiyorsunuz? Hani, bir sefere mahsus alınacaktı; hani, bu vergilerin tamamı, deprem bölgesi için toplanıyordu; peki, verdiğiniz sözler, kanun metinlerine geçen ifadeler nerede kaldı? Tabii ki, şimdi, bu vergileri, zorla da olsa ödemek zorunda kalan insanlar size güvenmeyecektir, hükümete güvenmeyecektir, güvenleri sarsılmaktadır. Hükümet olarak, halk nezdinde güveninizi yitirdiniz. Halkın, hükümetten hiçbir umudu kalmamıştır.

Şimdi, bakın, geçen sene, Sayın Maliye Bakanı, bütçeyi sunuş konuşmasında aynen şu ifadeleri kullanmış: "Vergi, ekonomik faaliyetlerin bir nedeni değil, sonucudur. Ekonomik faaliyetler ne kadar artarsa, vergi de buna bağlı olarak artar. Tasarrufları, yatırımları ve teşebbüsü teşvik eden bir vergi sistemi, ülke ekonomisinin büyümesini artırır, işsizlik oranının düşmesine yardımcı olur." Sayın Bakanın bu söylediklerinin altına hepimiz imzamızı atarız. Bunlar, doğru sözler; ama, gelin görün ki, söylenen sözler başka, yapılan işler başka.

Uyguladığımız yüksek oranlı ağır vergiler, bugün, ekonomiyi maalesef, perişan etmiştir. Bakınız, yatırımları, teşebbüsleri teşvik etmeyi, ekonomiyi büyültmeyi, işsizliği önlemeyi bir tarafa bırakınız, tam tersine, bugün geldiğimiz noktada, maalesef, piyasalar ölü vaziyettedir, esnaf ve sanatkârimiz başta olmak üzere, çiftçilerimiz, dargelirli insanlarımız, memurumuz, emeklimiz fevkalade büyük sıkıntılar içerisinde. İşsizlik, bugün en büyük sorun haline gelmiş bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, gerçekten, başta esnaf ve sanatkârlarımız olmak üzere, toplumumuzun büyük kesimi sıkıntı içerisinde ve ayakta duracak durumda değildir. Şöyle bir esnaf ziyareti yapınız, etrafınıza bir bakınız. Bakalım, kaç esnafımız siftah yapmadan işyerini kapatmak, günlük geçirmek durumundadır? Kaç esnafımız işyerinin kapısına kilidi vurmuştur? Bir bakınız kendi seçim bölgelerinizde.

Geçtiğimiz günlerde, Balıkesir Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğini ziyaret ettim. Sayın Başkan, yılbaşından, geçtiğimiz günlere kadar geçen süre içerisinde, takriben on aylık süre içerisinde, Balıkesir gibi bir ilde 3 000'in üzerinde esnaf ve sanatkârın işini terk ettiğini söylediler. Bu, fevkalade önemli bir rakamdır. Artık, esnaf ve sanatkârimiz ayakta duracak durumda değildir. Sizin getirdiğiniz bu ekvergileri, ilave vergileri ödemeyi bir tarafa bırakınız, esnaf ve sanatkârimiz, bugün, Bağ-Kur primini ödeyemeyecek durumdadır, normal tahakkuk etmiş vergilerini ödeyemeyecek durumdadır ve borç senetlerini, taksitlerini ödeyemeyecek durumdadır.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde, hükümet, bir kanun hükmünde kararname çıkardı. Bu kanun hükmünde kararnameyle, Halk Bankası kanalıyla kredi kullanacak olan esnafa diyor ki "git, önce Bağ-Kur'dan borcun olmadığına dair belge getir." Şimdi, esnaf ve sanatkâra verdiğiniz kredi ne ki, bir de onun üzerine daha engelleyici hükümler getiriyorsunuz. Esnaf ve sanatkâra verdiğiniz kredi, bugün batırılmış olan, söyulmuş olan bankaların kredileri yanında hiçbir şey değildir. Esnaf ve sanatkârimızın üçte 1'i ancak bugün istediği krediyi alabiliyor, yarından fazlası büyük sıkıntı içerisinde, krediden mahrum durumdadır; ama, siz, buna rağmen "gidip Bağ-Kur'dan borcunuzun olmadığına dair belge alın, getirin" diyorsunuz bu esnaf ve sanatkâra...

Değerli milletvekilleri, hükümete buradan sesleniyorum: Siz, bırakınız bu ekvergileri getirmeyi de, önce şu esnaf ve sanatkârın, başta kredi ve Bağ-Kur olmak üzere sorunları var önce onları bir çözün, önce onları bir çözün... Şu esnaf ve sanatkârimızı, siftah yapmadan dükkânını kapatır olmaktan bir kurtarın önce; ondan sonra, kazanan, çalışan, üreten kesimden vergi isteyin.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bu vergi tasarısıyla, özellikle taksici esnafının kullandığı LPG'ye gözüntülü dikmiş bulunuyorsunuz; dargelirli vatandaşlarımızın kendi otomobillerine taktırdıkları LPG'ye gözüntülü dikmiş bulunuyorsunuz. Biraz sonra, belki, iktidara mensup bir milletvekilimiz buraya çıkıp... Çünkü, Plan ve Bütçe Komisyonunda tasarı görüşülürken, orada "efendim, LPG konusunda daha cesaretli olmak lazım. LPG'nin üzerine gitmek lazım. Hatta, taksici esnafının taksimetreleri LPG'ye göre ayarlanmıyor, onlar, benzine göre bu taksimetre üzerinden ücret alıyorlar, o bakımdan, LPG'yi daha da artırmak lazım" gibi birtakım ifadeler geçtiği için söylüyorum. Belki de, bu iktidar milletvekilimiz, benden sonra buraya çıkıp bunları söyleyecektir; ama, benim de burada bir şey söylemem gerekiyor: Siz, artık, taksici esnafıyla uğraşmayı bir tarafa bırakın da, şu batık bankaların üzerine gidin; bütün cesaretinizi, o batık bankaların nasıl batırıldığı, içlerinin nasıl boşaltıldığı konusuna yönlendirin ve o batık bankaların hesabını bir sorun önce; bu konunun üzerine gidin. Siz taksici esnafından ne istiyorsunuz?! Adam, zaten, günlük geçimini zar zor sağlıyor, idare etmeye çalışıyor; ama, siz gözüntülü oraya dikmişsiniz, bu LPG'yi ne yapalım, ne edelim de buna 20 kat ilave zam getirelim deyip, buraya kanun tasarısı getiriyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, piyasada icra takiplerine baktığımız zaman görüyoruz ki, vatandaşlarımızın yüzde 80'i esnaf, sanatkâr ve çiftçi. Yapılan icra takiplerinin neredeyse tamamına yakın kısmını çiftçilerimiz, esnaflarımız ve sanatkârlarımız oluşturuyor. İcra dosyalarının sayısı da, bir önceki yıla göre kıyaslandığı zaman, aşağı yukarı yüzde 50-60 civarında artmış bulunuyor.

Bunun bir şeyi ifade etmesi lazım; demek ki, piyasada işler iyi gitmiyor, çiftçimiz, esnafımız ve sanatkârimız borcunu harcını ödeyemiyor, onun için bugün icralık olma noktasına gelmiş bulunuyorlar. Çiftçilerimiz, artık borçlarını ödemek için, varsa traktörünü satıyor, varsa tarlasını satıyor, varsa bağını bahçesini satıyor; ama, yoksa, hapishanenin yolunu tutuyor. O bakımdan, çiftçilerimizin Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları mutlaka ertelenmeli, bunun çaresi mutlaka bulunmalıdır. Bugün, çiftçilerimize yapılmakta olan muamele, ne yazık ki, üvey evlat muamelesidir.

Bakın, kasım ayının ortasına geldik, pancar, zeytinyağı taban fiyatlarıyla ilgili hâlâ ses yok; pamuğa ve zeytinyağına ne kadar prim verecek, hükümetten hâlâ bir açıklama yok.

Hükümet olarak, vermeye gelince yok; ama, almaya gelince, en acımasız vergi kanunlarıyla buraya geliyorsunuz. Onbinlerce karnu çalışanı aylardan beri yollarda; kimisi, Yalova'dan Ankara'ya yürüyor, kimisi Tokat'tan Ankara'ya koşuyor, onbinlerce insan Kızılay Meydanını dolduruyor, seslerini Meclise ve hükümete duyurmaya çalışıyorlar. Ne söylüyorlar, duyuyor musunuz?

Ne söylüyorlar; biz, insanca yaşayacak bir ücret istiyoruz; biz, enflasyonun altında ezilmek istemiyoruz. İstedikleri budur. İstedikleri, hak ettikleri ücrettir; ama, ne yazık ki, hükümet, bu kesime olan duyarsızlığını devam ettiriyor, kulaklarını tıkamış, duymuyor; ama, unutmayın ki, bugün sizin unuttuğunuz bu kesimler, yarın sizi unutacaklardır. Bunu da ben söylemiyorum, bir kamu sendikasının başkanı söylüyor "biz de hükümeti unutturuz, olur biter" diyor.

Peki, siz, hani, kamu çalışanlarını enflasyona ezdirmeyecektiniz? Sayın Maliye Bakanımız her konuşmasında bunu söylüyor "biz enflasyonun altında memurlarımızı ezdirmeyeceğiz" diyor. Diyor da, peki, o zaman bu kamu çalışanları, bu sokaklarda ne arıyor, meydanları neden dolduruyor, neden bağırıyor?.. Demek ki, kamu çalışanları enflasyonun altında eziliyor. Sizin söylediğiniz o yüzde 10'lar, o yüzde 25'ler, enflasyon hedefleri maalesef, hayali rakamlardır.

Tarım sektöründe girdilere bir bakın; bir yıl içerisinde mazota ne kadar zam olmuş, yeme ne kadar zam olmuş, gübreye ne kadar zam olmuş; göreceksiniz ki, hepsi bir yıl içerisinde yüzde 100'ün üzerinde zam görmüştür. Peki, nasıl oluyor da enflasyon yüzde 25 oluyor? Demek ki, bu rakamlar gerçekçi rakamlar değildir. Bugün herkes biliyor ki, mutfaktaki enflasyon yüzde 60, yüzde 70 civarlarındadır. Siz, vermeye geldiği zaman ancak yüzde 25 enflasyonu hatırlıyorsunuz, memurun ücretini, memurun zammını hesaplarken yüzde 25'i hatırlıyorsunuz, taban fiyatlarını verirken yüzde 25'i hatırlıyorsunuz; ama, vergi almaya gelince yüzde 50, yüzde 56 diyorsunuz.

Bu sene yeniden değerlendirme oranı ne olacak; duyduğumuza göre yüzde 56 civarında olacağı söyleniyor.

Siz, 2001 yılı enflasyon oranını hem yüzde 10 olarak hedefleyeceksiniz; memura 2001 yılının ilk 6 altı ayı için yüzde 10 ücret artışı vereceksiniz hem de 2001'de ödenecek vergileri yüzde 56 artırmayı, hatta bununla da kalmayıp, bunun üzerinde artırmayı düşüneceksiniz; bu, olacak, kabul edilecek bir durum değildir.

Ekim 1999 da yıllık TEFİ yüzde 52,1 olarak ilan edilmişti ve yeniden değerlendirme oranı da yüzde 52,1 olarak ilan edilmişti geçen sene. Peki, şimdi, Ekim 2000'de yıllık TEFİ ne; yüzde 41,4 olarak ilan edildi. O halde 2001 yılı vergi artışına da esas olacak olan yeniden değerlendirme oranının da yüzde 41,4 olması gerekmez mi? Geçen seneki uygulamaya ve kanuna bakarsanız öyle; ama, bütün bunlar bir tarafa bırakılıyor ve hatta 2001'deki enflasyon hedefinin yüzde 10 olduğu da unutulmuş, yüzde 56 yeniden değerlendirme oranı ilan edilmeye çalışılıyor. Şimdi, nasıl oluyor da enflasyon düşerken, enflasyona bağlı olan yeniden değerlendirme oranı geçen yılın da üzerinde belirleniyor? Burada bir çelişki yok mu? Ya gerçekten, ekim ayı TEFİ oranı yüzde 56 idi ya da siz daha çok vergi alabilmek için böyle bir yola başvuruyorsunuz.

Peki, bu vergileri topluyorsunuz, topladığınız vergileri, nasıl ve nerelere harcadığınızı, topladığınız insanlara anlatıyor musunuz; vergi mükelleflerine bu konuda hesap veriyor musunuz? Bugüne kadar topladığınız vergileri, acaba memurlara mı ödediniz? Bu vergilerden işçiye, çiftçiye esnaf ve sanatkâra ne verdiniz? Bu vergileri nereye ödediniz?

Bakın, 2000 yılında, eylül sonu itibariyle 19,7 katrilyon vergi toplamışsınız. Yıl sonu itibariyle 24 katrilyon lirayı açacağız diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özgün, lütfen, toparlayınız.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) - Peki, bu topladığınız vergileri nereye harcadınız? Harcama kalemlerinize baktığımız zaman görüyoruz ki, 17,5 katrilyonu faize ödemişsiniz, neredeyse,

topladığınız verginin tamamı faize gitmiş, yatırımlara da 1,3 katrilyon ancak buradan pay ayıramamışsınız. Demek ki, bugün sıkıntı içerisinde olan dargelirli insanlara, toplanan vergilerden yeterli miktarda bir aktarma ne yazık ki, yapılamamış.

Siz, zannediyorsunuz ki, vergi oranlarını yükselttikçe biz daha çok vergi toplayacağız; ama, birçok vergi uzmanı diyor ki, vergi oranlarını yükseltmek, daha çok vergi toplamak anlamına gelmez. Siz, eğer daha çok vergi toplamak istiyorsanız, vergi oranlarını düşürünüz, vergi tabanını genişletiniz. Vergi tabanını genişletme hususunda bugüne kadar ne yaptınız? Ciddî hiçbir çalışma yok. Denetimleri artırmanız lazım, kayıtdışı ekonomiyi kayıt altına alma noktasında çalışmalar yapmanız lazım. Aksi takdirde, bugün, mevcut olan vergi mükelleflerinin üzerine daha çok gitmek suretiyle bu meselenin içerisinden çıkmanız mümkün değildir. Bugün, ülkemizde uygulanan vergi oranları fevkalade büyük, fevkalade yüksek noktalarda bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün, bütçenin gelir kalemlerinden ziyade, gider kalemleri fevkalade önemli noktaya gelmiştir. Harcama reformunun mutlaka buraya getirilmesi lazım gelir. Harcamaların mutlaka disiplin altına alınması gerekir. Siz, bir taraftan "kaynak ihtiyacı içerisindeyiz, kaynak yetersizliği var" diyorsunuz; ama, getirdiğiniz 2001 yılı bütçesine baktım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özgün, son cümle için mikrofonu açıyorum.

İSMAİL ÖZGÜN (Devamla) - Sayın Başkan, konuşmamı bitiriyorum.

Burada bile, hâlâ, kamuya 2 500 tane taşıt almayı planlıyorsunuz; bunun da bir kısmı binek arabası. Bizde 90 000'lere geldi kamu taşıtları; İngiltere'de ve Almanya'da 15 000'lerle ifade ediliyor. Bizim, elimizdekileri satmamız gerekirken, siz, hâlâ, israf içerisinde ve bu israflar bir tarafta dururken, vatandaştan daha çok vergi istiyorsunuz.

Ben şunu söylüyorum: Siz, vatandaşa dönüp, daha çok vergi verin diyeceğinize, şu topladığınız vergilerin önce bir hesabını verin ve buraya harcama kanununu getirin, harcamalarla ilgili ciddi tedbirler alınsın diyorum.

Hepinizi, saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özgün.

Anavatan Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Nesrin Nas, buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

ANAP GRUBU ADINA NESRİN NAS (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde, Anavatan Partisi Grubu adına görüşlerimi bildirmek için yüksek huzurlarınızdayım; bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, uyguladığımız üç yıllık programın en kritik yılı 2001 yılıdır. Halihazırda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmekte olduğumuz 2001 yılı bütçe hedeflerinin tutturulabilmesi için de, bugün görüştüğümüz vergi yasa tasarısı özel bir önem arz etmektedir.

Hepimizin bildiği gibi, istikrar programları pek de hoş giden şeyler içermez. Aslında, bu programlar, geçmişteki aşırı savurganlığın ve disiplinsizliğin bedelidir ve bu bedeli, maalesef, hep beraber ödemek zorundayız.

Türkiye'nin kronik enflasyonunda kamu kesimi açığının en önemli etken olduğu malum. Yeni bütçe, geçen yıl millî gelirinin yüzde 10'unu aşan bu açığı, bu yıl, yüzde 3,4'ler düzeyine çekiyor; bu da, istikrar programının ilk yılı sonunda, faizlerde sağlanan indirimle oluşan kaynağın, ilave harcamalarla tüketilmemesi konusundaki kararlılığı ortaya koyuyor. Gerçekten, gider bütçesinin sadece yüzde 3,5 oranında artırılması, reel anlamda ciddi bir küçülme demek. Kamu otoritesi, uzun yıllardan beri, ilk kez, kendi bütçesini küçültme iradesini gösteriyor. Ayrıca, gelir bütçesinde yüzde 24'lük bir artış planlanıyor ki, artık, yakın geçmişte olduğu gibi, devletin bütün vergilerini faizlere ayırması gibi sıkıcı bir tablodan kurtulacağımız anlaşılıyor. Faiz ödemeleri toplam gelirin yüzde 39'u, vergi gelirlerinin de yüzde 52'si düzeyinde kalıyor. Bu oran, 2000 yılında, hatırlatmak istiyorum, yüzde 76,2 idi.

Bütçenin en belirgin özelliği, enflasyonla mücadele programının devreye girmesinden sonra, faizde yaşanan düşüşün sayılara yansımaları. Küçük bir hatırlatma yapmak istiyorum. 1990'da, kamu, yıllık ortalama yüzde 105'le borçlanmıştı, bu yıl ise, ortalama yüzde 35,5'le borçlandı. Dolayısıyla, 2000 yılı faiz giderleri, bir önceki yılın yüksek faizini yansıtıyordu, 2001 yılı faiz giderleri ise, bu yılın düşük faizini yansıtıyor. İki sayı vermek istiyorum: Bu yıl toplam 21,1 katrilyon lira faiz ödemesi yapılacağı öngörülüyor, önümüzdeki yıl bütçelenen ise, 16,7 katrilyon lira. Yani, bütçedeki faiz giderleri, nominal olarak yüzde 21 azalıyor. Hesabı dolarla ya da 2000 yılı fiyatlarıyla yaparsak, faiz harcamalarındaki düşüşün çok daha belirgin olduğu ortaya çıkıyor. Dolarla yüzde 30,5, bu yılın fiyatlarıyla da yüzde 33 oranında bir gerileme söz konusu.

Kur politikası, enflasyonu ve faizi indiriyor, böylece, bütçedeki faiz harcamaları kalemi küçülüyor. Dolayısıyla, hükümet, diğer harcamalarında bir kısıntıya gitmese bile, bütçe açığı da kendiliğinden küçülüyor. Ancak, bu, önümüzdeki yıllar için aynı şekilde olacak demek değil. Bu nedenle, bu vergiler özel bir önem arz ediyor.

2001 yılı enflasyon hedeflerine gelince: Enflasyonun toptan eşyada yüzde 10, tüketici fiyatlarında ise yüzde 12 civarında gerçekleşmesi hedefleniyor. Bilindiği gibi, bu yıl, enflasyon oranları hedefleri revize edildi ve 2000 yılı enflasyon hedefi TEFE'de 9 puan artırıldı. Buna göre, TÜFE hedefi yüzde 25'ten 34'e, TEFE hedefi de yüzde 20'den 29'a çekildi. Diğer ekonomik hedeflerde de revizyona gidildi ve daha önce, toptan eşya fiyatlarında 2000 yılı için yüzde 38,5 olarak belirlenen ortalama artış yüzde 50,6'ya yükseltildi, gayri safi millî hâsıla deflatorü de yüzde 42,5'tan yüzde 50'ye yükseltildi.

Sayın milletvekilleri, 2000 yılı için ortaya konulan iddialı enflasyon hedefleri aşıldı denilebilir; ama, çok önemli bir şey var; tüketici enflasyonu, yerleşmiş olduğu yüzde 70-80'ler bandından, ilk olarak, yıllardan sonra, yüzde 30'lar bandında dalgalanmaya başladı; bu, son derece önemli bir gerilemedir.

Sayın milletvekilleri, bir başka önemli husus da, kamunun borçlanma gereğinin gayri safi millî hâsılının yüzde 10'ları civarından yüzde 3,4'üne gerilemesidir. Kuşkusuz, bu, hepimiz açısından ve piyasalar açısından ciddiye alınması gereken bir hedeftir.

Evet, bu yıl sonu itibarıyla, bütçe giderleri 46,3 katrilyon lira, gelirleri ise 34,8 katrilyon lira olacak. Buna göre, bütçe açığının 11,5 katrilyon lirayla, gayri safi millî hâsılının yüzde 9,3'ü düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz. Faiz hariç dengenin ise, gayri safi millî hâsılının yüzde 7'si oranında 8,6 katrilyon lira düzeyinde bir fazla vermesi bekleniyor. Özellikle vergi gelirlerindeki hedefin aşılmasının katkısıyla, bütçe açığının 2 puan daha azalacağı, faiz dışı fazlanın 1,4 puan daha yükseleceği anlaşılıyor. Bu durum, uygulanan üç yıllık ekonomik program açısından son derece önemlidir.

Sayın milletvekilleri, görünen o ki, bu yıl, cari açık, hedeflenenin üzerinde çıkacak. Nitekim, Maliye Bakanı Sayın Oral, cari açığın yıl sonu itibariyle 8,2 milyar dolar; yani, gayri safi milli hâsılanın yüzde 4,1'i düzeyinde oluşacağını belirtti.

Bu açık, öncelikle Euro'nun dolar karşısında sürekli değer yitirmesi ve petrol fiyatlarındaki olağanüstü artışlardan kaynaklanmış olsa da ve mevcut rezervlerimiz dikkate alındığında, programı aksatacak bir düzeyde bulunmasa da, uluslararası kuruluşlar ve piyasalar, sürekli olarak böyle bir açık vermemize izin vermezler. Bu nedenle, dış açığın azalması için, toplam talebin düşmesi gerekir; çünkü, bu, ithalatı artırır.

Bunu yapmanın üç yolu vardır. Ya ihracatı artırırsınız -ki, enflasyon ve diğer makro hedefler bunu istediğiniz ölçüde artıramayacağınızı size söylüyor- ya da büyümeyi kısırsınız -ki, geniş yığınlar harcamalarını kısar, dolayısıyla, ithalat düşer; ancak, fakirleşme artar- veya kamunun satın aldığı mal ve hizmetleri azaltırsınız, toplam talebi bu şekilde düşürürsünüz.

Kamu talebi yeteri kadar kısılsa, bu, ithalatı etkiler, dış açığı azaltır. Ancak, bu da, öyle, sanıldığı kadar pek kolay bir şey değil; çünkü, kamu talebinin, toplam talep içindeki payı, söylenenlerin aksine, oldukça düşük. 2001 yılı bütçesinin dış açık üzerinde etkili olabilmesi için, kamu harcamalarının reel olarak yüzde 20 kadar kısılması gerekiyor. Sadece bu oran bile, bu konuda ne kadar az alternatifimiz olduğunu gösteriyor.

O zaman, geriye bir tek yol kalıyor; o da, vergi. Bu nedenle, yoğun eleştirilere muhatap olan bazı ek vergilerin iki yıl daha uzatılması kararı, tek uygun seçenek olarak karşımıza çıkıyor.

Sanırım, uzun lafa gerek yok. Türkiye'de düşük vergi yükü sorunu olmadığı, aksine, vergi mükelleflerinin üzerinde ağır bir vergi yükü olduğu hepimizin malumu; ama, asıl sorunumuz, ciddi bir vergi adaletinin olmayışı. Ama, bu, bugünün sorunu değil; bu, yıllardan beri böyle ve düzelme yolunda da önemli adımlar atılıyor.

Yine hepimiz biliyoruz ki, serbest piyasa ekonomisinde firmaların rekabete dayanıklılığı, firma içi pek çok faktörle birlikte dışsal bir faktör olan ülkedeki vergi düzeni ile çok yakından ilişkili; yani, vergi, sanıldığı gibi, sadece, kamu maliyesiyle ilgili makro bir sorun değil; aksine, global dünyada ekonominin konumunu nihai olarak tayin edecek olan firma kararlarındaki etkisi açısından birinci derecede önemli mikro bir sorundur.

Sayın milletvekilleri, Kopenhag ve Maastricht kriterlerinde somutlaşan Avrupa Birliğine uyum ölçüleri, temelde dünyaya ve global piyasalara ayak uyduracak bir Türkiye'nin sosyal, siyasal ve ekonomik vizyonu için çok yararlı ve önemli bir yol haritası niteliğinde. Bu yolda, en önemli yüklerden birini taşıyacak olan Türk işletmeleri, Türk firmaları da gümrük birliği konusunda verdikleri sınavın daha da zorlusunu, rekabet konusunda vermek durumunda kalacaklar. Rekabetin her yerdeki önemli bileşenlerinden biri olan vergi düzeni, öyle olmalı ki, bu sınavı daha da güçleştirmesin.

Vergi yükü açısından bakıldığında ki, benden önceki değerli hatip de ifade ettiler, özellikle sosyal güvenlik primleri dışarıda bırakılırsa, Türkiye'de yüzde 24 civarında olan vergi yükünün, İspanya ve Yunanistan gibi Güney Avrupa ülkelerinden yüksek olduğunu, Avrupa Birliği ve OECD ortalamasına oldukça yaklaştığını, üstelik 2000 yılında alınan ekvergilerle bu açığın neredeyse tümüyle kapanarak yüzde 26'lara çıktığını, bunun biraz azalarak da olsa, 2001 yılında da devam edeceğini görüyoruz.

Gelişmekte olan bir ülke için, bu oranlara bakarak söylenecek şey şu: Toplam vergi yükünde oldukça iyi bir durumdayız. Kötü olan bunun dağılımı. 65 milyonluk ülkede hâlâ sadece 2 milyon Gelir Vergisi mükellefi ve 500 bin Kurumlar Vergisi mükellefi var; yani, vergiyi tabana yayma konusunda, maalesef, sınıfta kalmış bulunuyoruz.

Bakımız, 1997'de yüzde 28 olan vergi kaçağı, 1999'da yüzde 44,7'ye yükselmiş. Evet, Maliye Bakanlığının, vergi kaçağını önlemekte çok büyük bir adım atmış; ancak, sorun hâlâ ciddiyetini koruyor ve bize yaygın vergi denetimi kadar, vergilemede yeni bir anlayışı hâkim kılmak zorunda olduğumuzu da söylüyor. Vergi yükünün eşit dağılmamasının iki önemli sonucu var: Birincisi, vergi artışlarının yükünü çeken kesim, aynı zamanda, ekonominin rekabet kapasitesini oluşturan ve ülkeyi dış dünyayla buluşturacak olan kesim. Bu firmaların elindeki kullanılabilir kaynakların azaltılması ve yatırım heveslerinin kırılması sonunda Türkiye'nin rekabet gücü açısından bir risk oluşturuyor. Ayrıca, bu durum, muhtemelen, yabancı kaynak girişini de caydırıyor.

İkincisi ve daha da önemlisi, vergi ödemeyen veya gereğinden az ödeyen kesimde de etik ve hukukî sakıncalar bir yana, verimsizlik gizlenmiş oluyor; çünkü, vergi, bir maliyet unsurudur. Vergi ödeseydi ayakta duramayacak olan firmaların vergi ödemedikleri için yola devam edebilmesi ve yeniden yapılanmayı savsaklaması, ekonomideki verimlilik düzeyini aşağı çekiyor bir bütün olarak; bu nedenle, vergi tabanını genişletmek zorundayız. Dolayısıyla, vergi numarasının yaygınlaştırılması, vergi idaresinde otomasyon düzeyinin yükseltilmesi -ki, biliyorum, bu çalışmalar Maliye Bakanlığının hep gündeminde ve oldukça önemli yol almış durumdalar- ve mevzuatımızda, yabancıların "enforcement" dedikleri fiilî uygulanabilirlik ya da zorlayıcılık konusundaki boşlukları doldurmak gerekiyor. Bu bağlamda, kamuoyunda "nereden buldun" diye adlandırılan ve 2002 yılı sonuna kadar ertelenen uygulamanın bir şekilde öne alınması, maalesef, gerekiyor. Çünkü, Vergi Usul Kanununda zaten var olduğu sayılan otokontrol, Gelir Vergisi Kanunundaki hukukî dayanağı bulunmadıkça, uygulanamıyor.

Sayın milletvekilleri, 2000 yılına ilişkin vergi gelirleri, ek verginin yarattığı yaklaşık 2,5 katrilyon liralık dopingle hedeflerin üzerinde gerçekleşecek. Gelir, KDV, ek vergi, Taşıt Alım ve Damga Vergisi ise beklenenin üzerinde performans göstermiş bulunuyor. Maliye Bakanlığının verilerine göre, bu yıl bütçesinde 24 katrilyon lira olarak öngörülen vergi gelirleri, yıl sonunda 26 katrilyon 550 trilyon lira olarak gerçekleşecek. Bu artışı da, deprem nedeniyle uygulamaya konulan ek vergiler ve faiz vergisi sağlayacak.

2000 yılı sonunda devletin kasasına, faiz vergisinden 1 katrilyon 627 trilyon lira girecek; Ek Gelir Vergisinden 95 trilyon lira, Ek Kurumlar Vergisinden 177 trilyon lira, Ek Motorlu Taşıtlar Vergisinden 66 trilyon lira, Ek Emlak Vergisinden de 62 trilyon lira toplanacak. Bu tasarıyla, iki yıl daha devamı öngörülen Özel İletişim Vergisinden ise, bu yıl 340 trilyon lira, Özel İşlem Vergisinden de 183 trilyon lira gelir elde edilecek. Bu şekilde, ek vergilerin toplam hâsılatı 2,5 katrilyonu biraz aşacak.

Sayın milletvekilleri, bir başka maddeye ilişkin de görüşümü belirtmek istiyorum. İstikrar programının bankacılık sektörü üzerindeki etkilerine gelince; medyanın bazı kesimleri, olayın, daha çok polisye ve sansasyon tarafı üzerinde dursa da, aslında, olan biten, bankacılıkta beklenmeyen ve pek de bilinmeyen bir şey değil. Özellikle, son iki yılda, bankacılık sektörü, oldukça sert dış ve iç şoklarla karşılaştı. Elbette, bankaların bazıları gerçekten kötü niyetliydi; ama, birçoğu da sert iç ve dış şoklardan olumsuz etkilendiler; bir kısmı da yanlış riskler aldı ve hata yaptı; tıpkı, daha önce, Amerika'da ve Asya'da olduğu gibi. Bundan onbeş yıl önce, Amerika'da, üç yıl önce de Asya'da yaşananlar, istikrar programı nedeniyle bugün Türkiye'de yaşanıyor. Bu nedenle, sektörde birleşmeler ve sermaye artırımları, mutlak surette teşvik edilmelidir. Aksi takdirde, banka iflasları, daha da artma ihtimali taşıyor. Birleşmelerin teşvikini, aynı zamanda, yabancı bankaların sisteme girmelerini de özendirir; ki, rekabeti artırma açısından, onların varlığına da şiddetle ihtiyacımız var. Bu nedenle, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici madde bu amaca

yöneliktir. Öncelikle, amaç, sektörün sağlıklı gelişimini sağlamak, kurallara uyan bankaların faaliyetlerini sürdürmesinin, uyum sağlayamayanların ise, sistemden çıkmasının ya da devir ve birleşme yoluyla yola devam etmesinin önünü açmak, bu nedenle de, devir ve birleşme sırasında bu işlemlere taraf olan bankaları, devir ve birleşme sonucu ortaya çıkacak vergi yüklerinden arındırmaktır. Aslında, birleşmeler, bir değer artışı değil, gerçekte bir konsolidasyondur. Ancak, ülkemizde, vergi otoritesi, uzun yıllar, birleşmelere bir değer artışı olarak bakmış ve öyle vergilendirmiştir; şimdi, bu yanıltan vazgeçilmektedir. Bu haliyle, yasa, son derece olumludur. Ancak, belirtmeden geçemeyeceğim, bazı eksiklikleri de içermektedir. Teşvikler, sadece bankalara değil, aynı zamanda, malî sektörün bir bütün olduğu düşünülerek, malî sektörün diğer kurumlarını da, birimlerini de kapsamalıdır. İlaveten, dünyadaki birleşmelerde hâkim trend, hisse senedi swapları şeklindedir. Dolayısıyla, hisse senedi swapları yoluyla yapılacak birleşmeler de teşvik kapsamında yer almalıdır.

Banka birleşmelerinde, bankanın tamamının değil, tüzel kişiliğini kaybetmeden sadece bir bölümünün devralınmasının yolu açılmalıdır ki, bu husus, özellikle yabancı yatırımcı açısından önemlidir. Örneğin, bankalara, operasyon maliyetlerini azaltmak için, tüzel kişiliğini yitirmeden, şubelerinin bir kısmını devredebilme, satabilme imkânı getirilmelidir. Ayrıca, grup içi şirketlerin birleştirilmesi de teşvik edilmelidir ki, bu, aynı zamanda, reel sektörün de ihtiyaç duyduğu bir husustur. Ancak, bu önlemler, hem malî hem de reel sektörü kapsamalıdır. "Şimdi, yangın, malî sektörde; hele önce onu bir söndürelim, sonra reel sektörü düşünürüz" demek, ekonominin şiddetle ihtiyacı olan yeniden yapılanmanın önünü tıkamak anlamına gelir ki, global dünyanın hâkim trendi olan verimliliği, artık, çok daha uzun bir süre görmezden gelemeyiz.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı arz ediyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Nas'a teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisinin görüşlerini, Bingöl Milletvekili Necati Yönder ifade edecekler; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA NECATİ YÖNDAR (Bingöl) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 sayılı ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının tümü üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Yüce Meclisi ve siz değerli parlamenterleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, vergi konusunun ne denli hassas bir konu olduğu malumlarındır. Çünkü, vergi, bir ülkenin hükümlerlik alanına giren temel konuların başında gelmektedir. Bu nedenle, bir ülkede vergi alınması, bir başka ifadeyle, yeni vergi konulması, uzun bir çalışmadan sonra gündeme gelmektedir. Akşam karar verip sabahleyin parlamentoya vergi yasa tasarısı sevk edilmesine hukukun üstünlüğünü tartışmasız kabul eden uygar bir ülkede raslanamaz; ancak, maalesef, bizim gibi hükümetlerin bulunduğu ülkelerde, vergi yasaları, kamuoyundan kaçırılırcasına hazırlanır ve apartapar parlamentoya sevk edilir. Tabii ki, bunun nedeni vatandaşın yeterince bilgi sahibi olmasının önünü kesmektir. Oysa, demokrasilerde halktan korkmak, halka güvenmemek ilkesi asla söz konusu olamaz ve olmamalıdır; ancak, burada, Yüce Meclisin huzurunda, bu hükümetin halktan korktuğunu, halkın yeterince bilinçlenmemesi için âdeta özel bir çaba harcadığını vurgulamak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümet vergi geliri uygulamalarında adil davranmadığı gibi vergi politikası olarak da, vergi verenin yakasına yapışmak gibi bir politika izlemektedir. Vergi tabanının genişletilmesi gibi bir uygulamayı asla düşünmemektedir. Halkın deyiimiyle, kümesteki kazlarla ilgilenen hükümet, vergi kaçakçılığının önüne geçmek gibi bir çabanın içine asla girmemekte ve girmemeye de ayrı bir özen göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakınız, huzurlarımıza getirilen yeni vergi yasa tasarısının genel gerekçesinde ne deniliyor: "2000 yılında başlayan üç yıllık ekonomik istikrar programının en önemli ayaklarından biri vergi politikasıdır. Programın birinci yılında, vergi gelirleri açısından olumlu gelişmiş olup, bu yıl için öngörülen vergi tahsilatının tahminlerin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir." Bunun daha açık anlatımı, hükümet diyor ki: Ben, vergi uygulamaları açısından başarılıyım, öngörülenin üzerinde vergi topladım; ama, ayrıntıya girdiğimizde, hükümetin hiç de başarılı olmadığı görülmektedir. Nitekim, 2000 yılı gelirlerine baktığımızda bütçe hedefleri aşıyor gibi görünse de bunun nedeninin deprem vergileri olduğu anlaşılmaktadır; yani, deprem vergileri olmasaydı, Maliye Bakanlığı, öngörülen vergi gelirlerinin altında kalacaktı. Dolayısıyla, bir anlamda, depremi fırsat bilen sayın hükümet, yeni vergileri getirmiş ve vergi politikasındaki başarısını deprem vergileri üzerine inşa etmiştir.

Değerli arkadaşlarım, hazır yeri gelmişken sormak gerekiyor; Sayın Başbakan ve Sayın Maliye Bakanı, deprem vergileriyle depremzedelerin yaralarının sarılacağını ve depremzedelere en kısa sürede kalıcı konutlar yapılacağını ısrarla söylediler. O kadar ki, deprem vergilerinin başka bir alanda kullanılmayacağını ve deprem bölgesinde yapılan yatırımların düzenli aralıklarla kamuoyuna açıklanacağını ifade ettiler. Ben bir parlamenter olarak bu konuda, bugüne kadar herhangi bir bilgiye ulaşamadım. Bilim çevrelerinden araştırdım, üniversitelerde böyle bir bilgi yok. O zaman, deprem bölgesinde neler olduğuna bakıyorsanız, depremin üzerinden iki kış geçecek, halk yine çadırlarda kalıyor.

Şimdi, buradan hükümete sormak istiyorum: Sayın Başbakan, bu ülkede, inşaat teknolojisi, kalıcı konut yapmak için iki yıldan fazla bir süre beklemeyi mi gerektiriyor? Oysa, bizim bildiğimiz, Türkiye'de inşaat teknolojisi çok ilerledi. Değil ki iki yıl, iki ayda depreme dayanıklı kalıcı konut yapıp teslim eden saygın müteahhitlerimiz vardır; ama, bu hükümet o kadar beceriksiz ki, binlerce yurttaşı ikinci kış çadırlarda yaşatmayı başardı. Bu başarıdan ötürü hükümeti huzurlarınızda kutlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, vergi konusunda duyarlı davranılması gerektiği de bir başka gerçektir. Hükümetlerin, parlamentonun yerine geçerek mükelleflerin vergi yüklerinde ciddi değişiklikler yapmaları, doğru bir davranış değildir. Kaldı ki, siz değerli parlamenterlerin de bileceği gibi, hükümetler, vergi konusunda kanun hükmünde karamame dahi çıkaramazlar; çünkü, vergi yasalarının ciddiyetle uygulanması gerektiği ve vergi konusunda keyfî yönetimlere izin verilmediği bilinen bir gerçektir. Hemen belirtmek isterim ki, vergi konusu, sadece bizim Anayasamızda değil, bütün uygar ülkelerin anayasalarında benzer hükümler taşımaktadır.

Bakınız, önünüze getirilen tasarıda şu hükme yer verilmektedir: 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilerek Bakanlar Kuruluna vergi miktarlarını taşıtların teknik özelliklerini veya kullandıkları yakıt türleri veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibarıyla ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırılmasına yetki verilmektedir. Bu ne anlama gelir; LPG dediğimiz gazın kullanıldığı araçlarımızın vergilerini hükümet 20 katına kadar artırmaya niyetlidir. Yani, LPG dediğimiz yakıtı kullanan vatandaşlarımız, ticarî taksi

olsun, özel otomobil olsun, bunların tertibatlarını arabalarına taktiranların vergileri 20 kat artırılmaktadır. Yani, yaklaşık olarak, bu sene 50 milyon lira Motorlu Taşıtlar Vergisi ödeyen bir vatandaşımız, 20 katıyla çarptığımız zaman 1 milyarlık bir Motor-lu Taşıtlar Vergisiyle karşı karşıya geliyor.

Şimdi, böyle bir düzenleme, aynı şekilde, Taşit Alım Vergisinde de vardır. Taşit Alım Vergisinden sonra da, bir de, biliyorsunuz, bir Ek Taşit Alım Vergisi söz konusudur. Şimdiye kadar, otomobil ve binek otomobil tabir ettiğimiz taksi veyahut da minibüslerde yüzde 12 oranında Ek Taşit Alım Vergisi alınmıyordu. Şimdiye kadar Katma Değer Vergisi matrahının yüzde 12'si, Ek Taşit Alım Vergisi olarak alınmıyordu; şimdi ne oluyor, bunu, yüzde 36'ya çıkarıyorlar. Yani normal olarak bir arabayı düşünün, Katma Değer Vergisi matrahı dediğimiz Katma Değer Vergisi çarpılmadan önce, onun normal matrahı... Bugün bir TOFAŞ otomobil düşünün -en ucuz bir otomobil- yaklaşık olarak 8-10 milyar civarındadır. Yüzde 12 ile çarptığımız zaman 1 milyar 200 milyon civarında Ek Taşit Alım Vergisi şimdiye kadar ödüyordu bu vatandaşımız; yüzde 36'ya çıkardığımız zaman, buna 3 milyar 600 milyon, otomatikman, bu arabaya zam gelmiş oluyor. Bunun Katma Değer Vergisi hariç tabii.

Bu, hükümetin, kendisini Parlatmentonun yerine koyması demektir. Daha da önemlisi rekabet koşullarına aykırıdır. Biz, burada açıkça şunu söylüyoruz: Ne yapacaksanız getiriniz, Parlatmentoda tartışalım, yasalaştıralım ve siz de uygulamaya koyunuz; ama, sonucu ne olacağı belli olmayan, keyfiliğe prim veren düzenlemeler yapmamız yanlış olur; çünkü, Anayasa, bu tür keyfiliklere izin vermemektedir. Gerçi, Anayasamız, alt ve üst limitleri belirtmek kaydıyla, vergi oranlarında bazı oynamalara izin vermişse de, bu marjların makul seviyede kalması gerektiği açıktır.

Şimdi, hükümet, öyle bir düzenleme öngörüyor ki, 20 kat yükseltecek düzenleme yapma yetkisi istiyor. Bu, açıkça, iyiniyetin suiistimalidir; daha açıkçası, hükümetin yaptığı, kanuna karşı bir hiledir. Bu nedenle, böyle bir tasarıya olumlu bakmamızın imkânsız olduğu açıktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, daha garip bir düzenleme ise, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda yapılmaktadır. Bu kanunun 10 uncu maddesinde yapılan bir değişiklikle, Bakanlar Kuruluna, yeniden, değerlendirme oranı yüzde 50'den fazlasını geçmemek ve yüzde 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etme yetkisi vermektedir. Bu da, aynı şekilde, şimdi şu anda yeniden değerlendirme oranı... Demin, Fazilet Partisine mensup sayın söz arkadaşımız da izah ettiler; geçen sene yüzde 52,1'idi, bu sene yüzde 56,6 şeklinde tebliğ çıkarma hazırlığı içerisinde bulunduğu Maliye Bakanlığı bürokratları tarafından bize o şekilde bilgi ulaştırıldı; bu, normal. 213 sayılı Vergi Usul Kanununda, her sene, toptan eşya fiyatı endeksi, TEFE'den, bir önceki yılın ekim ayından bu yılın ekim ayına kadar ortalama alınan bir enflasyon nispetidir bu; bu, öteden beri uygulanmaktaydı.

Şimdi, bu 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda bir değişiklik yapılıyor, yüzde 56 yeniden değerlendirme oranıyla bir artışa gidiliyor; arkasından da, yüzde 50'lik bir artışa daha gidilmiş oluyor.

Sayın milletvekilleri, malumlarınız olduğu üzere yeniden değerlendirme oranı, demin bahsettiğim gibi, vergi sistemini yüksek enflasyondan korumak için getirilmiştir. Bu uygulama, hem vergi mükellefleri hem de vergi dairesi için kaçınılmaz olarak gündeme gelmiş ve yasalaşmıştır.

Burada aslolan enflasyonu arındırmaktı; ama, getirilen düzenlemeyle, yeni bir vergi yükü getirilmesi... Mesela, enflasyon oranı yüzde 50 olmasına karşın, yeniden değerlendirme oranını, hükümetin, yüzde 100 tespit edebilecek gibi bir durum ortaya çıkıyor. Böyle bir düzenlemenin altında yatan düşüncenin gizli değerlendirme olduğunu belirtmek isterim. Oysa, vergi yükünün adil, uygulamaların

da saydam olması gerekir. Vatandaştan gizleyerek vergi uygulaması yapamazsınız, yaparsanız, vatandaşı aldatmış olursunuz. Bizim insanımız, bu tür davranışlara asla layık değildir. Hükümetin bu konuda daha tutarlı davranmasını özellikle diliyor ve rica ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yukarıda belirttiğim uygunsuzluklar, tasarının diğer maddelerinde yer almaktadır. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, vatandaştan gizleyerek vergi toplamada bu hükümetin başarılı olmayacağını biliyoruz; daha doğrusu, bu hükümet gibi davranan hiçbir hükümet başarılı olamaz. Yol yakinken tasarının geri çekilmesini ve daha adil bir tasarının getirilmesini istiyoruz; çünkü, vergi gibi duyarlı bir konuda yapılacak yanlışlıklardan geriye dönüşün çok zor olduğu bilinmektedir. O kadar ki, yapılacak bir yanlışlık, ekonomide istenmeyen pek çok olumsuzluğa yol açabilir. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, hükümeti bu konuda iyi niyetle uyarmayı bir görev sayıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarı, bir başka talihsizliğe daha imza atmaktadır. Bu tasarıyla, banka batırlara prim verilmekte, âdeta banka batır, sonra birleştir, senden vergi almayacağım düşüncesi egemen kılınmak istenmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunda tasarıya eklenen bir maddeyle, batık bankalara prim verilmektedir. Arkadaşlar, ne yaptılar; Kurumlar Vergisi Kanununa geçici 39 uncu maddeyi eklediler ve dediler ki, batık bankaları, şu batırılmış 10 tane bankayı kim alıyorsa, onların zararlarını, sen, kendi kazançlarından, vergilerinden indirim konusu yapabileceksin. Bugün, son beş yıllık zaman aşımı... Vergi Usul Kanununda zaman aşımı beş yıldır. Bugün bankayı birisi almak istedi; geçmişe dönük beş yıllık zararını da, bugün itibarıyla, bilançolarının, aktif ve pasif olarak kül halinde devraldığı zaman bakıyoruz ki, bu bankanın oluşmuş olan zararlarını, bu kişiye biz beş yıllık bir süre daha veriyoruz ve böylece on yıllık bir zarar burada söz konusu oluyor. Demek ki, bugün 10 tane batık bankayı satın alan bir müteşebbis, on yıllık oluşmuş zararını, kendiliğinden ne yapıyor arkadaşlar, indirim konusu yapmış oluyor. Yani, bir yerde kendisi, devlete vereceği Kurumlar Vergisinden zararlarını mahsup etmek suretiyle, bir yerde bedavaya getirmiş oluyor. Yani, bankayı satın aldığı zaman da, bedavaya getirmiş oluyor.

Türkiye'de batık bankalara sağlanan garantiler bir yandan dururken, bu vergi tasarısıyla, batık bankaların birleşmelerinin vergi dışı tutulması, ahlakî olmadığı gibi doğru da değildir. Bakınız, bu hükümet, sözde birtakım uygunsuzlukların üstüne gittiğini söylemektedir. Doğru Yol Partisi olarak, üzerine gidilen her türlü yolsuzluk nedeniyle hükümetin yanındayız; ama, bunu şovlara dönüştürerek, daha sanık durumundaki insanların mahkûm edilmesini de anlamak istemediğimizi söylemek istiyoruz.

Ben size, zamanım varsa, şu... Şimdi arkadaşlar, hükümet, getirmek istediği 4306 ve 4481 sayılı yasalarla ne getiriyor; deprem nedeniyle, Özel İletişim Vergisi ve Özel İşlem Vergisi adı altında 2 tane yeni vergi ihdas ettiler. Bu 2 tane yeni vergi, deprem vergisi adı altındadır; Sayın Maliye Bakanımız buradalar, bu vergileri getirdikleri zaman, bir yıla mahsus, deprem nedeniyle biz böyle bir şey getiriyoruz dediler.

Şimdi, önümde, söyle bir tablo var: Lütfen arkadaşlarım, şu tabloya bir iyice bakın, Özel İşlem Vergisine tabi tutarlar yazıyor.

- 1-Vergi dairelerine verilen beyannamelerden alınan pay.
- 2-Belediyelere verilen beyannamelerden alınan pay.
- 3-Gümrük idarelerine verilen beyannamelerden alınan pay.
- 4-Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen bildirelerden alınan pay.

- 5-Motorlu taşıtların kayıt, tescil ve devirlerinden alınan pay.
- 6- Spor Toto, Spor Loto ve Sayısal Loto oyunlarından alınan pay.
- 7- At yarışlarından alınan pay.
- 8- Silah taşıma ve bulundurma vesikaları, kara avcılığı ruhsat tezkerelerinden alınan pay.
- 9- Havayoluyla yolcu taşımacılığı, gidiş-dönüş; yani, her uçak biletinden alınan pay.
- 10- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası işlemlerinden alınan pay.
- 11- Sermaye Piyasası Kurulu işlemlerinden alınan pay.
- 12- Cep telefonlarından, sabit telsiz ve GSM aboneliğinden alınan pay.
- 13- RTÜK tarafından reklam gelirleriyle birlikte alınan pay.
- 14- Tapu işlemlerinden alınan pay.

Şu saydığım 14 kalem, hemen hemen tüm vatandaşlarımızın, her gün karşı karşıya bulunduğu işlemlerdir.

Bu 14 işlem den, ayrıca, bir de eğitime katkı payı alıyoruz; yani, şimdi saydığım 14 işlem den, ayrıca, mükerrer olarak, bir de eğitime katkı payı alıyoruz. Yani, bunlardan, zaten, eğitime katkı payının matrahını, aynı şekilde, Özel İşlem Vergisi tutarı olarak alıyoruz.

Şu gördüğünüz de, bir cep telefonu faturası. Bu cep telefonundan ne alıyoruz arkadaşlar; bundan da Özel İletişim Vergisi alıyoruz.

Özel İletişim Vergisi... Bakın şimdi:

- 1- Aylık sabit ücret deniliyor.
- 2- KDV matrahı.

Bu, hemen hemen her işlem den alınan bir vergidir, Katma Değer Vergisini, biz, bir tarafta tutalım.

Ayrıca, Özel İletişim Vergisi, yüzde 25. Özel İletişim Vergisini anlatıyorum; yani, bu kadar da insafsızlık olmaz.

Bir sefere mahsus, bu vatandaşlar, ne yaptılar; rıza gösterdiler ve size ödediler. Bunu, 2002 yılına kadar uzatmak, insafsızlıktan başka bir şey değildir. Korkarım ki, bunları bir beş yıl daha uzatacaksınız; çünkü, buradan tatlı bir gelir geliyor.

Bu vesileyle, hepinize saygılar sunarım. (DYP ve FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yönder.

Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini, Sakarya Milletvekili Sayın Ramis Savaş ifade edeceklerdir.

Buyurun Sayın Savaş.

Süreniz 20 dakika.

DSP GRUBU ADINA Ş. RAMİS SAVAŞ (Sakarya)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; huzurlarınıza 539 sıra sayılı olarak sunulan Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Kurumlar Vergisi Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısıyla ilgili konuşmama başlarken; şahsım ve Demokratik Sol Parti Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemiz, yıllardır, enflasyonla işsizlik arasında tercih yapmaya zorlanarak yönetilmiş, vergi ve ekonomik sistemimizdeki eksiklikler ise, bu yapıya sürekli katkıda bulunmuştur. Türkiye, enflasyon ve işsizlik arasında tercihte bulunma zorlamasından kurtulma yönünde önemli adımlar atmaya başlamıştır. Tercihimiz, kesinlikle, ya enflasyon ya da işsizlik olamaz ve olmamalıdır. Bizim ihtiyacımız, sağlam, parasal ve mali kurallara dayanan güçlü bir ekonomidir; dolayısıyla, ekonominin sağlam mali kurallara dayandırılması, Türkiye'nin en önemli gereksinimi olup, biz, bunu, mutlaka, sağlamak zorundayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; asolan, dağınık olmayan, etkin, işlevsel hale getirilmiş kamu harcamalarının, sağlam ve reel gelir kaynaklarıyla finanse edilmesidir. Sağlam parasal ve mali kurallara dayanan güçlü bir ekonomiye ulaşabilmek açısından, devlet giderlerinin vergilerle karşılanması gerekli olmakla birlikte, vergi istemek ve almak, hükümetler açısından, hiçbir zaman, sevimli sayılabilecek uygulama olarak görülemez. Ancak, 2000 yılında başlayan üç yıllık ekonomik istikrar programının en önemli ayaklarından birini vergi politikası oluşturmaktadır. Bu çerçevede, 2000 yılı, 2001 yılı, 2002 yılları bütçeleri gelir hedeflerinin gerçekleşmesi, istikrar programı uygulamaları açısından son derece önemlidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; esasen, 1998 yılında yapılan vergi reformunun temel taşlarından olan gelirin tanımı maddesi uygulamasının, 31.12.2002 tarihi sonuna kadar ertelenmesi, Türk vergi sistemini, çok önemli bir otokontrol müessesesinden yoksun kılmıştır. Bu tercihin, vergi gelirlerinde meydana getireceği azalış, deprem dolayısıyla çıkarılan ve uygulama süresi 31.12.2000 tarihiyle sınırlı olan 4481 sayılı Kanunda yer alan bazı düzenlemelerle giderilmeye çalışılmıştır. Bu kanunun uygulamasından elde edilen gelir, kanunun yürürlüğe girdiği 26.11.1999 tarihi ile 30.9.2000 tarihleri arasındaki 10 aylık dönemde 2 katrilyon 368 trilyon dolayında olmuştur. Bunlar, tahakkuk eden vergi rakamlarıdır.

4481 sayılı Kanun, 2000 yılı bütçe geliri hedeflerine ulaşma bakımından çok önemli bir işlev görmüştür. Elde edilen gelir rakamlarına bakıldığında, uygulama süresi bu tasarıyla uzatılması düşünülen vergilerin getireceği yükün de önemli bir büyüklük teşkil etmediği görülecektir.

Sayın milletvekilleri, 4481 sayılı Kanuna göre tahakkuk eden 2,3 katrilyon verginin 1,4 katrilyon lirası, yani, yüzde 63'ü faizden, bir başka deyişle rantiyeden elde edilmiştir. Bu vergilerin 99 trilyonu Gelir Vergisinden, 187 trilyonu Ek Kurumlar Vergisinden, 61 trilyon lirası Ek Emlak Vergisinden, 104 trilyon lirası ise Ek Motorlu Taşıtlar Vergisinden sağlanmıştır. Görüşmekte olduğumuz tasarı kapsamında yer almayan, az önce saydığım ekvergilerden elde edilen gelir, tahakkuk itibarıyla 1,9 katrilyon liradır. 4481 Sayılı Kanun kapsamında tahsil edilen vergilerin; yani, bu tasarıda ele almadığımız vergilerin toplam vergi yükü içindeki payı yüzde 81 dolayındadır, devam eden vergilerin payı ise yüzde 19 dolayındadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmeye başladığımız 2001 yılı bütçesinde öngörülen hedefler, 2000 yılı bütçe uygulama sonuçlarıyla karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, başlangıç hedefleriyle gerçekleşme tahminleri arasında dahi büyük iyileşme olduğu görülmektedir. Örneğin, 2000 yılı bütçesinin başlangıç hedefi, bütçe giderlerinin yüzde 51,4'ünü; vergi gelirlerinden karşılanmasını öngörmekteydi. Bütçenin 9 aylık uygulama sonuçlarına göre, 2000 yılı vergi gelirleri, bütçe giderlerinin yüzde 57,1'ini karşılayacak görülmektedir. 2001 yılı bütçesinde öngörülen hedef ise yüzde 65,7'dir. Görüldüğü üzere, vergi gelirlerinin bütçe giderlerini karşılama oranında, bir önceki yıla göre yüzde 14 dolayında bir iyileşme olmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu tasarının temelini, 4481 Sayılı Kanunla getirilen Özel İşlem Vergisi ile Özel İletişim Vergisininin 31.12.2000 tarihinde bitecek olan uygulama süresininin 31.12.2002 tarihine kadar uzatılması oluşturmaktadır.

Konuşmacı arkadaşlarımız "vergi, yine vergi" diyorlar. Eğer, zorunlu devlet hizmetlerinde süreklilik istiyorsak, buraya getirilen her vergi kanununa karşı çıkmak anlamlı değildir. Şu da bilinmelidir ki, tasarımı eleştiren arkadaşlarımızın, bu tasarı kapsamında, 2 yıl süreyle tahsiline devam olunacak Özel İşlem ve Özel İletişim Vergisininin toplam yükünün, 4481 Sayılı Kanun uygulamasının sadece yüzde 19'u düzeyinde olduğunu gözden uzak tutmamaları gerekiyor.

4306 ve 3418 sayılı Kanunlara göre alınan eğitime katkı payıyla ilgili sürenin uzatılması konusuna gelince: Eğer, hâlâ okul yok, hâlâ sınıflar 50-60 kişilik diye eleştiride bulunuyorsak, bu kanunun yürürlük süresini iki yıl değil daha uzun süreli artırmamız gerektiğini düşünmekteyim.

Sayın milletvekilleri, tasarıyla getirilen diğer düzenlemeler hakkında da kısaca bilgi vermeye çalışacağım. Bu tasarı, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu ile Ek Taşıtlar Alım Vergisinin miktarlarının artırılmasına yetki veren düzenlemeleri paralel hale getirmektedir. Bakanlar Kuruluna belli sınırlar dahilinde artırım yetkisi verilmesi, Anayasada mevcut yetkinin kullanımından ibaret olup, yetkinin en üst haddenden kullanılacağı anlamına gelmemektedir.

Bu arada, Sayın Maliye Bakanımıza, Akaryakıt Tüketim Vergisi, Taşıtlar Alım Vergisi, Ek KDV türündeki dolaylı vergilerin, birkaç yıl öncesinde hazırlıklarına başlanan Özel Tüketim Vergisi Kanununda bir araya getirilerek, dolaylı vergi kanunlarındaki mevcut dağılımı bir an önce giderilmesinin gerekli olduğunu düşünmekteyim.

Bu tasarıyla getirilen bir diğer düzenleme ise, Rekabet Kurumu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve Sermaye Piyasası Kurulunun görev alanına giren işlerden elde ettikleri gelirlerden, Hazineye pay ayrılması uygulamasına iki yıl süreyle devam edilmesidir. Bu düzenlemenin halka yansyan ilave bir yükü bulunmamaktadır.

Tasarının 4 üncü maddesiyle, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde yer alan indirim ve istisnalarla ilgili tevkifat hükümlerine açıklık kazandırılmaktadır. Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin altıncı bendindeki "istisna" teriminin indirimi kapsamadığı gerekçesiyle açılan davalar sonucunda, yatırım indiriminden tevkifat alınıp alınmayacağı konusu ihtilafı hale gelmiş idi. Bu tasarıyla, bu konuya açıklık getirilmesi yanında, istisna uygulamasından dolayı zarar doğması halinde, zarara isabet eden tutardan tevkifat yapılmaması öngörülmektedir. Tevkifatın zarar mahsubunun yapıldığı dönemde yapılmasına imkân verilmesi, yatırımcılar lehine bir düzenlemedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsüden, bankacılık sektörünün içinde bulunduğu durum konusunda çok şeyler söylendi. Ben de, bu kürsüden, 57 nci hükümetin yeni kurulduğu günlerde, Türkiye'de enflasyonun yüzde 70-80 düzeyinde seyrettiği bir ortamda, bankaların yüzde 100'lerin üzerinde devlete borç verdiğini, bu saadet zincirinin kırılması gerektiğini söylemiştim. Evet, şu anda, bu saadet zinciri kırılmıştır. Şimdi, sıra, bu saadet zincirinin kirli halkalarının temizlenmesine gelmiştir. Geline bu noktada, banka bünyelerinin güçlendirilmesi açısından, banka birleşme ve devirlerinin özendirilmesi zorunlu hale gelmiştir. İşte, görüşmeye başladığımız bu tasarının 5 inci maddesiyle, bu ihtiyaç giderilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 29 uncu maddeyle, banka devir ve birleşmelerinden dolayı doğabilecek Kurumlar Vergisi, Banka Sigorta Muameleleri Vergisi, Damga Vergisi ve harçlar gibi vergilere istisna getirilmektedir.

Bazı arkadaşlarımız, hem burada hem de Plan Bütçe Komisyonundaki konuşmalarda, devralınan bankaların bilançolarında yer alan şişirilmiş zararların, devralan veya birleşilen kurumca, beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla, gider olarak kurum kazancından indirimine olanak tanınmasının kötü niyetlilerin işine yarayacağını belirttiler. Bu konuda kaygı duyulması yerindedir; ancak, gider olarak indirilecek zarar tutarının tespitinde, bankalar yeminli murakıplarınca, Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin yedinci bendi uyarınca, belirlenecek mali zarar tutarı esas alınacağından, indirilecek gider tutarı, fiktif, bir başka ifadeyle şişirilmiş zarar tutarlarından arındırılmış olacaktır. Bu konu, Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında, maddenin ikinci bendine ayrıca ilave edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maliye Bakanlığına götürdüğümüz, deprem yöresindeki vergi mükelleflerinin, mücbir sebep nedeniyle, 17 Ağustos 1999 tarihinden sonra vermedikleri beyannameleri topluca verebilmelerine yönelik önerimiz, Bakanlıkça kabul edilerek, tasarının içine, bir geçici madde olarak dahil edilmiştir. Bilindiği üzere, mücbir sebep halinin sona ermesi durumunda, bu mükelleflerden aylık beyannameye tabi olan vergilerle ilgili beyannamelerin, onbeş gün içinde vergi dairelerine verilmesi gerekmektedir.

Maliye Bakanlığı istatistik verilerine göre, örneğin, sadece Sakarya İlinde, aylık beyannameye tabi mükellef sayısı 25 000'dir. Bunun anlamı şudur: 25 000 mükellefin bir yılın oniki ayı için vereceği KDV beyannamesinin sayısı 300 000'dir. Muhtasar ve Damga Vergisi beyannameleri de dikkate alınınca, onbeş gün içinde verilecek beyanname sayısı, sadece bir ilde 500-600 bin düzeyine çıkmaktadır. Mücbir sebebin kalkmasını müteakip, onbeş günlük süre içinde, vergi dairelerinin 600 000 beyannameyi tahakkuk ettirebilme imkân ve kabiliyeti bulunmamaktadır. Bu maddede yapılan düzenleme, mücbir sebep halinin halen devam ettiği, Sakarya, Bolu, Düzce İlleri ile, Kocaeli İlinin Gölcük ve Karamürsel İlçelerinde, mükellefler açısından, bugüne kadar verilmeyen beyannamelerin topluca verilebilmesine imkân sağlamaktadır. Bu uygulama, mükellef, muhasebeciler ve vergi daireleri açısından, iş yükünü son derece hafifletecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; vergi beyannamelerinin topluca verilmesi, deprem yöresindeki vergi problemlerini tamamen çözmeyecektir. Bakanlık yetkililerince de bilindiği üzere, Adapazarı merkezinde 2, Düzce'de 1, Kocaeli-Körfez İlçesinde 1 vergi dairesi depremde tamamen yıkılmıştır. Söz konusu vergi dairelerinden Körfez Vergi Dairesi dışındakilerde otomasyona geçilmemiştir. Bu nedenle, bu vergi dairelerine kayıtlı mükelleflerin 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihi öncesine ait vergi tahakkuk kayıtları ile takipli ve takipsiz vergi borçlarına ilişkin, idarenin elinde hiçbir bilgi ve belge bulunmamaktadır. Vergi Usul Kanununun 115 inci maddesinde yer alan vergi terkin yetkisi de sorunları çözmeye yeterli hükümler içermemektedir. Bu durum nedeniyle, deprem öncesinde sahip olunan veya depremde kaybedilen varlığın sağlıklı bir şekilde tespiti mümkün olmamaktadır. Çünkü, sadece dairelerin değil, binlerce mükellefin de defter ve belgeleri zayi olmuştur.

Özetlemeye çalıştığım bu hususlar dikkate alınarak, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlıkları tamamlanmış bulunan deprem yöresine ilişkin vergi terkini, yatırım indirimi ve benzeri hususları içeren yasa tasarısının bir an önce Meclisimize sevk edilmesi, deprem yöresindeki esnaf, serbest meslek erbabı ile sanayicilerin önlerini görmelerine imkân sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayıtdışı ekonominin ortadan kaldırılmasına yönelik bir temennimi belirterek sözlerime son vermek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bundan otuz yıl kadar önce İçişleri Bakanlığı tarafından oluşum çalışmalarına başlanan MERNİS Projesinde 2000 yılı içinde önemli ilerlemeler kaydedildiğini duymak, son derece sevindiricidir. Bu proje ile Maliye Bakanlığının vergi kimlik numarası projesi birbiriyle uyumlu hale getirilmelidir. Kayıtdışı ve kayıtdışı fon akımlarını önlemek ve parasal işlemlerin çoğunluğunun bankalar sistemi kullanılarak yapılmasını sağlamak amacıyla 4369 sayılı Yasanın Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye bir an önce işlerlik kazandırılması gerekmektedir.

Mükellefler arasında belli bir miktarı aşan ödemelerin, mutlaka bankacılık sistemi vasıta kılınmak suretiyle yapılmasını zorunlu kılan düzenlemenin Bakanlıkça yürürlüğe konulmasının, uygulamakta olduğumuz istikrar programının tutarlı bir şekilde yürütülmesi açısından gerekli olduğu inancıyla, Sayın Başkan ve Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Savaş.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun görüşlerini Adana Milletvekili Sayın Ali Halaman açıklayacaktır.

Büyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

MHP GRUBU ADINA ALİ HALAMAN (Adana) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu, 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının geneli üzerinde söz almış bulunmaktayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümetimiz, enflasyonla mücadele konusunda kararlı bir mücadele yürütmektedir. Uygulanmakta olan ekonomik istikrar programının memnuniyet verici sonuçları da alınmaya başlanmıştır. Uygulanan program, geçmiş hükümetlerin yıllar boyunca ihmal etmesi sonucu birikmiş ve artık tehlike sinyalleri vermeye başlamış olan ekonomik dengelerin yeniden istikrarlı bir yapıya kavuşturulmasını hedeflemiştir.

Bu mücadele, yalnız hükümetin değil, bütün toplum kesimlerimizin destek ve fedakârlıklarına paralel olarak yürütülmektedir. Hükümetimiz, ekonomik istikrar programının dar ve sabit gelirli vatandaşlarımızı mümkün olduğunca en az etkilemesi noktasında gereken dikkati göstermektedir. Bu çerçevede, ücretlilerin maaşlarında, enflasyon oranının üzerinde, kısmen de olsa, refah payı sağlayacak bir artış sağlanması, 2001 bütçemizin temel hedefleridir.

Değerli arkadaşlar, bilindiği gibi, ülkemiz, 1999, 2000 yılında deprem felaketleri yaşamıştır. Bu felaketlerin sebep olduğu maddî ve manevî zararların karşılanmasında, kaynak yaratılması amacıyla, o dönemde konulmuş bulunan ekvergiler, süreç içerisinde malî istikrar programının da bir parçası haline gelmiştir.

Ekonomik dengeleri istikrara kavuşturacak olan malî tedbirlerin başında vergiler gelmektedir. Görüşmekte olduğumuz 539 sıra sayılı kanun tasarısının ilgili maddesiyle, motorlu taşıtlardaki ek Taşıtlar Alım Vergisinin süresi uzatılmaktadır. Ayrıca, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda belirlenmiş vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranında belirlenmiş vergi oranlarını, taşıtların teknik özellikleri, kullandıkları yakıt türü, kullanım amacına göre farklılaştırma ve 20 katına kadar artırma noktasında Bakanlar Kuruluna yetki veriliyor. Bu maddeyle, Bakanlar Kurulu, ek Taşıtlar Alım Vergisi oranlarını, belirlenen sınırlar içerisinde değiştirebilme ve araçların teknik özelliklerine göre ayarlayabilme imkânını elde etmiş olacaktır. Hükümetimiz, bu yetkiyi kullanırken, lüks taşıtların daha çok vergilendirilmesi konusunda gereken hassasiyeti gösterecektir.

Vergi yükünün dar ve sabit gelirli vatandaşlarımızı en az sıkıntıya sokacak ölçüde ayarlanması ve oranların artırılıp azaltılması konusunda, Bakanlar Kurulu, ekonominin gereklerine ve kamu malî dengesinin sağlanması hedeflerine uygun olarak yetkisini kullanacaktır.

Bu düşüncelerle -konuşmamız kısa da olsa- tasarıyla getirilen hükümlerde yer alan düzenlemeleri müspet karşıladığımızı belirtir, hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Halaman.

Böylece, gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmış oldu.

Şimdi, şahıslar adına konuşma taleplerini sırasıyla okuyorum: Sayın Polat, Sayın Türker, Sayın Ayhan, Sayın Aydın, Sayın Özgün ve Sayın Candan.

İlk konuşma, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'a aittir.

Buyurun Sayın Polat.

Süreniz 10 dakikadır.

ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda, Finansman Kanununda değişiklik yapan tasarı hakkında şahsım adına görüşlerimi belirteceğim.

Sayın Bakana, Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyledim, burada da söylemiş olalım. Burada görüldü ki, geçen sene ağustostan sonra gelen deprem vergisinin ana gayesi, depremde meydana gelen zararlar değildi, hükümetin açıklarıydı; ama, hükümet, o anda, vergi toplamak için "bana para lazım" demek için bahane uydurdu, burada -açık konuşayım- depremleri bahane etti ve bir vergi getirdi. Niye; ispatı burada. Eğer, bu vergiler deprem için gelmişse, bu sene niye geldi?.. Neden;çünkü, o zaman da, geçen sene de bu vergilerin gelmesindeki ana gaye, deprem değil, vergiydi. Zaten, Sayın Bakanımızın, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapmış olduğu konuşmada da, geçen sene toplanan vergilerin, bedelli askerlik gelirlerinin falan 1,9 katrilyon olduğunu; fakat, deprem bölgesinde harcanan paranın 1,5 katrilyon olduğunu, dolayısıyla, 400 trilyon liralık bir bölümün de, öyle veya böyle, geçen sene deprem için toplanan bu paraların da yine bütçeye katıldığı belirtilmiş oldu.

Burada, sayın bakanların getirmiş olduğu bu vergilerde birkaç önemli konu var, o da şu: Deniyor ki, geçen sene, vergiler 1999'a göre, yüzde 99,4 arttı; yani, yüzde 100 arttı demek. Bu sene -Türkiye'de enflasyon önce yüzde 20-25 dendi, ama, 9 puan artırıldı; yüzde 29-34 olacak- fiyatlar, tüketicide yüzde 34, toptan eşyada yüzde 29 artarken, halktan, bunların tam 3,5 katı kadar vergi toplandı. Yani, enflasyon 1 arttıysa, halktan alınan vergi 3,5 kat arttı. (MHP sıralarından "Yavaş konuş" sesleri)

Gayet basit; matematiğin varsa, bilirsin. Yüzde 34 veya yüzde 29 enflasyon olan bir ülkede Gelir Vergisinin yüzde 99 artmasının hesabını, ilkokulu bitirdiysen, yaparsın.

Burada görülen konu şudur: Demek, geçen sene halktan toplanan vergide, zulüm diyebileceğim bir büyük ağırlık vardır.

Yine, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapmış olduğu konuşmada, geçen sene bütçe giderlerinin yüzde 76,8 oranında arttığını belirtti. Demek ki, devlet, esasında kendi giderlerini kısmıyor; halktan kısmasını istiyor; ama, kendisi kısmıyor. Kendi giderlerine gelince yüzde 76,8 oranında artırıyor; ama, halkı, önce yüzde 20 veya 25, sonra da 9 puan artışa göre, yüzde 30'luk bir

enflasyona göre ayarlamasını istiyor; ama, kendisini ayarlamıyor. Kendisi yine konuttadır, arabadadır, faizdedir, personeldedir, personel alımlarındadır; giderlerini artırıyor; ama, halka geldiği zaman, bunu böyle istemiyor.

Şimdi, bir konu daha söyleyeceğim. 2000 yılında, bu vergilerden; yani, bu uzatılacak vergilerden, Özel İletişim Vergisinden 340 trilyon lira bekleniyor, Özel İşlem Vergisinden 183 trilyon lira bekleniyor -Maliye Bakanının, bize, yine Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiği bilgiler- İstanbul Menkul Kıymetler Borsasından 280 trilyon lira, eğitim özel gelirinden de 550 trilyon lira bekleniyor. Toplamı ne kadar ediyor; 1 katrilyon 353 trilyon lira. Bu 1 katrilyon 353 trilyon lira, şimdi, devam edecek olan vergilerden geçen sene alınanlar. Bu sene bunlardan ne kadar bekleniyor diye sorulduğu zaman, 1,8 katrilyon lira bekliyoruz dediler.

Burada, önemli olan bir şey söyleyeceğim. O da şu: Geçen sene, bu toplanan ek vergilerle ilgili tasarı burada görüşülürken, akşamüzeri bir önerge verilmiş ve biz, onu alkışlarla kabul etmiştik; faizden de vergi alınmıştı. Faizden alınan bu verginin, bu sene, hemen hemen 1,4 ile 1,6 katrilyon lira arasında hesaplanacağını belirtiyorlar; bazıları 1,4; bazıları 1,6 katrilyon lira diyorlar. Yani, geçen sene toplanan vergilerin yarısından daha fazla faizden vergi toplandı; ama, bu sene, bu alınmıyor. Niye alınmıyor; biz, faizcileri daha fazla üzemeyiz diye alınmıyor.

Şimdi, efendim, reel faizler düştü, onun için biz almıyoruz diyecekler; ama, yine, bugün, tahvil ortalaması yüzde 40, beklenen enflasyon ise yıllık yüzde 15 olacağına göre, ortada yüzde 25'lik bir fark var; ama, bu sene, artık, o faizden vergi alınmayacak; o alınmayan yüzde 6 puanlık vergi... Deniliyor ki, bu sene, faizlerde yüzde 32 artış yapacağız. O faizlerden vazgeçilen yüzde 6'lık payı da kabul edersek, yüzde 38, bu sene, demek ki, halkın üzerinden; yani, vatandaşın üzerinden bir vergi alınacak. Ortalamasını söylüyorum, yüzde 38. Eğer, enflasyon, TEFE'de, dediğiniz gibi yüzde 12 çıkarsa, demek ki, halkın üzerine, reel olarak, yüzde 26'lık, fazladan vergi getiriyorsunuz. Halkın, burada, bilmesi gereken rakam bu. Siz, yüzde 32 artıracaksınız, geçen sene artırdığımız, faizlerden aldığımız vergilerden düşeceğimiz yüzde 6'yı da halkın üzerine koyacaksınız, edecek yüzde 38; enflasyonu yüzde 12'de tutturduğunuz zaman, halktan, reel olarak geçen sene ödediğinden yüzde 26 daha fazla -yani, geçen sene yüzde 99 fazla ödemişti ya, ondan yüzde 26 daha fazla vergi alacaksınız! İşte, bu, sizin mantığınız; yani, sizin halka bakış tarzınız bu.

Siz, bunu yaparken çok mu adil davranıyorsunuz, bir de ona bakalım; yani, ne yapıyorsunuz?.. Mesela, siz, bir insan, tahvil piyasasından 1 trilyon lira, 5 trilyon lira, 10 trilyon lira da alsa, bu sene vergi almayacaksınız. Niye?.. Bir indirim oranı var; bu indirim oranını, 2000 yılında yeniden değerlendirme oranını -ki, şimdi yüzde 56 olarak alıyorsunuz, ekim ayından ekim ayına doluyor, yüzde 56 alıyorsunuz- bir yılda, ortalama olarak bono-tahvil ihalelerinde çıkan oran olan yüzde 40'a bölüğünüz zaman, bu rakam 1'in üzerinde çıktığında, o indirim olayından dolayı, bu bono ve tahvil piyasasından bir insan 1 trilyon lira, 5 trilyon lira, 10 trilyon lira da faiz geliri kazansa, ondan vergi almıyorsunuz. Ama, geliyorsunuz, bakkal Ahmet efendiden, Mehmet efendiden, götürü vergi mükellefinden yüzde 38'lere dayanan vergi istiyorsunuz! İşte, bu da nedir; bu, halkın, bu konularda rahatsız olmasının bir başka nedenidir.

Şimdi, Türkiye'de gelir adaleti diye bir şey yok. Niye yok; çünkü, top-lanan Gelir Vergisinin yüzde 90'a yakın bir bölümü (yüzde 89,6'si) tevkifat ve stopaj yoluyla alınan vergiler; yani, ücretlilerden veya diğerlerinden tevkifat yoluyla alınan vergilerdir. Vatandaşın kendi iradesiyle beyanı üzerinden aldığımız vergi yüzde 10. Demek ki, burada, hakikaten, herkesin dediği gibi bordro mahkûmları var, bu bordro mahkûmları, bu verginin yüzde 90'ını karşılıyor. Peki, bu verginin yüzde

90'ını karşılayan bu bordro mahkûmları, ücretliler için ne kadar gelir indirimi kabul ediyorsunuz; günde 1 dolar civarında kabul ediyorsunuz. Masrafına gelince, günlük harcaması 1 dolar diyeceksiniz; ama, Türkiye'de toplanan verginin yüzde 90'ını bu vatandaşlardan alacaksınız İşte, bunlar, yanlış olan konu, yanlış olan uygulamalar.

Şimdi, Türkiye'de bir başka yanlış olan konu da var ki, Gelir Vergisi kesinlikle tabana yayılmıyor. 1986'da 2 048 000 olan beyannameli Gelir Vergisi mükellefinin şimdi düştüğü rakam 1 988 000. Yani, aradan geçen 14 yıl içerisinde Gelir Vergisi mükellefi artmamış, azalmış. Nüfusun artmış, ticaretin artmış, iş yapan artmış, işlem sayın artmış; ama, Gelir Vergisi mükellefin azalmış. Neden; bir kısmı defterini kapatmış, gitmiş, daha vergi vermiyor, herkes kaçmış vergiden. Bu sefer, devlet de, yakaladığı o 1 900 000 insanın üzerine her gün bir vergi getiriyor. O demişse ki, evet, ben kazanıyorum, devlete bir şey vermek istiyorum, ona her gün bir vergi getiriyor; ama, vergi vermeyen diğer insanlar nerede?.. Onların üzerine hiçbir zaman için gitmiyorlar. İşte, bunlar da, yine sizin yapmış olduğunuz ve halkın çok itiraz ettiği konulardır.

Şimdi, sizde, tabii, sanayi üretmediği için, üretim artışı olmadığı için gelir de yok. Şimdi, niye gelir yok; 1999 yılı yüzde 6 küçülme yaşanan yılı; o, deprem yılı, onu bırak. 1998'i alın, biraz daha normal yılı alın. 1998'e göre, 1987 sabit fiyatlarını karşılaştırdığımız zaman, tarım sektöründe yüzde 2 gerilemişsiniz, sanayide yüzde 0,7 gerilemişsiniz, inşaat sektöründe yüzde 11,4 gerilemişsiniz. İşte, bu çok önemli. Şimdi, düşünün ki, bir yerde bir deprem olmuş, bir felaket olmuş, konut açığı meydana gelmiş; siz, konut üretmemişsiniz, 1987'den bile yüzde 11 daha az konut üretmişsiniz. Bu ne demek oluyor; sizin yapmış olduğunuz inşaat projelerinizin... Neden; bir kanun getirdiniz, dört ay ruhsatlara tahdit koydunuz. Hiç olmayacak şey. Bir taraftan diyorsun ki, konut açığım var, bir taraftan da konut yapmaya mâni oluyorsun; ondan sonra, kanunlarla, kira artışlarını önleyeceğim diyorsun. Bu mantıkla bu iş yürümez. Bunlar, hep yanlışlarınız, görün. Bundan dolayı, üretim artmadığı için, bu sefer, halkta, vergi vermede de büyük teklemler olmuş. Nedir teklemler; vatandaşların yüzde 87'si beyannamesini vermiş; ama, vergi ödeyememiş. Yüzde 13 şu anda ödenmeyen bir vergi var. İşte, biz diyoruz ki, bu yüzde 13 ödenmeyen vergiler önemli bir rakama ulaşmıştır; bunlarla bir anlaşma mı yaparsınız, bir kolaylık mı sağlarsınız, ne yaparsınız, bunların vergilerini ödeyebilecekleri bir kolaylık getirmenizde fayda var diye düşünüyorum.

Şimdi, sizin yapmış olduğunuz bu uygulamaların çok daha çarpıcı başka noktaları var. Nedir; sizin yaptığınız bu politikalarla deri üreticilerinin, tekstil üreticilerinin işyerleri kapanınca, işsizlik artınca, bu sefer, o potansiyel olarak artan işsizler, mevcut işyerinde çalışan insanlara da bir tehlike getirmişler. Nasıl getirmişler; rekabeti kırmışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 1 dakika süre veriyorum; buyurun.

ASLAN POLAT (Devamla) - Zaten, Türk özel sektöründe sendikaların az olması, taşeronlaşmanın çok olması dolayısıyla, bu sefer, bunlar ücretleri kırmışlar ve -yine, sizin zamanınızda çok olan, sosyaldemokrat iktidarlarında olan bir dönemden bahsediyorum- özel sektörde 2000 yılında reel saat ücretleri yüzde 3,5 düştüğü halde, o işçilerin üretime katkıları yüzde 9,8 artmış; yani, bir işyerinde çalışan 3 işçi yüzde 9,8 üretimini artırırken, işyerinden almış olduğu ücrette yüzde 3,5 azalma var; özel sektörde 2000 yılında. Neye göre; 1999'a göre.

Şimdi, burada neyi getirmek istiyorum; getirdiğiniz politika işsizleri artırınca, bunlar da tutmuş, kentlerdeki bu işsizlerin imkânını kırmış ve milleti zayıflatmışlardır. Getirdiğiniz vergiler var; bunları da birkaç maddenin hepsinde sabaha kadar burada oturup, söyleyeceğiz; ama, burada ne var,

sizin getirdiğiniz bu kanunda, hakikaten, bir zulüm var. Neden; çünkü, alabildiklerinizi üzerinize almışsınız, halka hiçbir şey vermemişsiniz. Bakın, bir misal vereyim -vakit kalmadı, biraz sonra anlatayım- Tarım Bakanı durmadan "doğrudan tarım desteği, doğrudan tarım desteği..." Ne kadar vermiş bu sene biliyor musunuz; 700 milyar lira. Tarım Bakanlığından verilen rakam... Doğrudan tarım desteğine verilen bütün para 700 milyar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son cümleliz için açıyorum; ama, son cümleliz olacak.

ASLAN POLAT (Devamla) - Peki... Sayın Başkanım, bunlar böyle sabaha kadar bitmez.

Hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Sayın milletvekilleri, hükümet adına Maliye Bakanı Sayın Sümer Oral konuşacaklar.

Buyurun Sayın Bakan. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen yıl, 20 nci Asrın son yılında, ülke olarak asrın en büyük deprem felaketiyle karşılaştık. Gerek nüfus yoğunluğu itibariyle gerek sanayi, endüstri yoğunluğu itibariyle ülkenin en yoğun bölgesinde bu depremle karşılaştık. Depremde, 18 243 yurttaşımız hayatını kaybetti ve 49 000 civarında yurttaşımız da yaralandı. Tabii, kaybettiğimiz yurttaşlarımızı geri getirmek mümkün değil; ama, tekrar, kendilerine Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Depremi uğrattığı, meydana getirdiği tahribatı en kısa zamanda, süratle tamir edip, o bölgeyi eski canlılığıyla, üretime katkısıyla eski bölge haline getirmek, hükümetin, hatta Türk Devletinin en önemli göreviydi ve öyle de oldu, Türkiye'nin gündeminde birinci önceliğe sahip madde olarak yer aldı. Bugün de deprem, Türkiye'nin birinci önceliğe sahip maddesidir; ancak, 21 inci Asra girerken, yeni bir asır, fevkalade etin şartları olan, global dünyaya dönüşmüş, global rekabetin etken olduğu bir dünyaya giriyoruz, Türkiye'nin de böyle bir mücadeleye girerken, hedefine uygun yolunu çizerken ekonomisini sağlıklı hale getirmesi lazım; ama, ekonomisini sağlıklı hale getirmenin altyapısı, temeli, kamu maliyesini sağlıklı hale getirmektir; çünkü, kamu maliyesinin rakamlarına baktığımız zaman, 21 inci Asrın şartlarını göğüslemek, kucaklamak ve o şartların içerisinde ilerlemek mümkün değildi.

Parametrelere bakıyorsanız, Türkiye, bir yıl boyunca, mütemadiyen vergi topluyor; topladığı vergilerin yüzde 88'ini, sadece bütçe finansmanı için kullanılan borcun, bütçenin finansmanında araç olarak kullanılabilir borcun dozadı arttığı için, yüksek faizleri karşılamak amacıyla her 100 lirasının 88 lirasını faize öder hale gelmişti, geriye 12 lira kalıyordu. Vergi yükü yüzde 17-18'lerde, faizin de gayri safi millî hâsılaya yükü yüzde 17 idi. Bir ülke düşününüz, gayri safi millî hâsılasının yüzde 17'sini sadece faize veriyor. Bütçe yapıyorsunuz, bütenizin bütün giderlerinin, bütçenin tümü içerisinde faizin payı yüzde 45; yani, yarısına yakını oraya gidiyor. Bütçe açığı 11'ler düzeyinde. Böyle Türkiye'nin ilerlemesi mümkün değil. Canım bu biraz daha devam ediversin demek de, ertelemek de mümkün değil. Bunu düzeltecek sağlıklı bir kamu maliyesi oluşturabilmek için, hepimizin bildiği gibi, bu Meclisin de büyük desteğiyle -çünkü, onun yapısai değişikliklerinde çok büyük katkıları oldu- üç yıllık bir ekonomik program uygulamaya koyduk.

şimdi, deprem dolayısıyla o programı uygulamaktan vazgeemezdiğik. Deprem için de bütün kaynaklarımızı seferber etmemiz gerekiyordu. Bir defaya mahsus olmak üzere, yine, bu Yüce Meclis, bu vergi kanunlarını çıkardı.

Şimdi, bu vergi kanunları, kesinlikle, arkadaşlarımızın söylediği gibi bahane olarak falan değil. Eğer bütçenin finansmanı, programın finansmanı için çıkarılmış olsaydı, biz geldik yine Parlamento'ya, derdik ki açık açık milletimizin karşısında, şöyle bir tablomuz var -zaten onu milletimiz yaşıyor- şu finansmana ihtiyacımız var; milletin temsilcileri olarak Yüce Meclisten, sizden yetki isterdik ve size de sunardık. Kabul edilir edilmez, o ayrı mesele; ama, bir bahaneye kesinlikle gerek yok. Keşke deprem meydana gelmeseydi de, bu tür vergileri çıkarma ihtiyacında kalmasaydık. Ancak, depremin zararlarını veya depremin meydana getirdiği tahribatı giderirken, meseleyi sadece konut olarak görmemek lazım. O bölgedeki zararın görüneni var, görünmeyeni var, ekonomideki bölümü var, toprak altındaki tahribatı var. Ben, Maliye Bakanı olarak, ödenekleri gönderirken, yegân yegân, tek tek, üzerinde durarak gönderdiğimiz için biliyorum. Hiç ummadığımız yerlerden büyük gider kalemleri... Hiç önemi yok, devlet bütün kaynaklarını oraya tahsis etmiştir, önemli değil; ama, sadece geçici konut, kalıcı konut olarak meseleyi görmemek lazım; altyapısı var, kanalizasyonları var, yollarda büyük tahribat var, ekonominin doruk noktası olan o bölgedeki üretim noksanlığı var, vergi noksanlığı var; bunların hepsini dikkate almak lazım. Aşağı yukarı, bir ay öncesine kadar, oraya 1,5 katrilyon civarında harcama yapıldı, daha da devam ediyor, sürecek. Yani, meseleyi sadece deprem vergilerinin bir bilançosu olarak düşünmemek lazım. Devlet, bütün kaynaklarını oraya ayıracaktır; ama, şunun da altını çizeyim, değerli Ramis arkadaşımız da belirttiler. Deprem vergilerinin yüzde 65'i, faiz üzerinden alınan vergilerdir. Bu, vergi adaletine, sosyal adalete fevkalade uygun bir tatbiktir; yüzde 65'i buradan elde ediliyor.

Şimdi, biz, bu vergilerin içinden, önümüzdeki program boyunca, iki yıl daha, bir bölümünün uzatılması konusunda Yüce Meclise bir teklifle geliyoruz. Bakınız, Ek Gelir Vergisi alınmayacak, kaldırıldı, kaldırılıyor; daha doğrusu, bu yılın sonunda kalkacak; Ek Kurumlar Vergisi kalkacak, Ek Taşım Alım Vergisi kalkacak, Ek Emlak Vergisi kalkacak. Burada, iki yıl daha devam ettirmek istediğimiz, bu cep telefonu konuşma ücretinden alınan vergi ile Özel İletişim Vergisi.

Bir değerli arkadaşım, bir tabloyla saydılar uzun uzun. Doğru; ama, o tabloyu biz getirmediğimiz geçen sene. O, zaten, eğitime katkı vergisi dolayısıyla olan bir tablodur. Oradan özel işlem...

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Siz getirmediniz, gökten zembille indi o vergiler Sayın Bakan.

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (Devamla) - Hayır, hayır.. O tablo, o tablolar, tek tek, geçen sene gelen vergiyle gelmedi diyorum. Onlar, eğitime katkı vergisiyle vardı, onun üzerinden alındı. Yani, tabloyu sayıyorum.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) - Tamam da, onları kim getirdi?

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (Devamla) - Sonra, vergi, gökten zembille değil, sizin oylarınızla geldi, sizin oyunuzla geldi.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Biz, ret için oy verdik.

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (Devamla) - Vardı daha evvel... Yüce Meclisin kararıyla...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım efendim...

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Şuradaki arkadaşların oylarıyla geldi.

BAŞKAN - Efendim, Sayın Bakanı dinleyelim. Sorularınız olursa, sorarsınız...

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (Devamla) - Vergi, Yüce Meclisin kararıyla olur.

Bu iki vergiyi getirirken üzerinde en fazla durduğumuz, bir, üretime, ikincisi, dar ve orta gelirli kesime ilave bir yük gelmemesi; onun satın alma gücünü olumsuz etkilememesi üzerinde hassasiyetle durduk.

Sayın Özgün, haklı olarak, benim daha evvel söylediğim bir şeyi söyledi. İnanarak söylediğim bir şeydir; yine söylerim ve doğrusu da odur, bilimsel olarak da odur. Hepinizin bildiği gibi, verginin üç boyutu vardır. Bunun birisi fiskal boyutu, birisi ekonomik boyutu, birisi sosyal boyutu, adalettir; ama, en önemlisi ekonomik boyutudur; çünkü, ekonomi canlıysa vergi alırsınız.

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Ekonomi canlı zaten.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (Devamla) - Ekonomi canlı olursa, vergi doğurucu olay meydana gelecek, ondan vergi yapılacak, ona önem veririz; ama, ekonomiyi sadece vergide hatırlamayacağız. Güçlü bir ekonominin olabilmesi için, biraz evvel de söylediğim gibi, sağlıklı bir kamu maliyesinin olması lazım. Biraz evvel söylediğim o parametrelerle sağlıklı bir kamu finansman modeli vardır diyebilir miyiz? Onu güçlü hale getirebilmek için, onun dengelerini oturtabilmek için, burada bir program uygulanıyor ve bu program, altyapısı, yapısal değişiklikleriyle netice verecek şekilde götürülüyor ve bir yıllık uygulamasında da, biraz sonra söyleyeceğim, fevkalade olumlu gelişmeler de oldu. Onun için, yapılan iş de ekonominin gereğidir. Program uygulayacaksınız, finansmanını yapmayacaksınız... O zaman, programı uygulamayız. Bakınız, zaman zaman ne diyoruz; IMF'le 16 defa karşı karşıya geldik... İşte, 17 nci olmasın diye, gerekli altyapılarıyla birlikte bu program uygulanıyor ve sizlerin desteğiyle, milletimizin desteği ve güveniyle bu programdan beklenen sonuçları da Allah'ın izniyle elde edeceğiz.

Bakınız, bir yılda -biraz evvel verdiğim rakamlar vardı- vergilerin faize giden yüzde 88'lik payı, 2001'de, yüzde 52'ye düşüyor, 88'den yüzde 52'ye geriliyor; bütçe açığı yüzde 11'den 3,4'e iniyor, vergi yükü gibi aynı boyutta dediğimiz yüzde 17'yi bulan vergilerin gayri safi millî hâsıla içerisindeki payı yüzde 10-11'lere çekiliyor. Bunlar fevkalade önemli. Evet, bunlar 2000 yılının bütçe dengesinde. Bunlar fevkalade sevindirici, hepimizin millet olarak özlemini çektiğimiz sonuçlar; ama, bunların devamı için üç yıllık programı uygulayacağız. Bir yılda netice alınsa bir yıllık program olurdu; üç yıllığın yapılmasının sebebi bu. Adım adım da gidilecek ve kalıcı olması lazım. Bir sene iyi bir netice almak, ertesi sene eski noktaya dönmek; o, boşa bir gayrettir. Eğer aynı noktaya iki sene sonra gelecekseniz, hiç gitme, iki sene yorulma derler adama. Kalıcı yapabilmek lazım. İşte, onun için bu gayret içerisindeyiz.

Şimdi, bu getirilen tasarımın içinde bazı motorlu kara taşıtları veya onunla ilgili maktu vergilerde 20 kat rakamı var. 20 kat konduysa bütün vergiler 20 kat artırılabilecek anlamına gelmez ki, bu, hükümete verilen bir yetkidir. Bunun içerisinde, hükümet, belli bir marja göre kullanacak ve belki kendi arasında, taşıtlarda veya diğerlerinde bir farklılık yaparak bir kısmında daha fazla, bir kısmında... Ama, şurada açıkça söylüyorum; dar ve orta gelirliyi, taksi esnafını biz de sizler kadar düşünüyoruz. Zaten, sizler düşünüyorsunuz, bizim de düşünmemizi istiyorsunuz, bizler de düşünüyoruz. Zaten, bu programı hep birlikte yürüteceğiz. Sizler, bu Meclis, yapısal değişikliklerde fevkalade, gecesini gündüzünü kattı, destek oldu. O yapısal değişikliklerle program başarıya ulaşıyor. Sizlerin desteğine ve güvenine her zaman için ihtiyaç duyuyoruz. Zaten, farklı da olmaz, elbirliğiyle götüreceğiz. Yani, yarınlarımızı düşünüyoruz; bunlar, toplu olarak, elbirliğiyle götürülecek.

Gayet tabii, arkadaşlarımız çok haklı olarak üzerinde durdular, vergi idaresini etkin hale getirmemiz lazım. Vergi alanında, vergi sistemini güçlendirmek için vergi idaresini etkin hale getirmek lazım. Kanuna falan pek o kadar gerek yok. Vergi idaresi güçlü olacak ve elektronik ortamı yaygın hale getireceğiz. Kayıp ve kaçığıyla mücadele edip tabanı genişleterek vergi hâsılatını artırmak lazım. O, bizim üzerinde en fazla durduğumuz konu. Zaten, vergi dairesi, malî idare bunun üzerinde devamlı duruyor; ama, bu sene de ileri bir noktaya geldik, önümüzdeki sene de, ağırlıklı olarak, vergi kayıp ve kaçığıyla meşgul olmak ve otomasyonu daha geliştirerek vergi adaletini de sağlayacak bir yapıya kavuşmak, bizim de en büyük arzumuzdur.

"Deprem vergisi olmasa, vergi gelirleri bu rakama ulaşmazdı" denildi. İyi işte, hedefi bulmuş. Yani, bu hedefi bulmuş olması, aşmış olması kötü bir şey mi? Bulmuş... Efendim "ama, deprem vergisi olmasa olmazdı..." Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonunun zabıtları orada. Biz bunları konuşurken "aman efendim, siz bu rakamlara mümkün değil ulaşamazsınız, bunları mümkün değil alamazsınız" denilmişti; alındı, geçti. Ha, deprem vergisi... Deprem vergisi var da deprem harcaması yok mu?! Yani, o vergiyi alıp da, koyup, harcama nasıl olsa aynı, değil ki... Bakın, 1,5 katrilyonluk deprem harcaması olduğunu söyledik. Deprem vergisi alındı -adı deprem vergisi- ama, deprem harcaması da var. Bütçe açığına bakmak lazım. Biz bütçeyi yaparken yüzde 11'di, 11 puan açık görülyordu, 9'a çekildi. Yani, âdeta, hedefin aşılmasına ille bir bahane bulunacağına "bak, ne güzel bulmuşsunuz, bunu artıralım" demek varken, ille ona bir kulp bulabilir miyiz acaba, azaltabilir miyiz...

DOĞAN BARAN (Niğde) - 2,5 katrilyonun hepsini harcadınız mı?

İSMAİL ÖZGÜN (Balıkesir) - Nereye harcadığı önemli Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (Devamla) - Şimdi, yeniden değerlendirme katsayısı üzerinde duruluyor. Burada ne deniliyor; değerlendirme katsayısı yüzde 56'lar civarında olacak, bu yüksek. Değerlendirme katsayısı bir matematik işidir, aritmetik işidir. Devlet İstatistik Enstitüsü, bugünlerde Maliyeye bildirir. Neyi bildirir; ekim ile kasım arasındaki 12 aylık dönemin ortalama fiyat artış oranını, bir önceki dönemle mukayese eder, orada çıkan rakamı Devlet İstatistik Enstitüsü koyar, onu da Maliye Bakanlığı açıklar.

Şimdi "bu defa bu niye böyle 56, enflasyon düşük" deniliyor; yani, bir hata aranıyor. Evet, bunun gerekçesi şu: Son yıllarda -görmediğimiz- enflasyonun bir hayli aşağıya çekilmesidir. Eğer bu hata ise, biz bu hatayı kabul ediyoruz. Enflasyon aşağıya düşmeseydi...

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - İndirin efendim, indirin o zaman...

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (Devamla) - Hayır efendim...

Efendim, hesap şekli var. Sevgili kardeşim, ben yapmıyorum. Hesap şeklini mukayese ettiğiniz zaman, eğer enflasyon bu rakamda olmasaydı, enflasyon yüzde 50 bandında olsaydı, aradaki bu fark olmayacaktı. Enflasyon bandı aşağıya, 30'lara indiği için bu fark var; matematiksel bir şey. Bu, sevindirici bir şey. Maliyenin yaptığı bir olay değil; matematiksel olarak alt alta toplanıyor, iki ortalama bulunuyor, birbiriyle mukayesesi... Düşük enflasyon olduğu için, burada bir fark belirleniyor. Enflasyon geçmiş yıllarda düşmediği için, böyle bir fark ortaya çıkmamıştı. Enflasyondan kaynaklanan bir şey. Bu da sevindiricidir.

Bir de, yeniden değerlendirme katsayısının esas amacının amortisman olduğunu da unutmamak lazım. O yönüyle; yani, çok aşağıya düşürdüğünüz zaman işletmelerin lehine de olmaz, o tarafını da göz önüne alarak değerlendirmek lazım.

Benim, değerli milletvekili arkadaşlarımla, bütçeyle ilgili, programla ilgili konulara her zaman gösterdikleri desteği yine göstereceklerinden hiç şüphem yok.

Hepinize en içten saygılarımı sunuyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki son konuşma, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'e ait.

Buyurun Sayın Türker. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

MASUM TÜRKER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, vergi kanunlarında düzenleme yapan bir yasa tasarısını görüşüyoruz. Bu tasarının bir özelliği var; geçtiğimiz yıl birlikte kabul ettiğimiz tasarılarla, bir nevi bir diğer ayağını oluşturduğumuz ekonomik istikrar programından sonra gündeme gelen gelirlerle ilgili ilk vergi tasarısıdır. Bu tasarı da, biraz evvel, kimi arkadaşlarımız tarafından eleştirildi, kimi arkadaşlarımız tarafından önemli olduğu söylendi. Aslında, eleştiriler de doğrudur, önemli olduğu söylenenler de doğrudur; hatta, önemli olduğunu söyleyen arkadaşlarımızın çok daha ileri giderek bunun bazı konularda kalıcı olmasını da dile getirmeleri gerektiğini düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin vergi politikasına baktığımız zaman yıllardır çekingen vergilendirme politikası kullanılmış. Yıllardır, bu çekingen vergilendirme politikası yüzünden vergi tabanı bir türlü yayılmamış, yalnız, kümese giren kazlardan nasıl vergi alırız denilmiş, önemli bir kısım vergi mükellefi olmamıştır.

Nitekim, biraz evvel değerli milletvekilimiz Sayın Nesrin Nas'ın verdiği rakamlar, 2 milyon Gelir Vergisi mükellefi, 500 000 Kurumlar Vergisi mükellefi olan 2,5 milyonu alırsak, bugün çeşitli kürsülerde politikacının karşısına dikildiği zaman "şu kadar milyon üyem var" diyen ticaret odalarının, ziraat odalarının, esnaf teşkilatı odalarının üyelerinin toplamının yarısından azdır; yani, bir şey talep etmeye geldiği zaman "şu kadar kişiyi temsil ediyoruz" diye karşımıza çıkanların sayısının altında toplamda bir vergi mükellefimiz var. Bu, yıllardır -iktidarda kim olursa olsun- çekingen bir vergi politikası uygulanmasından kaynaklanan bir olgudur. Bu olgu, özellikle 1980'den sonra, küreselleşmenin dünyaya yaydığı fikirler sonucunda aşırı liberal politikaların uygulanması, sosyal politikaların ihmal edilmesi sonucunda, vergi alma, ama, borç al politikası, tüm hükümetlerin uyguladığı politikalar. İktidara borç almamak üzere gelenler bile, sonuçta, kurulan düzenin, kendilerinden önce devredilen düzenin gereği olarak borç alma noktasına gitmişlerdir. İşte, değerli milletvekilleri, biraz evvel değerli milletvekilimiz Sayın Ramis Savaş'ın söylediği saadet zinciri kurulmuş, borç alındığı için vergi yerine bu borçların faizini ödeyen, ancak belli bir kesimi 1980'den geçtiğimiz yıla kadar zenginleştirme amacı güden bir politika izlenmiştir ve bu politika sonucunda, genel olarak reel vergiler hiçbir zaman artmamış, artan kısım da, biraz evvel sözünü ettiğim vergi mükellefi olmuş, artık, bir hak deyimi haline gelmiş olan kümesteki kazlardan alınmıştır. Kümesin yolunu bilmeyenlerden bir gram, bir kuruş vergi alınmamıştır ve bugün görüşmekte olduğumuz bütçenin bize sunduğu verilere göre, 2000 yılında vergi hasılatımızın, biraz evvel değerli milletvekilimiz Sayın İsmail Özgün'ün söylediği 24 katrilyonu aşan hasılatımızın yüzde 76,2'si faiz giderlerine harcanmıştır. Bir yıllık süre içerisinde uygulanan ekonomik istikrar programı sonrası, 2001 yılında, gelecek bütçenin verilerine göre bu rakam ilk kez, 1980'den bu yana ilk kez yüzde 52,5'e düşecektir.

Değerli milletvekilleri, vergi eksik kalınca, enflasyon azdırılmış geçtiğimiz yirmi yıllık süre içerisinde. Enflasyon azdırılınca, iktidara gelenler, muhalefet edenlerin aynı görüşünü paylaşmış, bir vergi uygulamamışlardır; ama, azan enflasyonla vergi hukukunda son zamanlarda anlatılan gizli bir vergi alınmış, enflasyon vergisi alınmış. Niye; çünkü, dilimler büyümeye başlamış. Büyüyen bu dilimlerden dolayı, vergi tarifesindeki sıçramalar çabuk olunca, reel geliri artmayan mükelleflerin enflasyon dolayısıyla ödediği vergiler artmıştır.

İşte, bizim, ondokuz yıl faiz üreten politikalarla geldiğimiz bu noktada, sevinerek, 21 inci Dönem, iktidarı ve muhalefetiyle birlikte, bir olguyu yaşıyor, ilk kez; faiz üreten politikalar yerine, faiz eriten politikaları uygulamış oluyoruz. Bu, önemli bir sosyal politikadır aynı zamanda. Üst

kademelerde, Türkiye'nin yüzde 5'ini oluşturan kademelerdeki yalnız zenginlere hizmet eden politikalar terk edilmiş demektir. Bunun terk edilmesinde yalnız iktidarın değil, muhalefetin de, iktidarın da elbirliğiyle ve biraz evvel herkesin sevinerek söylediği alkışlanan faiz maddesinde olduğu gibi ciddi bir ilerleme kaydedilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bir taraftan gelirler artmazken, diğer taraftan borç arttığı için, bu ülkenin borçlanma maliyeti sürekli artmıştır. Görüşmekte olduğumuz kanun tasarısında önemli bir düzenleme daha getiriliyor. İlgili maddesinde elimizden geldiği kadar birlikte tartışmalıyız. O madde, bankaların birleştirilmesiyle ilgili getirilen vergi bağışıklıklarıdır. Bunlar, bu maddede, biraz evvel söylendiği gibi, şu anda Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna girmiş olan 10 bankanın birilerine el değiştirildiği zaman, zararın plasmanı amacı taşımıyor. Zaten, bu bankaları zararıyla birlikte devralmaya hazır kimseyi bulamayacağımızı hepimiz biliyoruz. Bu maddeyle, iki olgu var; bir, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu... Bu bankaları rehabilite ettikten sonra, sattığı zaman elde edeceği gelirin vergiden muaf olduğuna söylüyoruz; yani, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun... Ama, önemli bir olgu getiriyoruz; işadamlarımıza, bankalarımıza, siz bir güven müessesesisiniz, aranızda söylenti nedeniyle, malî bünyesi, bilançoları bozulan varsa, bir araya gelsin, birleşsin; bu birleşme anında, devirlerden, Taşım Alım Vergisi, Emlak Vergisi, Bankacılık Muamele Vergisi gibi fiktif olmayan kârlara vergi ödemeyin diyoruz. Bu, hükümetin, iş âlemine sunduğu bir imkândır; siz de, gelin, parmağınızı bu taşın altına devletle birlikte sokunuz... Böyle bir imkânı üç yıl müddetle tanıyoruz. Üç yıl müddetle neden tanınıyor? Bugün 80 banka var, 168 000 çalışan bankacı var. Eğer, bunlarla ilgili bir problem çözümü şeklinde olayı getirmesek, yarın öbür gün, bu bankalarda çıkacak olaylardan dolayı, istihdamda doğacak açık, yeni işsiz sayısı, bankalarda çıkacak güvensizlik, önemli bir faktör olarak karşımıza çıkacaktır. Bu konuda, mademki ekonomide devlet küçülsün deniliyor, çözümü hep devlet bulmasın deniliyor, biz de, bankalara diyoruz ki: İşte size imkân, birleşin; bu birleşme için gerekli kolaylıklar sağlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, bugün burada görüşüğümüz kanun tasarısında bir uzatma var. Ben, bu tasarının görüşüldüğü gün dile getirmiştım, burada yine dikkatinizi çekmek istiyorum. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, SPK, RTÜK ve Rekabet Kurulu gibi özerk kurumların gelirlerindeki gelir fazlalarından belli bir payın merkez bütçesine, yani, devlet bütçesine aktarılmasını düzenliyoruz ve 2002 yılına kadar... Bu yeterli değildir. Bu Parlamento, daha önceki parlamentoda görev almış dönemlerde bile, bu kurumlar kurulduca, kamu nitelikli olan bu kurumlara vergi alma yetkisini devretmiş, kendi gelirlerini azaltmış; ama, o gelirlerden pay almadığı gibi, onların gelirlerini hiçbir zaman denetlememiştir. İki yıl için konulan bu rakamın, aslında ileride, kalıcı ve bütün kamu nitelikli kurumların, odaların, çeşitli birliklerin, bu kapsam içerisinde alınması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen, 1 dakika içerisinde toparlayınız.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, vergiyle ilgili olarak burada yapılanlarda, kuşkusuz, büyük, önemli bir gelişme daha vardır. Eğer dikkat edilirse, 1 ve 2 nci maddelerde, ilk defa, vergi idaresi, enflasyonun düşeceğini dikkate alarak, yeniden değerlendirme katsayısına uyguladığı yüzde 50 oranının ilerideki gelişmelere göre, asgari oran olarak yüzde 20'ye indirilmesine olanak veriyor. Gönül ister ki, biraz evvel değerli arkadaşlarımızın konuşmalarından da anladığımız kadarıyla, Ek Taşıt Vergisindeki 6 kat asgari oranı da, gerektiğinde, enflasyon düştüğü zaman, otomotiv sektörünü, yerli sektörü teşvik etmek açısından, sınıra kadar çekebilelim. Eğer bu düzenlemeler yapılırsa, işte, enflasyon vergisi değil, geleceğe yönelik bir vergi gelirleri düzeni kurulmuş olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki konuşmalar tamamlanmış bulunuyor.

Şimdi, bazı sayın milletvekillerimizin sorularına geçeceğiz.

Sorular için ayrılan zaman -Sayın Bakanımızın cevap vermesi bakımından da duyuruyorum- 10 dakikadır.

6 arkadaşımız soru sorma talebinde bulunuyor. Sırasıyla kendilerine söz vereceğim; ama, lütfen, çok kısa, net ve bize zaman tasarruf ettirecek şekilde sorsunlar.

İlk soru, Sayın Özkan Öksüz tarafından sorulacaktır.

Buyurun.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - Sayın Başkanım, delaletinizle, Sayın Bakanımıza aşağıdaki soruları tevcih ediyorum.

57 nci hükümetin en başarılı olduğu konu, halktan vergi toplamak ve vergi salmaktır. 2001 yılı enflasyon oranını yüzde 10 olarak hedeflediniz. Memura 2001'in ilk altı ayı için yüzde 10 ücret artışı öngörüyorsunuz. 2001'de ödenecek vergileri yüzde 56 artırmayı, hatta bunun da üzerinde artırmayı düşün-meniz adil midir; kendi deyiminizle, bu vergiler ekonominin önünü tıkamayacak mı; harcama reformuyla ilgili bir çalışmanız var mıdır?

İkinci sorum: Sokağa çıktığımızda, resmî plakalı yeni ve lüks arabalar görmekteyiz ve yine, trilyonlarca para harcanarak çok lüks kamu binaları yükselmektedir. Zar zor geçinen memur, işçi, çiftçi ve vergisini ödeyemez durumda olan esnaftan vergi alacağımıza, bu israfları önlemeyi hiç düşündünüz mü; kemer sıkmaya kendinizden başlayamaz mısınız?

Üçüncü sorum; Sayın Millî Eğitim Bakanımız da buradaydı: Doğu ve güneydoğuda eğitim yapamayan binlerce okul vardır. Hatta, Konya da dahil, tam manasıyla eğitim görmeyen yüzlerce okulumuz var. Ankara'da traktör römorklarıyla taşımacılık yapılmaktadır. Öğretmensizlikten bir sürü okulumuz kapalı durumdadır. Sırf ilahiyat fakültesinden mezun olduğu için tayini yapılmayan öğretmen adayları vardır. Hal böyleyken, eğitime katkı payı olarak toplanan paralar nerelere harcanmaktadır; şimdiye kadar "eğitime katkı payı" adı altında kaç lira toplanmıştır; bu paranın ne kadarı eğitime harcanmıştır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Zeki Çelik, buyurun efendim.

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Sayın Başkan, Bakanım arz edeceğim sorular var.

Efendim, Özkan Öksüz Bey hatırlattı; ama, ben, yine tekrar edeceğim; bu arada deprem komisyonunda da görev yaptığımız için, bizim için önemli; deprem için toplanan vergilerin miktarı ne kadardır; bu yıl içerisinde ne harcanmıştır; hedeflenen 2002 yılına kadar ne kadar para harcanması düşünülmektedir?

Ayrıca, gezdiğimiz yerlerde, halkta, deprem yardımları konusunda çok büyük bir güven eksikliği vardır. Ne kadar para toplanmıştır, nerelere harcanmıştır, iç ve dış yardımların miktarları nedir diye, şeffaf olarak bugüne kadar belirtilmemiştir. Eğer bu konuda bilgi verilerse, memnun olacağız.

İkincisi; yine sekiz yıllık kesintisiz eğitim öğretim giderlerinde kullanılmak üzere toplanan "eğitime katkı payı" adı altındaki bu paraların miktarı nedir; 2002 yılına kadar hedeflenen miktar nedir ve bu bunlar nerelere harcanacaktır, harcanmıştır?

Bir başka sorum: Biraz evvel de kürsüden ifade ettiler, enflasyonu düşürdüklerini iddia ediyorlar. Şu anda kış mevsimine girmiş bulunuyoruz. Vatandaş ilgilendiren iki husus vardır; birisi, yakacaktır. Geçen yıl 60-70 milyon lira olan kömürün tonu bu yıl 130-140 milyon liradır; yüzde 100 artış vardır. Sadece mutfak tüpündeki artış, geçen yıl bu vakit 2 600 000 lira olan tüp, 5 500 000 liradır. Yani, nereden enflasyon yüzde 25'lere, 20'lere, 10'lara düşmüştür!.. Bu konuda daha gerçekçi rakamların ortaya konulmasını arz ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Uzunkaya.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakandan aşağıdaki sorularımın cevaplanmasını talep ederken, evvela, geçim sıkıntısından inim inim inleyen bu millete yeni vergi yükleri yükleme gibi bir görevi ifa etmek üzere milletin huzuruna çıkan bu hükümeti, milletin bir vekili olarak, şiddetle protesto ediyorum.

BAŞKAN - Sorunuzu dinleyelim efendim.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Evet, soruma geçiyorum.

Çünkü, okulsuz, yolsuz, susuz, eğitimden mahrum bırakılmış bu millete, eğitim adına yeni bir vergi yüklemenin gereksizliğini düşünerek Sayın Bakana soruyorum: "Eğitime katkı payı" adı altında, 31.12.2000 tarihine kadar kesin bir şekilde bu millete söz veren hükümetiniz, 2000 yılı sonu hedeflerine eğitimde ne kadar ulaşabilmiştir?

İkincisi; o gün temenni ettiği, talep ettiği vergileri "eğitim" adı altında toplayabilmiş midir?

Üçüncüsü; hükümetiniz, ciddi tasarruflar yaptığını sadece kamu çalışanlarına yüzde 10 artı pay vermek suretiyle 2001 yılı için hedeflemiştir. Oysaki, harcamalarında yapması gereken tasarrufları yapabilmiş midir? Örneğin, yurtiçi geçici görev yolluklarında yüzde 125, yurtdışı görev yolluklarında yüzde 81, taşıma giderlerinde yüzde 144, ulaştırma ve haberleşmede hükümet olarak yüzde 146, bina onarım harcamalarında yüzde 114, akaryakıt ve yağ giderlerinde yüzde 242, elektrik, su, havagazında yüzde 102, savunma alımlarında yüzde 200, tören giderlerinde yüzde 100, demirbaş alımlarında yüzde 144, makine teçhizatında yüzde 125 gibi ciddi artışlar sağlayan 2000 yılı bütçesine rağmen, 2001'de böyle bir hedefi yine gözetiyorlar mı; düşürüm sağlayacaklar mı?

Bir diğer konu: Çalışanlara yüzde 10 gibi bir pay hedefleyen hükümet, artış hedefleyen hükümet, buna muvazi olarak, bu artışlarda yüzde itibariyle hangi rakamı hedeflemektedir? Basında çıktığı ve rakamlarda da gördüğümüz gibi, yüzde 50'lere varan artışı, adil bu millete haksız bir vergi olarak düşünüyorlar mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Levent.

MÜKERREM LEVENT (Niğde) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanım şu soruyu yöneltmek istiyorum: Türkiye en genç nakil vasıtalarına sahip bir ülke; ama, bir o kadar da çok yaşlı nakil vasıtaları var. 15 yaşın üzerindeki vasıtaları karayollarından çekerek vergiden düşürelim, hurdaları geri dönüşümlü maddeye çevirelim, bir fonda birleştirerek, esnafa ucuz vasıta kredisi verelim. Aynı zamanda da, 1 yaşında ve 40 ton yük taşıyan vasıta ile diğer bir yanda 10 yaş, 15 yaşında ve 10 ton yük taşıyan vasıttan aynı vergiyi almak, vergide eşitlik prensipleriyle bağdaşmamaktadır. Türkiye'de şoför esnafı kadar dolaylı vergi ödeyen bir esnaf olmadığına göre, bir iyileştirme düşünüyor musunuz; şoförlere bir müjdeniz var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Demirci.

MUSA DEMİRCİ (Sivas) - Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakanımıza sorularımı tevcih ediyorum:

Sayın Bakanım, bu dokümanlar, Sivas Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifi Başkanlığı ile Şarkışla, Yıldızeli, İmranlı, Zara, Koyulhisar, Gürün, Akıncılar, Kangal, Suşehri, Gemerek ve Divriği Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri başkanlıklarından bu bir hafta içerisinde gelen dokümanlardır. 4 Ekim 2000 tarihli, 24490 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan kanun hükmünde kararname, iptal edilmiş olmasına rağmen dokuz ay süreyle hâlâ yürürlükte olacaktır. Bu kararnameye göre, Bağ-Kura prim borcu olan esnaflar, Bağ-Kurda kredi çekemiyorlar, çekememektedirler. Emeklilerin dışında da, esnaflardan çok azının borcu vardır.

Sorum şudur: İptal edilen bu kanun hükmünde kararname dokuz ay yürürlükte kalacağına göre, acaba hükümet olarak bu haksızlığı giderici bir düzenleme getirmeyi düşünüyor musunuz? Birinci sorum bu.

Sayın Bakanım, ikinci soru: Tasarıyla vergi toplamayı hedefliyorsunuz. Tabii, geçen yıl hububata, pamuğa, aşağı yukarı yüzde 27 bir taban fiyat artışında bulundunuz. Buna rağmen, çaya ve fındığa daha düşük taban fiyatları verildi. Girdi fiyatları yüzde 100'ün üzerinde arttığına göre, acaba siz, aradaki bu farkı, telafi edici bir şekilde çiftçilere ödemeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Nidai Seven, buyurun.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Sayın Başkanım, aracılığınızla şu soruyu sormak istiyorum: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalarla ilgili münfesih kılınma ve devir işlemlerinin, Kurumlar Vergisi, Banka Sigorta Muameleleri Vergisi ve her türlü harçtan istisna edilmesi hususu, mevcut çalışanların haklarının ortadan kaldırılmaması açısından mı düşünülmüş, ekonomiye daha iyi katkı yönünden mi düşünülmüş? Bu konuda bilgi almak istiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Efendim, 10 dakikalık süremiz doldu; onun için, sorulara devam edemeyeceğiz.

Sayın Bakan, lütfen, 5 dakika içinde cevap vererseniz, kararımızı fazla ihlal etmemiş oluruz.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Sayın Başkan, soru-cevap bölümü 10 dakika değil miydi Danışma Kurulu kararında? Yanlış anlaşılma mı var?

BAŞKAN - Açıklarım birazdan...

ALİ İŞIKLAR (Ankara) - Süre bitti; yazılı cevap versin Sayın Bakan.

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkan, verdiğiniz süre içerisinde cevaplandırmaya çalışacağım. Belki, bazılarını, izniniz olursa, yazılı olarak cevaplandırma durumunda kalacağım.

Sayın Öksüz "2001'de vergileri yüzde 56 artırmayı düşünüyorsunuz. Buna mukabil, memur maaşlarını da yüzde 10 artırmayı düşünüyorsunuz" dediler. Biz, memur maaşlarında, ilk altı ay için, ilk planda yüzde 10'luk bir artışı öngördük; fakat, çok önemli bir maddemiz var, 2000 yılında uyguladık; bu, ilk defa konulmuştur bizim bütçe sistemimize. Biz, memura, yılı enflasyonunun üzerinde ödeme yaptık 2000 yılında.

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Sigara parası değil!..

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Ha, bu yeterlidir değildir, o ayrı konu...

SUAT PAMUKÇU (Bayburt) - Memurlar Kızılay'da, Kızılay Meydanında; bize değil, memurlara anlatın!..

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - 2001 yılında da aynı modeli tatbik edeceğiz.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim, dinleyelim...

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Yüzde 56 oranı, vergide artış oranı değildir; yeniden değerlendirme katsayısıdır. Biraz evvel de ifade ettiğim gibi, yeniden değerlendirme katsayısını, hep ileriye dönmük vergi olarak düşünüyorsunuz; oysa, en büyük fonksiyonu, amortisman-dır.

Tabii, araba, kamu binası... İsrafın önlenmesiyle ilgili, 2000 yılında özel maddeler yer almıştır ve gereği de yapılmıştır ve 2001 yılında da devam edilecektir.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Yapılamamıştır Sayın Bakan, yapılamamış-tır!..

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Sayın Bakan, zaten dinleyen yok; ya-zılı verin cevap-ları.

BAŞKAN - Efendim, lütfen dinleyelim; vakit kaybediyoruz.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Efendim, eğitime katkı payıyla ilgili sualler var. Sayın Millî Eğitim Bakanımız, bu notu bana, buraya verdiler; ama, çok kısa olarak ifade edeyim. Söz konusu yasanın yürürlüğe girdiği 18 Ağustos 1997 tarihinden bugüne kadar, eğitime katkı payı olarak 965,3 trilyon tahsil edilmiş; Ziraat ve Halk Bankası Merkez Şubelerine açılan bağış hesaplarında, bağış ve nema dahil 5,6 trilyon olmak üzere, 971 trilyon lira gelir sağlanmış. Bu rakamın 867 trilyon lirası Bakanlığımız bütçesine özel ödenek kaydedilmiş ve Millî Eğitim Bakanlığınca bunun 534 trilyon lirası okulların yapım ve onarımı, 85 trilyon lirası okulların donatımı, 36 trilyon lirası kamulaştırma, 133 trilyon lirası taşınmalı öğretim, 12 trilyon lirası kitap basımı, 450 milyar lirası etüt proje ve 194 milyar lirası Marmara depremi acil yardım programı... Bir iki detay daha kalem vardı.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Hedeflenen para ne kadardı? 965 trilyon diyorsunuz; üç yılda hedeflenen rakam neydi?

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Onu Millî Eğitim Bakanına sor. BAŞKAN - Efendim, sorunuzu sordunuz...

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkan, benim bilgim, Millî Eğitim Bakanımızın verdiği not bu. Yarın, komisyonda Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi var; ayrıca, yazılı olarak da kendilerine cevap sunarız. Gecenin bu vaktinde, bu kadar bilgi elde edilmiş olması da önemlidir. (FP sıralarından alkışlar [!])

BAŞKAN - Sayın Bakanım, biraz çabuk olalım efendim.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Zeki Çelik, depremle ilgili vergiler konusunu da sordu. Ben, Plan ve Bütçe Komisyonunda sunduğum konuşmamın bir örneğini şimdi kendilerine takdim edeceğim. Ayrıca, kısaca biraz evvel de konuşmamda söyledim, 1,5 katrilyon civarında harcama yapılmıştır ve bunun üzerinde de vergi tahsil edilmiştir; ama, harcamaların hepsi bitmiş, deprem tahribatıyla ilgili bütün masraflar yapılmış, hesap kapatılmış değil; bu fiilen yapılanlar 1,5 katrilyon; daha devam edenler var, taahhüt var. Şüphesiz ki, bu, bunu aşacaktır.

Enflasyon fiyatı... Enflasyonun düştüğünü, benim söylememle değil, Devlet İstatistik Enstitüsünün her ayın 3'ünde saat 16.30'da açıkladığı rakamlar var orada zaten görüyoruz.

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Piyasayı soruyoruz Sayın Bakan.

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Mutfakta yangın var Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Efendim, harcamalarda rasyonelliği sağlamayı... Bu zaman zaman harcama reformu olarak da ifade ediliyor. Türkiye'nin mutlaka yapması gereken bir konudur ve onda da mesafe alınmıştır.

2000 yılıyla ilgili olarak arkadaşlarım bazı rakamlar verdi. Bu rakamlar, belli bir periyot itibariyledir; yıllık olarak ele alındığı zaman, o kadar, yüzde 120'nin, yüzde 130'un olması mümkün değildir. Harcamalar, sizin tasvibinizle, sizin oylarınızla kabul edilmiş olan bütçe ödenekleri içerisinde yapılmaktadır. Biz, ne 2000 yılında ne de 1999 yılında, eködenek kanun tasarısı çıkarmadık. Sizin oylarımızla kabul edilmiş ödenekler çerçevesinde yapılmaktadır; ama, bir dönemi alırsanız, memurların tayininin olduğu dönemde yurtiçi yollukları alırsanız, o rakam çıkar, ama yıllık bazda düşündüğünüzde, bütçe ödenekleri, rakamları içerisinde kalır.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, zamanımız tamamlandı.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkanım, eğer siz izin verirseniz, arkadaşlarım da anlayışla karşılarsa, diğerlerini yazılı olarak cevaplayayım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim; böylece daha rasyonel çalışmış olabiliriz.

III. - YOKLAMA

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım; ancak, daha önce bir yoklama talebi vardır.

Önce, yoklama talebiyle ilgili önergeyi okutacağım, daha sonra, yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın burada bulunup bulunmadığını araştıracağız.

Şimdi yoklama talebiyle ilgili önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurul salonunda toplantı yetersayısı yoktur. Bu durumun tespiti için yoklama yapılmasını arz ve talep ederiz.

Veysel Candan?.. Burada.

İsmail Özgün?.. Burada.

Cemil Çiçek?.. Burada.

Ali Coşkun?.. Burada.

Musa Demirci?.. Burada.

Turhan Alçelik?.. Burada.

Musa Uzunkaya?.. Burada.

Aslan Polat?.. Burada.

Latif Öztekin?.. Burada.

Suat Pamukçu?.. Burada.

Osman Yumağoğulları?.. Burada.

Cevat Ayhan?.. Yok.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Takabbül ediyorum.

BAŞKAN - Takabbül ediyorlar; zaten 22 kişi.

Nezir Aydın?.. Burada.

Mustafa Geçer?.. Burada.

Süleyman Metin Kalkan?.. Burada.

Ahmet Sünnetçioğlu?.. Burada.

İsmail Alptekin?.. Burada.

Şükrü Ünal?.. Burada.

Sacit Günbey?.. Burada.

Alaattin Sever Aydın?.. Burada.

Özkan Öksüz?.. Burada.

Abdulkadir Aksu?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için 5 dakika süre veriyorum.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımız cihaza girmeden var sayılacaklardır; bilgilerinize sunuyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır.

V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - *Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/776) (S.Sayı:539) (Devam)*

BAŞKAN - Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ KANUNU, FİNANSMAN KANUNU, GELİR VERGİSİ KANUNU İLE 4306 VE 4481 SAYILI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLENMESİ HAKKINDA

KANUN TASARISI

MADDE 1. - 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bakanlar Kurulu,

a) Yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibarıyla ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırmaya,

c) EURO normlarını sağlayan katalitik konvertör sistemi ile teçhiz edilmiş taşıtlarda tespit edilen bu oranı veya vergi miktarlarını % 50 nispetine kadar indirmeye, yetkilidir."

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Gruplar adına ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Isparta Milletvekili Sayın Ramazan Gül'e aittir.(DYP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA RAMAZAN GÜL (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan vergi yasa tasarısının 1 nci maddesiyle ilgili olarak söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, tasarının 1 inci maddesiyle, Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler artırılmaktadır. Bu maddenin dayanağı ise, Anayasanın 73 üncü maddesinin son fıkrasıdır; son fıkra aynen şöyledir: " Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir."

Anayasamızın bu maddesi, Türkiye'de yaşanan enflasyon gerçeği de düşünülerek, hükümetin ekonomiye daha sağlıklı müdahale etmesi, ekonomide alınan kararlarda sürat sağlanması amacıyla düzenlenmiştir. İyi niyetle getirilen bu düzenleme, maalesef, bu tasarıyla, tam anlamıyla keyfilğe yol açan bir düzenlemeye dönüşmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüze getirilen tasarının 1 inci maddesinin (a) fıkrası aynen şöyledir: "Yeniden değerlendirme oranının yüzde 50'den fazlasını geçmemek, yüzde 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."

Şimdi, bu maddeye bakıldığında, bunun sıradan bir düzenlemeymiş gibi görüntüsü var; ama, olayın ayrıntısına girildiğinde, bu fıkrayla, Bakanlar Kuruluna ek vergi koyma hakkı tanındığını göreceksiniz; çünkü, yapılan bu değişiklikle, enflasyondan arındırma amacıyla getirilen yeniden değerlendirme katsayısı, enflasyonun üzerinde artırılarak, bir vergiye dönüştürülmektedir. Bu, açıkça Anayasaya aykırıdır ve böyle bir düzenleme yapmaya hükümetin de yetkisi yoktur.

Şöyle bir örnek vermek gerekirse, mesela, enflasyon sonucu, Devlet İstatistik Enstitüsünün belirttiği oran yüzde 35 olarak belirlensin. Bu oran, Maliye Bakanlığınca ilan edildikten sonra, pek çok vergi tutarı bu oranda otomatikman artmaktadır. Bunun amacı, az önce de belirttiğim gibi, Hazine gelirlerini enflasyona yedirmemektir. Bunun da mantığı vardır ve genel kabul gören bir uygulamadır.

Dikkat edilirse, böyle bir uygulamada yeni bir vergi getirilmemekte, vergi gelirleri, bir anlamda enflasyona endekslenerek, sistem korunmak istenmektedir. Yapılan değişiklikle, yeniden değerlendirme oranını, yani, enflasyon oranını yüzde 50'ye kadar artırma yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmektedir. Bunun anlamı, enflasyon üzerine ilave edilecek bir oran artışıyla ek vergi getirilmiş olmasıdır. Daha açıkçası, bu tasarı yasalaştığında, Bakanlar Kurulu, yurttaşlara ek malî yükler getirebilecektir. O zaman, şu soruyu sormamız gerekiyor; acaba, hükümete, böyle bir yetkiyi vermenin anayasal temelleri var mı?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce ifade ettiğim gibi, Anayasa, bu tür keyfiliklere tümüyle kapalıdır; çünkü, Anayasanın 73 üncü maddesine göre "vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir ve kaldırılır." Bu tasarı, Anayasamızın bu hükmüne açıkça aykırıdır. Bu maddenin diğer fıkralarına bakıldığında da aynı durumla karşılaşmaktayız. Bakanlar Kuruluna vergi miktarlarını veya oranlarını 20 katına kadar artırma yetkisi verilmektedir.

Sayın milletvekilleri, öncelikle, bu tür yetkilerin belli marjlar içinde kullanılması gerektiği açıktır, bir şeyin ifratına kaçmak doğru değildir. Anayasamızın sağladığı olanakların amacı aşar şekilde kullanılması toplumda rahatsızlıklar yaratır; bunu, en iyi hükümetin bilmesi gerekir. Oysa, hükümet, Anayasanın tanıdığı hakları, iyiniyetli kuralları altüst ederek karşımıza çıkmaktadır. Şüphesiz, bu davranış, doğru değildir ve bir telaşın ifadesidir; çünkü, 2001 yılı bütçesinin finansmanı için, hükümet, kaynak arayışı içerisinde. Ancak, bu arayışını sürdürürken kuralları hiçe saymakta ve dargelirlilerin kaynaklarını vergilemek istemektedir. Bunun, savunulacak bir yönü olmadığı da ayan beyan açıktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi gibi toplumun geniş kesimlerinin duyarlı olduğu bir alanda, hükümetin, böyle gecekondulaşan yasalarıyla Parlamentonun önüne gelmesi gerçekten üzücüdür. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, bu şekilde Parlamente'ye getirilen tasarılarla karşıyız; dolayısıyla, tasarıya katılmadığımızı sizlere sunmak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Maliye Bakanlığının bugünkü durumu gerçekten yürekler acısındır, personeli tümüyle sahipsiz kılınmıştır. Bakınız değerli milletvekilleri, bugün Maliye Bakanlığında bir denetim elemanının maaşı, Sermaye Piyasası Kurulunda çalışan bir sekreterin maaşından düşüktür. Biz, Maliye Bakanlığına niçin vergi toplayamadığımızı soruyoruz; ama, Maliye Bakanlığı, vergi toplayacak altyapıyı kurmaktan ısrarla kaçınmaktadır. Personelle maaş veremiyor, vergi daireleri perişan. Bu dairelerin binlerce sorunu var. Bu dairelerde yaşanan yoğun bürokrasi, sistemi içinden çıkılmaz hale getirmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi almak, bir birikim ve bir kültür sorunudur. Vergi yasaları çıkararak iyi vergi toplayamazsınız; ama, maalesef, Maliye Bakanlığı, vergi yasalarında sık sık değişiklik yaparak, sağlıklı bir vergi topladığını sanmaktadır. Vergi toplamak için, az önce de belirttiğim gibi, sağlıklı bir altyapıyı oluşturmak gerekmektedir.

Vergi ödemek, bir işkence olmamalı, vergi dairelerindeki yoğun bürokrasi azaltılmalı, vergi idaresi şeffaf hale getirilmelidir. Bugün izlenen politika, sadece ve sadece, dürüst mükelleflerin daha fazla vergi yüküyle karşılaşmalarını sağlamaktadır. Vergi kaçakçılarının üzerine yeterince gidilememektedir; âdetâ, vergi kaçakçıları korunmaktadır. Vergi tabanını bırakın genişletmek, vergi tabanı giderek daralmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir vergi idaresi nasıl çağdaş hale getirilir; bunun ilk koşulu, yönetimi çağdaş aygıtlarla donatmaktır. Kaç yıldır, gelir idaresi bilgisayara geçecek; ama, hâlâ, emekleme döneminde. Acaba, niçin, gelir idaresi bilgisayara geçememiştir; acaba, Maliye Bakanlığı yeterli kaynak mı aktaramamaktadır? Bütçe elinde olan bir Bakanlık, nasıl böyle sefilleri oynamaktadır; yoksa, Sayın Bakanımız, bazı çevrelerden mi korkmaktadır?

Bakınız sayın milletvekilleri, aç bırakılan memur vergi toplayamaz. Siz, vergi dairesi çalışanlarını aç bırakırsanız, ona yoksulluk sınırının altında maaş verirsiniz, tasarruf etmiş olmazsınız; çünkü, bu memurun kamuya maliyeti daha ağır olacaktır.

Maliye Bakanlığının, artık, mum, dibine ışık vermez zihniyetinden kendisini kurtarması gerekmektedir. Çağdaş dünyaya şöyle bir bakması lazım. Bırakalım çağdaş dünyayı, Maliye

Bakanlığının, bir Sermaye Piyasası Kuruluna, bir Hazine Müsteşarlığına, bir Rekabet Kuruluna bakması yeter. Bir zamanlar, Maliye Bakanlığı her konuda örnek alınırken, maalesef, Maliye Bakanlığı, bugün, devletin bazı kurumlarını örnek alması gereken bir konuma düşürülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi yasalarıyla bu sorunlar aşılamaz. Öncelikle, Maliye Bakanlığının, kendi iç dünyasına eğilmesi ve bu dünyanın sorunlarına çözüm getirmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Sayın Gül, lütfen, toparlar mısınız...

RAMAZAN GÜL (Devamla)- Kendi sorunlarını çözemeyen bir bakanlığının, ülkenin vergi sorunlarını çözmesi mümkün değildir. Nitekim, önümüzde gelen bu tasarı da, bir beceriksizlik örneğidir, sağlıklı bir altyapısı yoktur.

Bu verginin, ulusumuza, milletimize hayırlı, uğurlu olmasını diliyor; hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Gül.

Gruplar adına ikinci söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan'ındır.

Buyurun Sayın Candan. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 539 sıra sayılı kanun tasarısının 1 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada, hükümeti oluşturan partilerin sözcülerini dikkatle takip ettim; Sayın Bakan da dikkatle dinledik. Aslında, söyledikleri arasında çok enteresan tespitler var. Mesela, bunlardan birisi, bütçe rakamları içerisinde faiz giderlerinin azaldığı. Yani, 2000 yılı için 24,5 katrilyon, 2001 yılı için 17,5 katrilyon. Böylece, biz az faize razıyız diyorlar. Artı, devam ediyorlar, TÜFE ve TEFE'nin düştüğünü söylüyorlar, yani, 25 diyorlardı, 50 çıkıyor, yüzde 100 yanılma payına çok iyi diyorlar. Hanımefendi bir sözcü çok güzel bir tespit yaptı ve "geçmişteki savurganlığın neticesi" dedi, doğru söyledi; ancak, bu hükümet, geçmiş hükümetin aynısıdır. Dolayısıyla, aynı hükümet aynı savurganlığı yapmaya devam ediyor. Yani, bu, halk tabiriyle ölümü gösterip, sıtmaya razı etmek anlamına geliyor. Hükümet bu gerekçeleri söyledikten sonra diyor ki, artık, yapacak başka bir şeyimiz yok, vergi koyacağız.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Bakan gerekçelerini tek tek saydı, diyor ki, aslında, bu deprem çok büyük tahribat yaptı, altyapıda vardı, kanalizasyonda vardı, vardı, vardı... İyi de bütün bunlara harcanan paralar, harcandığı söylenen rakamlar zaten dışarıdan kredi olarak geldi. Dolayısıyla, şu ana kadar deprem bölgesine zaten hükümetin yaptığı doğru dürüst tek bir icraat da yok.

Sayın Bakan diyor ki: "21 inci Yüzyıla giriyoruz, kamu maliyesi bozuk." Peki, ben soruyorum, bu bozukluğu kim yaptı; siz yaptınız. Yani, bozuksa ki, bozuktur, bunu yıllardır bu hale getiren sizlersiniz. Verginin 100 lirasının 88 lirası faize gidiyor; ama, biz bu aldığımız tedbirlerle 88 lirayı azaltıyoruz, kaçta azaltıyoruz; 60 liraya azaltıyoruz.

Şimdi, Sayın Bakan diyor ki, artık, erteme mümkün değil, 3 yıllık ekprogram yapıyoruz; yani, diyorsunuz ki, erteleme mümkün değil, biz bu vergileri mutlaka alacağız. Peki, bir yıl önce buraya

hükümet olarak, ilgili bakan olarak geldiniz ve dendiniz ki: "bu verginin adı geçici". Şimdi, daimî oluyor. Peki, 2 yıl sonra, tekrar buraya gelip "bu 2 yıl da yetmedi; biz bunları bir 3 yıl daha uzatıyoruz" dersiniz ne olacak? Bir kere, siz, devlete, devleti temsil eden hükümete güveni zedeliyorsunuz; bunun fevkalade yanlış olduğu kanaatindeyiz.

Sayın Bakan, burada enteresan bir tespit daha yaptı "eğitimle ilgili olanı ben toplamıyorum ki, benimle ne ilgisi var; o, bizimle ilgili bir vergi değildir" dedi. İyi de, birisi aynı hükümetin Millî Eğitim Bakanı, diğeri Maliye Bakanı. Tabii, bunu da anlamak mümkün değil.

Yine, Sayın Bakan ifade ediyorlar "efendim, biz buraya 20 kat yazdık; ama, 20 kat almayız." Ne alırsınız; şimdiye kadar burada çıkan bütün kanunlarda, hükümetler hep azamîyi uygulamışlardır. O bakımdan, burada da azamîsi uygulanacaktır.

"Efendim, biz, memurlara artı verdik; hatta, bütçe uygulamasına da madde yazdık, dedik ki, enflasyon artı rakam vereceğiz." İyi de, memur harcıyor, siz daha sonra verdiğiniz zaman, o paranın değeri zaten kalmıyor. Dolayısıyla, bu açıklamaları inandırıcı bulmadığımı bir kere daha ifade edeyim.

Fazilet Partisi Grubu olarak, görüşülmekte olan kanun tasarısına oyumuz reddir ve olumlu oy vermeyeceğimizi bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, altı sayfalık kanun tasarısı metninin gerekçesini dikkatle okursanız, bir yerinde çok enteresan bir tespit var. Hükümet gerekçesinde aynen şöyle söylüyor: "Bu kanunu getirirken, üretime ve dar gelirliye etkisi olmasın istedik." Yani, bir de dönüp, milletle alay ediyorsunuz. Bu kadar zam yapıyorsunuz, bu kadar ilave yapıyorsunuz; dar gelirliyi hiç etkilemediğini söylüyorsunuz; kanaatimce, bu da, işi hafife almak anlamına gelir.

Değerli arkadaşlar, hükümetin burada ortaya koymaya çalıştığı gerekçeler doğru mu yanlış mı; şimdi bir de oraya bakalım. Batık bankalarda batan paranın 40 milyar doları aştığı söyleniyor. Bugün Bakanlar Kurulu bir toplantı yaptı ve bir prensip kararı aldı. Prensip kararında diyor ki: "Batık bankaların iştirak şirketleri canlandırılacak. Eğer, onlar da batarsa ekonomi iyice batar." Devam ediyor: "Eğer, bu batık bankalar birleşirse, beş yıl da vergiden muaf."

Değerli arkadaşlar, iyi bakın, dikkatle dinleyin, 86 milyon asgari ücret alandan vergi keseceksiniz, 130 milyon sabit ücreti olan memurun vergisini keseceksiniz, bankayı soyan, şirketlerine aktaran, yat alan, kat alan, uçak alan insanların şirketlerine kurtarma operasyonu yapacaksınız.

Değerli arkadaşlar, siz, bu banka soygunlarından hiç ders almamışsınız; bu soygunlar, bu vurgunlar sizi hiç etkilememiş. Etkilemiş olsaydı, böyle bir karar almak, beş yıl vergi indirimi diye ortaya çıkmak mümkün olmazdı. Zaten geçen oturumlarda da ifade ettik, bu bankalar operasyonunda, soygunlarda, vurgunlarda bunların siyaset ayağını tespit etmeden, suçluları tespit etmeden bu vergi yasalarının hepsi havada kalır.

Sayın Bakan diyor ki: "Bakın, siz, o zaman da 'toplayamazsınız' dediniz, topladık" 20 milyon, 30 milyon, 50 milyon için insanlara tutuklama kararı çıkarırsanız, ne yapsın yani vatandaş!

Televizyon programlarında izledik, bir köyde 50 vatandaşın 50'si de hapis cezası alıyor ve köyü boşaltmamak için mahkemeden izin alıyorlar, her hafta 3-5 aile gidip cezaevinde yatıp, geliyor; böyle bir sistem olur mu değerli arkadaşlar?

Şimdi, hükümet, bu açıkları kapatmak için vergiyi tabana yayacağım, ufak esnaftan alacağım derken, acaba, 2000 yılında 17 katrilyon faiz ödenirken, bir yüzde 10 vergi koysaydı 1,7 katrilyon; acaba 2001 yılında ödenmesi düşünülen faiz giderlerine bir yüzde 10 konulmuş olsaydı daha çok gelir elde etmek mümkün olmaz mıydı; ama, ranttan para kazanmak bu ülkede teşvik ediliyor. Onun için de bu kadar çok banka kurma izni veriliyor, onun için de para risksiz olan ranta doğru devamlı akmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'deki gelişmeleri dünya ile mukayese ettiğimiz zaman, hiçbir şekilde üretim ve istihdam için vergi oranlarının yükseltilmediğini görürsünüz. Eğer, bir yerde üretim ve istihdamı artırmak istiyorsanız, mutlaka, vergi oranları düşürülecektir. Yüksek vergi oranı, bu ifade ettiğiniz, ilave ettiğiniz vergiler, mutlaka kaçakçılığı teşvik edecektir. Bir kere, siz, kamu maliyesinde harcamayı artırdıkça, vatandaşta vergi ödemeye karşı bir direnç olacaktır. Biraz önce bir milletvekili arkadaşım, kamu maliyesindeki harcamaların bir önceki yıla göre yüzde 100'lere varan artışı olduğunu söyledi. Yani, o özel otomobilleri, o makam araçlarını, kamunun ödediği o yüksek kira bedellerini vesaireyi gördüğü zaman, vatandaş hep şunu soruyor: Benim bu ödediğim vergiler acaba nereye gidiyor? Aslında, Türkiye'de, kamu sektörü, devamlı özel sektörden hızlı büyüyor. Gelir kaynağını artıracamız derken, hükümetin aldığı bu tedbirler, ekonomide bir durgunluk dönemi yaşatmaktadır.

Bakın, değerli arkadaşlarım, 2001 yılı bütçesi geldi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor. Orada görüşülen bütçe 48,3 katrilyon, faize giden miktar 16,7 katrilyon, açık 5,3 katrilyon, yatırım ise olmayan paradan 3,5 katrilyon; yani, siz, bu 5,3 katrilyonu borçlanacaksınız, borç para bulacaksınız, o parayla da yatırım yapacaksınız değerli arkadaşlarım. Şimdi, işte bu altı sayfanın altında gizli olan rakam, 4 katrilyon; yine, bunun içerisinde ekvergi 7 katrilyon. Bu altı sayfanın mahareti, 65 milyona toplam 11 katrilyon vergidir arkadaşlar. Yani, bu gece yarısı 24.00'ten sonra kabul edilecek bu tasarıyla, halkın yarım itibarıyla ödeyeceği vergi miktarı 11 katrilyondur.

Bu hükümetin bir özelliği var: Bir, vergi kanunu yapmak; iki, vergi kanunlarını çeşitlendirmek; üç, vergi kanunlarına zam yapmak. İşte tamam, bu hükümetin bir tek özelliği var. Bu kanunun gerekçesi de, çok iptidaî, çok basit, bakkal hesabıyla yapılmıştır. Denmiştir ki, bizim paraya ihtiyacımız var, vergi koyalım. İki yıl sonra denecek olan şudur: Bu yazdığımız 20 kat yetmedi, 50 kat yapacağız; bu yazdığımız altı sayfa yetmedi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlayın.

VEYSEL CANDAN (Devamla) - Toparlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin vergi kanunlarını, biraz önce arkadaşım getirdi; orada, yaklaşık yirmi klasördeki 10 bin sayfada vergi maddeleri var; bunu basite indirmek lazım. Evvela, verginin, vatanî ve millî bir görev olduğu bilincini halka vermek lazım. Siz, 10 tane banka kurma izni vereceksiniz, 10'unu batıracaksınız; sonra, dönüp, millete diyeceksiniz ki, bindiğin aracın vergisini 20 kat artırıyorum. Millet, bunları, zannediyorum ki, zihninin bir tarafına yazmaktadır.

Değerli arkadaşlar, şimdi soruyorum size; peki, bu kadar vergi alıyorsunuz da, memur ve işçiden kestiğiniz 6,5 katrilyonluk zorunlu tasarrufu niye konuşmuyorsunuz burada? (FP sıralarından alkışlar) Memurdan kesmişsiniz, işçiden kesmişsiniz, niye bunu konuşmuyoruz veya 10 milyon işsiz insanı niye konuşmuyoruz veya dün reponun yüzde 100'e yaklaştığını, Hazinesinin 10 puan artışlı faizle borçlandığını niye konuşmuyoruz?

Değerli arkadaşlar, 1 inci madde üzerinde, aslında, daha çok, çok söylenecek sözler var; ancak, şunu ifade edeyim ki, hükümetin konuya yaklaşımı, sözcülerin yaklaşımı basit bir hesap usulüyle yapılmaktadır. Keşke, bu bütçeyi hazırlayan bürokratlar, keşke Sayın Bakan bir süpermarket işletseydi, bir gün, bir ay içerisinde 20-30 çeşit verginin nasıl ödendiğini görseydi, sonra bu tasarıyla karşımıza gelseydi; ben, öyle zannediyorum ki, bu tasarı, böyle çıkmayacaktı.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Candan.

1 inci madde üzerinde, gruplar adına, başka söz talebi?..Yok.

Şahıslar adına ilk söz İstanbul Milletvekili Sayın Mukadder Başeğmez'in. (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

Sayın Başeğmez, süreniz yalnızca 5 dakika efendim; kürsüye getirdiğiniz kitapları okumaya yetmez. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından gülüşmeler)

MUKADDER BAŞEĞMEZ (İstanbul) - Sayın Başkan, bunların hepsini okumayacağım; ama, 1 saniye bile yeter bu manzaranın görülmesi açısından.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, 5 dakika yetmez, 10 dakika olsun.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bunlar vergi kanunları, ama hepsi değil, sadece kütüphanenin bir rafının bir bölümünden alıp getirebildiklerimi; daha bir deve yükü var. Yani bu kadar vergi kanunlarımız var. Bunlar ne işe yarar, vergi toplamaya yarar; ama ayan beyan, ilmi olarak, felsefi olarak orta yeredir ki, bu kadar vergi kanunu olan bir ülke vergi toplayamaz. Bu kadar kanunu olan bir ülkede vergi suçlusu ürer, bürokrat ürer, bürokrasi ürer, bürokrasinin vatandaş üzerinde ceberutlaşması orta yere çıkar ve bu mevzuat bir suçlular rejimi üretir.

Berber dükkânı açmış, adam vergi verecek, maliye profesörü olması lazım; bu kadar mayın tarlasının içinden geçip de doğru dürtüst vergi verebilmek veya devletin bu kadar mayın tarlası içinde vergi toplayabilmesi mümkün değildir.

Şimdi, biz, yine yeni dinamitler üretiyoruz, yine mevzuatlar çıkarıyoruz. Daha bunun kambyo mevzuatı var, belediye vergileri var... 100 000 lira çöp vergisini yatırabilmek için, onun formunu doldurabilmek için uzman bulmak lazım. Hele, gidip vergi dairesinde vergi yatıracaksanız orada çekeceğiniz çile!

Sabahtan beri konuşuluyor, işte şu kadar mükellef var, efendim şu kadar vergi kaçıyor... Emin olun ki, benim halkım 5 kuruş vergi kaçırmaz makul olanı isterseniz hepsini verir, canını bile verir; ama biz makul olamamışız.

Biz, çocuklukta bir işyeri açacağız, işte şikâyet ettik yahu bunun vergisi var, şunu var, bunu var, babam dedi ki, oğlum kazanmayandan almazlar ki, siz, devletten niye korkuyorsunuz, haksızlığa mı uğrayacaksınız? Ama gidin sorun şimdi esnafa!..

Bugün, Türkiye'nin durumu, acaba gezip dolaştığımız zaman manzara ne? Manzara iyi(!) Arkadaşlarımız geliyor burada çok güzel şeyler anlatıyor; fındıkçı halinden memnun, tütüncü halinden memnun, pamukçu iyi para kazanmış, yani aldığı sattığına değişiyor, ürettiği bezendiğine değişiyor, gelirler çoğalmış esnaf harıl harıl iş yapıyor, siftah edemedim diye şikâyet etmiyor, fabrikalar açılıyor, öyle mi?! Değil; fabrikalar kapanıyor, bankalar devriliyor, esnaflar kepenk indiriyor;

yani, halkın parası çoğaldı da mı biz yeniden vergi alacağız?!

Değerli arkadaşlar, bugün, gerçekten, bu gece toplantısında, halka yeni bir gece baskını gibi yeniden vergiler koymak, çok sevimli bir şekilde bunu da gelip burada anlatmak bana ters geliyor.

Sayın Masum Türker geldi, burada masumane şeyler söyledi. Kendisine tavsiyem, Kızılay Meydanında toplanan işçilere, memurlara anlatsın gidip bunu. (FP sıralarından alkışlar)

Ekonomik istikrar programı için, dengeli malî politikalar için, burada birçok teknik terimler kullanılıyor, endeksler kullanılıyor; ben bir şey anlamıyorum, anladığım şu: Vatandaştan yeniden para alınacak mı alınmayacak mı, vatandaşın sırtına yük yüklenecek mi yüklenmeyecek mi? Büyük şehirlerde kolay bir meslektir, işsiz toplumlarda, taksicilik. Taksicinin nefes borusu var, hiç olmazsa gazla geziyor, tuzla geziyor, ucuz bir meslek edinmiş. Onun gaz borusunu kesecek misiniz kesmeyecek misiniz? Mesele bu; yani, halka yeni bir yük geliyor mu gelmiyor mu; geliyor; geliyor da ne olacak; canım maliyemiz düzelecek, enflasyon inecek; indi bak, yüzde 20'ye indi, yüzde 10'a inecek.

İsterseniz, iktidar partisi milletvekilleri, muhalefet partisi milletvekilleri, gelin elbirliğiyle pazar yerini gezelim, onlara diyelim ki; ekonomik istikrar programımızı beğendiniz mi. Bakın size ne diyorlar, kafanıza domates atıyorlar mı, atmıyorlar mı... Hep beraber gezdiğimiz zaman...

ADNAN FATİN ÖZDEMİR (Adana) - Geçmişte size attılar mı?!

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) - Biz gidiyoruz, geziyoruz, biz halkın içindeyiz, merak etme.

Esnafla gezin, fabrikatörleri gezin, işadamlarıyla konuşun...

ALİ GEBEŞ (Konya) - Dolaşıyoruz zaten...

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) - ... veya gidin deyin ki, miting düzenleyin yarın, ne cici kanunlar çıkardık, ne güzel vergiler koyduk, bakın sizin için çalışıyoruz deyin, bakalım ne diycekler...

Bakın ben size söylüyorum, yeniden halkın sırtına kırbaç vuruyoruz, yeniden bu katar yüklere yük ilave ediyoruz. Bu kadar kanuna gerek yok. Eğer niyetiniz ille...

Hani bir hikâye anlatırlar, padişah vergi koymuş, bakmış ki millet ağlıyor, biraz daha koyun, üzümlüyor, biraz daha koyun, millet göbek atmaya başlayınca, yeter...

Yani, siz istiyorsunuz ki, esnaf, taksici sokaklarda göbek atsın. Miting yapıyorlar, onu da yapıyorlar, davul zurnayla oynuyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başeğmez, lütfen toparlayınız.

MUKADDER BAŞEĞMEZ (Devamla) - Yani, ille böyle girift kanunlara gerek yok. Her şehrin girişine bir köprü yapın, her köprüünün başına bir Deli Dumrul koyun, geçenden 50 akçe, geçmeyenden 100 akçe alın; ama, o Deli Dumrul'un başına da bir gün geliyor Azrail dikiliyor; haberiniz olsun!

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Başeğmez.

Şahıslar adına ikinci konuşma, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'e ait.

Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

MASUM TÜRKER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizin önünüze saygımı sunmak için geldiğimde kucağında bu kitapları buldum! Peki, bu kitapları kucağımıza kim getirdi?! (Gülüşmeler)

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Demirel koymuştur.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Kucağıma kim getirdi bıraktı?!

BAŞKAN - Efendim, yardımcı olacağız şimdi.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Değerli arkadaşlar, şu, kanunlardan bir tanesi. Üzerinde yazıyor: "Harçlar, Değerli Kâğıtlar ve Oyun Kâğıtları..." Kumar kâğıtları vergisi... Alınmasını mı, kumar serbest mi olsun?! (FP sıralarından "şov yapma" sesleri)

Ben şov yapmıyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Mukadder Başeğmez, değerli konuşmacı, benim çok iyi dostumdur. Kendisiyle belki 10'a yakın televizyon programı yaptım ve bu televizyon programlarında bunları konuştuk. Şimdi, biraz evvel söylediklerinin bir tanesini söyleyeyim. Bu iktidar, memura, işçiye bir taraftan verirken, diğer taraftan almayı düşünmeyen bir yapının kurulmasını istiyor. Bu yapıyı kim kurarsa kursun. Bir taraftan vereceksin, diğer taraftan, kurulan düzenden dolayı, enflasyon azdıkaça geri alacaksın...

AHMET SÜNNETÇİOĞLU (Bursa) - Alanlar gözüktüyor da, verenler yok.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Şimdi, bu eskileri toplayıp getirirseniz, içindekilere de bakarsanız, bunlar kanun değil; Türkiye'nin sıkıntısı bu zaten. Ekserisi, bunları açıklayan tebliğler, genelgeler, muktazalardır.

Şimdi, bunlara neden ihtiyaç duyulmuş, bunları anlatmaya çalışıyoruz değerli arkadaşlarımız. Bakın, aranızda çok değerli malî müşavirler, muhasebeciler var, saçlarını bu uğurda beyazlatmışlar. Niye böyledir; çünkü, bu ülkede, birilerine hepimiz alet olmayalım; birilerimiz bu azınlığa alet olmayalım. Eğer, vergiyi birilerinden almazsanız, peki, işçiye, memura bırakın ücret vermeyi...

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Olandan niye almıyorsunuz?

MASUM TÜRKER (Devamla) - Tabii, olandan, birlikte almayı kararlaştıralım.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) - Bankaları batıranlardan alın...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım efendim.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Çok teşekkür ediyorum sizlere.

Batan bankaların kurulma zamanlarını, devredilme zamanlarını tartışsak, kaybolan, bunları götürenlerin, paraları götürenlerin ne zaman devrıldıklarını tartışsak, biz, kendi kendimizi aldatırız.

MUSTAFA KEMAL AYKURT (Denizli) - Tartışalım.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Biz onlara dönmek istemiyoruz. (FP sıralarından gürültüler) Biz, hep birlikte, şunu yapmalıyız: Eğer, bu ülkede, yine, bir azınlığa hizmet etmeyi düşünüyorsak geçmişte olduğu gibi, gelin, beraber suni bir kriz yaratalım, birden bire doların değeri 13 000 liradan 100 000 liraya fırlasın, birden bire ekonomi girdabında borç paraya ihtiyaç duyalım, aldığımız Net Aktif Vergisi, Malî Denge Vergisi bile yetersiz kalsın; ondan sonra, dönelim, borçlanalım, belki de o tarihlerde bize yandaş olanların biraz daha cebini doldurmasına müsaade edelim. Bu, iktidarın değil, bu Meclisin vebalidir. 21 inci Yüzyıla girdiğimiz bugünlerde, eğer, çocuklarımıza, böyle, biraz evvel, değerli vekilin kucağında getirip başkasının kucağına bıraktığı bu kanunları görmek istemiyorsak, gelin bakın bu maddede ne olduğunu konuşalım. (DSP sıralarından alkışlar)

HASAN GÜLAY (Manisa) - Ağzına sağlık!

MASUM TÜRKER (Devamla) - Değerli arkadaşlar, ne diyoruz bu maddede: Vergi oranı - aranızda çok değerli uzmanlar var- ilk defa...(FP sıralarından gürültüler)

Ama, değerli arkadaşlar, bakın, çok değerli bir hukukçu var; Sayın Arınç, çok saygı duyuyorum; sorun, hukukun kaynağı olarak, eğer, biz milletvekilleri, bu maddeyle ilgili görüşleri tutanaklara kaydetmezsek, bu ciltler dolusu açıklama gerekecek ve o zaman, bir kısır döngü başlayacak.

Bakın, burada, önemli bir olgu var. Bunu, ben, burada söyleyeceğim ki, hükümetler, bugünkü hükümet, bundan sonraki hükümetler üstlensinler. İlk defa yüzde 50 artış, asgarî yüzde 50 azalış, yüzde 20'ye indiriliyor. Bunun takipçisi olmak gerekir.

Hatırlar mısınız, geçtiğimiz gün, yeniden değerlendirme katsayısından dolayı şu kadar vergiler kendi kendine artacak deniliyordu, hükümet indirmek istese de indiremeyecek diyorlardı. İşte, bugün, bu Meclis, bu maddeyi kabul ettiği zaman, ilk defa, enflasyonu azdırma değil; dizginlenmiş bir enflasyona göre vergilendirmeyi esas alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlar mısınız.

MASUM TÜRKER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlarımız; vergiler...

MUSTAFA GÜL (Elazığ) - Kitaplar ne olacak?..

MASUM TÜRKER (Devamla) - Bu kitaplar kucaktaysa, bunların içeriğini ayıklamaya hep birlikte bakacağız.

Değerli arkadaşlar, bu maddeye o gözlükle bakmamız, o şekilde değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum ve ilk defa böylesine bir indirim imkânı getirildiği için, bunu getiren hükümete ve bunu kabul eden Plan ve Bütçe Komisyonundaki değerli arkadaşlarıma teşekkür ediyorum; hepinize saygılar sunuyorum.

Bu kitapları, inşallah, hep birlikte şu kadarlık yapacağız. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Zannediyorum, bir tek soru var.

Sayın Alçelik, buyurun efendim.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakandan öğrenmek istediğim sorularım şunlardır:

Burada, (a) bendinde, bir yeniden değerlendirme oranından bahsediliyor. Bu oranın yüzde 50'sinden fazla olmayacak, az olmayacak gibi, böyle, muğlak bir ifade var. Tabii, birkaç kere okumak lazım. Hepsinden önemlisi, bu oranı 20 katına çıkaracak bir yetki isteniyor; yani, yeni bir vergi koyuyorsunuz, yeni bir oran tespit ediyorsunuz "bunu da 20 katına kadar çıkarabileceğiz" diyorsunuz, bunu istiyorsunuz.

Şimdi, Sayın Başkanım, Sayın Bakandan öğrenmek istediğim konu şu: Siz, 2001 senesinde, ilk altı ay için, milyonlarca insana, işçiye, emekliye, memura, dula, yetime yüzde 10'luk bir artış öngörüyorsunuz. 2001 yılında enflasyonu yüzde 10 öngördüğünüze göre; yani, yüzde 10'luk bir artış öngörüyorsunuz. Peki, yüzde 10'luk bir artış öngördüğünüz bu millete, milyonlara, yüzde 50'lik bir artış -hele hele 20 kat yaptığımız zaman, burada 20 kattan bahsediliyor, nereye çıkıyor, onu, artık takdirlerinize bırakıyorum- vicdanlara nasıl sığıyor? Bunu nasıl izah edeceksiniz?

Burada bir misal vermek istiyorum: 100 milyon lira alan bir emekli, bir araba alsa, bu araba için, şu anda ödemesi gereken vergi farz edelim 300 milyon lira. Buradaki artışa göre, aylık 10

milyon lira maaş artışı vereceksiniz bu insana, bir yılda 120 milyon lira yapar. Siz, bu yüzde 50'lik artışa göre; 300 milyonun üzerine 150 milyon lira ilave yük getiriyorsunuz; yani, verdiğinizden fazlasını, sadece alacağı bir arabada geri alıyorsunuz. Buna nasıl gönlünüz razı oluyor Sayın Bakanım? Bunu, bize ve milletimize izah etmenizi özellikle istiyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Alçelik.

Başka sorusu olan yok.

Sayın Bakan, çok kısa olmak kaydıyla, buyurun efendim.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkan, değerli arkadaşımızın sualindeki "20 kat" konusuna, tasarının geneli üzerinde yaptığım konuşmada da değinmişim. "20 kat" demek, 2001 yılında veya 2002 yılında, taşıtlarla ilgili bütün maktu vergiler 20 kat artırılacak anlamında değil. Bu, taşıtların kullanım amaçlarına, kullandıkları yakıtların nevelerine göre, hükümetin elinde bunları farklı şekilde vergilendirme konusunda bir araç olarak geliyor; yoksa, bu "20 kat" yetkisi alındı, bütün vergiler 20 kat artacak anlamına gelmez.

Normal olarak, her sene bu vergiler, yeniden değerlendirme katsayısı kadar artar; ama, burada, 20 kat diyerek, biraz evvel ifade ettiğim gibi, kullandıkları yakıt türlerine ve araçların kullanım amaçlarına göre farklı bir vergilendirme yapısı meydana getirme ihtiyacı hissederse hükümet, bu araçtan yararlanacak. Yani, bu, tamamen bu nedenle getirilmiş bir düzenlemedir.

BAŞKAN -Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

TURHAN ALÇELİK (Giresun) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanımız 2001 bütçesinde memura, işçiye, emekliye vereceği maaş artışında da böyle 20 kata kadar artırma yetkisini bizden isteyecekse, biz şimdiden o yetkiyi kendisine veriyoruz; yeter ki istesinler.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Önergeleri geliş sırasına göre okutacağım; ancak, her iki önerge de maddenin metinden çıkarılması yönünde olduğundan, işlemleri birlikte yapacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 539 sıra sayılı Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz.

Metin Kalkan

İsmail Özgün

Ali Sezal

Hatay

Balıkesir

Kahramanmaraş

Nurettin Aktaş

Musa Uzunkaya

Mustafa Geçer

Gaziantep

Samsun

Hatay

Yahya Akman

Nezir Aydın

Şanlıurfa

Sakarya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 539 sıra sayılı tasarının 1 inci maddesinin metinden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Şeref Malkoç

Abdulkadir Aksu

Zeki Çelik

Trabzon

İstanbul

Ankara

Özkan Öksüz

İsmail Özgün

Ahmet Sünnetçioğlu

Konya

Balıkesir

Bursa

Mustafa Geçer

Mukadder Başeğmez

Hatay

İstanbul

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRETTİN ÖZDEMİR (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Hükümet katılıyor mu?

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge sahibi olarak, ilk imza sahibi Sayın Metin Kalkan; görüşecek misiniz efendim?

METİN KALKAN (Hatay) - Sayın Malkoç konuşacak efendim.

BAŞKAN - Sayın Malkoç görüşecek.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; gecenin bu saatinde niçin burada bulunmaktayız; Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu, 4306 sayılı ve 4481 sayılı Kanunlarda değişiklik yapılması için gecenin bu saatinde buradayız.

Bizleri, Türkiye'nin dört bir tarafında, gecenin bu saatinde, değerli vatandaşlar izliyorlar. Bizleri kamyon sahipleri izliyor, minibüs sahipleri izliyor, taksi sahipleri izliyor, bunların dışında araç sahibi olan insanlar izliyor. Acaba, bunlar, bu insanlar, bu Meclisi izlerken ne düşünüyorlar? Bize faydalı olarak ne getirecekler, gecenin bu saatinde Meclis çalışırken kamyon şoförlerine veya taksi sahiplerine veya minibüs sahiplerine faydalı ne iş yapacaklar diye dört gözle bekliyorlar; ama, bunun karşılığında da, gelen tasarıya bakıyoruz; ilk etapta yeniden değerlendirme oranı yüzde 50'ye çıkacak veya yüzde 20'ye; 20 katına kadar da artırma yetkisi veriyoruz hükümete.

Değerli arkadaşlarım, 57 nci hükümetin, yani, DSP, MHP ve ANAP'tan oluşan bu hükümetin, bu tasarı, âdeta, vatandaşa ramazan hediyesi; artık, bakalım, bayram hediyesi ne olacak?! (DSP sıralarından "Mercedes" ve "af" sesleri) İnşallah affı çıkarırsınız, Mercedesi de hediye edersiniz, görürüz. Ama, açık olan bir şey var; ramazanda, vatandaş, sofrasına ne koyacak diye düşünürken, bu 57 nci hükümet, vatandaşa yeni zamlar, yeni vergiler koyuyor. Bu kürsülerden, bunu, gelip, izah etmek kolay. Sayın Bakanımız buraya çıktılar, çok güzel izah ettiler veya iktidar partilerine mensup arkadaşlar geldiler, çok güzel şeyler söylediler; âdeta ağızlarından bal akıyordu. Ama, bu kanun çıktığında vatandaşa ne faydası olacak veya vatandaşın ne kadar daha para toplanacak; bu da ortada.

Değerli arkadaşlarım, fındık üreticilerini dolaşıyoruz, zeytin üreticilerini dolaşıyoruz, çay üreticilerini dolaşıyoruz, hepsi mağdur.

Memurlara çok fazla para verildiği buradan ifade edildi. Sayın Bakanımız da ifade etti, diğer arkadaşlarımız da bunu ifade ettiler. Acaba, bu memurlar, aldıkları bu yüzde 10 zammın zevkından veya memnuniyetinden mi gece sabahlara kadar sokakta yürüyorlar?! Herhalde, burada, bunları izah eden arkadaşlarımız, onların topluluklarına, sendikalarına veya mitinglerine gittiğinde bunu da izah eder!

Değerli arkadaşlarım, geçen cumartesi günü seçim bölgem Trabzon'daydım. Sanayi esnafını dolaşırken, esnafın biri bizi dükkânına davet etti ve dükkânında, hemen masasının üstünde bulunan bir çividen bir tomar kâğıt çıkardı. "Bakın, şu birinci kâğıt Gelir Vergisi taksiti, ikincisi KDV taksiti, şu kâğıt Stopaj Vergisiyle ilgili, dördüncü kâğıt İlan Reklam Vergisiyle ilgili, Damga Vergisiyle ilgili, Geçici Vergiyle ilgili..." dedi; saydı, saydı, saydı. "Emin olun, yirmi yıllık esnafım; eğer ar etmesem, utanmasam dükkânımı kapatacağım. Dükkânımı kapatsam, günde en az 20 milyon lira kârım olur" dedi.

Şimdi, bu kadar zor durumda olan insanlara, bu kadar zor durumda olan araç sahiplerine, biz de, gelip, buradan, gecenin bu saatinde yeni vergiler koyuyoruz. İşte, benim ve arkadaşlarımın teklifi, gecenin bu saatine kadar burada çalıştık, en azından şu 1 inci maddeyi tasarı metninden çıkaralım ve bizi televizyonları başında merakla izleyen araç sahiplerine hayırlı bir iş yaptığımızı gösterelim. Bizim teklifimizin amacı budur. Her ne kadar Sayın Komisyon ve hükümet üyeleri bu teklife katılmamışlarsa da, öyle zannediyorum, bizleri televizyonları başında izleyen milyonlarca insan bu teklifimizi gönülden desteklemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen, toparlar mısınız Sayın Malkoç.

ŞEREF MALKOÇ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

İktidar partisine mensup olan arkadaşlarımıza da bu teklifimiz doğrultusunda oy kullanmalarını tavsiye ediyorum.

Hepinize hayırlı günler diliyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Malkoç.

Sayın milletvekilleri, her iki önergeyi beraber işleme aldık, her ikisini birden oylatacağım.

Önergelere, Komisyon ve Hükümet katılmamıştır.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Önergeler kabul edilmemiştir.

Şimdi, 1 inci maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, saat 00.30'a kadar, 13 dakika birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 00.17

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.30

BAŞKAN: Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER: Levent MISTIKOĞLU (Hatay), Şadan ŞİMŞEK (Edirne)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 17 nci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum. 539 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4.- *Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/776) (S. Sayısı: 539)(Devam)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

Tasarının 2 nci maddesinin görüşülmesine başlıyoruz.

Maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - 29.7.1970 tarihli ve 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bakanlar Kurulu;

a) Yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibariyle ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırmaya,

c) EURO normlarını sağlayan katalitik konvertör sistemi ile teçhiz edilmiş taşıtlarda tespit edilen bu oranı veya vergi miktarlarını % 50 nispetine kadar indirmeye, yetkilidir."

BAŞKAN - Madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 539 sıra sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının 2 nci maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Söz konusu maddenin eski halindeki "Bakanlar Kurulu, yeniden değerlendirme oranının yüzde 50'sinden çok, yüzde 20'sinden az olmamak" diye başlayan ibare, yine, önceki "yüzde 50'yi geçmemek ve yüzde 20'den az olmamak" şekliyle devam ediyor. Burada, yeniden değerlendirme oranı esas alınmaktadır ki, herhalde bu yıl için tespit edilecek olan yeniden değerlendirme oranı yüzde 58 civarında olacak; bu da bunun yarısı olduğuna göre, yüzde 28 oranında artışı; tahmini hesaplamalara göre yüzde 58 artış öngörülmektedir. Halbuki, ekonomik istikrar programı uygulanırken,

malum, 2000 yılı için TEFE'de yüzde 20, TÜFE'de yüzde 25 öngörülmüştü. 2001 yılı için ise, yine TEFE'de yüzde 15, TÜFE'de yüzde 10, yüzde 12 civarında öngörülmüştü. Peki, enflasyon artışına esas olacak bu nispetlerin 2001 yılı için yüzde 15 civarında olacağı öngörülmüyor da, Motorlu Taşıtlar Vergisinde, bu, yüzde 28'e kadarı azami had tayin ediliyor; burada bir yanlışlık vardır. Bu yanlışlık ise, ekonomik istikrar tedbirlerinin ülkede istikrarsızlığa sebep olduğudur.

Değerli milletvekilleri, Devlet İstatistik Enstitüsünün son açıkladığı rakamlara baktığımızda, Sayın Bakanımız, bilhassa, yanınızda bulunan bürokrat arkadaşımıza da, sizin şahsınızda arz ediyorum. Bu ifadelerle, geçmişte alınan bu istikrar tedbirlerinin 2000 yılında tutmadığı görülmektedir. Devlet İstatistik Enstitüsünün yaptığı açıklamalara göre, ihracat, ağustos ayında, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,2 oranında azalarak 1 milyar 896 milyon dolara geriledi. Bakın, hani ekonomik istikrar tedbirleri aldık da ihracatımız artacaktı ya... Geçen sene diye nispetlediğimiz mesnet teşkil eden ay da ağustos ayı, depremin olduğu ay, ondan daha geri. İthalat ise yüzde 53,5'lik artışla 4,9 milyar dolara çıktı. İhracatın ithalatı karşılama oranı, ağustos ayında, yirmi yıldır ilk defa bu yıl yüzde 38,9 oranına kadar düştü. Ağustos ayı ihracatı, Türkiye'nin en büyük deprem felaketinin yaşandığı geçen yılın aynı ayının bile altında kalması dikkati çekti. Bu, devletin resmî kuruluşunun açıkladığı rakamlardır.

Şimdi, Motorlu Taşıtlar Vergisinde değişiklik yapıyoruz. Motorlu Taşıtlar Vergisinde tahsilata bir gecikme mi var veya tahakkuk eden verginin alınamaması gibi bir durum mu var; o da yok. Bakıyoruz, Motorlu Taşıtlar Vergisi, 1999 yılının eylül ayı itibariyle 146 trilyon 970 milyar tahakkuk etmiş, 115 trilyon 590 milyar tahsil edilmiş; yani, tahakkukun tahsilata oranı yüzde 78,7; yine, 2000 yılının eylül ayında 253 trilyon 654 milyar tahakkuk etmiş ve 183 trilyon 872 milyar da tahsil edilmiştir. Tahakkukun tahsilata oranı yüzde 72,5.

Netice itibariyle, değişiklik yapmak istediğimiz kanunların, toplam, Ek Motorlu Taşıtlar Vergisini veya Ek Taşıtlar Alım vergisini dahil ettiğimizde... Bakınız, Ek Taşıtlar Alım Vergisinde, geçen sene 119 trilyon 219 milyar tahakkuk etmiş, bu yıl, aynı dönem -eylül ayı- itibariyle 292 trilyon tahakkuk etmiş, neredeyse 292 trilyon da tahsilat yapılmış; yani, vatandaş, bu vergiyi ödüyor zaten. Veren insana, tekrar tekrar vergi salmanın acaba mantıkla bir ilgisi var mıdır? O zaman, ne yapacaksınız; fazla vergi, vergiyi öldürür, bundan sonra tahsil edemeyeceksiniz. Niye tahsil edemeyeceksiniz; çünkü, bu, insanların ödeme gücünün üzerinde olur ise, bir noktada tıkanıp kalacak.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bakın, Kayseri Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Çapar ne diyor ASO Medya dergisinde. Sayın Bakanım "bilhassa, esnaf, sanatkâr, ticaret odası bizi destekliyor" diyorsunuz ya, destekliyor mu, bir bakalım:

"Hükümet, vergi ve çalışma hayatıyla ilgili olarak ekonomik düzenlemeleri vakit geçirmeden gözden geçirmelidir ve yine hükümet, vergileri, fon ve kesintileri vesaire oransal olarak artırarak ve çeşitlendirerek, dolayısıyla, piyasadan para çekerek kamu maliyesini düzeltebileceğini, dolayısıyla, enflasyonu düşürebileceğini zannediyorsa yanılığ içerisindedir. Zira, toplumun büyük bir kesiminde enflasyon beklentileri devam etmektedir. Sonuçta, ekonomi yönetimi, girişimciye kaynak bırakmayan, sınırlı ve kıt olan tasarrufları piyasadan âdeti bir sünger gibi emen mali politikalarından vazgeçmelidir."

Bakın, koskoca, dünyanın ticaretini idare eden, ticareti çok iyi bilen bir Kayserili oda başkanı, kendi kaleminden aynı bu ifadeleri kullanıyor.

"Kabulü mümkün olmayan diğer bir konu ise şu: Kamu maliyesini düzeltebilmek için tasarrufları bir sünger gibi emen hükümetin, bu kaynakları, vergi vermeyen, herhangi bir risk taşımayan,

kolay kazanç peşinde koşanların batac paralarına karşılık aktarılmasının ekonomik mantığını anlatmakta zorluk çekiyoruz. Kamuya ufak bir borcu olanın mal ve mülkünün haczedildiği bir ortamda yapılan bu ayrıcalık, girişimci mükellefi cezalandırmaktadır" diyor. Peki, biz, bu mükellefleri bu şekil cezalandırırsak, daha sonra nasıl bir vergi alacağız.

Değerli milletvekilleri "fazla vergi vergiyi öldürür" dedik. Evet, yine bu konuda bir uzman diyor ki "Bu sözü biz değil, Fransızlar söylemişler. Sadece bu değil, çok sayıda söz var. Örneğin, gerekli olduğundan fazla vergi tahsil etmek, yasal hırsızlıktır.

Sınırsız vergileme gücü -Calvin Coolidge diye bir ekonomist veya yazar söylemiş- neticede tahrip etme gücüne sahiptir.

Vergi konuları üzerinde düşük vergiler konulduğunda, bu vatandaşların çalışma ve bir şeyler yapma arzularını geliştirir"

BAŞKAN - Sayın Akın, toparlar mısınız.

MURAT AKIN (Devamla) - "Vergi oranlarındaki bir düşüş, halkın memnuniyetini artıracığından, vergi gelirleri de artacaktır."

Değerli milletvekilleri, hakikaten, motorlu taşıtlardan alınan alım vergisinin ve servetten alınan vergilerin tahakkuku ve tahsili güzel bir şekilde sağlanıyor. Bu vergilerin tahakkuku da, en az masraflı olan bir vergidir; çünkü, dönemi içerisinde kendiliğinden tahakkuk eden vergilerdir, daha ziyade beyana dayalı olmayan vergilerdir. Şimdi, bu getirdiğimiz vergi yüküyle, bu mükellefleri, bu vatandaşları zor duruma düşürdüğümüzde, korkarım ki, eski tahsil ettiğimiz vergileri de alamayacağız. Onun için, bu vergi değişikliğini, bu noktayı nazardan iyi dikkat etmek lazım, iyi değerlendirmek lazım.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akın.

Şimdi, söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan'da.

Sayın Kalkan, buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA SÜLEYMAN METİN KALKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'yi, bu gece vergi cehennemine, ateşe biraz daha atıyorsunuz. Bir zamanlar sihirbazlık çok geçerliydi, akı kara, karayı ak göstermek mümkündü. Bu gece de, burada, birçok olaylardan dolayı, sanki bunlar vergi ve zam değil de indirim gibi göstermenin sihirbazlığını da yapmaya çalışanlar maalesef çıkıyor; ama, bir asa da, bu sihirbazlık numaralarının hepsini bir gün derdest edecek.

Vergi bombardımanı birdenbire niye başladı? Bunun şiddeti ne? Ne olacak? Gerçekten bir müddetten beri birtakım çevrelerin yönlendirmeye çalıştıkları gibi, yüzde 56 ile yüzde 85 arasında mı olacak? Acaba, bu vergi miktarları enflasyona dahil ediliyor mu? Enflasyona dahil ediliyorsa, yüzde 10 enflasyon nasıl çıkacak? Yani, elbette edilmiyor, biliyoruz onu, şimdi, onun için çok rahat bir şekilde halkın cebinde, elinde ne varsa onu almaya yönelindi ve güya enflasyon düşük gözükcek; ama, halkın cebinden en az yüzde 50 fazla vergi çıkacak. (DSP sıralarından "siz de yaptınız" sesi)

Hayır efendim, biz ilk defa yüzde 50 vergi koymayı bırakın, indirmeyi bile ilave etmişiz. Bu işin sadece oyalaması ve sihir yönü. Niye "20 katına kadar" diye bir rakam koyuyorsunuz yükseltme için. 20 kata...

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Taktınız yahu...

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Tabii takacağız; çünkü, bunu halka takıyoruz. Bunun altından esnaf kalkamayacak, bunun altından, en azından 6-7 milyon dargelirli aile kalkamayacak. Bunu niye koyuyorsunuz? Biraz evvel Bankalar Kanununda, özelleştirme kanunlarında ne yapıldı?

Bankaların zarar edenlerini, zarar etmeyenlerle birleştirdiğiniz zaman vergiden mahsup edilecek. Yani, bütün bu taktığımızı söylediğiniz, getireceğiniz yirmi katlık artırımla oluşturacağımız yeni paraları, yine birtakım insanlara aktarıyorsunuz.

HASAN GÜLAY (Manisa) - Sayın Bakan izah etti anlamadın mı?

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Anladık; bunun, halka zulüm olduğunu sizin de anlamanızı istiyoruz.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın efendim.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Bakan izah edecek, elbette böyle reklam yapacak; ama, ben, bunu, buradan sizin hayrınıza söylüyorum. Çünkü, bu, size, öyle bir şekilde fatura edilecek ki, halkın karşısına çıkamayacaksınız. İşte, buyurun, bakın, burada, sabahtan beri şoför odalarından ve dargelirliyelerden "bari bu zulmü yapmayın" diye gelen ricalara, yalvarmalara bakın!

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Onların hepsi aynı.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Hepsi aynı olabilir; Ankaralı 50 000 şoför adına dernek başkanı yalvarıyor. Evet, tabii, böyle davranmanızın görülmesi çok iyi oluyor. İşte, sizin getirmek istediğinizi ve bizim de engellemek istediğimizi halkın görmesi çok iyi oluyor.

Yüzde 56 ilâ yüzde 84 oranında değerlendirme oranları yeniden artacak ve bunu yirmi katına kadar artırma düşüncesiyle biz burada kanun çıkarıyoruz ve bu da halkın yararına olacak!.. 3,5 seneden beri, böyle mülahazalarla bu iktidar, hep halkın malını, mülkünü tüketmeye yönelik icraat yapıyor.

Her türlü alışveriş bile, bir daireye giriş bile, alo deyiş bile, bir beyaz kağıda dokunuşta bile (A)'dan (Z)'ye her türlü vergi yeniden artırılıyor; ama, buna karşılık memura yüzde 10-12 zam; ama, buna karşılık çiftçiye ürettiğinin karşılığını alamayacağı kısıtlı bir değer...

Şimdi taksicilerin söyledikleri şu, onu da söyleyeyim de vebal kalmasin: "Bundan sonra bize bu şekilde zulüm yapanlara, arabamıza bindikleri zaman gereken ikazı yapacağız ve o arabalarda bize yaşamı bu kadar zorlaştıranlara karşı, bu vergi kanunları kalkana kadar, hiç indirmeyeceğimiz şekilde bunu bir panoda belirteceğiz, geçen, çıkan, arabaya binen okuyacak" bunu da duyuruyorum.

Şimdi, taktık, vatandaş bir yerden nefes alıyorsa, yani, tüp gazdan birazcık istifade ediyorsa - bundan da kim istifade ediyor, çok dargelirli insanlar- ille orayı yükselteceğiz. Yahu, bırakalım, bu kadar şoför buradan eklemek yiyor, dargelirli memur, çok az parası olan insan da taksiiye binebiliyor, bunu sürdürelim, bunu devam ettirelim. Ne olur!

Zaten, zengin insanlar arabalarını benzinliden tüp gaza çevirmiyorlar, yoksullar, imkânsızlar çeviriyor. Ama, hayır, ille, vatandaşa hava aldirmayacağız, nefes aldirmayacağız ve biz, hazır bulduğumuz, bu tavukta ne kadar yumurta varsa hepsini alacağız. Onun için, gerekiyorsa, karnını deşeceğiz; ama, ölürse ölür... Halk bu duruma geliyor, memur bu duruma geliyor, işçi bu duruma geliyor... Kanun maddesi açık; biz, bundan evvel değerlendirme oranını, normal ekim ayına kadar olan enflasyon miktarıyla ölçüyorduk, şimdi, bunu çok daha yüksek kabul ediyoruz yüzde 56 ve ayrıca, bu oranların üzerinde yirmi kat artırma yetkisini alıyoruz.

HASAN GÜLAY (Manisa) - Bu da hiç aklınızdan çıkmıyor!

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Elbette aklınızdan çıkmayacak; çünkü, yapılan en büyük zulüm bu.

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Saat ilerledi... Saat ilerledi...

BAŞKAN - Sayın Biçakçioğlu...

ORHAN BIÇAKÇIOĞLU (Trabzon) - Başkanım, nasıl olsa 10 dakika konuşacak...

BAŞKAN - Olur mu efendim!.. Bırakın 10 dakika konuşsun.

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Evet, gerçekten, şimdi, siz de, ne yapalım, biz buna mecburuz, bize böyle dayattılar, bundan dolayı çıkarmak zorundayız diye sussanız, belki halk yine bir nevi mazur görebilecek bir cihet bulurdu; ama, buna rağmen, buna karşı reaksiyon göstermenizi de anlayamıyoruz. Yani, halk nereden nefes alıyorsa, orayı tıkamak marifet değil. Eğer bir marifetiniz varsa, bu bankaları hortumlayanların hortumlarını kesin, bu tüp gazın borusunu, hortumunu kesmeyin. Onu kesmediniz, âdeta, bir bağırsak temizliği deniliyor, gaz temizliği deniliyor; ama, tenyanın küçük parçaları düşüyor; büyük parça, beslenmek için, yeniden özelleştirmelerle veyahut zararını, birleşen diğer bankanın vergisinden mahsup etmek üzere, yeni bir avantaj imkânı... İşte, biraz sonra, iki üç madde sonra çıkaracağınız kanun bu. Zarar edene, tekrar, o kâr etmiş bankanın vergisinden tahsisat yapılacak; yani, halkın parası yine gidecek.

Şimdi, tabii, elbette tuhafınıza gidiyor. Ne olur, biz itiraz etmesek, seslenmesek, siz de, mecbur kaldığımız bu maddeleri rahat rahat geçerseniz... Ben hayret ediyorum, yani, niye, illâ dargelirliye bu kadar bastırılıyor. Yarın, su ile çalışan bir motor olsa, ona da 20 kat vergi koyacak mısınız, 30 kat vergi koyacak mısınız? Niye bir ihtimal demiyorsunuz, memur maaşı da 20 kat artırılabilir?

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Genel Kurula hitap edin...

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Ben, fazla para toplanmasının devlet yararına olacağına inanmıyorum; çünkü, fazla para toplandığında, yapılacak tek şey, yeni banka skandalları yaratmak olacak. Yıllardan beri...

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Şu tarafa konuşun...

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Size bakmamızdan rahatsız olmayın; deminden beri karşılıklı ne güzel diyalog kurmuştuk.

Bu sene, gerçekten, en güzel çalışan sektör vergi sektörü olmuş; 24 katrilyon lira beklenirken 26,5 katrilyon lira toplamışsınız, toplayacakmışsınız; rakamlar, göstergeler onu gösteriyormuş. 26,5 katrilyon, yani, 2,5 katrilyon fazlanız var; iyi, burası verim veriyor; o zaman, 50-60 katrilyona çıkarmak için herhalde bu maddeleri getirdiniz.

Şimdi, bu vergi cehennemine hep dargelirlileri düşürmeyelim. Kurumlar Vergisi azalıyor genel vergi toplamı oranı içerisinde; bunu da artıralım. Bu sene rantiyeden, faizden vergi alınmayacak. Neden; faizciler biraz zarar edecekmiş, reel faizler düşüyormuş da, ondan dolayı. Dargelirli memur, çiftçi, esnaf zarar edeceği zaman, onların hiç gözyaşlarına bile bakmıyoruz. Bunları da duymayalım, bunlara da bu kadar hassas davranmayalım... Devletin, bina, büro, müşavir, lojman, lüks ağırlama, yolluk, araç saltanatlarını kessek, bunlara hiç gerek kalmaz eğer gerçekten zaruri ihtiyaç varsa; eğer, bankalarda oluşacak yeni gedikleri, açıkları kapatmak için değilse bu vergi toplama operasyonu...

Şimdi, zam yapılsın; ama, iddia edilen enflasyon oranında yapılsın, hadi, yanılma payıyla da yapılsın, yüzde 10 daha fazla olsun; yok, illâ, canından bezdi-recek şekilde bir zam yapma kararlılığımızı makul karşılamak hiç mümkün değil.

Bu vergileri, gece yarısı çıkarmanın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA GÜVEN KARAHAN (Balıkesir) - Allah yardımcım olsun!..

SÜLEYMAN METİN KALKAN (Devamla) - Allah milletin yardımcısı olsun.

Tabii, bunun ne kadar zulüm getirmeye yönelik olduğu, gece yarısı kanunları oluşundan belli ve bunu çıkarmak zorundasınız. Ben, bundan dolayı hem halkıma acıyorum hem de bunu çıkarmaya katkıda bulunanlara acıyorum.

Saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kalkan.

Şahısları adına Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?..

ASLAN POLAT (Erzurum) - Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İstanbul Milletvekili Sayın Erol Al?..

EROL AL (İstanbul) - Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün?.. Yok.

Osmaniye Milletvekili Şükrü Ünal?..

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç?.. Yok.

Önerge yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - 1318 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ek taşıt alım vergisinin matrahı, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Ek taşıt alım vergisinin nispeti % 12'dir. Bakanlar Kurulu bu nispeti % 6'ya kadar indirmeye; % 36'ya kadar artırmaya, taşıtların teknik özellikleri itibariyle, bu nispetler içerisinde farklılaştırmaya yetkilidir."

BAŞKAN - Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen; buyurun efendim... (DYP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, burada, bir redaksiyon hatasını hatırlatayım. Bakın, bütün maddelerde, şu tarihli ve şu sayılı diyerek kanunun ismini söylüyor. Mesela "31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu" deniliyor. Burada ise, 1318 sayılı Kanun... Bakın, bir birlik sağlanması için, kanunun ismini koymak lazım; yani, birisinde koymuşuz, birisinde koymamışız; bu, bir redaksiyon hatası, onu hatırlatayım efendim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Evet, bir redaksiyon hatası var.

BAŞKAN - Doğrudur. Sayın Başkan onu halledecek herhalde.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkan, bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun efendim.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Şimdi, ilkte başlarken buyurduğunuz gibi koyuyoruz, ondan sonrakinde farklıdır. Dikkat ederseniz, hepsinde aynı kodifikasyon vardır. Başlarken tarih ve numarayla başlıyoruz, ikinci kısımda; yani, bir fıkrada aynı madde tekrar ederken değiştiriyoruz.

BAŞKAN - Sayın Genç, 2 nci maddede olduğu için bu şekliyle geçmiş.

Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Dönen, buyurun.

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan tasarrımın 3 üncü maddesi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

3 üncü madde, Ek Taşıt Vergisinin yüzde 12 olan oranını yüzde 6'ya kadar indirmeye ve yüzde 36'ya kadar yükseltmeye Bakanlar Kuruluna yetki veren bir madde.

Değerli milletvekilleri, tabii, vergi yasaları çok önemli yasalar olduğu için, gecenin bu saatine kadar burada görüşülmeye devam ediliyor. Dilerim ki, burada, Türk Milletinin lehine, faydasına, yararına bir yasa yaparız; hep bunun için uğraşıyoruz, hep bunun için çabalyoruz.

Şimdi, burada, bakıyoruz, otomobil vergilerinde, bugün, az önce, 2 nci maddede, özellikle yeniden değerlendirme oranlarını yüzde 50'ye yükselttik. Şimdi devlet, benim aldığım vergiler yüzde 50 oranında aşındı, yüzde 50 oranında yeniden değerlendirmeden sonra, ben, tekrar, Ek Taşıt Vergisini yüzde 36'ya kadar da yükselteceğim diyor; burada bunun anlamı bu.

Tabii ki, otomotiv sektörü, Türkiye'nin önemli sektörlerinden birisi. Oto-motiv sektörünün üzerindeki vergilere bakıyoruz -diğer vergileri de 20 katına ka-dar arttırmaya yetki verdik- 1 600 cc'ye kadar olan otomobillerin KDV'si yüzde 25, Ek Taşıt Vergisi yüzde 12, diğer maktu vergiler yüzde 15 toplam vergi yükü yüzde 52; 1 601 cc ile 2 000 cc arasında KDV oranı yüzde 40, Ek Taşıt Vergisi yüzde 18, diğer maktu vergiler yüzde 22 ve toplam vergi oranı yüzde 80; 2 001 cc'den sonrası için de KDV oranı yüzde 40, Ek Taşıt Vergisi yüzde 24, diğer mak-tu vergiler yüzde 24 ve toplam vergi oranı yüzde 88.

Peki, bizim üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliğinde bu oranlar nedir diye baktığımızda, Avrupa Birliğinde otomotiv üzerindeki toplam vergi yükü yüz-de 25. Şimdi, biz, hâlâ, otomobilden tekrar vergi alacağız diye gelmişiz. Niye; uyguladığımız iktisat politikaları, ekonomik istikrar programları çok ciddi sonuçlar verdi; ama, bunun gelir kalemini biraz daha düzeltmemiz lazım; yani, biraz daha vergi almamız lazım diye, biz, getirdik, bu vergi oranlarını yükselttik.

Tabii ki, ben bunları anlatırken, Yan Sanayiciler Derneği (TAYSAD) Başkanlığını yapan Ahmet Arıkan da burada, iktidar koltuklarında oturuyor. Biz, otomotiv sektörünün, ana sektörle, yan sanayiın, gerçekten, yurtdışına açılabilmesi uğruna çok büyük mücadeleler verdik ve o dönem Ahmet Beyle mücadele verdik; bugün de, gerçekten 4 milyar dolarlara varan ciddi ihracat kapa-

sitelerine ulaştırdık. Korkarım ki, yarın bu vergilerden sonra; yani, vergi gelirlerini artırma adına yaptığımız bu vergilerden sonra, otomotiv sektörü çöker, bu yıl tahsil ettiğimiz vergileri de tahsil edemeyiz. Bunlar madde 3'te...

Az önce, sanıyorum, bunun farkına varmış iktidar grubundaki bazı arkadaşlar, o yüzde 6'ya kadar düşürme, yüzde 36'ya kadar yükseltmeyi, yüzde 0'a kadar düşürme oranlarını getirmişler. Niye getirmişler diye düşündüm, şimdiden görüyorlar ki, bu vergilere otomotiv sektörü dayanamaz; var olana dayanamıyor. Zaten euro dolar paritesinden dolayı yan sanayi çok ciddi bir sıkıntı çekiyor, uygulanan ekonomik politikadan kaynaklanan ciddi sıkıntılar var. Üstüne, eğer, siz, böyle bir vergiyi de eklerseniz, otomotiv sektörünü ciddi anlamda durdurursunuz ve buna bağılı olarak yan sanayii de durdurursunuz ve yan sanayinin durması demek, Türkiye'de, gerçekten, binlerce insanın işsiz kalması demek.

Bugün uyguladığımız iktisat politikası temel olarak üç temel ayağı oturmaktadır:

Birincisi, doların artışını frenlemek; yani, kur artışlarını frenlemek, baskı altında tutmak. Bunun sonuçlarına bakıyoruz, ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen yıl yüzde 67 iken, şimdi yüzde 51'e düşmüş. İhracat, 1999'un ocak ayından bu yana, en düşük gerileme, yüzde 2,2 gerileme seviyesine inmiş; gerilemiş. Daha az ihraç etmişiz. Buna karşılık, ithalat, yüzde 37 oranında artmış. Bu aramalarda da -burada vaktim yetmez- eğer, analiz ederseniz yüzde 51'e en büyük artış, tüketim mallarında olmuş. Şimdi, burada bir sıkıntı var. Ha, bu sene, örneğin, dışticaret açığı 25 milyar dolar olur, cari işlemler açığı 10 milyar dolar olur -ki, öyle gözüküyor- bunu karşılayacak gücümüz var. Ekonomi bu sene bunu karşılayabilir diyebilirsiniz; ama, önümüzdeki yıl bunu sürdürme şansınız yoktur; buna, önlem almak durumundasınız. Onun için de, reel sektörü güçlendirmek ve ihracatı artırmak durumundasınız. Bu vergilerle çökerterek bunu yapma şansınız yok.

İkincisi, ücretleri düşürmek; yani, kamuda çalışanların ücretlerini aşağı çekmek.

Değerli arkadaşlarım, ben, aşağı yukarı otuz yıldır siyasetin içindeyim. Otuz yıllık siyaset yaşamımda, bu aylarda, yani, kış aylarında, sonbahar aylarında sokakların bu kadar yoğun memur eylemleriyle dolduğu bir döneme rastlamadım. Baharda olur; çünkü, baharın uyanmasıyla, karların erimesi ve insan kanının yeniden kaynamasıyla, eylemler yoğunlaşır. Eğer sonbaharda bu oluyorsa... Bakın, uyguladığımız bu ekonomik politikayla, baharda, sizi, çok önemli sıkıntılar bekliyor demektir. Bunun bugün sinyalini biz buradan veriyoruz. Buna inanırsınız inanmazsınız; bu, sizin elinizde; ama, bunu biz söylemek durumundayız.

Değerli milletvekilleri, kısacası, bu sektörler üzerinde, özellikle reel sektörler üzerindeki yükleri azaltacak... Ki, Avrupa, bugün, bu yükleri azaltarak, dünyadaki rekabet gücünü artıracak çok ciddi önlemler alıyor; ama, biz, hâlâ, burada, bu reel sektörler üzerindeki yükleri artıracak yeni tasarılar, yeni kanunlar getiriyoruz. Sayın Bakan diyor ki "20 katına kadar biz bunu artırmayacağız." Peki, bugüne kadar, hep, yasalarda, otomobillerde, özellikle araçlarda, cinsine göre vergiler konur ve artırılırdı, motor gücüne göre konulur ve artırılırdı. İlk defa, yaktığı akaryakıtı göre, burada, vergilendirme getirilmekte. Bunun anlamı da şu, gayet açık, hiç böyle sağa sola fazla konuşmamak lazım; bugün, taksicilik yapan esnafın, LPG gazı kullanan şoför esnafın vergisini, diğerlerinden daha fazla -20 kat- artırmayı düşünüyorlar ve böylece, LPG'den dönüşü amaçlıyorlar.

BAŞKAN - Sayın Döner, toparlar mısınız lütfen.

MEHMET DÖNER (Devamla) - Toparlıyorum.

Ama, bunların hiçbiri, bence, ciddi anlamda çözüm değil. Çözüm, reel ekonominin güçlenmesi. Yalnızca kur politikalarıyla, yalnızca vergi politikalarıyla, ekonomideki bugünkü gidiş daha iyi bir noktaya getiremezsiniz; çünkü, istediğiniz kadar analiz edin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET DÖNEN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Dönen, teşekkür ediyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

Efendim, şimdi, söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'ta. (FP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 3 üncü madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu konuya başlamadan önce, diğer bütün bakanlara söylemiştim, Sayın Bakanım da söyleyeyim. Şimdi, Sayın Bakanım, buraya gelip, bazı konuşmalar yaptığımız zaman bazı bilgiler yanlış veya noksan diye görüş belirtiyorsunuz. O zaman, size bir şey arz edeyim -gerçi, bunları Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiniz; ben Plan ve Bütçe Komisyonundayım; ama, bütün Meclis için söylüyorum- şimdi, şöyle böyle 1,9 katrilyonluk bir vergi getirmişsiniz; bu tasarrımın şu bölümünden alacağınız ek vergiyi 1,9 katrilyon düşünüyorsunuz. Getirdiğiniz genel gerekçe ne; şu alla-haşkına, dört satırda bir tane rakam, bilgi bile yok. Şimdi, bu genel gerekçeyi alan bir milletvekilinin de, ister istemez, bazı bilgilere ihtiyacı oluyor. Onun için -bunu, Plan ve Bütçede de dedik, başka bakanlara da dedik- şu Meclise kanunları gönderdiğiniz zaman, gerekçelerini biraz daha doyurucu olarak verirseniz, milletvekili arkadaşlarımız da, bizler de, burada konuştuğumuz zaman, daha doyurucu tartışma yaparız diye düşünüyorum.

Şimdi, bu maddenin özeti nedir; Ek Taşıt Alım Vergisi miktarı yüzde 12'dir diyor. Bakanlar Kurulu bunu yüzde 6'ya kadar indirmiyor; ama -indireceği yok zaten- yüzde 36'ya kadar artırmaya yetki istiyor. Zaten, bugünkü tasarrımın görüşülen 2 nci maddesinde de, bu Taşıt Alım Vergisini 20 kat artırmaya, yıllık Taşıt Vergisini 20 kat artırmaya yetki alınıyor. Şimdi, bir kere, benim inancım şu ki; bir vergide 20 kat artırma yapmak, vergi kanunlarının ruhuna aykırıdır.

Şimdi, bir taraftan, Anayasa Mahkemesi, kanun hükmündeki kararnameleri niye iptal ediyor; vergiyi Meclis koymalıdır, bunun ruhu budur diyor; ama, siz, öyle bir yetki oranı alıyorsunuz ki, 20 kat. O zaman daha başka bir şey söyleyeyim; baştan, kanunu çıkarırken 1 000 kat deyin, alın, yüz sene, elli sene daha kanun getirmeyin. O zaman, manası kalmaz. Biz buraya geldiğimiz zaman, alacağımız oran nispeti de işin ruhuna uygun olmalı ki, verilen yetki de Meclisin bilgisi dahilinde olsun. Bir vergide 20 kat artırmak demek, Meclisi fiilen by-pass etmek demektir.

İkincisi, Motorlu Taşıt Vergilerinde yükleme yapıyorsunuz; taşıt alımda, Ek Taşıt Alım Vergisinde, yılı Taşıt Vergilerinde, KDV'de, LPG vergilerinde...

Şimdi, Sayın Bakanım, bir şeyi söylemek istiyorum; bu sene programı yaparken, bir konuda, belki biraz siz de hazırlıksız yakalandınız. Bankalar birdenbire bono faizlerini düşürünce, tahvil faizleri yüzde 110'dan yüzde 30, yüzde 40'lara düşünce, tüketici kredilerine yüklendiler. Bu sefer, tüketici kredisini alan, bankalara faize yatırmayan vatandaş da, hep, ithal otolara akın yaptılar. Şimdi, bunu frenliyorsunuz ithal otoları frenleyin; bu doğrudur; ama, yurt içindeki otomobil fabrikalarını da bu konuda zarara sokacak olursanız... Türkiye'nin otomotiv sanayii önemli bir sanayii olmuş. Otomotiv sanayii, inşaat sanayii; bunlar, Türkiye sanayilerinin belkemekleri olmuş. Otomotiv sanayii, inşaat sanayii, tekstil sanayii, deri sanayii...

Şimdi, burada, otomotiv sanayii, bu baskılar karşısında tıkanmaya gider. Sadece otomotiv sanayii mi?.. Hayır, sadece otomotiv sanayii değil; arabaları alanların büyük çoğunluğu -zaten

bankaların rakamlarından da belli- bu arabaları banka kredileriyle aldılar. Bu sefer, bu vatandaşlar, bu vergiler artınca, korkarım ki o kredileri ödeyememeye başlarlar bu sefer fon dışındaki o çok güçlü sanılan bankalar da krize girerler. Zaten kriz... Kriz üstüne kriz girdiği zaman da bu hükümetin bütçesinde büyük problemler meydana gelir.

Daha şimdiden, Bankalar Üst Kurulu, Hazineden 6,1 katrilyon liralık tahvil çıkartma yetkisi istiyor. Halk Bankası ve Ziraat Bankasının görev zararı 20 milyar dolar; 6,1 katrilyon lira da orada... Sadece 1999 yılının altıncı ayından 2000 yılının altıncı ayına kadar geçen 12 ay içerisinde o sağlam bankalar da yurt dışından 10 milyar dolar, ek, fazladan borçlanmışlar; onlarda da bir problem var, borçlanma problemi var.

Şimdi, bütün bu problemler varken siz bu taşıt vergilerini artırıp da... Bakın, tekrar söylüyorum, taşıt alan, bilhassa kredili alan bu memur kesimi... Bilhassa bunların çoğu aldılar; memurlar da bir zam bekliyorlardı, tabii siz de memuru dinlemediniz, zam yapmadınız, şimdi, bunların geliri kısıntıya düştü. Giderler artmaya başladığı zaman, korkarım ki bunlar banka kredilerini ödeyememeye başlarlar; seri halde banka kredileri ödenmediği zaman da, Türkiye'de bir problem gelir diye düşünüyorum.

Şu anda oto taşıt vergileri zaten Türkiye' de fazla. Avrupa Birliğinde oto vergileri ortalama yüzde 25. Türkiye'de bu yüzde 52'den başlıyor yüzde 88'e kadar çıkıyor. Hemen hemen Avrupa'daki vergilerin 2 katına yakın bir vergi durumumuz var burada. Şu anda, bizim, Avrupa'daki vergilere karşı 2 kat vergimiz varken otomotivde, bir de bunları 20 kat, yok 3 kat -yani 12'den 36'ya çıkarttığımız zaman- artırma yetkisi alırsak, korkarım ki, otomotiv sanayiini ve onları ödeyemeyen bankacılık, finans sektörünü tekrar sıkıntıya sokarsınız diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, bir de, böyle bazı rakamlara bakınca insanın daha da dikkatini çekiyor; mesela, vergilerde ne kadar artış yaptık diye düşünersek, 1995'de Türkiye'de toplanan vergi dolar bazında 30,8 milyar dolarmış araştırmalara göre. 2000 yılında, yani bu öntümüzdeki yılda, bu, 60 milyar dolar olarak hesaplanıyor. 1995 yılından 2001 yılına kadar, bizde, nüfus, yüzde 2 bile artmadı; ama vergi tam 2 kat; 30.8 milyar dolardan 60 milyar dolara, 2 kat artmış.

Bu arada, vatandaşın millî geliri mi arttı; 1995'te 2 745 dolarmış, 2001 yılında, bu programınız tutarsa, 3 100 dolar olacak. Vatandaşın gelirinde hemen hemen yüzde 10'luk bir artış var; nüfus yüzde 2 bile artmamış; ama, toplanan vergi tam 2 katı artmış. Bu neyi gösteriyor; son yıllarda Türkiye'de halkın üzerinden alınabilecek hemen hemen bütün vergiler artıyor. İşin bir kötü tarafı da şu: Vergilerin çoğu da tanıdığımız bildiğimiz 2,5 milyon bordro mahkûmu veya Gelir Vergisi mükelleflerinden alıyoruz, diğer taraflardan alınmıyor. Mesela, siz, bir vergi getirmiştiniz, nereden buldun kanunu gibi bir kanundu, bunu iki sene ertelediniz. Şimdi, bunları erteleyip, bunlardan vergi almayıp da sadece bir kesime yüklenildiği zaman, o yüklenen kesimde büyük problem olur, olacağı da ortadadır; ben bunu söylüyorum.

Vergi adaletini de bozdunuz. Çok geri gitmeyelim, 1990'lı yıllarda, Türkiye'de dolaylı ve dolaysız vergiler eşitti, 50-50 idi, şimdi ise 36-64'e düştü; yani, dolaysız vergiler 36, dolaylılar 64'e çıktı. Burada ne oldu; kazanan kazanmayan, herkes aynı verdiği zaman burada da haksızlık meydana geliyor.

Bakın, size bir şey daha söyleyeyim. Getirdiğiniz ek vergilerden faiz vergisini sildiniz. Geçen dönem çıkan vergilerin yüzde 65'i faiz vergisiydi. Şimdi bunu kaldırdınız; kaldırdınız, ama bakın bir şey söyleyeyim. Bu bütçe içerisinde 31,7 katrilyon faiz ödenecek; ama, faiz vergisi diye bu bütçede görülen miktar 415 trilyona düştü. Nereden 415 trilyona düştü; 31.12.1999'dan önce satılıp

da vadesi şimdiye gelenlerden alacağınız paradan kaldı. Şimdi, 31,7 katrilyon; bütçenin en önemli kalemini faize veriyorum, ondan aldığım vergi 415 trilyon. Bu bütçede 512 trilyon ceza almayı öngörmüşüz. Bu durum karşısında burada bir haksızlık meydana geliyor, bunu söylüyorum.

Son bir şey daha söyleyeyim: Sayın Milli Eğitim Bakanı ayrılmış... O, bana çok çarpıcı geldi; yarın Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyleyeceğim; bizim yüzde 22 en zengin tabakayla yüzde 20 en fakir tabaka arasında refah yönünden, gider yönünden karşılaştırıldığı zaman en büyük açık, eğitimde; yani en fakir yüzde 20, eğitimde yüzde 2,2 pay tüketirken, en zengin bölüm yüzde 63 tüketiyor. Dolayısıyla, fark çok korkunç artıyor. Zengin tabaka eğitilmiş oluyor, lisan biliyor, son derece iyi yetişiyor; fakir tabaka eğitimden, zenginlikten, her şeyden mahrum kalıyor, kültür bakımından da fakir kalıyor ve müthiş bir ikilem meydana geliyor; ben bundan ürküyorum.

Gecenin bu saatinde daha fazla vaktinizi almayacağım; ama, bir hususu da-ha söylemek istiyorum: Bu vergi kanunlarının dengesizlik yaratacağından korkuyorum.

Yine de saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Polat.

Grupları adına başka söz isteyen?.. Yok.

Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat?.. Söz istemiyor.

Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Özgün?.. Yok.

Osmaniye Milletvekili Sayın Şükrü Ünal?.. Yok.

ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) - Buradayım da konuşmayacağım. Yok olmak ayrı şey. Varım da, konuşmayacağım.

BAŞKAN - Oradasınız da konuşmayacaksınız.

3 üncü madde üzerinde bir adet önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan kanun tasarısının 3 üncü maddesindeki, "Bakanlar Kurulu bu nispeti yüzde 6'ya kadar indirmeye;" ibaresinin "Bakanlar Kurulu bu nispeti "0" sıfıra kadar indirmeye;" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emrehan Halıcı

Oktay Vural

Beyhan Aslan

Konya

İzmir

Denizli

Hayati Korkmaz

Ahmet Arkan

Bursa

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?..

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRETTİN ÖZDEMİR (Ankara) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergeniz hakkında konuşacak mısınız; gerekçeyi mi okutalım?

OKTAY VURAL (İzmir) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle Bakanlar Kurulunun, Ek Taşıt Alım Vergisi nispetinin indirilmesi konusundaki yetkisinin artırılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Efendim, Komisyonun ve Hükümetin takdire bıraktığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge istikametinde 3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. - 31.12.1960 ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b/ii) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ii) Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 1 numaralı bendinde yer alan iştirak kazançları istisnasından yararlanan kazançlar hariç, yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlar dahil olmak üzere; dağıtılın dağıtılmasın, Kurumlar Vergisine tabi kurumların, Kurumlar Vergisinden müstesna kazanç ve iratlarından (İstisna uygulamasının zarar doğurması halinde bu zarara isabet eden tevkifat, istisnadan kaynaklanan zararın indirildiği dönemde yapılır. Tevkifat uygulamasından mahsup edilen zarar tutarının öncelikle istisna uygulamasından kaynaklandığı kabul edilir.)

BAŞKAN - Madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç; buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 539 sıra sayılı yasa tasarısının 4 üncü maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benim esas kökenim maliyecidir. Maliye okulu mezunuyum; biz, 1957'de maliye okuluna girdiğimiz zaman, bir Amme Alacakları Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu vardı ve Harçlar Kanunu gibi çok sınırlı sayıda birtakım kanunlar vardı. O zaman da, her şeyi çok iyi de biliyorduk; fakat, şimdi bu kanunlar o kadar çok değişti ki, her sene, belki bir iki defa kanun değişiyor ve bu kanunları en değme maliyeciler bile, bırakın maliyecileri, mesela Gelir Vergisi Kanununun bugün ilgili kurumunun ilgili şubesinde çalışan kişinin bile bu değişiklikleri keşfetmesi mümkün değil. Yani, Allah serbest çalışan malî müşavirlerin, muhasebecilerin yardımcısı olsun. Hele mükelleflerin çok yardımcısı olsun, çünkü, bu kadar çok sık sık değişen kanunları takip etmek, onları uygulamak, maalesef, mümkün değil. İnanınız, ben, Danıştayda da uzun zaman bu vergi davalarına baktım. Şimdi, bakıyorum, bir madde kaç defa değişmiş ve irtibat da kurmak çok zor.

Bu getirilen maddenin temel amacı, biliyorsunuz, bu yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlar stopaja tabi tutuluyordu benim bildiğim kadarıyla, sonradan Danıştaya dava açıldı, Danıştay "bunlar, stopaja tabi değildir"dedi. Biliyorsunuz, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi, tevkifata tabi kazançları ciddi olarak saymıştır, ayrıca, Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi de aynı mahiyettedir; fakat, bazı kazanç ve iratlar vergide istisna tutulmakla beraber, bunlar tevkifat istisnasından yararlandırılmıyor; fakat, Danıştayın, herhalde, bildiğim kadarıyla, tabii, zaman zaman mükellefler lehine de düşününce, bunu, çok büyük bir kazanç unsurunu vergidışı tutmak konusunda... Herhalde, bilmiyorum yani, yürütmenin durdurulmasına mı karar verdi, yoksa, esastan mı karar verdi. Bakanlık, bu maddeyle, bu yatırım indirimine tabi, yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançların da Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesindeki tevkifata tabi

tutulması konusunda açıklık getiriyor. Yani, artık, yargıya, Danıştay diyor ki, "bu konuda çok açık bir hüküm yok; açık hüküm olmadığına göre, ben, mükellef lehine düşünüyorum..." Çok da büyük bir miktara varır; herhalde, belki de, yani, trilyonlara varabilecek seviyedeki bir verginin kaybına sebep olacak biçimde bir karara vermesi söz konusu; bakanlık, işte, bu karar vermeyi önlemek için böyle bir açıklayıcı hüküm getirmiş; ama, tabii, Danıştay acaba bunu nasıl yorumlayacak, bunu geçmişe şamil mi... Yürürlüğe... Diyecek ki... Yani, biz, işte, yarın bu kanun geldiği zaman, orada değerlendirildiği zaman mükellefler pekâlâ diyebilecek ki, bakın, işte Danıştaya, bu kanunun, o anda, verginin doğduğu tarihte yürürlükte olan kanunda bu konuda açık bir hüküm yoktu. Dolayısıyla, böyle bir açık hüküm olmadığına göre, o zaman, bu tarihte, bunun vergiye tabi tutulmaması lazım. Eğer, Bakanlık, hakikaten, bu konuda çok açık bir şey istiyorsa, geçmiş tarihlerden itibaren, bu konudaki bu hükmün de uygulanmasını istiyorsa, bence, bunu o şekilde düzenlemesi lazım. Bilmiyorum, Sayın Bakan bu konuda bizi dinliyor mu veyahut da ilgili bürokratlar... Bence çok önemli bir şey.

Sayın milletvekilleri, yani, trilyonlara varabilecek nitelikteki bir istisnanın, verginin daha doğrusu, vergi istisnasının, bu kazancın doğduğu tarih itibarıyla vergiye tabi tutulabilmesi için veyahut da Danıştayda ihtilaf safhasında olan olaylara da uygulanabilmesi için, bunun, bu maddenin, o tarihte geçerli kazançlar için de geçerli olduğu şeklinde de burada bir açıklık olması lazım; ama, tabii, bunu biz Bakanlığa ikaz edelim de, onlar kendileri bilir. Aksi takdirde, şu anda Danıştayda bekleyen davaların, yine, Bakanlık aleyhine çıkma ihtimali çok kuvvetle muhtemeldir; çünkü, ben, yıllarca o kurumda çalıştım ve vergi davalarında epey de karar verdim, yani, kararlara, tabii, tetkik hâkimi sıfatıyla iştirak ettik; ama, esas karar veren üyelerdir; ama, bunun böyle bir riski de var. Bilmiyorum, bürokrat arkadaşlarımız Sayın Bakanı ikaz ederler mi, etmezler mi; o, kendilerinin bilecekleri bir şey.

Değerli milletvekilleri...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yerlerinize oturun, Sayın Genç konuşuyor.

KAMER GENÇ (Devamla) - Sayın Başkan, bu saatte pek sert konuşmak da istemiyorum.

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Genç... Oturtuyorum efendim.

KAMER GENÇ (Devamla) - Şimdi, aslında, Sayın Bakanla öteden beri bir arkadaşlığımız da var. Sağ olsun, tabii, yıllarca politika da yaptık. Yani, ben şimdi ne diyeyim; aslında söylenecek o kadar çok şey var ki... Ama, yine de, işte...

BAŞKAN - Doğruyu söyleyin, kimseye iltimas yapmayın.

KAMER GENÇ (Devamla) - Hayır... Yok... Yok...

BAŞKAN - Hayır... İçinizden ne geliyorsa onu söyleyeceksiniz; torpil yok.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Devamla) - Doğruyu söylediğime, zaten, söyleyeceğime de kuşku yok.

Fakat, şimdi, vergiyi toplamak önemli değil, verginin ihtiyaca uygun olarak harcanması, devlette israfın önlenmesi önemli. Eğer, bir yerde mükellef, kendisinin kazancından kesilen veyahut da beyan ettiği kazançtan alınan verginin, hakikaten, kendisinin ihtiyaçları için, kendi ülkesinin zaruretleri için, hakça, dürüstçe harcandığı konusunda bir inanç içerisinde olursa, seve seve bunu, vergiyi getirir verir. Anayasamıza göre de, vergi vermek, bir vatandaşlık görevidir.

Maalesef, Türkiye'de, bankalarda vurgun vurulan paraların dışında, bir de, kamu yönetiminde, devlette çok israf var. İşte bir bakıyorsunuz, yöneticiler, en lüks inşaatlarda, en lüks bürolarda kalıyorlar. Mesela, duyduğuma göre, geçen sene, Maliye Bakanlığının, sırf, tuvaletlerinin değiştirilmesi için 400 milyar lira para harcanmış! Gerçekten, bu, tuhafıma gitti. Bu, doğru mu yanlış mı, bilmiyorum. Mesela, bizim Meclisin tuvaletleri normal işliyordu; birilerine, sırf, iş bulmak için, müteahhitlere iş bulmak için -bir de, tabii, yandaş kişilere- bir bakıyorsunuz, fazulsi masraf yapıyor.

Arkadaşlar, Türkiye, o kadar zengin bir ülke değil, bu lüksten bir defa vazgeçilmesi lazım. Özellikle Maliye Bakanlığının, bu konuda çok ciddi kontrol ve kısıtlayıcı bir unsur olması lazım. Eskiden, Maliye Bakanlığı her şeye karışıyordu, harcama da tek elden yapıldığı için; ama, maalesef, Bakanlığımız bu sene etkinliğini kaybetti. Bir bakıyorsunuz, vergi inceleme yetkisini polise devretti. Bakın, bu operasyonlar var ya, bilmem Balina Operasyonu, şu... Bakın, bunların vergi kaçakçılığı var, esas temel nokta bu. Danıştayın bu konuda içtihatları var. Vergi incelemesini, siz, karakolda yapamazsınız. Vergi alabileceğiniz bir işlemin dayandığı tutanağı, siz, karakolda düzenleyemezsiniz; ancak, ya mükellefin işyerinde veyahut da dairede düzenleyebilirsiniz. Bilmiyorum, Sayın Bakanlık bu konuyu düşünüyor mu düşünmüyor mu; bu konuda, Danıştayın çok içtihatları var. Yani, yarın, mükellefler diyebilir ki, efendim, biz, işkence altında bu ifadeleri verdik, işkence altında bu tutanakları imzaladık. Bence, tabii, devleti yönetmek için, evvela, hukuk devleti kurallarına uymak lazımdır.

Şimdi, bu operasyonlarda, vergi kaçakçılarından ve hayali ihracatçılardan trilyonlarca vergi yakanacak... Bunları usulüne göre inceleme yapmazsanız, rapor düzenleyemezseniz; bunlar Danıştaya gider, hepsi terkin olur; çünkü, Danıştayın içtihatları var.

Onun için, diliyorum ve inanıyorum ki, Sayın Bakanlık, evvela kendi teftiş kurulları arasında-ki bu çatışmayı ortadan kaldırır; hesap uzmanları ile maliye müfettişleri çatışır; maliye müfettişleri veya hesap uzmanları ile gelir kontrolörleri çatışır; vergi denetmenleri ayrı bir tutum içerisinde... Yani, hakikaten, Maliye Bakanlığı, bence, pek iyi bir görüntü vermiyor.

Belki, herhalde, bakanların arasındaki akrabalık duygusunun gerektirdiği hatırın da yarattığı bir ortam içinde; yani, polis ve maliye, benim yetkimi sen kullan, senin de yetkini ben kullanayım gibi bir hava içinde bazı şeyler yapıyorlar.

Bir de, tabii, o son hayali ihracata karışan bazı kişiler var. Bunların, hükümet içerisinde bazı bakanlarla akrabalıkları falan da söyleniyor. Tabii, bunlar hoş şeyler değil, bunların basına yansımaları da hoş değil; çünkü, Maliye Bakanlığı, devletin temeldireğidir. Bence, Maliye Bakanlığı, o eski fonksiyonuna kavuşturulmadıkça, işlevini sağlıklı bir şekilde icra etmesi mümkün değildir.

Gecenin bu saatinde çok hafif konuşmak zorunda hissettim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Genç, teşekkür ederim.

Sayın Bakan söz istedi.

Buyurun efendim; Sayın Genç'e cevap verecekler, nerede tadilat var...

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (İzmir) - Sayın Başkan, eğer izniniz olursa, değerli arkadaşşıma bir cevap vermek değil; ama, bazı konuları ortaya koymak bakımından -sizce de uygun görülürse- çok kısa bir iki konuya değineceğim:

Vergi inceleme yetkileri, hiçbir şekilde Maliye Bakanlığından bir başka bakanlığa, arzı de olsa, kısmen de olsa verilmemiştir; verilmesi mümkün de değildir.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Polisler ne iş yapıyor?!

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - O incelemeler, Parlamentodan geçen sene geçip kanunlaşan 4422 sayılı Kanuna göre yapılan bir incelemedir.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Çıkar amaçlı... Onu biliyoruz.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir)- Maliye Bakanlığı, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun veya diğer kanunlardan kendisine verilen yetkiyi, tamamen kendisi kullanmaktadır. Ancak, 4422'nin uygulaması dolayısıyla, başlangıçta -sizin, biraz önce ifade ettiğiniz, sanıyorum olur- böyle bir koordinasyon noksanlığı hissedildi; ama, o, düzgün bir hale getirildi.

Şunu da ifade etmek isterim: Kamuoyunun çok titizlikle izlediği yaşadığımız operasyonların temelinde, Maliyenin incelemeleri hep olmuştur; gerek İzmir'deki, gerek Bursa'daki, gerek Gaziantep'deki olaylarda, operasyonlardan önce, zaten, Maliye Bakanlığının denetim elemanları, hesap uzmanları ve diğer denetim elemanları inceleme yapıyorlar ve belli bir noktaya kadar gelmiş olaylardır ve sonra, oraya 4422 uygulanmıştır. Yoksa, Maliye Bakanlığının yetkisi tamamen vardır ve bir..

KAMER GENÇ (Tunceli)- Sayın Bakan, o belgeler, sonra, polise gittiyse, orada kaybolmadı mı?..

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir)- İzin verirseniz anlatacağım...

Tabii, 4422 sayılı Kanunla ilgili; ama, o iki bakanlığın; çünkü, 4422 uygulanıyor; o uygulanırken, gayet tabii, inceleme elemanlarının elinde olan belgelere de ihtiyacı olmuş; fakat, bundan sonra; yani, o olaylardan sonra, daha ahenk içerisinde bir çalışma yöntemi getirilmiştir; yoksa, bir çatışma olmaz. Siz de Maliye Bakanlığına yabancı değilsiniz; Maliye Bakanlığının çeşitli denetim elemanları vardır; bunlar arasında, hizmete dayanan, bir çatışma değil kesinlikle, belki, rekabet denilebilir; ama, daha iyi hizmet yapma noktasındadır. Bir mücadele şeklinde olmaz. Her zaman bir ahenk içerisinde gider. Olaya o şekilde bakmak lazım. Mühim olan, bu denetimlerin etkinliğidir. Bu etkinliği sağlarken, sizin bize gösterdiğiniz hassasiyeti anlayışla karşılıyorum; ama, Maliye Bakanlığı, görevini en titiz bir şekilde yapar. Oradaki bürokrat kadro, kanunların kendisine verdiği görevi titizlikle yürütür, onlara hiç kimse de müdahale etmez, karışmaz, gayet muntazam şekilde götürür. Gayet tabii, devletin, siyasi otoritenin de kendine göre bir politikası vardır; ama, kanunlar ne gerektiriyorsa, o bakanlığın elemanları o şekilde görev yapar. Bunları açıklığa kavuşturmak için söz almıştım.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Yani, müsaade ederseniz, benim orada önerdiğim; eğer, vergi incelemesinin dayandığı tutanak poliste düzenleniyorsa, Danıştay onu terkin eder.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Hayır..

KAMER GENÇ (Tunceli) - Onu ben size hatırlatayım da...

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Haklı...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Çok önemli bir konu.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Hayır... Yani...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Çünkü, Danıştay kararları var efendim, ben biliyorum.

MALİYE BAKANI SÜMER ORAL (İzmir) - Hayır, orada, o mekânda vergi incelemesi yapılmaz, vergi incelemesinin nerede yapılacağı bellidir; ama, dediğim gibi, belki başlangıçta... Ama, sizin dediğiniz durum hiçbir zaman olmamıştır. Yani, emniyetin bir bölümünde vergi inceleme

tutanağı düzenlenmez; ama, ilk aşamada böyle bir iki olayda, ufak tefek koordinasyon noksanlığından kaynaklığundan şey yapmıştı; ama, bu, biraz büyütüldü; fakat, bundan sonra, öyle bir gelişmeye de imkân vermeyecek koordineli bir çalışma var, onu ifade etmek istedim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Şimdi, söz sırası, Fazilet Partisi Grubu adına, Çankırı Milletvekili Sayın Hüseyin Karagöz'de.(FP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Karagöz.

FP GRUBU ADINA HÜSEYİN KARAGÖZ (Çankırı) - Sayın Başkanım, değerli milletvekiller; gecenin bu saatinde, bunca değerli hatipten sonra konuşmak kolay değil, hele hele, konuşulacak konu vergi kanunu, ekvergiler olursa, bu, daha da zorlaşıyor. Tabii, bu, muhalefet olarak bizim zorumuza gidiyor, 65 milyonun da zoruna gidiyor. Ben inanıyorum ki, iktidardaki arkadaşlar da bunda zorlanıyor; ama, ne yapınlar, bir yerinden bir şey bulup, savunacaklar.

İktidar için hoş olan bir durum değil vergi kanunu çıkarmak. Biz, geçmişte biliyoruz; Refahiyol döneminde -ben iş hayatının içindeyim- bir yıl boyu bir tek vergi kanunu çıkmadı. Çıktığını bilen varsa söylesin. Bir yıl boyunca, bir tek vergi kanunu, ek vergi, ilave vergi, yeni vergi kanunu çıktığına şahit olmadık. Tabii, kendilerine deprem olmamış, şimdi oraya da geleceğiz. Ben bunu konuşmayacaktım; ama, o deprem konusunu konuşacağım şimdi.

Kendilerine saygı duyduğum, çok değerli Maliye Bakanımız, hakikaten, böyle, makul, mutedil, mukni bir şekilde bu tasarının gerekçesini anlatıyor, verdiği rakamlar da doğru. "Toplanan vergilerin yüzde 88'i faize gidiyordu, geriye yüzde 12 kalıyordu" diyor; evet, biz de bunu gittiğimiz yerlerde anlatıyorduk halka, Türkiye'nin durumu bu diye. Keza, aynı vergilerin yüzde 45'ten fazlası, toplam bütçe içerisinde, yine faize gidiyor; bu da doğru. Bütün bu doğruların yanında bir şey var Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyledim; devletin yetmiş bu kadar bürokrati var, dışarıdan bu kadar uzmanlar geliyor; allahaşkına, bunun, ilave vergi veya yeni vergi koymaktan başka hiç mi çaresi yok?.. Niye bu konularda biraz kafa yormuyoruz?..

Bakınız, bu kanunları, biz, geçen sene 26.11.1999'da çıkarmışız. Senesi gelmeden, şimdi, 20 kat, 40 kat, 30 kat... 11 maddeden müteşekkil bir tasarı, 2'si yürütme ve yürürlük maddesi, geri kalan 9 maddesi ilave vergi, vatandaşın üzerine ilave yük getiren madde. Artık, kanuna isim bulamayınca, başına bir "ek" koyuyoruz, "ek vergi kanunu" deyip, işin içinden çıkıyoruz.

Geçen sene bu aylarda, bu kanun çıkarken, burada yine şiddetli muhalefet yapıldı ve o zaman dediniz ki "yahu, bu kadar aşırı tepki göstermeyin; biz bunu, bir defaya mahsus olmak üzere, bir yıllığına çıkarıyoruz." Şimdi, bu bir yıl iki yıla katlandı, ondan sonra da sürekli hale geleceğinden hiç kimsenin şüphesi olmamalı.

Bir arkadaşımız dedi ki "deprem oldu." Bu kanun, geçen sene, yine bu aylarda çıktı. Çok iyi hatırlıyorum, herhalde sabah programıydı, TGRT'de, Selahattin Sadıkoğlu, Sayın Başbakanla bir mülakat yapıyordu ve "Sayın Başbakan, siz, üç lider, çok önemli bir konuyu epey bir müddet sır olarak saklamayı başardınız. Hükümete gelir gelmez bu ek vergileri koyacaktınız; ama, müsait bir konjonktür bekliyordunuz, deprem oldu, akabinde bu ilave kanunları deprem vergisi adı altında çıkardınız" dediğinde, Sayın Başbakan "evet, doğrusu, arkadaşlarımla beraber biz bunu bir sır olarak sakladık, ondan sonra da bu kanunu çıkardık" dedi. Sadıkoğlu "peki, efendim, buradan toplanan paralar depreme gidecek mi" dediğinde, -aynen söylüyorum, isteyen alır kaseti, izler- yine, Sayın Başbakan "efendim, bizim, hükümet olarak müteahhitlere, sair yerlere fazlasıyla borcumuz var. Esasen, içeriden ve dışarıdan gönüllü kuruluşlardan depreme çok büyük yardımlar geliyor. Biz, bunun bir kısmını depremde kullanmakla beraber, bir kısmını da bu maksatla kullanacağız" açıklamasını yapıyordu.

Arkadaşlar, şimdi, bir arkadaşımız çıktı, 2,5 milyon mükellef var, esnaf odası temsilcileri karşımıza gelince şu kadar, bu kadar üyemiz var diye öyle güzel takdimde bulundu ki, dinleyenler sanki bu ülkede sadece 2,5 milyon insan vergi veriyor zannedecek. 65 milyon insan, anasından doğan çocuk doğduğu günden itibaren çatır çatır vergi veriyor. Saymaya kalksa, şu Meclis sayamaz. Çağdaş ülkelerde bu böyle mi?.. Tek kalem vergi...

Artık, millet bunu taşıyamaz hale geldi. Bunun sonu sosyal patlamadır; yazık günah yani, insaf edin.

Diğer taraftan "1,5 katrilyon topladık, sadece 400 trilyonunu depreme kullandık" diye açık beyanlar var.

Kanunun gerekçesine bakıyoruz; aynen okuyayım size: "Ekonomik istikrar programının önemli ayaklarından biri, vergidir" deniliyor. Öbür ayağı ne, başka ayağı yok mu bunun? öbür ayağı da özelleştirme. Öbür ayağı da topal zaten, özelleştirmeden de bir şey yok. Arkadaşlar, yani, bu ekonominin sağlıklı büyümeye, gelişmeye ihtiyacı var; bunun temeli de üretimdir. Üretmeyen, üretimini artırmayan ülkeler ekonomik yönden kalkınamazlar, vergiden de kurtulamazlar. Başka çareler aramak zorundayız, yeter artık!

Nedir çare dersenez, bakın, tasarrufa gidin. İşletmeler sıkıntıya girdiği zaman ilk başvurdukları çare budur; arkadaş, masraflarınızı kısın, azamî tasarrufu yapın, yapacağımız işi ucuza mal edin, en kısa sürede sevk edin, vesaire tedbirler alın. Hepimiz iş hayatının içinden geliyoruz. Haa, israfları önleyin, memleketin potansiyel kaynaklarını harekete geçirin, var olan kaynakları üretime yönlendirin; bu konulara biraz zaman ayırın, kafa yorun. Beceremiyorsanız birader, bırakın, becerenler yapsın bu işi. (DSP sıralarından "siz de geldiniz" sesleri)

Biz geldik, millet gördü; dua ediyor, arıyor şimdi, arıyor. Çıkn, halkın içine bakın. Az önce söyledim, bir yıl boyu bir tek vergi kanunu koymadı bu Meclis.

Muhterem arkadaşlar, 9 maddeden oluşan bu kanun tasarısına -zulüm kanunu demeye dilim varmıyor- bütün kesimlere ilave yükler getirmesi sebebiyle, milletin de artık daha fazla vergi ödeyecek hali ve mecali kalmadığından, bütün gücümüzle karşı olduğumuzu ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyor, hayırlı sabahlar diliyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karagöz.

Şahsı adına, Batman Milletvekili Sayın Alaattin Sever Aydın; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

ALAATTİN SEVER AYDIN (Batman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 539 sıra sayılı kanun tasarısı hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, müsaade ederseniz, halkın bize ilettilerini, burada, aynen sizlere ileticeğim. Gecenin bu saatinde ne için çalışıyoruz? Vatandaşı biraz daha yokluğa mahkûm etmek için mi?.. Evet, siz, uğraşıyorsunuz, biz ise engellemeye çalışıyoruz. Siz ne dersenez deyiniz, halk, sizin yapmış olduğunuz bu icraatı görüyor ve bu zulümden, sizi, vazgeçmeye davet ediyor.

Sayın Başkan, biraz önce, Değerli Bakan "enflasyon düştü" dediler. Bu nasıl bir düşmedir ki, vatandaşın alım gücü yoktur, sadece vitrinleri seyrediyor?! Acaba, alım gücü iyi olduğu için mi memur ve işçi sokaktadır?! Memur ve işçi yırtık ayakkabıyla ve yamalı elbiseyle dolaşmaktadır. Alım gücü iyi olduğu için mi esnaf iflas ediyor ve işyerini kapatıyor?! Sayın Bakan bunlara cevap versin.

Ekonomik istikrarı sağlamak için yeni vergi getiriyorsunuz. Bu kanunla vergileri artırmayacak mısınız? Halkı daha da ezmeyecek misiniz?.. Halkın içinde olduğu perişanlığı gördünüz. Yalnız, faizci ve rantiyeci kesimi düşünmeyiniz. Halk, açlık ve sefalet içindedir. Halk ekmek peşindedir, ekmek derdi peşindedir. Vurdumduymazlık içerisinde olmayınız. Biz ve siz, gelin, öncelikle, yapılan yol-suluklarla uğraşalım, bunları ortaya çıkaralım ve engelleyelim.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Aynı şeyi yapıyoruz.

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - Hayır, aynı şeyi yapmıyorsunuz. Buyurun, eğer aynı şeyi yapmış olsaydınız, geçen hafta bankalarla ilgili genel görüşmeye karşı çıkmayacaktınız, bunları ortaya çıkaracaktık.

Bakınız, beş tane bankanın devlete maliyeti 11 milyar dolardır. Bunu halkın cebinden alıyorsunuz. Bunu, şu çıkardığınız vergilerle halktan alıp beş tane rantiyeciye vereceksiniz; bu yalan mıdır? Hayır, işin gerçeği de budur.

SÜLEYMAN YAĞIZ (İstanbul) - Yalan! Bilerek konuş.

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - İnkâr etmeyiniz lütfen. Bunu, halk, çok iyi biliyor. Evet, kim bilir bunlar gibi binlerce kişi devleti nasıl hortumlamış, nasıl soymuştur. Siz, halktan toplayıp, rantie grubuna peşkeş çekiyorsunuz.

Bakin, bu yıl topladığınız vergilerin yüzde 90'ını, yani, 19 katrilyonun 17 katrilyonunu sadece faiz olarak rantie kesimine verdiniz; ama, Anadolu için yatırım yapmadınız, Batman için yatırım yapmadınız. Bir Sason yolu, 30 kilometrelik bir yol, onbeş yıldır yapımı devam ediyor. Sason'un yolunun parasını tutup rantie kesimine veriyorsunuz. Beş yıldır, 250 yataklı devlet hastanesinin, maalesef, yüzde 10-15'i bitmiştir. Gerçi Sayın Bakan bu yıl bitecek dedi; ama, inanmıyorum; inşallah bu söz gerçekleşir.

Batman'daki köyler susuz ve yolsuzdur. Dikkatinizi çekiyorum, değerli milletvekilleri, bir köyde yalnız kırk tane hayvan susuzluktan telef olmuştur. Sayın Bakan, sizi davet ediyorum, geliniz, Batman'ın köylerini görünüz. Bunlar için para yok; ama, faizci kesim için vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletimiz büyük millettir. Gerekli zaman parmağındaki yüzüğü ve kulağındaki küpeyi devleti için verir, feda eder; ama, siz, halkı o hale soktunuz ki, kuru ekmek almak için ve çoluk çocuğunu okutmak için yüzüğünü veya küpesini satmak zorunda bıraktınız. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, bu fedakarlığı yapan halka manevî zulüm yapmaya devam ediyorsunuz. İncından dolayı başını örten kişilere en büyük zulmü yapıyorsunuz. (DSP sıralarından "ne alakası var" sesleri)

Öyledir, halk bunu görüyor; istediğiniz kadar, siz, dalga geçer mahiyette de diyebilirsiniz; ama, halk size, en yakın zaman gereken dersi verecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu hükümet, halkını düşünmek mecburiyetindedir. Halkını düşünmeyen idareler yok olmaya mahkûmdur. Bakın, Fransa, yalnız halkını değil, orada çalışan işçileri dahi düşünmektedir. Halktan gelen istek üzerine, pazar günleri dahi, oradaki esnafın bir kısmı dükkanlarını açabilmektedir. Hükümet dediğin böyle olur; ama, siz, âdeta, halkı yok sayıyorsunuz. Sizin bu idarenizden kimler ve kaç kişi memnundur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - Sayın Başkan, 1 dakika...

BAŞKAN - Buyurun efendim, mikrofonu açtım zaten.

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - Herhalde, memnun olan, halkın yüzde 5'ini, 10'unu geçmez. Geriye kalan yüzde 90-95'i memnun değil. Bu memnuniyetsizliği nasıl ifade edebilsin, demokratik tepkisini nasıl gösterebilirsin... Demokratik tepkisini gösterince aba altından sopayı gösteriyorsunuz. Gayrimeşru bir şekilde, Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirdiğiniz dahiliye memurları kanunuyla bunların işine son vereceksiniz. Tabii, bu memurlar arasında vali, kaymakam, hâkim ve savcılar ve diğer sözleşmeli personel de var. İrtica adı altında, memurların işine son vermek gayreti içindedesiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakan, burada irticayı tarif etsin, hükümet tarif etsin.

Vatandaş, bu hükümetin ne yapmak istediğini çok iyi biliyor. Şimdi soruyorum, bu getirdiğiniz zulüm kanunlarıyla yaptığınız tatbikatlar dünyanın hangi ülkesinde vardır?!.. Değerli milletvekilleri, acaba komünist Rusya rejiminde bu var mıydı, yok muydu?! Bunu soruyorum size.

MUSTAFA VERKAYA (İstanbul) - Vardı!

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - Komünist Rusya rejiminde dahi bunlar yoktu. Bunları biz burada konuşmak durumundayız.

Siz gidin, halkın arasına girin, halkın perişanlığını görün; ama, cesaretiniz yoktur. Bu cesareti de bulamazsınız

BURHAN ORHAN (Bursa) - Her gün onların içindeyiz...

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - Hayır; gidin, açık açık deyin ki, ben milletvekiliyim ve halkın arasına girin; bakın, nasıl halkın nefretiyle karşılaşacaksınız. Halk, şu anda, şu saatte, belki, şu siyasilere, hepimize de beddua etmektedir. Bunların bedduasından kurtulmak için, gelin, bu zulüm kanunlarından vazgeçelim.

Bakımız, daha geçen hafta, banka soygunlarının açılması için istenen genel görüşmeye dahi karşı çıktınız. Bunun sebebi nedir? Vatandaş soruyor, vatandaş bize diyor ki; acaba, bu soygunların siyasî bir ayağı var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Efendim, toparlayın; mübarek cuma akşamı bize beddua ettirmeyin lütfen. (Gülüşmeler)

ALAATTİN SEVER AYDIN (Devamla) - Peki, teşekkür ederim, saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim efendim.

Söz sırası, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'da.

Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Balıkesir Milletvekili Sayın İsmail Özgün?.. Yok.

Osmaniye Milletvekili Sayın Şükrü Ünal?.. Yok.

Trabzon Milletvekili Sayın Şeref Malkoç?.. Yok.

İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker?..

MASUM TÜRKER (İstanbul) - Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki.

Ankara Milletvekili Sayın Zeki Çelik?.. Yok.

Bir önerge var, okutuyorum efendim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 539 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz.

İsmail Özgün

Metin Kalkan

Ali Sezal

Balıkesir

Hatay

Kahramanmaraş

Nurettin Aktaş

Musa Uzunkaya

Fuat Fırat

Gaziantep

Samsun

İstanbul

Cemil Tunç

Nezir Aydın

Elazığ

Sakarya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI METİN ŞAHİN (Antalya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet önergeye katılıyor mu?

MALİYE BAKANİ SÜMER ORAL (İzmir) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge sahibi?..

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Gerekçe okunsun efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının 4 üncü maddesiyle, yatırım indiriminden faydalanarak yatırım yapan kuruluşlara, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun değiştirilerek, yatırımcıya tevkifat ile ilave vergi getirilmektedir. Oysa, vergi kanunları yatırımcıları engelleyici değil, yatırımların önünü açıcı ve yatırımları artırıcı olmalıdır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir efendim.

4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Sayın milletvekilleri, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma saati : 01.53

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 01.58****BAŞKAN: Başkanvekili Murat SÖKMENOĞLU****KÂTİP ÜYELER: Levent MISTIKOĞLU (Hatay), Melda BAYER (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 17 nci Birleşimin Altıncı Oturumunu açıyorum. Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

4. - *Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/776) (S.Sayısı:539) (Devam)*

BAŞKAN - Hükümet?.. Burada.

Komisyon?.. Yok.

Ne yapayım efendim, yani, gecenin bu saatinde daha fazla beklemek mümkün değil.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, hangi komisyon olduğunu söyleyin... Plan ve Bütçe Komisyonu...

BAŞKAN - Tabii, efendim; ama, zaten biliyorsunuz, vergi kanunu tasarısı görüşüldüğüne göre, Plan ve Bütçe Komisyonu da Meclisimizde bulunmadığından dolayı... Malumunuz, her şey Plan ve Bütçe Komisyonundan geçtiğine göre... Vatandaşımız biliyor.

Alınan karar gereğince, cezaevlerinin içinde bulunduğu genel durum ve bu konuda alınması gereken önlemler konusundaki genel görüşme önergesinin öngörüşmelerini yapmak ve diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için, 21 Kasım 2000 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum; hayırlı sabahlar diliyorum efendim.

Kapanma Saati: 01.59

VII. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, Karaman-Merkez-Yukarıakın Köyü TV vericisine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in cevabı (7/2421)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Devlet Bakanı Sayın R. Kâzım Yücelen tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

4.9.2000

Zeki Ünal

Karaman

Karaman-Merkez-Yukarıakın Köyünde inşası yarım kalan TV vericisinin tamamlanması ne zaman gerçekleştirilecektir?

T.C.

Devlet Bakanlığı

(Rüştü Kâzım Yücelen)

Sayı : B.02.0.009/2893

15.11.2000

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) Ulaştırma Bakanlığına muhatap Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli 19.10.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2421-6609/16606 sayılı yazınız.

b) Ulaştırma Bakanlığının 6.11.2000 tarih ve B.11.0.APK.0.10.01.21/EA-1498-30405 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sn. Zeki Ünal'ın, Karaman-Merkez-Yukarıakın Köyünde inşası yarım kalan TV vericisinin tamamlanmasının ne zaman gerçekleştirileceği hakkındaki yazılı soru önergesine verilen cevap İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesine istinaden ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Rüştü Kâzım Yücelen

Devlet Bakanı

Karaman Milletvekili Sn. Zeki Ünal'ın 5 Eylül 2000 Gün ve 7/2421-6609 Sayılı

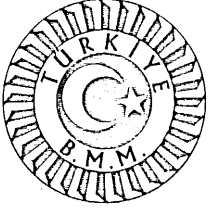
Yazılı Soru Önergesine Verilen Cevap

Karaman İli Merkez İlçesine bağlı Yukarıakın yerleşim merkezi ve çevresinde TRT yayınlarının kaliteli izlenmesini sağlamak amacıyla 1992 yılında 10 Watt gücünde bir cihaz kurularak TRT yayınlarının kaliteli izlenmesi sağlanmıştır. 6.7.1999 tarih ve 4397 sayılı yasa gereği 1.1.2000 tarihinden itibaren verici istasyonlarının TRT Genel Müdürlüğüne devredilmesinden sonra TRT tarafından tüm verici istasyonları için durum değerlendirilmesi yapılmakta ve bir plan dahilinde eksiklikler giderilmektedir.

Yapılan bu değerlendirme sonucunda; uzun süredir cihaz alımı yapılamadığından sözkonusu istasyona cihaz kurulmadığı anlaşılmıştır.

Verici alımı gerçekleştirildiğinde Yukarıakın istasyonu da dikkate alınacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM : 21

YASAMA YILI : 3

17 NCİ BİRLEŞİM

16 . 11 . 2000 PERŞEMBE

Saat : 14.00

KISIMLAR

1

BASKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

ÖYKLEME YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULARI

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. – Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, sunuşlar ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin hergün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.6.1999 tarihli 15 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

2. – 13.11.2000 tarihli Gelen Kâğıtlarda yayımlanan ve okunmuş bulunan (8/14) esas numaralı “Cezaevlerinin İçinde Bulunduğu Genel Durum ve Bu Konuda Alınması Gereken Önlemler Konusundaki” Genel Görüşme Önergesinin öngörüşmelerinin 21.11.2000 Salı günkü Birleşimde yapılmasının, Genel Görüşme açılması kabul edildiği takdirde, Genel Görüşmenin Gündemin Özel Gündemde Yer Alacak İşler kısmında yer almasının ve görüşmelerinin 28.11.2000 Salı günkü Birleşimde yapılmasının, 21.11.2000 Salı günkü Birleşimde sözlü soruların görüşülmemesinin Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 14.11.2000 tarihli 15 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİSİ

1. – 14 Kasım 2000 Salı günü sözlü sorular ile diğer denetim konularının, 15 Kasım 2000 Çarşamba günü de sözlü soruların görüşülmemesi; 14 Kasım 2000 Salı günü de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi; Genel Kurulun 14 Kasım 2000 Salı günü 15.00-19.00, 20.00-24.00 saatleri arasında çalışması, 15 Kasım 2000 Çarşamba ve 16 Kasım 2000 Perşembe günleri de 14.00-19.00, 20.00-24.00 saatleri arasında çalışması ve 16 Kasım 2000 Perşembe günü, gündemin 8 inci sırasına kadar olan tasarıların görüşmelerinin saat 24.00’e kadar tamamlanamaması halinde saat 24.00’den sonra da çalışmalara devam edilerek görüşmelerinin bitirilmesine kadar çalışma süresinin uzatılması, tasarı ve tekliflerin görüşülmesinde soru-cevap işleminin 10 dakika ile sınırlandırılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.11.2000 tarihli 15 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Plan ve Bütçe Komisyonu

16.11.2000 Perşembe

Saat : 10.00

17.11.2000 Cuma

Saat : 10.00

* Dışişleri Komisyonu

16.11.2000 Perşembe

Saat : 10.30

* Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

16.11.2000 Perşembe

Saat : 10.30

* TBMM Hesaplarını İnceleme Komisyonu

16.11.2000 Perşembe

Saat : 10.30

* İçişleri Komisyonu

16.11.2000 Perşembe

Saat : 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

17 Nci BİRLEŞİM

16. 11 . 2000 PERŞEMBE

Saat : 14.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

---

3 – SEÇİM

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

---

7 – SÖZLÜ SORULAR

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkında 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/53) (S. Sayısı : 433) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000) (*)
2. – Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/650, 1/679) (S. Sayısı : 517) (Dağıtma tarihi : 25.6.2000)
3. – Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/709) (S. Sayısı : 536) (Dağıtma tarihi : 13.11.2000)
- X 4. – Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/776) (S. Sayısı : 539) (Dağıtma tarihi : 14.11.2000)
- X 5. – Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilâtı Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/656) (S. Sayısı : 416) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)
- X 6. – Uydular Aracılığı ile Mobil Haberleşme Uluslararası Teşkilâtı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/684) (S. Sayısı : 531) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)
7. – İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın; Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut'un; Şırnak Milletvekili Mehmet Salih Yıldırım'ın; Gaziantep Milletvekili Ali İlksoy, Konya Milletvekili Ömer İzgi ve Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in; İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 42 Arkadaşının; Zonguldak Milletvekili Hasan Gemicî'nin ve İzmir Milletvekili Işlay Saygın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifleri ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/94, 2/232, 2/286, 2/307, 2/310, 2/311, 2/325, 2/442, 2/449) (S. Sayısı : 527) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)
8. – Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/253) (S. Sayısı : 257) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
9. – Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/287) (S. Sayısı : 271) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
10. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/352) (S. Sayısı : 290) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
11. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/371) (S. Sayısı : 291) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)
12. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/307) (S. Sayısı : 322) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
13. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/391) (S. Sayısı : 323) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
14. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/392) (S. Sayısı : 324) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
15. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/393) (S. Sayısı : 325) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)
16. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/395) (S. Sayısı : 326) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunmadığından görüşmeleri bir defaya mahsus ertelenmiştir.

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

17. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/396) (S. Sayısı : 327) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

X 18. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 19. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 20. – Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 21. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 22. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

X 23. – Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

X 24. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Büyükelçilikler Faaliyetlerinin Gayrimenkul ve Malî Veçhelerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

X 25. – Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/539) (S. Sayısı : 199) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

26. – Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Kastamonu Milletvekili Murat Başesgioğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Ömer İzgi, Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük, Fazilet Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman ve Demokratik Sol Parti Grup Başkanvekili Konya Milletvekili Emrehan Halıcı'nın, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47 nci Maddesine Bir Fıkra Eklennesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/527) (S. Sayısı : 494) (Dağıtma tarihi : 19.6.2000)

27. – 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Karamameye Bir Geçici Madde Eklennesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

28. – Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/506) (S. Sayısı : 205) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

29. – Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/513) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

30. – Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/477) (S. Sayısı : 377) (Dağıtma tarihi : 8.3.2000)

31. – Millî Eğitim Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanunu Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/485) (S. Sayısı : 356) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

32. – Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi: 23.7.1999)

33. – Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Aynı Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/597, 1/562) (S. Sayısı : 394) (Dağıtma tarihi : 10.4.2000)

X 34. – Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre Komisyonları Raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999) (*)

35. – Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/538) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

X 36. – Hayvan İslahı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/630) (S. Sayısı: 418) (Dağıtma tarihi: 4.5.2000)

37. – Ankara Milletvekili Aydın Tümen'in; 4.6.1985 Tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanununun 2 nci Maddesinin III Numaralı Bendingin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin; 4.6.1985 Tarih ve 3213 Sayılı Maden Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bir Geçici Madde Eklenmesi ile 11.12.1936 Tarihli ve 3078 Sayılı Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (2/380, 2/453) (S. Sayısı : 399) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

X 38. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

39. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

X 40. – Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı: 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 41. – Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

X 42. – Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

43. – Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

44. – Hazır Gıda İşçileri Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

X 45. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/327) (S. Sayısı: 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

X 46. – Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

X 47. – Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 48. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 49. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

X 50. – Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

X 51. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

52. – Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

53. – Topyekûn Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S.Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

54. – Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

X 55. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

X 56. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

X 57. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

X 58. – Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticarî Konularda Hukuki ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı:165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

59. – Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

X 60. – Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

X 61. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

62. – Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

63. – Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

64. – Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

65. – Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

X 66. – EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmada Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/529) (S. Sayısı : 200) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

X 67. – Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/549) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

68. – Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/381) (S. Sayısı : 196) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

X 69 – Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/541) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 18.11.1999)

70. – Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 18 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/119) (S. Sayısı : 213) (Dağıtma tarihi : 25.11.1999)

71. – Uşak Milletvekilleri Mehmet Yaşar Ünal ile Hasan Özgöbek'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/129) (S. Sayısı : 220) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

72. – Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri ve 8 Arkadaşının, Konya Ovası ve Orta Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/4) (S. Sayısı : 219) (Dağıtma tarihi : 8.12.1999)

73. – Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/568) (S. Sayısı : 252) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

74. – Kimlik Bildirme Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/570) (S. Sayısı : 253) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

75. – Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/557) (S. Sayısı : 254) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

76. – Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklmesine Dair Kanun Tasarısı, Jandarma Teşkilâtı Görev ve Yetkileri Kanununa İki Ek Madde Eklmesine Dair Kanun Tasarısı ile Ankara Milletvekili Yücel Seçkier'in, Aynı Mahiyeteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/569, 1/571, 1/572, 2/72) (S. Sayısı : 295) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

77. – Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Uzman Jandarma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/560, 1/573) (S. Sayısı : 296) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

78. – Denizli Milletvekili Beyhan Aslan'ın, Yedi İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında 9 Eylül 1993 Tarih ve 504 Sayılı KHK'nin 1 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı : 300) (Dağıtma tarihi : 21.12.1999)

79. – Malatya Milletvekili Yaşar Canbay'ın, Malatya İl Merkezinde Fırat ve Beydağı Adında İki İlçe Kurulması ve Mevcut Yeşilyurt ile Battalgazi İlçe Belediyeleri de Dahil Edilmek Suretiyle Malatya Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/328) (S. Sayısı : 299) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

80. – Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/565) (S. Sayısı : 303) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

81. – Türk Ceza Kanununun ve Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Birer Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/556) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 24.12.1999)

82. – Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, İl Özel İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/143) (S. Sayısı : 287) (Dağıtma Tarihi : 28.12.1999)

83. – Yardım Toplama Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/566) (S. Sayısı : 310) (Dağıtma tarihi : 14.1.2000)

84. – Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/386) (S. Sayısı : 313) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

85. – Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarıları ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/387, 1/414, 1/462) (S. Sayısı : 314) (Dağıtma tarihi : 26.1.2000)

86. – Bartın Milletvekili Zeki Çakan'ın, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/22) (S. Sayısı: 315) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

87. – Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan ve 48 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/34) (S. Sayısı: 316) (Dağıtma tarihi : 28.1.2000)

88. – İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/329) (S. Sayısı : 321) (Dağıtma tarihi : 11.2.2000)

89. – İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylemez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/168) (S. Sayısı : 221'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

90. – Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/170) (S. Sayısı : 222'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

91. – Sivas Milletvekili Musa Demirci'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/171) (S. Sayısı : 223'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

92. – Malatya Milletvekili Mehmet Recai Kutun'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/172) (S. Sayısı : 224'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

93. – Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/174) (S. Sayısı : 226'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

94. – İstanbul Milletvekili Abdülkadir Aksu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/175) (S. Sayısı : 227'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

95. – Mardin Milletvekili Fehim Adak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İki Arkadaşının İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/176) (S. Sayısı : 228'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

96. – Ankara Milletvekili Rıza Ulucak'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve İzmir Milletvekili Mehmet Özcan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/177) (S. Sayısı : 229'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

97. – Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/186) (S. Sayısı : 234'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

98. – Sivas Milletvekili Temel Karamollaoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/187) (S. Sayısı : 235'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

99. – Kocaeli Milletvekili Meral Akşener'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/196) (S. Sayısı : 241'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

100. – Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/197) (S. Sayısı : 242'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

101. – Kocaeli Milletvekili Osman Pepe'nin, Darıca Adıyla Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/338) (S. Sayısı : 320) (Dağıtma tarihi : 14.2.2000)

102. – Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/278) (S. Sayısı : 262'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

103. – Trabzon Milletvekili Eyüp Aşık'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/351) (S. Sayısı : 272'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

104. – Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu, Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ve Bitlis Milletvekili Zeki Ergezen'in Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/367) (S. Sayısı : 274'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

105. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/413) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 18.2.2000)

106. – Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ve İşçileri ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonları Raporları (1/470) (S. Sayısı : 348) (Dağıtma tarihi : 21.2.2000)

107. – Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna İki Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/85) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi : 21.2.2000)

108. – Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/364) (S. Sayısı : 350) (Dağıtma tarihi : 21.2.2000)

X 109. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/591) (S. Sayısı : 353) (Dağıtma tarihi : 23.2.2000)

110. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/181) (S. Sayısı : 360) (Dağıtma tarihi : 23.2.2000)

X 111. – Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İşçileri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/580) (S. Sayısı : 352) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

112. – Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Kaya ve 8 Arkadaşının, Kahramanmaraş İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/352) (S. Sayısı : 365) (Dağıtma tarihi : 25.2.2000)

113. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/329) (S. Sayısı : 358) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

114. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/252) (S. Sayısı : 359) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

115. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/178) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

116. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/169) (S. Sayısı : 362) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

117. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/167) (S. Sayısı : 363) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

118. – Burdur Milletvekili Süleyman Coşkun'er'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/362) (S. Sayısı : 364) (Dağıtma tarihi : 28.2.2000)

X 119. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluğu ve İşleyişi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/626) (S. Sayısı : 372) (Dağıtma tarihi : 6.3.2000)

120. – Fazilet Partisi Genel Başkanı Malatya Milletvekili Recai Kutun ve Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ile 185 Milletvekilinin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/452) (S. Sayısı : 379) (Dağıtma tarihi : 6.3.2000)

121 – Karaman Milletvekili Hasan Çalış ve 50 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/263) (S. Sayısı : 378) (Dağıtma tarihi : 7.3.2000)

122. – İzmir Milletvekili Hasan Ufuk Söylemez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/305) (S. Sayısı : 332'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

123. – Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/309) (S. Sayısı : 334'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

124 – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/346) (S. Sayısı : 339'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

125. – Amasya Milletvekili Akif Gülle'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/347) (S. Sayısı : 340'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

126. – Amasya Milletvekili Gönül Saray Alphan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/394) (S. Sayısı : 344'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

127. – Denizli Milletvekili Hasan Erçelebi'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/397) (S. Sayısı : 345'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 22.3.2000)

128. – Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/107) (S. Sayısı : 381) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

129. – Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle ve 56 Arkadaşının, Erzincan'a Erzincan Üniversitesi Adıyla Bir Üniversite Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/297) (S. Sayısı : 382) (Dağıtma tarihi : 28.3.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

130. – Aksaray Milletvekilleri Sadi Somuncuoğlu ve Kürşat Eser'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/376) (S. Sayısı : 390) (Dağıtma tarihi : 30.3.2000)

X 131. – Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/634) (S. Sayısı : 386) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

132. – Burdur Milletvekili Hasan Macit'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/420) (S. Sayısı : 388) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

133. – Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Sağlam ve 13 Arkadaşının, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklemeğine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/370) (S. Sayısı : 392) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

134. – Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/240) (S. Sayısı : 393) (Dağıtma tarihi : 4.4.2000)

135. – Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç ve 18 Arkadaşının, Trabzon İli Merkezinde Gazipaşa, Fatih ve Değirmendere Adıyla Üç İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/413) (S. Sayısı : 396) (Dağıtma tarihi : 11.4.2000)

136. – Ağrı Milletvekili Nidai Seven ve 73 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/190) (S. Sayısı : 397) (Dağıtma tarihi : 13.4.2000)

137. – İspirto ve İspirtolu İçkiler İhbarı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/443) (S. Sayısı : 398) (Dağıtma tarihi : 13.4.2000)

138. – Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/100) (S. Sayısı : 404) (Dağıtma tarihi : 17.4.2000)

139. – Giresun Milletvekilleri Mustafa Yaman, Burhan Kara, Hasan Akgün, Turhan Alçelik, Rasim Zaimoğlu ve 14 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Ekleme Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/333) (S. Sayısı : 403) (Dağıtma tarihi : 18.4.2000)

X 140. – Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, HEK ve Hurda Durum ve İşlemlerine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/618) (S. Sayısı : 406) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

X 141. – Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair 31.5.1989 Tarihli ve 3567 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/382, 1/258) (S. Sayısı : 407) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

142. – Erzurum Milletvekilleri İsmail Köse, Cezmi Polat ve Mücahit Himoğlu'nun, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/379) (S. Sayısı : 408) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

143. – Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 3 arkadaşının, 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Ekleme Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/105) (S. Sayısı : 409) (Dağıtma tarihi : 24.4.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

144. – Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/595) (S.Sayısı: 411) (Dağıtma tarihi : 26.4.2000)

145. – Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/647) (S. Sayısı: 412) (Dağıtma tarihi: 26.4.2000)

146. – Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avukatlık Kanununa Bazı Maddelerin Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Kütahya Milletvekili Emin Karaa'nın, 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adale Komisyonu Raporu (1/422, 1/411, 2/317) (S.Sayısı: 413) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

X 147. – Özel Karayolu Taşıtlarının Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesi Değişikliklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/655) (S. Sayısı: 415) (Dağıtma tarihi: 1.5.2000)

X 148. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/654) (S. Sayısı: 417) (Dağıtma tarihi : 1.5.2000)

149. – Bursa Milletvekili Burhan Orhan'ın, Beş İlçe ve Bir İl Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtütüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/301) (S. Sayısı: 419) (Dağıtma tarihi: 4.5.2000)

150. – Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu ve 21 Arkadaşının, İnegöl Adıyla Bir İl, Alanyurt, Cerrah, Kurşunlu, Tahtaköprü ve Yenice Adıyla 5 İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtütüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/357) (S. Sayısı: 420) (Dağıtma tarihi : 4.5.2000)

151. – Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 8 Arkadaşının, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İhtütüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/173) (S. Sayısı : 425) (Dağıtma tarihi : 15.5.2000)

152. – Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, 8.3.1950 Tarih ve 5590 Sayılı Kanunun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İhtütüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/344) (S. Sayısı : 424) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)

153. – 3414 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/639)(S. Sayısı : 428) (Dağıtma tarihi : 23.5.2000)

X 154. – Türkiye Cumhuriyeti ile Singapur Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/628) (S. Sayısı: 430) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

X 155. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Devleti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/648) (S. Sayısı : 431) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

X 156. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/649) (S. Sayısı : 432) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

157. – Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Türk Ceza Kanununun Bazı Maddeleri ile Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İhtütüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/295) (S. Sayısı : 436) (Dağıtma tarihi : 29.5.2000)

158. – Burdur Milletvekili Hasan Macit'in, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 94 üncü Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtütüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/378) (S. Sayısı : 437) (Dağıtma tarihi: 29.5.2000)

159. – Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Tasarısı ile Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve Konya Milletvekili Ömer İzgi ile 7 Arkadaşının, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/559, 2/250, 2/360) (S. Sayısı: 435) (Dağıtma Tarihi: 30.5.2000)

160. – Emniyet Teşkilâtı Kanunu, Polis Yükseköğretim Kanunu ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Emniyet Teşkilâtı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/497, 1/212) (S. Sayısı : 438) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

161. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/465) (S. Sayısı : 439) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

162. – Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/430) (S. Sayısı : 440) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

163. – Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/443) (S. Sayısı : 441) (Dağıtma tarihi : 5.6.2000)

164. – İçel Milletvekili Hidayet Kılınç'ın, Belediyelerin Faiz Borçlarının Affı Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/427) (S. Sayısı : 460) (Dağıtma tarihi : 7.6.2000)

X 165. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Genel Sekreteri Arasında Radyokomünikasyon Meclisi ve Dünya Radyokomünikasyon Konferansı ile Radyokomünikasyon Sektörü ile İlgili Diğer Toplantıların Düzenlenmesi, Gerçekleştirilmesi ve Giderlerinin Karşılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/661) (S. Sayısı : 454) (Dağıtma tarihi : 8.6.2000)

X 166. – Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümetleri arasında Ankara ve Aşka- bad'da Diplomatik Temsilciliklerin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 455) (Dağıtma tarihi : 8.6.2000)

X 167. – En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/673) (S. Sayısı : 457) (Dağıtma tarihi : 8.6.2000)

X 168. – Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/672) (S. Sayısı : 456) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

X 169. – 14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddelerine Uygun Olarak, Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında 5 Nisan 1966 Tarihinde Düzenlenen Hollanda-Türkiye Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan ve Hakların Meşruluğunu İlgilendiren Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/674) (S. Sayısı : 458) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

X 170. – 14 Aralık 1972 Tarihli Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 7 nci ve 26 ncı Maddeleri Uyarınca, 5 Nisan 1966 Tarihli Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonunu Amaçlayan Hollanda Krallığı ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/675) (S. Sayısı : 459) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

171. – Memleket İçi Düşmana Karşı Silahlı Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/581) (S. Sayısı : 482) (Dağıtma tarihi : 12.6.2000)

172. – Nevşehir Milletvekilleri Mükremin Taşkın ve İsmail Çevik'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/424) (S. Sayısı : 486) (Dağıtma tarihi : 14.6.2000)

173. – Bolu Milletvekili Mustafa Karşıoğlu'nun, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/447) (S. Sayısı : 487) (Dağıtma tarihi : 14.6.2000)

X 174. – Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/677) (S. Sayısı : 491) (Dağıtma tarihi : 15.6.2000)

X 175. – Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/671) (S. Sayısı : 489) (Dağıtma tarihi : 19.6.2000)

176 – İzmir Milletvekilleri Suha Tanık ve Işlay Saygın'ın, İzmir İlinde Uzundere Adı ile Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtizüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/365) (S. Sayısı : 498) (Dağıtma tarihi : 19.6.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

177. – Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ile Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı'nın, Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/433, 2/500) (S. Sayısı : 493) (Dağıtma tarihi : 21.6.2000)

X 178. – Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Arasındaki Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/676) (S. Sayısı : 490) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

179. – Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 492) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

X 180. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni Bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/667) (S. Sayısı : 497) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

181. – Kahramanmaraş Milletvekili Ayni Doğan ve 41 Arkadaşının, Elbistan Adı İle Bir İl ve Üç İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/428) (S. Sayısı : 499) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

X 182. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Çalışma Örgütü Arasında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Ankara'daki Ofisi İçin Yer Tahsisine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/579) (S. Sayısı : 500) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

183. – Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonları Raporları (1/685) (S. Sayısı : 505) (Dağıtma tarihi : 22.6.2000)

184. – Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/459) (S. Sayısı : 519) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 185. – Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Duşanbe'de Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/683) (S. Sayısı : 512) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 186. – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Ülkeleri Hükümetleri Arasında Doğal ve İnsanlardan Kaynaklanan Afetlerde Acil Yardım ve Acil Müdahale Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/681) (S. Sayısı : 513) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 187. – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/686) (S. Sayısı : 514) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

X 188. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin ve Eki Sağlık Bakımı Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/687) (S. Sayısı : 515) (Dağıtma tarihi : 27.6.2000)

189. – Devlet İhale Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/564) (S. Sayısı : 522) (Dağıtma tarihi : 28.6.2000)

190. – Adıyaman Milletvekili Hasari Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören'in, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/423) (S. Sayısı : 443'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

191. – Nevşehir Milletvekili İsmail Çevik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören'in, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/424) (S. Sayısı : 444'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

192. – Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Bursa Milletvekili Ali Arabacı ve İki Arkadaşının, İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/425) (S. Sayısı : 445'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

193. – Kastamonu Milletvekili M. Hadi Dilekçi'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören ve Aksaray Milletvekili Murat Akın'ın, İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazları (3/460) (S. Sayısı : 450'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

194 – Aydın Milletvekili Sema Pişkinsüt'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve Adana Milletvekili Ali Gören'in, İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/462) (S. Sayısı : 452'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

195. – Kır Bekçileri Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/711) (S.Sayısı : 521) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

196.– Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/420) (S. Sayısı : 524) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

197. – Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız'ın, Devlet Memurları Kanununa Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/314) (S. Sayısı : 525) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

198. – Ankara Milletvekili Ali Işıklar ve 29 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi (2/423) (S. Sayısı : 526) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 199 – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/665) (S. Sayısı : 528) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 200 – Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Hakkında Çok Taraflı Temel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/668) (S. Sayısı : 529) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 201. – Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/670) (S. Sayısı : 530) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 202. – Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesinin ve Sözleşmeye İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/707) (S. Sayısı : 532) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

X 203. – Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Kamu Düzeni Bakanlığı Suç ile, Özellikle Terörizm, Örgütlü Suçlar, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Yasadışı Göç ile Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/708) (S. Sayısı : 533) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

204. – Trabzon Milletvekili Nail Çelebi'nin, Kamulaştırma Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (2/251) (S. Sayısı : 534) (Dağıtma tarihi : 1.10.2000)

205. – İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu ve İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/509) (S. Sayısı : 468'e 1 inci ek) (Dağıtma tarihi : 13.10.2000)

X 206. – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/688) (S. Sayısı : 535) (Dağıtma tarihi : 16.10.2000)

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 539)

**Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile
4306 ve 4481 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu
Raporu (1/776)**

T.C.

Başbakanlık

7.11.2000

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-197/5330

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.10.2000 tarihinde kararlaştırılan "Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

2000 yılında başlayan üç yıllık ekonomik istikrar programının en önemli ayaklarından biri vergi politikasıdır. Programın birinci yılı vergi gelirleri açısından olumlu gelişmiş olup, bu yıl için öngörülen vergi tahsilatının tahminlerin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Ekonomik istikrar programının amaca ulaşması, program süresi boyunca vergi gelirlerinin aynı başarı düzeyinde seyretmesi, bunu gerçekleştirirken de ekonomik gereklerle, değişen ekonomik ve sosyal koşullarla uyumun korunması gerekmektedir.

Bu çerçevede hazırlanan Tasarı 9 maddeden oluşmakta, ekonomik istikrar programı hedefleri ve ekonomik gelişmelerin ve diğer dışsal faktörlerin gerektirdiği değişiklikleri kapsamaktadır.

Tasarı ile 4481 sayılı Kanunla getirilen özel işlem vergisi ve özel iletişim vergileri ile bazı kurumların gelirlerinden genel bütçeye gelir aktarma imkânı veren düzenlemenin uygulama süresi iki yıl uzatılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Tasarının bu maddesi ile 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, Bakanlar Kurulunun yetkisi yeniden düzenlenmiştir.

Madde 2. – Madde ile motorlu taşıtlar vergisi ve taşıt alım vergisi miktarlarının artırılmasına yetki veren düzenlemeler paralel hale getirilmiştir.

Madde 3. – Madde ile ek taşıt alım vergisinin oranı konusundaki Bakanlar Kurulu yetkisi yeniden düzenlenmiştir.

Madde 4. – Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim giderlerinde kullanılmak üzere bazı işlem ve kâğıtlar ile 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı eğitim, gençlik, spor ve sağlık hizmetleri vergisi yerine uygulanan eğitime katkı payı tutarlarının ödenmesine ilişkin süre 31.12.2000 tarihinde sona ere-

cektir. Tasarının bu maddesi ile halen sürdürülmekte olan sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim çalışmalarının devam ettirilebilmesi amacıyla eğitime katkı payı uygulamaları 31.12.2002 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Madde ile ayrıca her yıl Bütçe Kanunlarında yer alan eğitime katkı payına ilişkin düzenlemeye kendi kanununda yer verilmiştir.

16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının 11 ve 12 numaralı bentlerinde, 7 numaralı bentte belirtilen eğitime katkı paylarının tahsil ve beyanının Türk Telekom A.Ş. tarafından yerine getirileceği belirtilmekte beraber bu mükellefiyet mevcut sözleşmeler çerçevesinde cep telefonu işletmecileri tarafından yerine getirilmektedir. Ancak yeni cep telefonu işletmecilikleri tesisi ile Türk Telekom A.Ş.'nin bizzat cep telefonu işletmeciliğine başlayacak olması düşünüldüğünden bent uygulamalarına açıklık kazandırılması ve sözü edilen eğitime katkı payı tahsilat ve beyanı açısından malî idarenin muhatabının belirlenebilmesi maksadı ile madde metninde ibare değişikliği yapılmaktadır.

Öte yandan eğitime katkı payı tutarlarının artırılması konusunda Bakanlar Kuruluna verilen yetki bazı kâğıt ve işlemlerde üst sınıra kadar yaklaşıldığından ekonomik koşullara uyum sağlama bakımından yetki üst sınırı artırılmaktadır.

Madde 5. – Kamu finansmanında doğan olumsuz sonuçları gidermeye yönelik olarak alınan tedbirlerden biri de 4481 sayılı Kanunla geçici süre uygulanmak üzere yeni vergiler ihdas edilmesidir. Ancak uygulanmakta olan ekonomik istikrar programı özel iletişim vergisinin 2 yıl daha tahsilini gerektirmektedir. Bu nedenle 4481 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile ihdas edilen ve 31.12.2000 tarihine kadar uygulanması öngörülen özel iletişim vergisinin uygulama süresi 31.12.2002 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Madde 6. – 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile uygulamaya konulan özel işlem vergisinin süresi 31.12.2002 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Madde 7. – 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile yapılan ve maddede sayılan kurumların gelirlerinden bir kısmının Bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmesine imkân veren düzenlemenin uygulama süresi iki yıl uzatılmaktadır.

Geçici Madde 1. – Bilindiği üzere 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde Marmara Bölgesinde meydana gelen deprem, bölgeyi son derece olumsuz bir şekilde etkilemiş, buna paralel olarak da bölgede faaliyette bulunan mükelleflerin vergisel ödevlerini zamanında yerine getirmeleri mümkün olamamıştır.

Maliye Bakanlığı bu durumu gözönüne alarak bölgede faaliyette bulunan mükellefler için mücbir sebep hali ilan etmiş ve bu mükelleflerin beyannamelerinin mücbir sebep halinin sona ereceği tarihe kadar verilmemesi yönünde düzenlemeler yapmıştır.

Bu nedenle, mücbir sebep halinin halen devam etmekte olduğu Sakarya, Bolu ve Düzce illerinin merkez ve ilçeleri ile Kocaeli İlinin Gölcük ve Karamürsel ilçelerinde bulunan mükellefler beyanname vermemektedirler.

Mücbir sebep halinin sona ermesi durumunda bu mükelleflerin aylık beyana tabi olan her bir vergiye ilişkin olarak 15 beyanname vermesi gerekecektir.

Bu beyannamelerin her bir dönem için ayrı ayrı verilmesi mükellefler için bir kırtasiyecilik, vergi daireleri açısından da bir yük oluşturacaktır. Hem mükelleflerin gereksiz bürokratik işlemlerinin azaltılması, hem de vergi dairelerinin çok az bir süre içerisinde çok sayıda beyannameyi kabul etmelerinde yaşanacak sıkıntıyı gidermek açısından bu beyannamelerin toplu olarak verdirilmesi konusunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınmaktadır.

Madde 8. – Yürürlük maddesidir.

Madde 9. – Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

13.11.2000

Esas No. : 1/776

Karar No. : 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 7.11.2000 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte Komisyonumuza havale edilen “Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Finansman Kanunu ile 4306 ve 4481 sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 10.11.2000 tarihinde yapmış olduğu 3 üncü birleşiminde, Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Sümer Oral ile Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 2000 yılında uygulanmaya başlayan üç yıllık ekonomik istikrar programının en önemli ayaklarından birisini de vergi politikaları oluşturmaktadır. Program çerçevesinde alınan vergisel önlemler neticesinde programın birinci yılı gelirler açısından olumlu geçmiş olup vergi gelirlerinin tahminlerin üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Ekonomik İstikrar Programı ile öngörülen hedeflere ulaşılabilmesi için programın kamu gelirleri ayağının en önemli parçasını oluşturan vergi gelirlerinde istikrarlı bir artışın sağlanması ve değişen ekonomik ve sosyal koşullara uyumunun korunması büyük önem arz etmektedir.

Tasarı ve gerekeşesi incelendiğinde;

– 4306 sayılı Kanunla getirilen ve bazı işlemlerden eğitime katkı payı alınmasına ilişkin uygulamanın ve 4481 sayılı Kanunla getirilen özel işlem vergisi ve özel iletişim vergisi uygulamalarının süresinin iki yıl uzatılmasının,

– Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda belirlenmiş vergi miktarları ile yeniden değerlendirilmesinde belirlenmiş vergi oranlarını taşıtların teknik özellikleri, kullandıkları yakıt türü ve kullanım amacına göre farklılaştırma ve 20 katına kadar artırma hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinin,

– Ek Taahhüt Alım Vergisinin % 12 olan oranını % 6’ya kadar indirme veya % 36’ya kadar artırma ve taşıtların teknik özelliklerine göre farklılaştırma hususunda Bakanlar Kurulunun yetkili kılınmasının,

– Rekabet Kurumu’nun İMKB’nin ve Sermaye Piyasası Kurulunun görev alanlarına giren işlemlerden elde ettikleri gelirlerden Bütçeye pay ayrılması uygulamasının 31.12.2002 tarihine kadar uzatılmasının,

– 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinde zarar görenlerin verecekleri beyannameler hususunda Maliye Bakanlığının yetkili kılınmasının, amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Avrupa Birliği ülkelerinde üretim ve istihdamın artırılması için vergi oranları düşürülürken ülkemizde vergi oranlarının artırılmasının ve yeni vergiler ihdas edilmesinin üretim faaliyetlerini ciddi şekilde aksatabileceği, oysa vergi oranlarının üretimi ve istihdamı teşvik edecek şekilde belirlenmesi gerektiği,

– Yüksek vergi oranlarının, vergiden kaçınmayı ve vergi kaçakçılığını da beraberinde getirdiği, diğer taraftan kamu kesimindeki savurganlığın vatandaşın vergiye karşı direncini artırdığı,

– Kamu sektörünün özel sektörden daha hızlı büyüdüğü ve bu nedenle daha fazla kaynağa ihtiyaç duyduğu, kamunun artan harcamalarının finansmanı için ek vergiler ihdası ve vergi oran-

larının artırılması yoluna gidildiği, oysa; vergi dışı kalan kesimlerin vergilendirilmesi ve kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması suretiyle, daha fazla gelir elde edilebileceği,

– Kamu malî dengesinin sağlanmasında gelirler kadar harcamaların da büyük önem taşıdığı, bu nedenle kamu harcamalarında etkinlik ve verimliliğin sağlanmasında yarar bulunduğu,

– LPG ve cep telefonunun lüks tüketim gibi vergilendirilmesinin yanlış olacağı, düşük gelirli gruplar tarafından tercih edildiği, cep telefonlarının ise iletişimi ne denli kolaylaştırdığının kabul edilmesi gerektiği,

– 2001 yılının, uygulanmakta olan istikrar programının en önemli yılı olduğu, 2000 yılında hedeflerin büyük ölçüde gerçekleştirildiği, 2001 yılında da aynı performansın sağlanabilmesi için gelir hedeflerine ulaşılmasının hayati önem taşıdığı, ancak bulunacak yeni gelir kaynaklarının ekonomiyi durgunluğa itmemesi gerektiği,

– Kamunun gelir kaynaklarının sınırlı olduğu, diğer taraftan kayıt dışı ekonominin kısa sürede kayda alınmasının mümkün olmayacağı, bu nedenle vergilere başvurulmadığı takdirde borçlanma yoluna gidilmek zorunda kalınacağı, borçlanmanın ise uzun vadede üretim ve istihdamı olumsuz etkileyeceği,

– Vergi kayıp ve kaçaklarının önlenmesi için nitelikli denetim elemanı sayısının artırılması gerektiği, bunun için de denetim elemanlarının özlük haklarının iyileştirilmesinin zorunlu olduğu, şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

– Üç Yıllık İstikrar Programının en önemli ayağının kamu gelirleri politikası olduğu, bu nedenle sağlıklı bir kamu maliyesi için kamu gelirlerinin artırılması gerektiği,

– Uygulanmakta olan İstikrar Programının ilk yılında kamu gelirlerinde, özellikle vergi gelirlerinde önemli artışlar sağlanarak faiz dışı bütçe fazlası hedeflerinin aşıldığı, vergilerin faiz ödemelerine ayrılan kısmında azalış sağlandığı, böylece bütçenin faiz yükünün bir ölçüde hafiflediği,

– İstikrar programının başarıya ulaşabilmesi için vergi gelirlerindeki artışın sürdürülmesi gerektiği, bu nedenle ek vergilerin süresinin uzatılmasına ihtiyaç duyulduğu,

– Tasarı ile Bakanlar Kuruluna yetki verilerek vergi oranlarının günün koşullarına göre ayarlanması imkânı getirildiği,

– Tasarı ile getirilen düzenlemelerin üretime ve dar gelirli olumsuz etkide bulunmamasına özen gösterileceği,

– Kamu harcamalarında etkinlik ve verimlilik ilkesine önem verildiği, ancak kamu harcamalarından yapılacak kısıntının yeterli olmadığı, bu nedenle yeni gelir kaynaklarına ihtiyaç duyulduğu,

– Malî idarenin otomasyonu hızlandıkça kayıtdışı ekonomi ile mücadelede de mesafe alınacağı, ancak bunun birdenbire gerçekleşmesinin mümkün olmayacağı,

ifade edilmiştir.

Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

– Çerçeve 1 inci maddesine bağlı 197 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “... % 50’sinden az olmamak üzere ...” ibaresinin “% 20’sinden az olmamak üzere ...” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

– Çerçeve 2 nci maddesine bağlı 1318 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasının (a) bendinin çerçeve 1 inci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– Çerçeve 3 üncü maddesi aynen,

– 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b/ii) alt bendini değiştiren ve kurum kazançları üzerinden yapılan gelir vergisi tevkifatının zarar eden kurumlarda zarar artırıcı etkide bulunmasını önlemeye yönelik bir düzenlemenin metne yeni 4 üncü madde olarak ilave edilmesi suretiyle,

– 31.12.2003 tarihine kadar uygulanmak üzere; finans sektöründeki gelişmelere paralel olarak bankaların devir ve birleşme yoluyla malî bünyelerinin güçlendirilmesi, uluslararası rekabete hazır hale getirilmeleri amacıyla; Türkiye’de faaliyette bulunan bir bankanın bir veya birkaç banka ile birleşmesi veya tüzel kişiliği ortadan kalkmak şartıyla bilanço değerlerini kısmen veya tamamen diğer bir veya birkaç bankaya devretmesi halinde devir veya birleşme işlemleri sonucunda ortaya çıkacak kazançların gelir ve kurumlar vergilerinden istisna edilmesine ve bu işlemler sırasında ortaya çıkabilecek damga vergisi, harç, banka ve sigorta muameleleri vergisi, taşıt alım vergisi gibi vergilerin alınmamasına, hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan bankaların devir veya birleşme şartı aranmaksızın bilanço varlıklarını Fona devretmeleri halinde ortaya çıkan kazançlar ile buna yönelik olarak düzenlenecek sözleşme ve kâğıtların, kayıt ve tescillerin, hertürlü vergi, resim ve harçtan, Fon tarafından bankaya ödenen bedellerin banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna edilmesine ve devrolunun veya birleşen bankanın devirden önceki zararının birleşilen banka tarafından 5 yıldan fazla nakledilmemek şartıyla gider olarak kurum kazancından düşülmesine ilişkin düzenlemelerin 5422 sayılı Kanuna geçici 29 uncu madde olarak eklenmek üzere, yeni 5 inci madde olarak metne ilâve edilmesi suretiyle,

– Çerçeve 4 üncü maddesi madde numarası metne yeni eklenen maddeler nedeniyle 6 ncı madde olarak teselsül ettirilmek suretiyle aynen,

– Çerçeve 5 inci maddesi, maddeye bağlı 4481 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının ikinci cümlesine, anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla “... cep telefonu işletmecileri tarafından ...” ibaresini takiben “imtiyaz sözleşmeleri uyarınca ...” ibaresinin eklenmesi suretiyle ve 7 nci madde olarak,

Çerçeve 6 ve 7 nci maddeler, 8 ve 9 uncu maddeler olarak aynen,

– Geçici 1 inci maddesi aynen,

– Yürürlüğe ilişkin 8 inci maddesi, (a) ve (b) bentlerinde atıfta bulunulan 5 ve 4 üncü maddelerin yeni eklenen maddeler nedeniyle 7 ve 6 ncı maddeler olarak değiştirilmesi suretiyle,

– Yürütmeye ilişkin 9 uncu maddesi, 11 inci madde olarak aynen, kabul edilmiştir.

Ayrıca, Tasarının başlığı içeriğinde yapılan değişiklikler paralelinde yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan

Metin Şahin

Antalya

Sözcü

Nihat Gökbulut

Kırıkkale

Başkanvekili

Hayrettin Özdemir

Ankara

Kâtip

Cafer Tuşan Yazıcıoğlu

Bartın

Üye
Dengir Mir Mehmet Fırat
Adıyaman
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Sait Açıba
Afyon
(İmzada bulunamadı)

Üye
Cengiz Aydoğan
Antalya
Üye
Hüseyin Arabacı
Bilecik

Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
(Muhalefet şerhi eklidir)
Üye
Hakkı Duran
Çankırı

Üye
Aslan Polat
Erzurum
(Muhalefet şerhim ektedir)
Üye
Metin Kalkan
Hatay
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Masum Türker
İstanbul
Üye
Celal Adan
İstanbul
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mehmet Serdaroğlu
Kastamonu
Üye
Kemal Köse
Kocaeli

Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Gaffar Yakın
Afyon

Üye
M. Zeki Sezer
Ankara

Üye
M. Güven Karahan
Balıkesir
Üye

Necati Yönder
Bingöl
(Muhalefet şerhim ilişiktir)

Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Hüseyin Karagöz
Çankırı
(Muhalefet şerhi ekte)

Üye
Mehmet Sadri Yıldırım
Eskişehir
(Muhalefet şerhi eklidir)

Üye
Mehmet Döner
Hatay
(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
Arslan Aydar
Kars

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Ahmet Derin
Kütahya
(Muhalefet şerhim ektedir)

Üye
Metin Ergun
Muğla

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya

Üye
Mehmet Çakar
Samsun
Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet şerhi eklidir)
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat
Üye
Evliya Parlak
Hakkari
(İmzada bulunamadı)

MUHALEFET ŞERHİ

13.11.2000

1/776 sayılı 197 sayılı Motorlu Taşıtlar, 1318 sayılı Finansman Kanunu, 4306 sayılı Eğitim Vergisi Kanunu, 4481 sayılı Marmara Depremi Vergi Kanunu, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunlarında Değişiklik Yapan Kanun Tasarısına ait muhalefet şerhimiz aşağıda arz edilmiştir.

1. Motorlu taşıtlara uygulanacak verginin 20 katına kadar artırılma yetkisinin hükümete verilmesi, TBMM idaresine, vergi koyma yetkisine müdahaledir. Bakanlar Kurulu KHK çıkarma yetkisi ile dahi vergi koyamaz.

2. Motorlu taşıtlara uygulanan vergilerde farklılık makul ve haklı sınırlarda olması gerekir. Getirilen hükümle aynı teknik özelliklere sahip, aynı model iki taşıttan birine kullandığı yakıt farklılığı sebebiyle 20 kat vergi uygulanması hak ve adalet ölçülerine aykırıdır.

3. Dar gelirli aileler sahip oldukları taşıtları masraftan kaçmak için çok sınırlı kullanmaktadırlar. Bu kanun çıkıp vergiler 20 kat artınca bu taşıtları satmak zorunda kalacaklardır.

4. Yatırım indiriminden faydalanarak yatırım yapan kuruluşlara 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu değiştirilerek yatırımcıyı tevkifat ile ilave vergi getirilmektedir.

5. İlköğretim giderlerinde kullanılmak üzere 16.8.1997 tarih ve 4306 sayılı Kanunla getirilen vergiler 1.9.1997-31.12.2000 tarihleri arasında uygulanmak üzere hükme bağlanmıştı. Bu uygulamanın süresi 31.12.2002 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Bu vergiler;

– SSK, Vergi Daireleri, Belediyeler ve Gümrük İdarelerine verilen beyannamelerden alınan vergiler,

- Taşıt tescillerinden alınan ilave vergiler,
- Silah ruhsatı ve av tezkerelerinden alınan vergiler,
- Hava yolu biletlerinden alınan vergiler,
- İMKB ve SPK işlemlerinden alınan vergiler,
- Cep telefonlarından alınan vergiler,
- Reklamlardan alınan vergiler,
- Tapu dairelerinden alınan vergiler,
- Eğitim, gençlik, spor ve sağlık vergileri.

Bu vergilerin fazladan alınmasına devam edilmek istenmektedir.

Bu ek vergilerin süresini uzatmakla Hükümet bunların bir kereye mahsus ve geçici olduğuna dair taahhüdünü inkâr etmektedir.

6. Yukarıda (5.) maddede zikredilen vergilerin 26.11.1999 tarih ve 4481 sayılı Kanun ile Marmara depremi için 31.12.2000 tarihine kadar mükerreren alınması hükmü getirilmiştir. Hükümet bu kanun tasarısı ile aynı vergilerin 31.12.2000 tarihine kadar alınması hükmünü getiriyor. Ayrıca, bu vergiler bütçede kullanılacaktır. İstikrar tedbiri adı altında uygulamalarla fakirleşen vatandaşların ilave vergi ödeme gücü kalmamıştır.

7. Tasarının komisyonda müzakeresi sırasında geçici madde olarak eklenen madde ile bankaların birleşmesi halinde, zarar etmiş bankaların zararının 5 yıl süre ile kurum kazancından indirilme imkânı getirilmiştir.

– Bu sayede, batan bankaların işletme zararlarının kâr eden bankaların kârından mahsubu imkânı verilmiş olacaktır. Banka içini boşaltıp mevduat borcunu TMSF'na devredenler işletme zararlarını da vergiden düşmüş olacaklardır. Bu şekilde çifte soygun olacaktır.

– Bu uygulama iş hayatında rekabeti bozar.

– Bu yönleri ile Anayasaya da aykırıdır.

<i>Cevat Ayhan</i>	<i>Ahmet Derin</i>	<i>Zeki Ergezen</i>	
Sakarya	Kütahya	Bitlis	
<i>Aslan Polat</i>	<i>Dengir Fırat</i>	<i>S. Metin Kalkan</i>	<i>Hüseyin Karagöz</i>
Erzurum	Adıyaman	Hatay	Çankırı

MUHALEFET ŞERHİ

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısına aşağıdaki gerekçelerle muhalifiz.

1. 1999'da yaşanan deprem sırasında oluşan hasarları gidermek amacıyla çıkarılan deprem vergilerini deprem için değil, bütçe açığının finansmanında kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Bu Kanun Tasarısı ile vergileme tekniğine ve mantığına aykırı bu vergiler faiz vergisi hariç şimdilik 2 yıl süre ile uzatılmaktadır. İstisnaî vergileri kalıcı hale getirme niteliğindeki bu tasarı mahiyeti itibarıyla yanlıştır.

2. Tasarının 1 ve 2 nci maddelerinde yeniden değerlendirme oranına % 50'sinden fazla ve % 50'sinden az olmamak üzere yeniden belirleme yetkisi alınmaktadır. Otomatik işleyen endeksleme sistemi böylece belirsiz idarî kararlara maruz bırakılmakta, ne kadar vergi ödeneceği önceden bilinmez hale getirilmektedir.

3. Yine aynı maddelerde, yeniden değerlendirilmiş vergi miktarlarını, taşıtların teknik özellikleri, yakıt türleri ve kullanım amaçlarına göre 20 kat artırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır. Nasıl, ne amaçla, ne kadar kullanılacağı belli olmayan bu yetkinin ucu açık şekilde, ödeme gücü gibi kriterlerle sınırlanmaksızın Bakanlar Kuruluna devri, Meclis'in vergi koyma yetkisinin devri niteliği taşımaktadır. Bu yetki ile örneğin, bugün 200 milyon lira olan ortalama bir taşıtın vergisinin 6 milyar liraya çıkarılması sözkonusu olabilecektir. İyi niyetle uygulanacağı varsayımı ile yetki devri hukukî değildir.

4. Verilen önerge ile kabul edilen bankaların birleşmelerinde her türlü verginin kaldırılması ve 5 yıla kadar süre ile zararın başka bankalara nakline olanak sağlayan düzenleme istisnalara açık olup, kamu zararına yol açabilecektir. Ayrıca bu düzenlemenin sadece bankalar ile sınırlı tutulması yanlıştır. Reel sektörde benzer durumdaki birleşmeler de bu olanağın tanınmaması eşitlik ilkesine aykırıdır. Düzenlemenin reel sektörü de kapsamaması gerekir.

<i>M. Sadri Yıldırım</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>	<i>Mehmet Döner</i>	<i>Necati Yönder</i>
Eskişehir	Bursa	Hatay	Bingöl

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ KANUNU, FİNANSMAN KANUNU İLE 4306 VE 4481 SAYILI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. – 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu,

a) Yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 50’inden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibariyle ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırmaya,

c) EURO normlarını sağlayan katalitik konvertör sistemi ile teçhiz edilmiş taşıtlarda tespit edilen bu oranı veya vergi miktarlarını % 50 nispetine kadar indirmeye,

yetkilidir.”

MADDE 2. – 29.7.1970 tarihli ve 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu;

a) Yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 50’inden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibariyle ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırmaya,

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ KANUNU, FİNANSMAN KANUNU, GELİR VERGİSİ KANUNU İLE 4306 VE 4481 SAYILI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. – 18.2.1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu,

a) Yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 20’inden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibariyle ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırmaya,

c) EURO normlarını sağlayan katalitik konvertör sistemi ile teçhiz edilmiş taşıtlarda tespit edilen bu oranı veya vergi miktarlarını % 50 nispetine kadar indirmeye,

yetkilidir.”

MADDE 2. – 29.7.1970 tarihli ve 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bakanlar Kurulu;

a) Yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek, % 20’inden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye,

b) Kanunda yazılı vergi miktarları ile yeniden değerlendirme oranı veya (a) bendindeki oran uygulanmak suretiyle belirlenmiş olan vergi miktarlarını taşıtların teknik özellikleri ve/veya kullandıkları yakıt türleri veya kullanım amaçları itibariyle ayrı ayrı veya topluca 20 katına kadar artırmaya,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) EURO normlarını sağlayan katalitik konvertör sistemi ile teçhiz edilmiş taşıtlarda tespit edilen bu oranı veya vergi miktarlarını % 50 nispetine kadar indirmeye, yetkilidir.”

MADDE 3. – 1318 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek taşıt alım vergisinin matrahı, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Ek taşıt alım vergisinin nispeti % 12’dir. Bakanlar Kurulu bu nispeti % 6’ya kadar indirmeye; % 36’ya kadar artırmaya, taşıtların teknik özellikleri itibariyle, bu nispetler içerisinde farklılaştırmaya yetkilidir.”

MADDE 4. – 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıracılık ve Meslekî Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinin;

– (A) ve (B) fıkralarında yer alan “1.9.1997-31.12.2000” tarihleri “1.9.1997-31.12.2002” olarak değiştirilmiş,

– (A) fıkrasının 11 ve 12 numaralı bentlerinde yer alan “Türk Telekom A.Ş.” ibaresi “cep telefonu işletmecileri”, 13 numaralı bente yer alan “beş katına kadar” ibaresi “on katına kadar” şeklinde değiştirilmiş,

– (A) fıkrasının 9 numaralı bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar, katma bütçeli kuruluşların mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ile özel mülkiyete

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) EURO normlarını sağlayan katalitik konvertör sistemi ile teçhiz edilmiş taşıtlarda tespit edilen bu oranı veya vergi miktarlarını % 50 nispetine kadar indirmeye, yetkilidir.”

MADDE 3. – 1318 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek taşıt alım vergisinin matrahı, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Ek taşıt alım vergisinin nispeti % 12’dir. Bakanlar Kurulu bu nispeti % 6’ya kadar indirmeye; % 36’ya kadar artırmaya; taşıtların teknik özellikleri itibariyle, bu nispetler içerisinde farklılaştırmaya yetkilidir.”

MADDE 4. – 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b/ii) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ii) Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 1 numaralı bendinde yer alan iştirak kazançları istisnasından yararlanan kazançlar hariç, yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlar dahil olmak üzere; dağıtılsın dağıtılmasın, kurumlar vergisine tabi kurumların, kurumlar vergisinden müstesna kazanç ve iratlarından (İstisna uygulamasının zarar doğurması halinde bu zarara isabet eden tevkifat, istisnadan kaynaklanan zararın indirildiği dönemde yapılır. Tevkifat uygulamasından mahsup edilen zarar tutarının öncelikle istisna uygulamasından kaynaklandığı kabul edilir.)

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

konu olup kişiler tarafından genel ve katma bütçeli kuruluşlara bağışlanan taşınmaz mallar hakkında bu kuruluşlar ile bağışta bulunan kişiler yönünden bu bent hükmü uygulanmaz.”

MADDE 5. – 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 8. – 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından verilen (ön ödemeli kart satışları dahil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri (17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, mücbir sebebin devam ettiği sürece abonelere verilecek ön ödemeli kart satışları dışındaki hizmetler hariç) % 25 oranında özel iletişim vergisine tâbidir.

Verginin mükellefi cep telefonu işletmecileridir. Bu verginin matrahı, katma değer vergisini oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Özel iletişim vergisi, katma değer vergisi matrahına dahil edilmez. Bir aya ait özel iletişim vergisi, izleyen ayın onbeşinci günü mesai saati sonuna kadar, katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir.

Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri uygulanır. Her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından Hazineye ödenecek payın hesaplanmasında özel iletişim vergisi dikkate alınmaz. Her ay tahakkuk edecek özel iletişim vergisi, cep telefonu abonelerine düzenlenecek faturalarda ayrıca gösterilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. – 3.6.1949 tarih ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 29. – 31.12.2003 tarihine kadar uygulanmak üzere;

1. Türkiye’de faaliyette bulunan bir bankanın Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan izin almak suretiyle ve izin tarihinden itibaren üç ay içinde yetkili organlarınca karar alınarak devir veya birleşme işlemlerine geçilmesi şartıyla, diğer bir veya birkaç bankayla birleşmesi veya tüzelkişiliği ortadan kalkmak suretiyle bilanço değerlerini kısmen veya tamamen diğer bir veya birkaç bankaya devretmesi ya da hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na ait olan bir bankanın bilanço değerlerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınması halinde devir veya birleşmeden doğan kazançlar, kurumlar vergisinden istisna edilir. Vergiden müstesna tutulan bu kazanç, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin ikinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre tevkifata tabi tutulmaz. Birleşme veya devrin izin tarihinden itibaren onsekiz ay içinde alınan izne uygun olarak gerçekleşmemesi halinde, zamanında tahakkuk ettirilmemiş olan vergiler yönünden vergi ziyayı doğmuş sayılır.

2. Bu maddeye göre yapılacak devir veya birleşmelerde, münfesihi kurumun devir veya birleşme öncesi son bilançosunda görülen, bu Kanunun 14 üncü maddesinin (7) numaralı bendi hükmüne göre indirilebilir nitelikteki zarar tutarı, devralan veya birleşilen kurumca 5 yıldan fazla nakledilmemek şartıyla gider olarak kurum kazancından indirilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

3. Bu madde kapsamında yapılacak devir ve birleşmeler sırasında düzenlenen kâğıt ve sözleşmeler ile münfesi kurumun menkul ve gayrimenkul mallarının devralan veya birleşilen kurum adına kayıt ve tescili işlemleri ve münfesi kurum tarafından devir veya birleşme tarihinden önce düzenlenen veya lehe alınan teminat mektupları, sözleşmeler, şerhler, teminatlar ve sair kâğıtların, devralan veya birleşilen Kurum adına yenilenmesi, uzatılması, değiştirilmesi, devredilmesi veya bozulmasına ilişkin işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan (Taşıt Alım Vergisi dahil), lehe alınan paralar Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden müstesnadır.

4. Hisseleri kısmen ya da tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ait olan bir bankanın iştiraklerinin, takipteki alacaklarının ve diğer bilanço kalemleri ile banka lehine alınan teminatların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devir, ya da satın alınması ve bu suretle edinilen aktiflerin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devir, birleşme veya satış işlemine tabi tutulması sırasında düzenlenen sözleşmeler ve sair kâğıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi, uzatılması, devredilmesi ve bozulmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar, gayrimenkul, menkul mallar ile hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu veya göstereceği kişiler adına kayıt ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan (Taşıt Alım Vergisi dahil) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından bankaya ödenen bedeller Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden müstesnadır.

5. Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde bu Kanunun tasfiye, devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri uygulanır.

Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri tespit etmeye yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6. – 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9. – 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere, 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasında belirtilen işlemler ve kağıtlar için ödenen eğitime katkı payı tutarı kadar ayrıca özel işlem vergisi ödenir. Şu kadar ki; 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendine göre ödenecek özel işlem vergisinin tutarı, ödenen eğitime katkı payı tutarının % 10'unu geçemez. 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (10), (11) ve (12) numaralı bentlerinde yer alan hükümler özel işlem vergisi hakkında da uygulanır.

Özel işlem vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde, ilgili mevzuat hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bakanlar Kurulu özel işlem vergisi tutarlarını 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (13) numaralı bendine bağlı kalmaksızın ayrı ayrı veya birlikte on katına kadar artırmaya yetkilidir.”

MADDE 7. – 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde yer alan “31.12.2000” tarihi “31.12.2002” olarak değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. – Maliye Bakanlığı, 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen doğal afetler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların mücbir sebep hali kapsamına giren dönemlere ilişkin beyannamelerini bir veya birden fazla beyannamede toplu olarak verdirmeye, bu beyannamelere ilişkin yeni beyanname verme süreleri belirlemeye veya geçici vergi

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. – 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinin;

– (A) ve (B) fıkralarında yer alan “1.9.1997-31.12.2000” tarihleri “1.9.1997-31.12.2002” olarak değiştirilmiş,

– (A) fıkrasının 11 ve 12 numaralı bentlerinde yer alan “Türk Telekom A.Ş.” ibaresi “cep telefonu işletmecileri”, 13 numaralı bente yer alan “beş katına kadar” ibaresi “on katına kadar” şeklinde değiştirilmiş,

– (A) fıkrasının 9 numaralı bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar, katma bütçeli kuruluşların mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ile özel mülkiyete konu olup kişiler tarafından genel ve katma bütçeli kuruluşlara bağışlanan taşınmaz mallar hakkında bu kuruluşlar ile bağışta bulunan kişiler yönünden bu bent hükmü uygulanmaz.”

MADDE 7. – 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 8. – 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından verilen (ön ödemeli kart satışları dahil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri (17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, mücbir sebebin devam ettiği sürece abonelere verilecek ön ödemeli kart satışları dışındaki hizmetler hariç) % 25 oranında özel iletişim vergisine tabidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

beyannamelerini hiç verdirmemeye yetkilidir. Bu yetki iller, ilçeler veya vergi türleri itibarıyla farklı olarak kullanılabilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Verginin mükellefi cep telefonu işletmecileridir. Bu verginin matrahı, katma değer vergisini oluşturan unsurlardan teşekkül eder. Özel iletişim vergisi, katma değer vergisi matrahına dahil edilmez. Bir aya ait özel iletişim vergisi izleyen ayın onbeşinci günü mesai saati sonuna kadar, katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edilerek aynı süre içinde ödenir.

Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri uygulanır. Her nevi cep telefonu işletmecileri tarafından imtiyaz sözleşmeleri uyarınca Hazineye ödenecek payın hesaplanmasında özel iletişim vergisi dikkate alınmaz. Her ay tahakkuk edecek özel iletişim vergisi cep telefonu abonelerine düzenlenecek faturalarda ayrıca gösterilir.”

MADDE 8. — 4481 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9. — 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere, 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasında belirtilen işlemler ve kâğıtlar için ödenen eğitime katkı payı tutarı kadar ayrıca özel işlem vergisi ödenir. Şu kadar ki; 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendine göre ödenecek özel işlem vergisinin tutarı, ödenen eğitime katkı payı tutarının % 10'unu geçemez. 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (10), (11) ve (12) numaralı bentlerinde yer alan hükümler özel işlem vergisi hakkında da uygulanır.

Özel işlem vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde, ilgili mevzuat hükümleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bakanlar Kurulu özel işlem vergisi tutarlarını 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci mad-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

desinin (A) fıkrasının (13) numaralı bendine bağlı kalmaksızın ayrı ayrı veya birlikte on katına kadar artırmaya yetkilidir.”

MADDE 9. – 4481 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde yer alan “31.12.2000” tarihi “31.12.2002” olarak değiştirilmiştir.

Geçici Madde 1. – Maliye Bakanlığı, 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen doğal afetler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde mükellefiyet kaydı bulunanların mücbir sebep hali kapsamına giren dönemlere ilişkin beyannamelerini bir veya birden fazla beyannamede toplu olarak verdirme, bu beyannamelere ilişkin yeni beyanname verme süreleri belirlemeye veya geçici vergi beyannamelerini hiç verdirmemeye yetkilidir. Bu yetki iller, ilçeler veya vergi türleri itibariyle farklı olarak kullanılabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 8. — Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesi yayımını izleyen günde,
b) 4 üncü maddesiyle 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının 9 numaralı bendine eklenen hüküm 1.1.2001 tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10. — Bu Kanununun;

a) 7 nci maddesi yayımını izleyen günde,
b) 6 ncı maddesiyle, 4306 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının 9 numaralı bendine eklenen hüküm 1.1.2001 tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

R. Önal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı V.

F. Ünlü

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı V.

S. Tantan

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sosyal Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı V.

E. Öksüz

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı V.

R. Önal

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkulu

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. AYTEKİN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Adalet Bakanı V.

H. H. Özkan

Dışişleri Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köyişleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan